

Türkiye'de Adaletsizliğin Sembolü: Sulh Ceza Hakimlikleri ve İnternet Sansürleri

ENGELLİWEB 2023

YAMAN AKDENİZ - OZAN GÜVEN

**Türkiye’de Adaletsizliğin
Sembolü:
Sulh Ceza Hakimlikleri ve
İnternet Sansürleri**

ENGELLİWEB 2023

**TÜRKİYE'DE ADALETSİZLİĞİN SEMBOLÜ:
SULH CEZA HAKİMLİKLERİ ve İNTERNET SANSÜRLERİ**

Yazarlar: YAMAN AKDENİZ · OZAN GÜVEN

ENGELLİWEB10

ISBN 978-625-99747-5-0

Eylül 2024

© İfade Özgürlüğü Derneği

Hasırcıbaşı Caddesi, No: 24/4, Kadıköy İstanbul

Sertifika No: 44361

Kapak Tasarımı Ozan Güven - Yaman Akdeniz

Kitap Tasarımı Kadir Abbas

ENGELLİWEB 2023

**Türkiye’de Adaletsizliğin
Sembolü:
Sulh Ceza Hakimlikleri ve
İnternet Sansürleri**

YAMAN AKDENİZ-OZAN GÜVEN

• ARAŞTIRMA •

İfade Özgürlüğü Derneği ve 2023 EngelliWeb Raporu Hakkında

Merkezi İstanbul’da bulunan İfade Özgürlüğü Derneği (“İFÖD”) Ağustos 2017’de kurulmuştur. Dernek, dil, din, ırk, cinsiyet, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği, yaş, engellilik, politik görüş farklılığı ve diğer nedenlere dayalı hiçbir ayırım gözetmeksizin ifade özgürlüğü hakkına yönelik ihlallerin önlenmesi ve sona erdirilmesine odaklanmıştır. Bu anlamda, ifade özgürlüğü hakkı ihlale uğrayan veya bu hakkı tehlike altında olan kişilere yaşadıkları ihlallere karşı hukuki yardım sağlamak, bu amaçla araştırma, eğitim, ulusal ve uluslararası işbirliği dahil çalışmalar yapmak ve dayanışmak ayrıca bu kişilerin haklarının güvence altına alınmasına katkıda bulunmak amacıyla kurulmuştur. İfade Özgürlüğü Derneği, Temmuz 2023’te Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Konsey (“ECOSOC”) nezdinde akredite olmuş ve özel danışmanlık statüsü kazanmıştır.

EngelliWeb 2008 yılında bir sivil toplum girişimi olarak çalışmalarına başlamış ve 2017 yılına kadar da bu girişim kapsamında tespit edilen Türkiye’den erişimi engellenmiş web siteleri ve bu web sitelerini engelleyen mahkeme kararları ve idari kararlarla ilgili bilgi ve istatistikleri kamuoyuyla paylaşmıştır. Alanında somut verilere sahip temel kaynak olarak birçok yerli ve yabancı medya kuruluşu tarafından atıfta bulunulan, akademik makale ve TBMM soru önergelerine giren ve ABD Dışişleri Bakanlığının, yıllık olarak bütün dünya ülkeleri hakkında hazırladığı ‘İnsan Hakları Raporu’nun Türkiye bölümünde her yıl istatistikî verilerine yer verilen EngelliWeb, 2015 yılında Türkiye Yayıncılar Birliğinin Düşünce ve İfade Özgürlüğü Özel Ödülünü ve 2016 yılında Alman medya kuruluşu Deutsche Welle’nin en iyi online aktivizm yarışması Bobs Kullanıcı Ödülü Türkçe kategorisinde ödül almıştır.

İfade Özgürlüğü Derneğinin kurulması ile EngelliWeb çalışmalarına Dernek bünyesinde devam edilmiş ve bu çalışmalar kapsamında da Türkiye’de devam eden İnternet sansürleri ile ilgili olarak 2018 EngelliWeb Raporu Haziran 2019 içinde,ⁱ 2019 EngelliWeb raporu Temmuz 2020 içinde,ⁱⁱ 2020 EngelliWeb raporu Ağustos 2021

ⁱ Bkz. İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2018; Türkiye’den Erişime Engellenen Web Siteleri, Haber ve Sosyal Medya İçeriklerinin Analiz Raporu, Haziran 2019: https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2018.pdf

ⁱⁱ İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2019: Buz Dağının Görünmeyen Yüzü, Temmuz 2020, https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2019.pdf

içinde,ⁱⁱⁱ 2021 EngelliWeb raporu Ekim 2022 içinde^{iv} ve son olarak 2022 raporu Temmuz 2023 içinde yayınlanmıştır.^v EngelliWeb çalışmaları kapsamında ayrıca BM 2020 Evrensel Periyodik İnceleme Mekanizması (EPİM) kapsamında hazırlanacak olan Türkiye Raporu ile ilgili bir tavsiye raporu hazırlanarak güncel istatistiki bilgiler Kasım 2019 içinde kamuoyu ile paylaşılmıştır.^{vi} İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayınlanan yıllık raporlara ulusal ve uluslararası medyada geniş yer verilmeye devam edilmekte, 5651 sayılı Yasa ile ilgili değişikliklerin tartışıldığı Türkiye Büyük Millet Meclisi oturumlarında da sıklıkla atıf yapılmaktadır.^{vii}

2018-2022 EngelliWeb raporlarının devamı niteliğindeki 2023 EngelliWeb raporunun başlığı *Türkiye’de Adaletsizliğin Sembolü: Sulh Ceza Hakimlikleri & İnternet Sansürleri* şeklinde belirlenmiştir. Dolayısıyla, raporun iki önemli odak noktası bulunmaktadır. Öncelikle, daha önceki yıllarda olduğu gibi İnternet sansürleri işlenerek, Türkiye’deki adaletsizliklerin uygulandığı önemli bir özel alana dikkat çekilmektedir. İkincisi, 2022 raporunda tematik olarak sulh ceza hakimliklerinin gölgesinde karanlığa gömülen Anayasa Mahkemesi işlenmişken, 2023 raporunda sulh ceza hakimliklerinin sansür sürecindeki önemli rolüne ve Türkiye’deki adaletsizliğin sembolü haline gelen yapısal sorunlara dikkat çekilmektedir. Rapordaki birçok örnekle ve 2023 içinde sessizliğini bozan Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen, adaletin sağlanması amacıyla kurulmuş olan sulh ceza hakimliklerinin aslında adaletsizliği perçinleyen bir şekilde İnternet sansürlerine nasıl aracılık ettikleri gösterilecektir. Bu bağlamda, yargı yetkisinin, Anayasa Mahkemesi kararlarının da göz ardı edilmesiyle birlikte, açıkça amacı dışında kullanıldığı öne sürülecektir. Mevcut raporumuz, 2018’den beri yayınladığımız raporlarla birlikte değerlendirildiğinde, artık sulh ceza hakimliklerini “**Adaletsizliğin Sembolü**” olarak değerlendirmekte ve sistemik sorunu çok sayıda çarpıcı örnekle birlikte gözler önüne sermektedir. Bu durum aslında Türkiye’deki daha derin, yapısal problemleri simgeleyen, daha geniş adaletsizliklere de işaret etmektedir.

Dolayısıyla, önceki yıllarda olduğu gibi “kişilik hakları ihlalleri” kararları sonucu yayınlanmasında kamu yararı bulunan binlerce haber ve içerik erişime engellenmiş, yayından çıkartılmış, sansürlenmiş ve arşivlerden silinerek yok edilmiştir. 2022 raporumuzda, daha önce aldığı kararlara rağmen Anayasa Mahkemesini, 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi bağlamında yapılan başvuruları Eylül 2020’den beri karara bağlamadığı, pilot karar uygulamasına gitmediği ve yapısal sorunların tespit etmediği için sert dille eleştirmiştik. Benzer şekilde 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi ile ilgili Ekim 2021 içinde “yapısal sorunlar” tespit etmesine rağmen, Anayasa Mahkemesinin kendi “pilot kararını” uygulamadığı ve 2022 içinde herhangi bir 9. madde başvurusunu karara bağlamayarak, devam eden sorunların bir parçası olduğu ve etkisiz bir iç hukuk yoluna dönüştüğünü de açıklamış ve yine sert dille eleştirmiştik. Anayasa Mahkemesinin

iii İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2020: Fahrenheit 5651: Sansürün Yakıcı Etkisi, Ağustos 2020, https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2020.pdf

iv İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2021: Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibar, Onur ve Haysiyet Yılı, Ekim 2022, https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2021.pdf

v İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2022: Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Karanlığa Gömülen Anayasa Mahkemesi, Temmuz 2023, https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2022.pdf

vi Bkz. https://ifade.org.tr/reports/IFOD_UPR_Tavsiyeler_2019.pdf

vii Bkz. 23.07.2020 TBMM Adalet Komisyonu Tutanakları; 28.07.2020 TBMM Tutanakları; 11.02.2021 TBMM Tutanakları; 06.04.2021 TBMM Tutanakları; 13.10.2021 TBMM Tutanakları; 10.12.2021 TBMM Tutanakları; 24.03.2022 TBMM Tutanakları; 23.03.2023 TBMM Tutanakları; 06.04.2023 TBMM Tutanakları.

bu sessizliği, bu raporda da detaylandırılacağı üzere 2023 sonuna doğru bozuldu. Yıllar önce alması gereken bazı kararları gecikmeli olsa da aldı.

Öncelikle, Artı Media GmbH Başvurusu ile ilgili **14.09.2023** tarihli Genel Kurul kararıyla, 8/A maddesinde “**yapısal sorunlar**” tespit etti ve 5651 sayılı Kanun’un 8/A maddesinin “mevcut hâliyle kamusal makamların takdir yetkisini daraltarak keyfi davranışların önüne geçebilecek, ifade özgürlüğü ile terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı demokratik toplumun kendisini korumaya ilişkin meşru hakkı arasında adil bir denge kurulmasını garanti edebilecek temel güvencelere sahip olmadığını”^{viii} belirterek, ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği ve ihlalin doğrudan kanundan kaynaklandığı sonucuna varmıştır. 9. maddeyle ilgili Keskin Kalem ve Diğerleri pilot karar uygulamasından ziyade,^{ix} yarı pilot uygulamasına gitmeyi tercih etmiştir. Bu kararını yapısal sorunun çözümü için yasama organına bildirilmesine karar vermekle birlikte bu sefer durma kararı almamıştır. Aksine, **22.11.2023** tarihli Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Başvurusu kararıyla,^x **2015-2023** döneminde yapılan **62** farklı 8/A başvurusunu birleştirmiş ve Artı Media GmbH Başvurusu ile ilgili kararna atıfla sadece Anayasa’nın 26. Maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir. Fakat, Keskin Kalem ve Diğerleri kararında Anayasa’nın 26. Maddesiyle birlikte hem basın özgürlüğü ile ilgili 28. Maddesinin hem de Anayasa’nın 40. Maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmişti. Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Başvurusu ile birleştirilen tüm başvuruların başvuru sahiplerinin basın kuruluşları olmayabilir ve dolayısıyla 28. Maddenin ihlalinin neden değerlendirilmediği anlaşılabilir; fakat Anayasa Mahkemesinin Artı Media GmbH Başvurusu ile ilgili kararında tespit ettiği yapısal sorunların içinde 8/A maddesinin “yargılama hukukunun usule ilişkin güvencelerini barındırmadığını, sıkı ve etkili bir koruma mekanizmasına sahip olmadığını, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve orantılı karar verilmesini sağlayacak güvenceleri de içermediği” belirtilmiştir.^{xi} Dolayısıyla, Anayasa’nın 40. maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının da ihlal edilmesine karar verilmesi beklenirdi.

Bir diğer taraftan, Anayasa Mahkemesi, Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararını^{xii} gecikmeli de olsa Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu ile ilgili kararında uygulamış,^{xiii} 9. madde ile ilgili 503 bireysel başvurunun birleştirildiği **22.11.2023** tarihli bu kararda tüm başvurular bakımından Keskin Kalem kararında olduğu gibi Anayasa’nın 26. Maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ve Anayasa’nın 40. Maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine hükmetmiştir. Son olarak, Resmî Gazetede **10.01.2024** tarihinde yayınlanan fakat **11.10.2023** tarihli Genel Kurul kararıyla,^{xiv} Keskin Kalem kararına atıf yaparak, yapısal sorunlar bulduğu 5651 sayılı Yasanın 9. maddesinin iptal etmiş, fakat iptal kararının yürürlüğe girmesi için **10.10.2024** tarihini belirlemiştir. Ayrıca, Anayasa Mahkemesi, bu norm denetimi

^{viii} Artı Media GmbH Başvurusu, B. No: 2019/40078, 14.09.2023, § 47.

^{ix} Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021.

^x Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2015/13667, 21.11.2023.

^{xi} Artı Media GmbH Başvurusu, B. No: 2019/40078, 14.09.2023, § 44.

^{xii} Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021.

^{xiii} Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/1430, 22.11.2023.

^{xiv} AYM, E. 2020/76, K .2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425.

kararıyla, 5651 sayılı Yasanın 8. maddesine Temmuz 2020’de eklenen “içerik çıkartma” yaptırımını da Anayasaya aykırı bulup iptal etmiştir.

Tüm bu gelişmelere rağmen, 2023 raporumuzun yayınlanma tarihi itibarıyla, 5651 sayılı Yasanın gerek 8/A gerekse 9. maddesi sulh ceza hakimlikleri tarafından aynen uygulanmaya devam edilmektedir ve bu durum 9. madde bakımından 10.10.2024 tarihine kadar veya TBMM yeni bir yasal hüküm belirleyene kadar devam edecektir. Bir diğer taraftan, 2023 raporunda detaylandırılacağı üzere Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri ve Abdullah Kaya ve Diğerleri başvuruları ile ilgili toplu ihlal kararlarının uygulanması da ayrı bir soruna dönüşmüştür. Bir kısım sulh ceza hakimliği Anayasa Mahkemesi’nin ihlal kararlarına uyararak yeniden yargılama sonucu erişim engelleme ve/veya içeriğin yayından çıkartılması yaptırımlarına son vermiş, fakat çok sayıda sulh ceza hakimliği tarafından Anayasa Mahkemesinin ihlal kararlarına uyulmamış ve yeniden yargılama yapılmamıştır. Dolayısıyla, süregelen hak ihlalleri farklı bir boyuta dönüşmüş, tabiri caizse dağ, fare doğurmuştur. Uygulanmayan kararlar arasında, üst düzey siyasi şahsiyetlerin talepleri sonucunda verilen erişimin engellenmesi kararlarının kaldırılmaması dikkat çekmektedir.

EngelliWeb projesi kapsamında bugüne kadar 5651 sayılı Kanun’un “kişilik haklarını koruma” amacı içeren 9. maddesi kapsamında **2014-2023** döneminde **582** farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen **7.663 farklı kararla** erişime engellenmiş **43.769** haber (URL adresi) ve kaldırılan, çıkarılan veya silinen **38.145** haber (URL adresi) tespit edilmiştir. Önceki yıllarda olduğu gibi, bu tip kararlar ağırlıklı olarak üst düzey kamu şahsiyetlerinin ve bazı kamu kurumları ve hükümete yakın şirketlerin talepleri sonucu sulh ceza hakimleri tarafından verilmiştir. Benzer şekilde 5651 sayılı Yasanın milli güvenlik ve kamu düzenini koruma amacı taşıyan 8/A maddesinin uygulanmasına 2023 içinde de devam edilmiş ve özellikle il jandarma komutanlıklarının başvurularıyla sıklıkla ve arka arkaya Kürt ve muhalif nitelikli haber siteleri erişime engellenmeye devam etmiştir. Ayrıca, **06.02.2023** tarihinde Kahramanmaraş’ın Pazarcık ilçesinde 7,7 büyüklüğünde ve Elbistan ilçesinde 7,6 büyüklüğünde iki deprem meydana gelmiş, deprem sonrasında Ekşi Sözlük platformunda yer alan depremle ilgili başlık ve tartışma konularının artması ve konuya ilişkin olarak bir haber kaynağı ve tartışma platformu haline gelmesi ile iktidara yakın medya tarafından hedef gösterilmesine neden olmuş ve 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi kapsamında platform Cumhurbaşkanlığının talebiyle Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından **22.02.2023** tarihinde erişime engellenmiştir.^{xv}

2023 yılı içinde ayrıca, RTÜK’ün talebiyle 6112 sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanuna 7103 sayılı Kanun ile 29/A maddesi kapsamında Amerika’nın Sesi ve Deutsche Welle haber sitelerinin Haziran 2022’de topyekûn erişime engellenmesinden sonra, 2023 yılı içinde de yine RTÜK’ün talebiyle bu iki haber sitesi tarafından kullanılan alternatif alan adlarına da erişim engellenmiştir.^{xvi}

2023 raporunda detaylı olarak gözlemleneceği üzere İnternet ile ilgili erişim engelleme ve içeriklerin çıkarılması ve kaldırılması uygulamaları önceki yıllarda olduğu gibi son sürat devam etmiştir. Temmuz 2020 içinde yapılan değişiklikler ve özellikle

^{xv} Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, 22.02.2023 tarih ve 2023/1532 D. İş sayılı kararı.

^{xvi} Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği, 08.09.2023 tarih ve 2023/7546 sayılı karar; Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği, 17.11.2023 tarih ve 2023/9903 ve 2023/9904 sayılı kararlar.

5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine eklenen "**içeriğin çıkarılması**" yaptırımını 2023 içinde de sıklıkla kullanılmış ve sulh ceza hakimlikleri erişim engellemesi yaptırımının yanı sıra haber ve içeriklerin yayından çıkartılması yaptırımını uygulamaya devam etmiştir.

Tüm bu değerlendirmelerle birlikte EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında sayısal olarak tespit edilen erişimi Türkiye'den engelli web siteleri ve alan adları ile erişimi engellenen ve/veya içeriğin çıkarılmasına karar verilen haber içerikleri, sosyal medya hesap ve içeriklerinde ciddi artışlar gözlenmeye 2023 içinde de devam edilmiştir. Bu kapsamda 2023 sonu itibarı ile **Türkiye'den erişime engellenen web sitelerinin sayısı 953.415'e ulaşmıştır**. 2024 yılı içinde bu Türkiye'den erişime engellenen web sitelerinin toplam sayısı bir milyonu geçecekken, 2023 yılı sonu itibarıyla erişime engellenen **953.415** web sitesi ve alan adı **833** farklı kurum tarafından verilen toplam **821.285** farklı karar ile erişime engellenmiştir.

Bu raporu yayınlarken amacımız, **sansürün verdiği kalıcı zararın toplumsal hafızadan tamamen silinmemesini sağlamak** ve daha önceki raporlarda olduğu gibi sansürün boyutunu örneklerle belgelemektir. İfade Özgürlüğü Derneği web sitesi^{xvii} 2020 yılı içinde aktif hale gelmiş, web sitesinin EngelliWeb bölümünden^{xviii} ve EngelliWeb Twitter hesabından^{xix} işbu raporda da yer verilen erişimi engellenen web siteleri ve alan adları ile erişimi engellenen ve/veya içeriğin çıkarılmasına karar verilen haber içerikleri, sosyal medya hesap ve içerikleri hakkında haber ve duyurular paylaşılmaya başlanmıştır. Hatta bu paylaşım ve duyurulardan dolayı raporda da değinileceği üzere İfade Özgürlüğü Derneği de erişim engelleme ve içerik çıkarma talep ve kararlarının arka arkaya hedefi haline gelmiştir. Bu bağlamda, hiç de şaşırtıcı olmamakla birlikte **Mart 2023** içinde önce Derneğimizin web sitesinde yer alan **EngelliWeb bölümü**^{xx} ve bu bölümde yer alan 500'den fazla duyuru Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiş,^{xxi} **Mayıs 2023** içinde ise İfade Özgürlüğü Derneği'nin **Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibarı, Onur ve Haysiyet Yılı** başlıklı EngelliWeb 2021 raporunun tamamı Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiştir.^{xxii} Bu kararlara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itirazlar reddedilirken, Anayasa Mahkemesine yapılan başvurular ise Abdullah Kaya ve Diğerleri toplu ihlal kararı kapsamına alınmamış ve dolayısıyla beklemeye devam etmektedir. Bir diğer taraftan, Şile Sulh Ceza Hakimliği kararna karşı bu raporun yazarları olan Yaman Akdeniz ve Ozan Güven tarafından yapılan itirazla ilgili olarak Hakimlik tarafından gerekli işlemler yapılmamış ve itiraz olumlu veya olumsuz bir şekilde karara bağlanmamıştır. İtirazın havada kalması ile ilgili olarak, mevcut Şile Sulh Ceza Hakiminin ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçundan hakkında idari ve adli işlem başlatılması için Hakimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna şikayet dilekçesi gönderilmiştir. Bu süreç devam ederken, sansürün verdiği kalıcı zararları ifşa etme,

^{xvii} <https://ifade.org.tr>

^{xviii} <https://ifade.org.tr/engelliweb/>

^{xix} @engelliweb - <https://twitter.com/engelliweb>

^{xx} Bkz. <https://ifade.org.tr/engelliweb/>

^{xxi} Rize Sulh Ceza Hakimliği, 20.03.2023 tarih ve 2023/1003 sayılı kararı. Bkz. 20.03.2023 tarihli İFÖD duyurusu, <https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-erisime-engellendi/>

^{xxii} Şile Sulh Ceza Hakimliği, 18.03.2023 tarih ve 2023/272 sayılı karar. Bkz. <https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-2021-raporu-erisime-engellendi/>

belgeleme, arşivleme gayretimiz, hak arama özgürlüğümüz ve çalışmalarımız da baltalanmaya başlamış ve zorlaşmıştır.

Tüm bu zorluklara rağmen, Anayasa Mahkemesinin 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesiyle ilgili toplu ihlal kararına konu Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Başvurusunda^{xxiii} yer alan **62** bireysel başvurudan **30** tanesi (**%48**) ve 9. maddeyle ilgili toplu ihlal kararına konu Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusunda^{xxiv} yer alan **503** başvurudan **355** tanesi (**%70**) **İfade Özgürlüğü Demeği** Hukuk Ekibi tarafından yapılmıştır. Bunlara ek olarak Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun yarı pilot karar niteliğindeki 8/A maddesiyle ilgili yapısal sorunlar tespit ettiği Artı Media GmbH Başvurusu^{xxv} kararına konu başvuru da **İfade Özgürlüğü Demeği** Hukuk Ekibi tarafından yapılmıştır. Tüm bu başvurulara ek olarak Anayasa Mahkemesi Genel Kurulunun 5651 sayılı Yasanın 9. maddesiyle ilgili pilot kararı olan Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusuna^{xxvi} konu dokuz başvurudan beş başvurunun da **İfade Özgürlüğü Demeği** Hukuk Ekibi tarafından yapıldığı ve bu karara istinaden Anayasa Mahkemesinin 9. maddeyi iptal ettiği^{xxvii} de unutulmamalıdır. Dolayısıyla, özellikle 2014 yılından bu yana, içinde bulunduğumuz siyasi konjonktürde, İnternet sansürleriyle yargı yoluyla mücadele eden **İfade Özgürlüğü Demeği** Hukuk Ekibinin çalışmaları ve başarıları tebrik ve takdir edilmelidir.

Bu çalışmanın metodolojisi yaklaşık **234 milyon** alan adının her ay taranması, **180** farklı haber sitesini içeren **27 milyon** güncel haberin haftalık olarak taranması, arşiv kategorisindeki yaklaşık 33 milyon haberin aylık bazda taranmasını, Wikipedia, Youtube, X, Facebook ve Türkiye'deki haber sitelerinin bir kısmını içeren **155 farklı alan adının** erişime engellenip engellenmediğinin gerçek zamanlı izlenmesi, Lumen veri tabanının Uygulama Programlama Arayüzü ve araştırmacılar için geliştirdikleri araçlar kullanılarak veri tabanında yer alan erişim engelleme kararlarının tespiti ve analizi, bazı haber sitelerinden gönderilen erişimin engellenmesi kararlarının analizini kapsamaktadır.

2023 EngelliWeb Raporu önceki yıllarda olduğu gibi Profesör **Yaman Akdeniz** (İstanbul Bilgi Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Öğretim Üyesi) ve Uzman Araştırmacı **Ozan Güven** tarafından hazırlanmıştır. Bu çalışmanın hazırlanmasına dolaylı olarak ciddi katkısı olan **Lumen** veri tabanına^{xxviii} çok teşekkür ederiz. Ayrıca Anayasa Mahkemesinin Ali Kızık kararının 2023 uygulaması ile ilgili analizine ve karar özetlerine katkılarında dolayı İFÖD avukatları **Dilara Alpan, Dicle Demir, Melike Türkay ve Buse Karataş**'a da çok teşekkür ederiz. Son olarak, Avukat Dr. **Kerem Altıparmak**'a bu seneki raporumuzun çarpıcı başlığını önerdiği için ve Doçent **Can Cemgil**'e çalışmanın son sürümünü, baştan sona, noktasından virgülüne kadar sabırla okuduğu ve proje boyunca değerli katkıları için sonsuz teşekkürler.

^{xxiii} Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2015/13667, 21.11.2023.

^{xxiv} Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/1430, 22.11.2023.

^{xxv} Artı Media GmbH Başvurusu, B. No: 2019/40078, 14.09.2023.

^{xxvi} Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021.

^{xxvii} AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425.

^{xxviii} <https://www.lumendatabase.org/>

İçindekiler

İfade Özgürlüğü Derneği ve 2023 EngelliWeb Raporu Hakkında.....	iv
2023 Sonu İtibarıyla Türkiye'den 953.415 Web Sitesi Erişime Engellenmiştir	2
Anayasa Mahkemesinin Erişim Engelleme İstatistikleri ile İlgili Bilgi Edinme Hakkı Kararı.....	4
Türkiye'de Erişim Engelleme Yetkisi.....	7
2023 İçinde Erişime Engellenen Alan Adları, URL, Haber ve İçerikler	13
Alan Adları Engelleme Uygulamaları Genel Değerlendirme.....	13
5651 Sayılı Kanun'un 8. Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen Alan Adları.....	15
5651 Sayılı Kanun'un 8/A Maddesi Kapsamındaki Yaptırımlar	22
8/A Kararlarının Sulh Ceza Hakimlikleri Bazında Değerlendirilmesi.....	25
2020-2023 Yıllarında Verilen 8/A Kararları ve Jandarmanın Rolü.....	29
8/A Kararlarının İçerik Analizi.....	33
2023 Yılı 8/A Kararlarının İçerik Analizi.....	35
Anayasa Mahkemesinin 8/A Kararları ve İlkesel Yaklaşımı.....	40
5651 Sayılı Kanun'un 9. Maddesi Kapsamındaki Yaptırımlar.....	50
5651 Sayılı Kanun'un 9. Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen & Çıkarılan URL, Haber ve İçerikler	52
Engellenen & Kaldırılan Haber (URL) İstatistikleri – 2023.....	53
2023 Erişim Engelleme ve İçerik Çıkarma Örnekleri.....	57
Engellenen ve Silinen Haber (URL) İstatistikleri – Genel Toplam (2014-2023).....	136
İnternet Adreslerinin Arama Motorları ile İlişkilendirilmemesi.....	141
Anayasa Mahkemesinin Ali Kızık Kararı ve İlk Bakışta İhlal Uygulaması.....	142
Sulh Ceza Hakimliklerinin 2019 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi.....	143
Sulh Ceza Hakimliklerinin 2020 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi.....	144
Sulh Ceza Hakimliklerinin 2021 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi.....	145
Sulh Ceza Hakimliklerinin 2022 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi.....	145
Sulh Ceza Hakimliklerinin 2023 Yılı İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi.....	146

Sulh Ceza Hakimliklerinin 2019-2023 Yılları İlk Bakışta İhlal Değerlendirmesi Karşılaştırması.....	147
Yapısal Sorunların Tespiti ve Anayasa Mahkemesinin Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Kararı.....	149
Keskin Kalem ve Diğerleri Pilot Kararı Kapsamına Alınan Başvurular.....	150
Keskin Kalem ve Diğerleri Pilot Kararının Uygulanması ve Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı.....	152
Anayasa Mahkemesinin 9. Madde ile ilgili İptal Kararı.....	165
5651 Sayılı Kanun'un 9/A Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen URL, Haber ve İçerikler.....	169
RTÜK ve Erişim Engelleme Uygulamaları.....	169
Türkiye Futbol Federasyonu ve Erişim Engellenmesi Uygulamaları.....	173
VPN Engellemeleri.....	175
Bant Daraltma Uygulamaları.....	177
2023 İçinde Hakkında Yasal İşlem Yapılan Sosyal Medya Hesapları.....	180
Sonuç ve Genel Değerlendirme.....	183

Tablo, Ekran Görüntüsü ve Şekil Listesi

Tablo 1:	2023 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu.....	56
Tablo 2:	2014-2023 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu	139

Ekran Görüntüsü 1:	GüvenliWeb Mart 2024 Erişimin Engellenmesi Tedbiri İstatistikleri.....	6
Ekran Görüntüsü 2:	Burdur Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler.....	32
Ekran Görüntüsü 3:	8/A Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen Haber Siteleri.....	35
Ekran Görüntüsü 4:	Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web sitesi.....	36
Ekran Görüntüsü 5:	Ankara 4. ve 5. Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından erişime engellenen platform.....	37
Ekran Görüntüsü 6:	Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web siteleri.....	38
Ekran Görüntüsü 7:	Ankara 5. ve 8. Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından erişime engellenen sosyal medya hesapları.....	38
Ekran Görüntüsü 8:	Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen sosyal medya hesapları.....	39
Ekran Görüntüsü 9:	Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web siteleri.....	40
Ekran Görüntüsü 10:	Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime tekrardan açılan haber.....	46
Ekran Görüntüsü 11:	Anayasa Mahkemesi kararıyla ifade özgürlüğü ihlali verilen haber.....	47
Ekran Görüntüsü 12:	Anayasa Mahkemesi kararıyla erişime tekrardan açılan haberler ...	49
Ekran Görüntüsü 13:	Anayasa Mahkemesi kararıyla erişime tekrardan açılan haberler ...	49
Ekran Görüntüsü 14:	İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen sosyal medya hesapları.....	58
Ekran Görüntüsü 15:	İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yayımdan çıkartılması reddedilen paylaşım.....	58

Ekran Görüntüsü 16:	İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yayından çıkartılan haberler	59
Ekran Görüntüsü 17:	İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yayından çıkartılan haberler	59
Ekran Görüntüsü 18:	İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yayından çıkartılan haberler	60
Ekran Görüntüsü 19:	İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yayından çıkartılan haberler	60
Ekran Görüntüsü 20:	İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	61
Ekran Görüntüsü 21:	İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	61
Ekran Görüntüsü 22:	İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	62
Ekran Görüntüsü 23:	İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	62
Ekran Görüntüsü 24:	İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu	63
Ekran Görüntüsü 25:	İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime açılan duyuru ve içerikler	63
Ekran Görüntüsü 26:	İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime açılan haberler	64
Ekran Görüntüsü 27:	İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	64
Ekran Görüntüsü 28:	İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	65
Ekran Görüntüsü 29:	İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler	65
Ekran Görüntüsü 30:	İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler	66
Ekran Görüntüsü 31:	İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu	66
Ekran Görüntüsü 32:	İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu	67
Ekran Görüntüsü 33:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyuruları	67
Ekran Görüntüsü 34:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	67
Ekran Görüntüsü 35:	İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	68
Ekran Görüntüsü 36:	İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	68
Ekran Görüntüsü 37:	İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyuruları	69

Ekran Görüntüsü 38:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	69
Ekran Görüntüsü 39:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	70
Ekran Görüntüsü 40:	İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan YouTube videoları	70
Ekran Görüntüsü 41:	İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu	71
Ekran Görüntüsü 41:	İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu	71
Ekran Görüntüsü 42:	İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	72
Ekran Görüntüsü 44:	İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haber	72
Ekran Görüntüsü 45:	İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	73
Ekran Görüntüsü 46:	İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	74
Ekran Görüntüsü 47:	İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	75
Ekran Görüntüsü 48:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler.....	75
Ekran Görüntüsü 49:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler.....	76
Ekran Görüntüsü 50:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler.....	76
Ekran Görüntüsü 51:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler.....	76
Ekran Görüntüsü 52:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan İFÖD duyurusu.....	77
Ekran Görüntüsü 53:	İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	77
Ekran Görüntüsü 54:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler	78
Ekran Görüntüsü 55:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler	78
Ekran Görüntüsü 56:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler	79
Ekran Görüntüsü 57:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan İFÖD duyurusu.....	79
Ekran Görüntüsü 58:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler.....	80
Ekran Görüntüsü 59:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler.....	80
Ekran Görüntüsü 60:	İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler.....	80
Ekran Görüntüsü 61:	İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler	81
Ekran Görüntüsü 62:	İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler	82
Ekran Görüntüsü 63:	İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber	83
Ekran Görüntüsü 64:	Rize Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	83
Ekran Görüntüsü 65:	Rize Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen web sitesi	84
Ekran Görüntüsü 66:	Erişim Sağlayıcılar Birliği tarafından erişime engellenen haber.....	85

Ekran Görüntüsü 67:	Şile Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen rapor.....	86
Ekran Görüntüsü 68:	Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	87
Ekran Görüntüsü 69:	Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	87
Ekran Görüntüsü 70:	Şanlıurfa 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	88
Ekran Görüntüsü 71:	Kütahya Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	88
Ekran Görüntüsü 72:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	89
Ekran Görüntüsü 73:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen içerikler.....	89
Ekran Görüntüsü 74:	Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler.....	90
Ekran Görüntüsü 75:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	90
Ekran Görüntüsü 76:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen içerikler.....	91
Ekran Görüntüsü 77:	Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haber ve içerikler.....	92
Ekran Görüntüsü 78:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	92
Ekran Görüntüsü 79:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla tekrardan yayına alınan İFÖD duyurusu.....	93
Ekran Görüntüsü 80:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişim engellenen haberler.....	93
Ekran Görüntüsü 81:	İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	94
Ekran Görüntüsü 82:	İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	95
Ekran Görüntüsü 83:	İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	95
Ekran Görüntüsü 84:	İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	95
Ekran Görüntüsü 85:	İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu.....	96
Ekran Görüntüsü 86:	Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	97
Ekran Görüntüsü 87:	Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	98
Ekran Görüntüsü 88:	Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	98
Ekran Görüntüsü 89:	Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	99

Ekran Görüntüsü 90:	İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	100
Ekran Görüntüsü 91:	İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	100
Ekran Görüntüsü 92:	İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	101
Ekran Görüntüsü 93:	Sakarya 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişim engellenen haberler.....	102
Ekran Görüntüsü 94:	Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	102
Ekran Görüntüsü 95:	Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	103
Ekran Görüntüsü 96:	Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	103
Ekran Görüntüsü 94:	Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	104
Ekran Görüntüsü 98:	Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	104
Ekran Görüntüsü 99:	İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	105
Ekran Görüntüsü 100:	Mersin 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	105
Ekran Görüntüsü 101:	Ankara Batı 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber.....	106
Ekran Görüntüsü 102:	Ankara Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	107
Ekran Görüntüsü 103:	Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber.....	108
Ekran Görüntüsü 104:	İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	109
Ekran Görüntüsü 105:	İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	109
Ekran Görüntüsü 106:	İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	110
Ekran Görüntüsü 107:	Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	111
Ekran Görüntüsü 108:	Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	111
Ekran Görüntüsü 109:	Karşıyaka 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	112
Ekran Görüntüsü 110:	Karşıyaka 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu	113
Ekran Görüntüsü 111:	İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	113

Ekran Görüntüsü 112:	İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	114
Ekran Görüntüsü 113:	İskenderun 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	114
Ekran Görüntüsü 114:	İskenderun 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	115
Ekran Görüntüsü 115:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	116
Ekran Görüntüsü 116:	Erciş Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler....	117
Ekran Görüntüsü 117:	İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	118
Ekran Görüntüsü 118:	Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	119
Ekran Görüntüsü 119:	İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	120
Ekran Görüntüsü 120:	Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	120
Ekran Görüntüsü 121:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	121
Ekran Görüntüsü 122:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	121
Ekran Görüntüsü 123:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	122
Ekran Görüntüsü 124:	İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen platform.....	122
Ekran Görüntüsü 125:	İstanbul Anadolu 7. ve 8. Sulh Ceza Hakimliği kararlarıyla erişime engellenen haberler.....	123
Ekran Görüntüsü 126:	İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen paylaşımlar.....	123
Ekran Görüntüsü 127:	İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen paylaşımlar.....	124
Ekran Görüntüsü 128:	İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	124
Ekran Görüntüsü 129:	İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyuruları.....	125
Ekran Görüntüsü 130:	İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	126
Ekran Görüntüsü 131:	İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	126
Ekran Görüntüsü 132:	İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler.....	127
Ekran Görüntüsü 133:	İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	127
Ekran Görüntüsü 134:	İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	128

Ekran Görüntüsü 135:	Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	129
Ekran Görüntüsü 136:	Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	129
Ekran Görüntüsü 137:	Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler.....	130
Ekran Görüntüsü 138:	İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	131
Ekran Görüntüsü 139:	İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	132
Ekran Görüntüsü 140:	Bakırköy 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	133
Ekran Görüntüsü 141:	İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler	133
Ekran Görüntüsü 142:	Erişim Sağlayıcıları Birliğinin kararıyla erişime engellenen haberler	134
Ekran Görüntüsü 143:	Arama Motorlarına Bildirim.....	141
Ekran Görüntüsü 144:	AYM tarafından ihlal kararı verilen Diken haberleri	158
Ekran Görüntüsü 145:	AYM tarafından ihlal kararı verilen Diken haberleri	159
Ekran Görüntüsü 146:	AYM tarafından ihlal kararı verilen BirGün haberi.....	159
Ekran Görüntüsü 147:	Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği Kararına Konu Haberler	161
Ekran Görüntüsü 148:	Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği Kararına Konu Paylaşım	162
Ekran Görüntüsü 149:	Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği Kararına Konu Paylaşımlar	162
Ekran Görüntüsü 150:	İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haber	163
Ekran Görüntüsü 151:	Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen paylaşım	163
Ekran Görüntüsü 152:	Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler	164
Ekran Görüntüsü 153:	Amerika'nın Sesi ve DW erişime engellendi.....	172
Ekran Görüntüsü 154:	Bunny CDN ve Mastodon dolaylı olarak erişime engellendi	174
Ekran Görüntüsü 155:	Yaptırım Uygulanan VPN Adresleri.....	175
Ekran Görüntüsü 156:	BTK VPN Adresleri Üst Yazı	176
Ekran Görüntüsü 157:	İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber.....	187
Ekran Görüntüsü 158:	Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen EngelliWeb sitesi	187
Ekran Görüntüsü 159:	Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen 2021 EngelliWeb Raporu	189
Ekran Görüntüsü 160:	Wattpad, Instagram ve Roblox erişime engellendi.....	190

Şekil 1:	2006-2023: Yıllara Göre Toplam Erişime Engellenen Web Siteleri Sayıları.....	3
Şekil 2:	Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2023).....	14
Şekil 3:	Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2006-2023).....	14
Şekil 4:	Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (Toplam).....	15
Şekil 5:	2018-2023: BTK v. Yargı 8. Madde Erişim Engelleme Kararları Karşılaştırması.....	18
Şekil 6:	Yargı-BTK Erişim Engelleme (2017-2023) Karşılaştırma.....	19
Şekil 7:	2006-2023: Yıllara Göre TİB, BTK ve Yargı Karşılaştırması.....	20
Şekil 8:	Yıllara göre 5651 Sayılı Kanun Kapsamında Alınan 8/A Karar Sayıları.....	24
Şekil 9:	2023 Yılı İllere Göre 8/A Kararları Dağılımı.....	26
Şekil 10:	2015-2023: İllere Göre 8/A Kararları Dağılımı.....	27
Şekil 11:	5651 Sayılı Kanun'un 8/A Maddesi Kapsamında Karar Veren Sulh Ceza Hakimlikleri: 2015-2023.....	28
Şekil 12:	5651 8/A maddesi kapsamında erişime engellenen içeriklerin yaklaşık toplamı & dağılımı: 2015-2023.....	33
Şekil 13:	8/A maddesi kapsamında 2023 yılında erişime engellenen içeriklerin dağılımı.....	35
Şekil 14:	Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Kararına Konu Başvuruların Başvuru Yıllarına Göre Dağılımı.....	47
Şekil 15:	Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Kararına Konu Sulh Ceza Hakimlikleri Karar Sayıları.....	48
Şekil 16:	Yıllık Bazda 9. Madde Kapsamında Erişime Engellendikten Sonra Silinen Toplam Haber Adresleri (URL).....	53
Şekil 17:	Engellenen Haber (URL) Sayıları: 2023.....	54
Şekil 18:	Silinen Haber (URL) Sayıları: 2023.....	55
Şekil 19:	Yıllık Bazda 9. Madde Kapsamında Erişime Engellendikten Sonra Silinen Toplam Haber Adresleri (URL).....	136
Şekil 20:	Engellenen Haber (URL) Sayıları – Genel Toplam: 2014-2023.....	137
Şekil 21:	Silinen Haber (URL) Sayıları – Genel Toplam: 2014-2023.....	138
Şekil 22:	Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kızılcık Kararı 2019 Uygulama Performansı.....	143
Şekil 23:	Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kızılcık Kararı 2020 Uygulama Performansı.....	144
Şekil 24:	Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kızılcık Kararı 2021 Uygulama Performansı.....	145
Şekil 25:	Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kızılcık Kararı 2022 Uygulama Performansı.....	146
Şekil 26:	Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kızılcık Kararı 2023 Uygulama Performansı.....	147
Şekil 27:	Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kızılcık Kararı 2019-2023 Uygulama Performansı.....	148
Şekil 28:	Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kızılcık Kararına Atıf ve Değerlendirme Performansı: 2019-2023.....	148
Şekil 29:	AYM Pilot Karar Uyarınca Görüşülmesi Ertelenen Toplam 334 Başvurunun Yıllara Göre Dağılımı.....	151
Şekil 30:	AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Başvuru Yılları İstatistikleri.....	152
Şekil 31:	AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Başvurucu İstatistikleri.....	153
Şekil 32:	AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Talep Edenler İstatistikleri.....	154

Şekil 33:	AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Talep Edenlerle İlgili İhlal İstatistikleri...	154
Şekil 34:	AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: En Çok ihlal Kararı Verilen Hakimlikler	155
Şekil 35:	AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: En Çok Bireysel Başvuru Yapılan Hakimlikler	156
Şekil 36:	AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Yeniden Yargılama Yapmayan Hakimlikler	157
Şekil 37:	İstanbul Anadolu Sulh Ceza Hakimlikleri: Yeniden Yargılama Yapılmayan Karar Sayıları	158
Şekil 38:	İçişleri Bakanlığı Sosyal Medya İnceleme Verileri (2018-2023)	182
Şekil 39:	2006-2024 Ç1: Yıllara Göre Toplam Erişime Engellenen Web Siteleri Sayıları	184
Şekil 40:	Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2014-2024 Ç1)	185

Ifade Özgürlüğü Derneğinin EngelliWeb raporu yaklaşık 15 sene önce yürürlüğe giren 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun ve sonrasında ortaya çıkan bazı düzenlemelerle birlikte Türkiye’de gitgide artan İnternet sansürleri ve erişim engelleme uygulamaları hakkında 2023 yılı sonu itibarıyla değerlendirmeleri içermektedir.

Bilindiği üzere, kapanana kadar Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı ve sonrasında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından Türkiye’den erişime engellenen web siteleri ile ilgili istatistiki veriler ve benzer şekilde Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından da erişime engellenen web siteleri, haberler (URL adresleri) ve sosyal medya içerikleriyle ilgili istatistiki bilgiler **hiçbir zaman resmi olarak açıklanmamıştır**. Dolayısıyla, EngelliWeb raporları bu alandaki yegâne istatistiki verileri içermektedir ve bu alanda referans noktası konumuna gelmiştir.

Erişim engellemelerle ilgili resmi istatistiki verilerin kamuoyu ile paylaşılmaması da hükümet politikasına dönüşmüş olmakla birlikte istatistiki verilerle ilgili önceki yıllarda TBMM soru önergelerine olumsuz cevap verilmiştir.¹ Önceki senelerde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından verilen cevaplarda erişime engellenen site sayısı ve istatiksel değerlerin **açıklanmamasının gerekçesi** olarak **“suçun önlenmesi ve suçla mücadelede sıkıntılara sebep olabileceğini**, özellikle çocuk pornosuna ilişkin içeriklerin deşifre olmasına neden olabileceğini **ayrıca bu tür rakamlar diğer ülkelerde resmi olarak toplu şekilde açıklanmadığından**, uluslararası düzeyde **bu rakamlardan hareketle ülkemiz aleyhine haksız algı meydana getirildiği, bilgi kirliliği**

¹ Bkz. CHP Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer tarafından Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay’a 7/8292 esas numaralı ve 04.02.2019 tarihli yazılı soru <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-8292s.pdf>, ve soruya 22.04.2019 tarihinde verilen yazılı cevap, <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-8292sgc.pdf>.

oluşturulduğu² gösterilmiştir. 25.04.2019 tarihinde ise, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı toplam rakamları açıklamamakla birlikte sadece 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamındaki erişim engelleme kararlarının oransal dağılımına işaret etmiştir.³

Anayasa Mahkemesi, **Şubat 2023** içinde Genel Kurul nezdinde oybirliğiyle karara bağladığı ve içtihat niteliğindeki **Yaman Akdeniz (2)** kararında⁴ başvurusunun İnternet sitelerine erişimin engellenmesi kararlarına ilişkin istatistiklerle ilgili bilgi edinme talebinin reddedilmesi nedeniyle bilgi edinme hakkıyla ilintili olarak ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir. Bu raporda detaylandırılacağı üzere, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen BTK, mevcut EngelliWeb raporlarımıza da konu erişimin engellenmesi konusundaki istatistikleri bu raporda değerlendirileceği üzere başvurucuya vermemiştir.

İfade Özgürlüğü Derneği bünyesinde hazırlanan 2023 EngelliWeb raporunda ise Türkiye'den erişime engellenen web siteleri ve alan adları, erişimi engellenen ve/veya içeriğin çıkarılmasına karar verilen haberler (URL adresleri) ve sosyal medya hesap ve içerikleriyle ilgili istatistik bilgileri gerek 2023 yılı için gerekse genel toplamda 2023 yılı sonu itibarıyla detaylı şekilde kamuoyu ile paylaşılacak üzere hazırlanmıştır. Bundan sonraki süreçte de her sene benzer raporlar İfade Özgürlüğü Derneği tarafından kamuoyu ile paylaşılmaya devam edilecektir.

2023 SONU İTİBARIYLA TÜRKİYE'DEN 953.415 WEB SİTESİ ERİŞİME ENGELLENMİŞTİR

İfade Özgürlüğü Derneğinin 2019 EngelliWeb raporunda **2018 yılı sonu itibarıyla Türkiye'den toplam 347.445 alan adı** erişime engellendiği, **2019** sonu itibarıyla ise bu rakamın **408.494** olduğu, **2020 sonu itibarıyla** bu sayının **467.011**'e ulaştığı ve **2021 sonu itibarıyla** bu sayının **574.798**'e ulaştığı ve **2022 sonu itibarıyla** bu sayının **712.558**'e ulaştığının tespit edildiği belirtilmiştir. Aşağıda detaylandırılacağı üzere **2023** yılı içinde EngelliWeb çalışması kapsamında tespit edilebildiği kadarıyla Türkiye'den **toplam 240.857 alan adı** daha erişime engellenmiştir. **2023** içinde erişime engellenen **240.857 alan adı ve web sitesi** ile birlikte 2023 sonu itibarıyla Türkiye'den toplam **953.415 web sitesi ve alan adına, 833** farklı kurum ve hakimlikler tarafından verilen toplam **821.285** farklı kararlar bu raporda detaylandırılacak hüküm ve yetkilere istinaden erişim engellenmiştir.

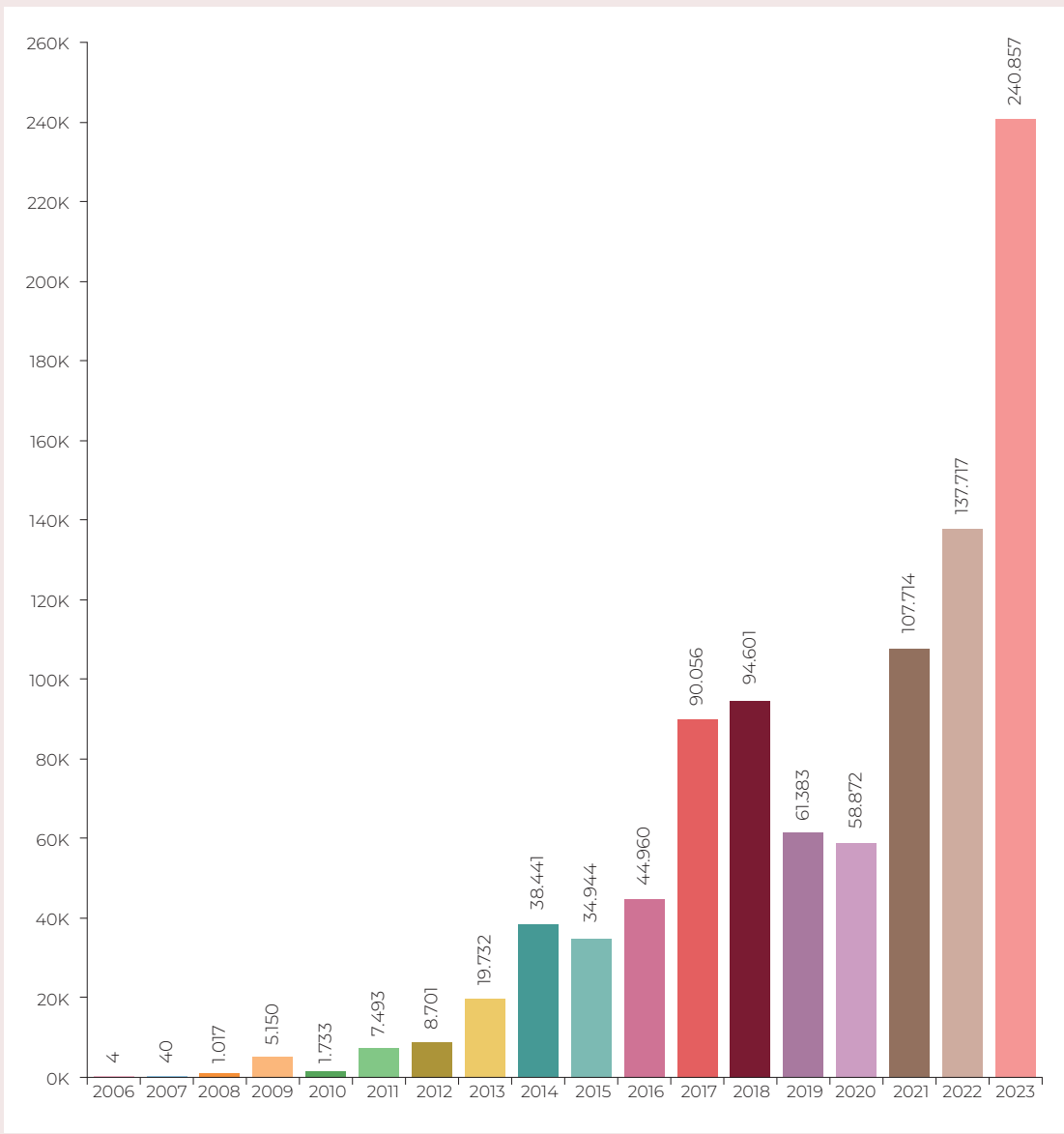
Yıllık bazda bir değerlendirme yapıldığında ve **Şekil 1**'de görüleceği üzere 2023 yılı içinde erişimi engellenen web sitelerinde (**240.857**), önceki yıllara göre ciddi artış (2022: **137.717**, 2021: **107.714**, 2020: **58.872**, 2019: **61.383**, 2018: **94.601**) gözlemlenmiştir. Dolayısıyla, 5651 sayılı Kanun ve erişimin engellenmesi uygulamalarının başlamasından sonraki 17 yıllık sürecin (**2007-2023**) ortalamasının (**yıllık 56.083 web sitesi**) çok üzerinde bir sayıyla alan adı bazında erişimin engellenmesi uygulamalarına 2023 içinde de son sürat devam edilmiştir.

² Bkz. <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-8454c.pdf>

³ Bkz. <https://www2.tbmm.gov.tr/d27/7/7-8949sgc.pdf> ve <https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/brEi5.pdf>.

⁴ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu, B. No: 2016/6815, 15.02.2023.

Şekil 1: 2006-2023: Yıllara Göre Toplam Erişime Engellenen Web Siteleri Sayıları

Dahası, tespit edildiği kadarıyla 2023 sonu itibarıyla **260.000** URL adresine, **13.300** Twitter/X hesabına, **67.100** tweete, **24.730** YouTube videosuna, **14.625** Facebook içeriğine ve **13.820** Instagram içeriğine de 5651 sayılı Kanun ve diğer hükümlere istinaden erişim engellendiği tespit edilmiştir.

ANAYASA MAHKEMESİNİN ERİŞİM ENGELLEME İSTATİSTİKLERİ İLE İLGİLİ BİLGİ EDİNME HAKKI KARARI

Her sene yayınladığımız EngelliWeb raporlarında detaylı bir şekilde açıkladığımız üzere erişim engelleme ve içerik çıkartma yaptırımları ve uygulamalarıyla ilgili istatistiki bilgiler gerek kapanana kadar Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (“TİB”) ve sonrasında Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (“BTK”) tarafından gerekse Erişim Sağlayıcıları Birliği (“ESB”) tarafından hiçbir zaman açıklanmamaktadır. İstatistiklerle ilgili yapılan bilgi edinme hakkı başvurularından da sonuç alınamamış ve konu uzun yıllar önce idari yargıya taşınmıştı.

Raporun giriş kısmında da belirtildiği üzere, Anayasa Mahkemesi, **Şubat 2023** içinde Genel Kurul nezdinde oybirliğiyle karara bağladığı ve içtihat niteliğindeki Yaman Akdeniz (2) kararında⁵ başvurunun İnternet sitelerine erişimin engellenmesi kararlarına ilişkin istatistiklerle ilgili bilgi edinme talebinin reddedilmesi nedeniyle bilgi edinme hakkıyla ilintili olarak ifade özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi Genel Kurul kararına konu bilgi edinme hakkı talebi, Anayasa Mahkemesi kararı verilmeden yaklaşık 13 sene önce, 21.12.2009 tarihinde yapılmış ve o tarihte erişimin engellenmesinden sorumlu idari kurum olan TİB’den kurum nezdinde bulunan istatistiki bilgiler talep edilmiştir. Talep edilen bilgiler 4982 Bilgi Edinme Hakkı Kanunu’nun 7. maddesine istinaden ayrı bir araştırma, incelemeyi gerektiren bilgi ve belgeler olarak değerlendirilmiş talep reddedilmiştir. Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna yapılan itiraz reddedilmiş, Ankara 2. İdare Mahkemesinde açılan dava da reddedildikten⁶ sonra, bu karar Danıştay nezdinde onanmıştır.⁷ Danıştay 10. Dairesi kararından sonra başvuru tarafından **05.04.2016** tarihinde bireysel başvuru yolu ile Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur.

Anayasa Mahkemesi bu başvuru ile ilgili **15.02.2023** tarihinde Genel Kurul nezdinde oybirliğiyle karar vermiş, bilgi edinme hakkını ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirerek başvuru Yaman Akdeniz’in Anayasanın 26. maddesiyle korunma altına alınmış olan **ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini** tespit etmiştir.⁸

Anayasa Mahkemesine göre, öncelikle **“sivil toplum örgütlerinde aktif rol üstlenen başvurunun** İnternette ifade özgürlüğünün sınırlandırılmasına özgü yaptığı araştırmalar, yayımladığı makaleler, hazırladığı raporlar, sosyal medya ve basın aracılığıyla İnternet sitelerine erişimin engellenmesi konusunda kamuoyunu düzenli olarak bilgilendirmesi dikkate alındığında **İnternete erişimin engellenmesi istatistiklerinin başvurunun ilgi alanında olduğuna kuşku bulunmamaktadır.”**⁹

İkincisi, Anayasa Mahkemesine göre, **talebe konu bilgiler bakımından**, “İnternette ifade özgürlüğüne yönelik sınırlandırmaların özgürlüğün kullanılmasını ölçsüz biçimde ortadan kaldıracak düzeyde olup olmadığının, keyfi ve orantısız müdahalelerde bulunulup bulunulmadığının **kamuoyu tarafından denetlenmesinde** Türkiye’den erişime engellenen web siteleri ile ilgili **istatistiki verilere erişim talebinin**

⁵ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu, B. No: 2016/6815, 15.02.2023.

⁶ Ankara 2. İdare Mahkemesi, 27.10.2011 tarih ve E:2010/578, K:2011/1668 sayılı karar.

⁷ Danıştay 10. Dairesi, 03.12.2015 tarih E: 2012/2038, K: 2015/5510 sayılı karar.

⁸ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023.

⁹ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 56.

kamu menfaatine ilişkin bulunduğu, bilgilendirme değerinin de çok yüksek olduğu tartışmasızdır.”¹⁰

Üçüncüsü, Anayasa Mahkemesine göre, “başvurucu için **uyuşmazlık konusu bilgi talebinin düşüncenin açıklanması amacının bir ön koşulu olduğu** ve **düşüncenin oluşumu sürecinde faydalanılmak üzere ulaşılması gerekli bir bilgi olduğu kanaatine varılmıştır.**”¹¹

Son olarak, talep edilen bilginin mevcudiyetinin, başka bir ifadeyle hazır ve kullanılabilir olup olmadığının değerlendirilmesi sonucunda, Anayasa Mahkemesi, “idarenin (BTK’nın) **resen verdiği erişimin engellenmesi kararlarının idarede mevcudiyeti konusunda şüphe**” bulunmadığını belirtmiştir.¹² Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesi’ne göre, 5651 sayılı Kanun’un “**8. maddesi kapsamında yargısal makamlarca verilen erişimin engellenmesi kararlarının da BTK’nın uhdesinde olduğu açıktır**” (§ 67).

Kaldı ki, Anayasa Mahkemesi’ne göre, talep tarihinde, “**erişimin engellenmesi kararlarının uygulanmasını sağlamak üzere BTK dışında görevli bir otorite bulunmamaktadır**”¹³ ve talep edilen bilgiler “**olağan bir çalışma ile kolayca oluşturulabilecek, filtrelenmesi ve derlenmesi** hususunda idareye **çok fazla külfet yüklemeyecek** türden bilgi taleplerinin **ayrı ve özel bir araştırma yapılmasını gerektiren talepler olarak değerlendirilemeyeceği açıktır.**”¹⁴

Anayasa Mahkemesine göre, “başvuru konusu olayda **idarenin kendi tercih ettiği parametrelere göre kendi içinde bir sistem kurarak bir yıl boyunca istatistik yayımladığını**, başvurucunun her iki bilgi talebinin de kendi belirlediği parametrelere göre oluşturulmasını istediği bir bilgi talebi olmayıp **idarenin kurduğu sistem neticesinde üretilen verilere ilişkin bir talep olduğunu not etmek gerekir.**”¹⁵ Dolayısıyla, somut olayın meydana geldiği tarihte “idarede hâlihazırdaki bir sistem tarafından istatistiklerin yayımlanmasının son bulduğu mayıs ayından aynı yılın aralık ayına kadar devam ettirilmesi beklenen **bilgi talebinin önemli ölçüde iş yüküne yol açacağı söylenemeyecektir.**”¹⁶

Anayasa Mahkemesi’nin de tespit ettiği üzere, BTK <http://www.guvenliweb.org.tr> adlı İnternet adresi üzerinden aylık olarak tüm engelleme tedbirlerinin suç türlerine göre **oransal dağılımını yayımlamaya devam etmektedir ve “bahsi geçen oransal dağılımı hesaplayabilmenin ve akabinde yayımlayabilmenin yolunun engelleme kararlarına ilişkin sayıların idarede mevcudiyetine bağlı olduğu izahattan varestedir.**”¹⁷

Ekran Görüntüsü 1’de görüleceği üzere, BTK, GüvenliWeb sitesinde aylık bazda 5651 sayılı yasanın 8. Maddesine istinaden güncel “oransal verileri” yayınlamaya devam etmektedir.¹⁸ Bu görselde yer alan oransal verileri hesaplamak için de toplam sayıların bilinmesi gerektiği açıktır.

¹⁰ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 59.

¹¹ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 63.

¹² Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 67.

¹³ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 69.

¹⁴ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 70.

¹⁵ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 73.

¹⁶ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 73.

¹⁷ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 74.

¹⁸ Bkz. <https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/brEi5.pdf>

Anayasa Mahkemesi, Anayasanın 26. Maddesinin ihlal edildiğine hükmederken, “başvurucunun bilgi edinme talebinde bulunmasının amacı olarak gösterdiği kamu-yu bilgilendirme rolü süreklilik arz ettiğinden,” başvuru konusu olayda “**çözümlenmesi gereken meselenin somut başvuruya münhasır taleple sınırlı olmadığı**” kanaatinde olduğunu da ayrıca belirtmiştir.¹⁹

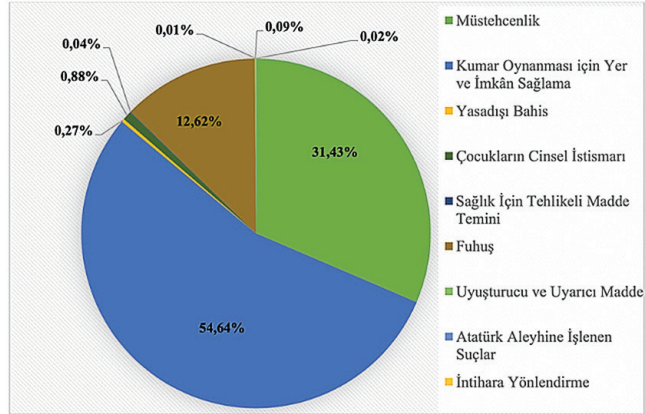
Ekran Görüntüsü 1: GüvenliWeb Mart 2024 Erişimin Engellenmesi Tedbiri İstatistikleri

ERİŞİMİN ENGELLENMESİ TEDBİRİ İSTATİSTİKLERİ

5651 sayılı Kanunda sayılan katalog suçlar kapsamında, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunda idari tedbir olarak uygulanan erişimin engellenmesi tedbirlerinin suç türlerine göre oransal dağılımı aşağıda verilmiştir.

Mart 2024 itibarıyla Kurumca Resen aktif olarak engellenen kararlar

Tür	Oran(%)
Müstehecnlik	31,43 %
Kumar Oynanması İçin Yer ve İmkân Sağlama	54,64 %
Yasadışı Bahis	0,27 %
Çocukların Cinsel İstismarı	0,88 %
Sağlık İçin Tehlikeli Madde Temini	0,04 %
Fuhuş	12,62 %
Uyuşturucu ve Uyarıcı Madde	0,09 %
Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar	0,02 %
İntihara Yönlendirme	0,01 %

- Kurum tarafından erişim engelleme kararlarının % 99,84'ünü Çocukların Cinsel İstismarı, Fuhuş, Müstehecnlik, Yasadışı Bahis ve Kumar suçları oluşturmaktadır.

Son olarak Anayasa Mahkemesi ihlalin ancak yeniden yargılama yapılması ile giderilebileceğini belirtmiştir.²⁰ Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesi kararın bir örneğini ifade özgürlüğünün ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden

¹⁹ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 83.

²⁰ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023, § 104.

yargılama yapılmak üzere Ankara 2. İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiş, Ankara 2. İdare Mahkemesi 21.06.2023 tarihinde Anayasa Mahkemesinin ihlal kararına uymuş ve davanın kısmen kabulü ile kısmen reddine karar vermiştir.²¹ BTK ise, Anayasa Mahkemesi kararının sonucu olarak yapılan yeniden yargılama kararına uymayarak, Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin kararına karşı **yürütmenin durdurulması talebi ile birlikte Danıştay'a temyiz başvurusunda bulunmuştur**. Danıştay 10. Dairesi, BTK'nın yürütmeyi durdurma talebini 22.11.2023 tarihinde reddetmiştir.²² Dava halen Danıştay nezdinde derdesttir. Dolayısıyla BTK, Anayasa Mahkemesi tarafından verilen ihlal kararı ve yeniden yargılama sonucu Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından verilen karara rağmen, 2009 yılında yapılan başvuru sonucu ne o tarihteki ne de mevcut ve güncel istatistikleri başvurucuya vermek konusunda direnmeye devam etmektedir.

BTK direnmeye devam ederken, biz İfade Özgürlüğü Derneği'nin EngelliWeb projesi kapsamında tespit ettiğimiz verileri ve istatistikleri kamuoyu ile paylaşmaya devam edeceğiz.

TÜRKİYE'DE ERİŞİM ENGELLEME YETKİSİ

EngelliWeb 2018-2022 raporlarında daha önceden detaylandırıldığı üzere Türkiye'de erişim engelleme kararı alması yetkisi veya talep etmesi çeşitli kanun, yönetmelik ve düzenlemelerle **yargı organları** (mahkemeler, sulh ceza hakimlikleri ve savcılıklar) ile birlikte **çok sayıda idari kuruma** da verilmiştir. Ağırlıklı olarak erişim engelleme kararları 5651 sayılı Kanun'un **8, 8/A, 9 ve 9/A maddeleri** kapsamında sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmekle birlikte, 8. madde kapsamında soruşturma evresinde savcılıklar da erişimin engellenmesine karar verebilir. Ayrıca, **Cumhuriyet savcılarına** 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun ek madde 4(3) fıkrası kapsamında **telif hakları** ihlallerini gidermek için de erişimin engellenmesi yetkisi verilmiştir.

İdari kurumların erişimin engellenmesi ile ilgili yetkilendirmesi ise çeşitli kanun, yönetmelik ve düzenlemelerle yapılmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kurum ve kuruluşlara erişim engelleme kararı alma veya talep etme yetkisi tanınmıştır. Aşağıdaki listeye **2023** yılında **Adalet Bakanlığına**, 2004 Sayılı İcra İflas Kanunu kapsamında elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışlarla ilgili erişimin engellenmesi yetkisi, **Sağlık Bakanlığı** ve **Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne**, Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik kapsamında, sosyal paylaşım ve İnternet siteleri üzerinden yapılan sağlıkla ilgili tanıtım ve bilgilendirmelerde insan sağlığını tehlikeye düşüren veya tanı ve tedavi sürecini olumsuz olarak etkileyen veya bu süreci engelleyici nitelikte suç unsurunun bulunduğu tespit edilen içeriklerin erişime engellenmesi için suç duyurusunda bulunma yetkisi, **Kültür ve Turizm Bakanlığına**, 7464 Sayılı Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamında, turizm amaçlı kiralama faaliyetlerine istinaden Bakanlık tarafından yapılan uyarıya rağmen yirmi dört saat içinde ilan içeriğini çıkarmayan İnternet adresleriyle ilgili olarak ihlalin gerçekleştiği

²¹ Ankara 2. İdare Mahkemesi, 21.06.2023 tarih E: 2023/690, K: 2023/1121 sayılı karar.

²² Danıştay 10. Dairesi, 22.11.2023 tarih ve E: 2023/4847 sayılı karar.

yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verme yetkisi de eklenmiştir.

- **Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklar**²³
- Kapatılana²⁴ kadar **Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı** (“TİB”)²⁵
- TİB kapatıldıktan sonra **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı**²⁶
- **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu**²⁷
- **Erişim Sağlayıcıları Birliği** (“ESB”)²⁸
- Sağlık Bakanlığı, **Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu** (“TİTCK”)²⁹
- **Sermaye Piyasası Kurulu**³⁰

- 23 5651 sayılı Kanun’un** “Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi” başlıklı 8/A(1) maddesi kapsamında, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde, **Cumhurbaşkanlığı** veya millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması ile **ilgili bakanlıkların** talebi üzerine BTK Başkanı tarafından internet ortamında yer alan yayımla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Karar, Başkan tarafından derhâl erişim sağlayıcılara ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilir. İçerik çıkartılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği, derhâl ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren dört saat içinde yerine getirilir. 8/A(2) maddesi kapsamında Cumhurbaşkanlığı veya ilgili Bakanlıkların talebi üzerine Başkan tarafından verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı, Başkan tarafından, yirmi dört saat içinde sulh ceza hâkiminin onayına sunulur. Hâkim, kararını kırk sekiz saat içinde açıklar; aksi hâlde, karar kendiliğinden kalkar.
- 24** TİB 671 sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Kurum ve Kuruluşlara İlişkin Düzenleme Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile Ağustos 2016 içinde kapatılmıştır.
- 25** 5651 sayılı Kanun’un 8, 8/A ve 9/A maddelerine istinaden erişimin engellenmesi konusunda yetkilendirilmiş, 8/A ve 9/A maddeleri kapsamındaki idari tedbir kararlarına hâkim onayı şartı getirilmiştir.
- 26** Age.
- 27 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu’nun** 60. maddesinin 17. fıkrasına eklenen (Ek:13/10/2022-7418/38 md.) 17. yetki ile Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu, bu Yasanın 9. maddesinin 14. fıkrasında yer alan yükümlülüklerini yerine getirmeyen ve Kurum tarafından 60. maddenin 16. fıkrasına istinaden uygulanan idari para cezasını süresinde ödemeyen ve Kurumca yapılacak bildirimden itibaren altı ay içerisinde Kurum düzenlemelerinde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyen veya yetkilendirilmeksizin hizmet sunan **şebekeler üstü hizmet sağlayıcısının** İnternet trafiği bant genişliğinin yüzde doksan beşine kadar daraltulmasına veya ilgili uygulama veya İnternet sitesine **erişimin engellenmesine** Kurum tarafından karar verilebilir. Erişim Sağlayıcıları Birliğine uygulanmak üzere gönderilen kararın gereği, erişim sağlayıcılar tarafından yerine getirilir.
- 28 5651 Sayılı Kanun’un 9/9 maddesi** gereği bu Kanun’un kişilik haklarının ihlali ile ilgili 9. maddesi kapsamında sulh ceza hakimliklerinin verdiği erişimin engellenmesi kararına konu kişilik hakkının ihlaline ilişkin yayınların aynalarının başka İnternet adreslerinde de yayınlanması durumunda ilgili kişi tarafından Erişim Sağlayıcıları Birliğine müracaat edilmesi halinde mevcut sulh ceza hakimliği kararlarını bu adresler için de uygulamaya yetkilendirilmiştir.
- 29** Sağlık Bakanlığı **1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu’nun** 18. maddesi gereği ruhsatsız ilaç veya sahte ilaç veya benzeri tıbbi müstahzarların tanıtım veya satışlarının İnternet üzerinden yapılması halinde, derhal erişimin engellenmesine karar vermeye yetkilidir. Bu yetki Sağlık Bakanlığı bünyesinde yer alan **Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu** tarafından kullanılmakta ve Kurum tarafından alınan kararlar 1262 sayılı Kanun gereği uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirilir.
- 30 Sermaye Piyasası Kurulu**, 6362 sayılı **Sermaye Piyasası Kanunu’nun** “izinsiz sermaye piyasası faaliyetinde uygulanacak tedbirler” başlıklı 99. maddesi kapsamında erişimin engellenmesini talep etmeye yetkilendirilmiştir. Kurul, bu maddenin 3. paragrafı gereği izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin, İnternet aracılığı ile yürütüldüğü tespit edildiğinde; içerik ve yer sağlayıcılarının yurt içinde olması halinde, erişimin engellenmesi ile ilgili mevzuat uyarınca mahkemelere başvurabilir. İçerik ve yer sağlayıcılarının yurt dışında bulunması halinde ise, Kurulun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından erişimin engellenmesine karar verilebilir. Ayrıca, 99. maddenin 4. paragrafı (Ek: 17/4/2017-KHK/690-67 madde; değiştirilerek kabul: 1/2/2018-7077/57 madde) gereği Kuruldan izin alınmaksızın kitle fonlama platformları aracılığıyla halktan para toplandığına veya Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olarak İnternet aracılığıyla yurt dışında kaldıraçlı işlem ve kaldıraçlı işlemlerle aynı hükümlere tabi olduğu belirlenen türev araç işlemleri yaptırıldığına ilişkin bilgi edinilmesi halinde, Kurulun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından ilgili İnternet sitelerine erişim engellenebilir.

- **Tarım ve Orman Bakanlığı**³¹
- Tarım ve Orman Bakanlığı, **Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı**³²
- **Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü**, Talih Oyunları Daire Başkanlığı³³
- **Türkiye Jokey Kulübü**³⁴
- **Spor Toto Teşkilat Başkanlığı**³⁵
- Diyanet İşleri Başkanlığı, **Din İşleri Yüksek Kurulu**³⁶

- 31 Tarımda Kullanılan Gübrelerin Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliğinin** ürünlerin denetimine ilişkin genel usul ve esaslar başlıklı 10. maddesinin 10. paragrafı kapsamında “piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş uygun olmayan bir ürünün İnternet üzerinden tanıtımı ve satışının yapılması halinde **Tarım ve Orman Bakanlığı**, aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkarılması için İnternet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur. İçeriğin yirmi dört saat içerisinde aracı hizmet sağlayıcı tarafından çıkarılmaması halinde Bakanlık uygun olmayan ürüne ilişkin **içeriğe erişimin engellenmesine karar verir** ve bu kararın uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** bildirir. İnternet sitesinin doğrudan iktisadi işletmeciyeye ait olması durumunda aynı uygulama yapılır. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi karar içeriği erişimin engellenmesi (URL ve benzeri) yöntemiyle verilir (Resmî Gazete, 09.06.2021, Sayı 31506 Mükerrer).
- 32 Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı**, 4733 Sayılı Tütün, Tütün Mamulleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesine Dair Kanun’un Cezai Hükümler başlıklı 8. maddesinin 2. paragrafının (k) bendi gereğince tütün mamulleri veya alkollü içkilerin, **etil alkol, metanol, makaron, sarmalık kıyılmış tütünün ve yaprak sigara kâğıdının** (28.10.2020 tarihli ve 7255 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi ile eklenmiştir) tüketicilere satışı İnternet üzerinden yapılması halinde 5651 sayılı Kanun’da öngörülen usullere göre erişimin engellenmesine karar verebilir ve bu kararlar hakkında da anılan Kanun hükümleri uygulanır. Bu yetkiye ayrıca Tütün Mamulleri ve Alkollü İçkilerin Satışına ve Sunumuna İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin (Resmî Gazete, 07.01.2011, Sayı: 27808) 26(1) maddesinde de yer verilmiştir. Uygulama pratiğinde ise bu yetkinin Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde kurulan **Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı** tarafından kullanıldığı görülmektedir. Bu kapsamda erişime engellenen web sitelerinin de Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan ziyade Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından erişime engellendiği gözlemlenmektedir.
- 33 Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü, Talih Oyunları Daire Başkanlığı**, Sanal Ortamda Oynatılan Talih Oyunları Hakkında Yönetmeliğin (Resmî Gazete Tarihi: 14.03.2006 Resmî Gazete Sayısı: 26108), **“İdareye ve yargı mercilerine başvuru”** başlıklı 7. maddesi kapsamında “oynatıldığı tespit edilen talih oyunlarına ilişkin sanal ortamlara ve/veya İnternet sitelerine hizmet veren servis sağlayıcılarının ve sitelerine ve/veya sanal ortamlara yönelik hizmet ve yayınlarının durdurulması ve yasak eylemlerin cezalandırılması istemiyle” ilgili yargı mercileri nezdinde derhal başvuruda bulunabilir. Bu Yönetmeliğin 8. maddesi gereğince ilgili yargı mercilerince talih oyunlarının oynatıldığı sanal ortamların faaliyetlerinin durdurulmasına karar verilmesi halinde, **Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü** bu kararlar gereği için derhal Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna erişimin engellenmesi için bildirimde bulunur.
- 34 6132 sayılı At Yangınları Hakkında Kanun** kapsamında Türkiye sınırları içerisinde at yangınları düzenlemeye, yurt içinde ve yurt dışında düzenlenen yangınlar üzerine yurt içinden ve yurt dışından müşterek bahis kabul etmeye Tarım ve Orman Bakanlığı yetkilidir. Tarım ve Orman Bakanlığınca at yangınlarına dayalı müşterek bahisleri tertip etme hak ve yetkisi **Türkiye Jokey Kulübüne** devredilmiştir. Uygulamada Türkiye Jokey Kulübü tarafından alınan erişim engelleme kararlarının **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu** tarafından uygulandığı görülmektedir.
- 35 Spor Toto Teşkilat Başkanlığı**, 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 inci maddesi (Değişik: 12/7/2013-6495/3 md) gereği bu madde kapsamına giren suçlarla ilgili olarak, 5651 sayılı Kanunun erişimin engellenmesine ilişkin hükümlerini uygulamaya yetkilendirilmiştir. Spor Toto Teşkilat Başkanlığının yetkilendirmesi Spor Toto Teşkilat Başkanlığı Görev, Yetki ve Sorumluluk Yönetmeliği ile belirlenmiştir (Resmî Gazete, 21.12.2008, Sayı: 27087).
- 36 Diyanet İşleri Başkanlığı, Din İşleri Yüksek Kurulu** da bazı içerikler açısından erişimin engellenmesine yetkilendirilmiştir. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’un **Din İşleri Yüksek Kurulu** ile ilgili 5. maddesine (Değişik: 1/7/2010-6002/4 md) 2018 yılında eklenen bir ek fıkra (Ek fıkra: 2/7/2018 -KHK/703/141 md) ile İslam Dininin temel nitelikleri açısından sakıncalı olduğu Kurul tarafından tespit edilen meallerin, Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir. Yayımın İnternet ortamında yapılması halinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, yetkili ve görevli merci bu yayımla ilgili olarak erişimin engellenmesine karar verebilir. Bu kararlar uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** gönderilir (2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı KHK’nin 141 inci maddesiyle, bu fıkrada yer alan “sulh hukuk mahkemesi” ve “Telekomünikasyon İletişim Başkanlığına” ibareleri sırasıyla, “yetkili ve görevli merci” ve “Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanlığına” şeklinde değiştirilmiştir). Ayrıca bkz. Kur’an-ı Kerim Basım ve Yayım Kriterleri Hakkında Yönetmelik, (Resmî Gazete, 02.11.2022, Sayı: 32001), m. 11.

- Diyanet İşleri Başkanlığı, **Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulu**³⁷
- **Radyo ve Televizyon Üst Kurulu**³⁸
- **Yüksek Seçim Kurulu**³⁹
- **Ticaret Bakanlığı, Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü**⁴⁰
- **Hazine ve Maliye Bakanlığı**⁴¹

- 37 Diyanet İşleri Başkanlığı** bünyesindeki **Mushafları İnceleme ve Kıraat Kurulunun** onay ve mührü bulunmayan mushaflar, cüzler halindeki mushaflar, mealli mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerimler basılamaz ve yayınlanamaz. Onaysız veya mühürlü basıldığı veya yayımlandığı tespit edilen mushaf ve cüzler halindeki mushaflar ile sesli, görüntülü ve elektronik ortamda hazırlanan Kur'an-ı Kerim yayınlarının Başkanlığın yetkili ve görevli mercie müracaatı üzerine basım ve yayımının durdurulmasına, dağıtılmış olanların toplatılmasına ve imha edilmesine karar verilir. Bu yayınların İnternet ortamında yapılması halinde, Başkanlığın müracaatı üzerine, yetkili ve görevli merci bu yayınlara ilgili olarak erişimin engellenmesi kararı verebilir. Bu kararlar uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** gönderilir.
- 38 Radyo ve Televizyon Üst Kurulu**, 6112 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'a 2018 yılında eklenen **29/A maddesi** (Ek: 21/3/2018-7103/82 md) ile **lisansız yayın hizmetlerinin İnternet ortamında sunumu durumunda erişimin engellenmesini** talep etmek üzere yetkilendirilmiştir. Bu kapsamda, Üst Kuruldan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunan medya hizmet sağlayıcı kuruluşlar, bu hak ve lisansları ile yayınlarını bu Kanun ve 5651 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak İnternet ortamından da sunabilirler. Radyo, televizyon ve isteğe bağlı yayın hizmetlerini sadece İnternet ortamından sunmak isteyen medya hizmet sağlayıcılar Üst Kuruldan yayın lisansı, bu yayınları İnternet ortamından iletmek isteyen platform işletmecileri de Üst Kuruldan yayın iletim yetkisi almak zorundadır. Üst Kuruldan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunmayan ya da bu hak ve/veya lisansı iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin İnternet ortamından iletildiğinin Üst Kurulca tespiti halinde Üst Kurulun talebi üzerine sulh ceza hakimlikleri tarafından İnternet ortamındaki söz konusu yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesine karar verilebilir. Bu kararlar, gereği yapılmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilir. Bu madde uyarınca verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı hakkında 5651 sayılı Kanunun 8/A maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları uygulanır. İçerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu Üst Kurulun görev alanına ilişkin uluslararası antlaşmalar ve bu Kanun hükümlerine aykırın yayın yaptığı Üst Kurulca tespit edilen bir başka ülkenin yargı yetkisi altındaki medya hizmet sağlayıcılarının veya platform işletmecilerinin yayın hizmetlerinin İnternet ortamından iletimi ile İnternet ortamından Türkçe olarak Türkiye'ye yönelik yayın yapan veya yayın dili Türkçe olmakla birlikte Türkiye'ye yönelik ticari iletişim yayınlarına yer veren yayın kuruluşlarının yayın hizmetleri hakkında da erişimin engellenmesi yaptırımı uygulanabilir. Bu maddenin uygulanması ile ilgili yönetmeliğin hazırlanma süreci 2019 içinde tamamlanmış ve Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelik Resmî Gazete'de (Resmî Gazete, 01.08.2019, Sayı 30849) yayınlanmıştır.
- 39 Yüksek Seçim Kurulu**, 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun'un "Basın, iletişim araçları ve İnternette propaganda" başlıklı 55/B maddesi kapsamında seçimler sırasında "oy verme gününden önceki on günlük sürede, yazılı, sözlü ve görsel basın ve yayın araçları ile kamuoyu araştırmaları, anketler, tahminler, bilgi ve iletişim telefonları yoluyla mini referandum gibi adlarla bir siyasi partinin veya adayın lehinde veya aleyhinde veya vatandaşın oyunu etkileyecek biçimde yayın yapılması ve herhangi bir surette dağıtım yasaktır" hükmüne istinaden bu tip yayınlar ile ilgili olarak erişimin engellenmesini talep edebilir. Uygulamada "geçici" olarak uygulanması gereken bu yetkiye istinaden alınan erişimin engellenmesi kararlarının süre belirtilmeden uygulandığı ve uygulamanın da Erişim Sağlayıcıları Birliği üzerinden yapıldığı görülmektedir.
- 40 Ticaret Bakanlığı** bünyesinde yer alan **Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü** tarafından 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un saadet zincirleriyle alakalı ve piramit satış sistemleri başlıklı 80. maddesi kapsamında erişimin engellenmesi kararları vermeye başlamıştır. Bu maddenin üçüncü paragrafında "Bakanlık, piramit satış sistemleri ile ilgili gerekli incelemeleri yapmaya ve varsa elektronik sistemin ülkemizde durdurulması dâhil ilgili kamu kurum veya kuruluşlarıyla iş birliği içinde gerekli önlemleri almaya yetkilidir" denilmiştir. Bu kapsamda alınan kararlar da uygulanmak üzere mevzuatta bu yönde bir yetkilendirme söz konusu olmamasına rağmen Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilmektedir.
- 41 7194 Sayılı Dijital Hizmet Vergisi ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un** (Resmî Gazete, 07.12.2019, Sayı: 30971) "Vergi güvenliği" başlıklı 7. maddesinin 1. fıkrası kapsamında 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu kapsamına giren vergilere ilişkin beyanname verme ve ödeme yükümlülüklerini süresinde yerine getirmeyen bu Kanun kapsamındaki dijital hizmet sağlayıcılara veya Türkiye'deki yetkili temsilcisine, bu yükümlülüklerin yerine getirilmesi için dijital hizmet vergisini tarha yetkili vergi dairesi tarafından İnternet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler kullanılarak 213 sayılı Kanunda sayılan tebligat yöntemleri, elektronik posta veya diğer tüm iletişim araçları ile ihtarda bulunulabilir ve bu durum Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından takip edilir.

- Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu kapsamındaki tüm **“yetkili kuruluşlar”**⁴²
- **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı sanayi ve teknoloji il müdürleri**⁴³
- **Valilikler ve İçişleri Bakanlığı**⁴⁴
- **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu**⁴⁵

kanlığının İnternet sitesinde ilan edilir. 7. maddenin 2. fıkrası kapsamında ise Gelir İdaresi Başkanlığının ila-
nından itibaren otuz gün içinde bu yükümlülüklerin yerine getirilmemesi hâlinde, **dijital hizmet sağlayıcıla-
rının sunmuş oldukları hizmetlere erişimin**, bu yükümlülükler yerine getirilinceye kadar **engellenmesine**
Hazine ve Maliye Bakanlığınca karar verilir ve bu karar erişim sağlayıcılarına bildirilmek üzere Bilgi Tekno-
lojileri ve İletişim Kurumuna gönderilir. Engelleme kararlarının gereği bildirimden itibaren yirmi dört saat
içinde erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilir. Ayrıca bkz. Dijital Hizmet Vergisi Uygulama Genel Tebli-
ği (Resmî Gazete, 20.03.2020, Sayı 31074), G. Vergi Güvenliği.

- 42 7223 sayılı **Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu**'nun (Resmî Gazete Tarihi: 12.03.2020 Resmî Ga-
zete Sayısı: 31066) **“Yetkili kuruluşun denetime ilişkin diğer yetkileri”** başlıklı 17. maddesinin 2. fıkrası kap-
samında **“Piyasaya arz edilen veya piyasada bulundurulmuş uygun olmayan bir ürünün internet üzerinden ta-
natımı ve satışının yapılması halinde yetkili kuruluş, aracı hizmet sağlayıcıya içeriğin çıkarılması için internet
sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elek-
tronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirimde bulunur. İçeriğin yirmi dört saat içerisinde aracı hizmet
sağlayıcı tarafından çıkarılmaması halinde yetkili kuruluş uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe erişimin en-
gellenmesine karar verir** ve bu kararın uygulanmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir. İnt-
ernet sitesinin doğrudan iktisadi işletmeciye ait olması durumunda aynı uygulama yapılır. Bu fıkra kapsa-
mında verilen erişimin engellenmesi kararı **içeriğe erişimin engellenmesi** (URL vb.) yöntemiyle verilir”. Bu
Kanun'un **“Tanımlar”** başlıklı 3. maddesi kapsamında **“yetkili kuruluş”**, “ürünlere ilişkin teknik düzenleme-
leri hazırlayan, yürüten veya ürünleri denetleyen” kamu kuruluşlarını kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Bu
yetki 12.03.2021 tarihinden itibaren kullanılacaktır. Ayrıca bkz. Ürünlerin Piyasa Gözetimi ve Denetimine Da-
ir Çerçeve Yönetmelik (Resmî Gazete, 10.07.2021, Sayı: 31537), madde 16(5): **“Yetkili kuruluşlar, dördüncü fık-
ranın (h) bendinde belirtilen taleplerini, Kanunun 17. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen yöntemle ikti-
sadi işletmeciye bildirir. Yetkili kuruluşlar, içeriğe erişimin yirmi dört saat içerisinde kısıtlanmaması halinde
ise Kanunun 17. maddesinin ikinci fıkrasında belirtildiği şekilde erişimin engellenmesine karar verir ve bu ka-
rarı uygulamak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna bildirir”**.
- 43 **Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliğinin** içeriğe erişimin engellenmesi
kararı başlıklı 32. maddesinin 1. fıkrası kapsamında sanayi ve teknoloji il müdürlükleri **“tarafından yapılan
bildirimden itibaren içeriğin yirmi dört saat içerisinde aracı hizmet sağlayıcı tarafından çıkarılmaması halin-
de aracı hizmet sağlayıcının merkezinin bulunduğu yerdeki il müdürü uygun olmayan ürüne ilişkin içeriğe
erişimin engellenmesine karar verir** ve bu kararın uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu-
na bildirir”** (Resmî Gazete, 14.07.2021, Sayı 31541). Ayrıca bkz. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Piyasa
Gözetimi ve Denetimi Yönetmeliği (Resmî Gazete, 21.10.2022, Sayı: 31990), m. 29.
- 44 2860 Sayılı **Yardım Toplama Kanunu**'nun **“izin alma zorunluluğu”** başlıklı 6. maddesine 27.12.2020 tarihli
7262 Sayılı Kanun'un 7. maddesi ile eklenen 3. fıkra ile **“İzinsiz yardım toplama faaliyetinin internet ortamın-
da yapıldığının tespiti hâlinde ilgili valilik veya İçişleri Bakanlığı tarafından içerik ve/veya yer sağlayıcıya,
yardım toplama faaliyetine ilişkin içeriğin çıkarılması için internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP
adresini ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bil-
dirimde bulunulur. İçeriğin en geç yirmi dört saat içinde içerik ve/veya yer sağlayıcı tarafından çıkarılmama-
sı veya içerik ve yer sağlayıcıya ilişkin bilgilerin edinilememesi ya da teknik nedenlerle bildirimde bulunula-
maması hâlinde ilgili valilik veya İçişleri Bakanlığı internet ortamındaki söz konusu içeriğe ilişkin erişimin
engellenmesine karar verilmesi için sulh ceza hâkimliğine başvurur. Hâkim, talebi en geç yirmi dört saat
içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar ve gereği yapılmak üzere doğrudan **Bilgi Teknolojileri ve İletişim
Kurumuna** gönderir. Bu karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine
göre itiraz edilebilir. Bu fıkra kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararı, içeriğe erişimin engellenmesi
(URL vb.) yöntemiyle verilir.”** Anayasa Mahkemesi tarafından bu hüküm Anayasa'nın 13 ve 26. maddelerine
aykırı bulunmuş ve iptal edilmiştir. İptal kararı **03.01.2025** tarihinde yürürlüğe girecektir. AYM, 2021/8 E.,
2024/11 K., 18.01.2024, R.G. 03.04.2024, S. 32509.
- 45 5411 Sayılı **Bankacılık Kanunu** kapsamında **Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna** bu kanunun suç-
larla ilgili ikinci bölümünde yer alan **“izinsiz faaliyette bulunmak”** başlıklı 150. maddesinin 3. fıkrası ile izinleri
almaksızın banka gibi faaliyet gösteren ya da mevduat kabul eden yahut katılım fonu toplayan gerçek kişiler ile
tüzel kişilerle ilgili Kurumun **“İlgili Cumhuriyet başsavcılığını muhatap talebi üzerine sulh ceza hâkimince, da-
va açılması hâlinde davaya bakan mahkemece iş yerlerinin faaliyetleri ve reklamlar geçici olarak durdurulur,
ilânları toplatılır, bu aykırılıkların internet aracılığıyla işlendiğinin tespit edilmesi durumunda içerik ve yer sağ-
layıcıları yurt içinde ise internet sitelerine erişim engellenir.** Bu tedbirler, hâkim kararıyla kaldırılınca kadar

- **Türkiye Futbol Federasyonu**⁴⁶
- **Çocuk Koruma Kanunu kapsamındaki “ilgililer”**⁴⁷
- **Reklam Kurulu**⁴⁸
- **Ticaret Bakanlığı**⁴⁹

devam eder. Bu kararlara karşı itiraz yolu açıktır (Değişik fıkra: 20.02.2020-7222 sayılı Kanun, 17. madde). 150. maddeye yeni eklenen 4. fıkra ile bu maddenin “birinci ve ikinci fıkralardaki aykırılıkların içerik ve yer sağlayıcıları yurt dışında bulunan internet siteleri aracılığıyla gerçekleştirilmesi durumunda **bu internet sitelerine erişim, Kurumun başvurusu üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından engellenir**” denilmiştir (Ek fıkra: 20.02.2020-7222 Sayılı Kanun, 17. madde). Benzer bir yetki, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna **6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanununun** izinsiz faaliyette bulunmak başlıklı 46. maddesi ile de verilmiştir. Bu maddenin 4. fıkrasında, bu kanuna göre alınması gereken izinleri almaksızın finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman faaliyetlerinde bulunduğu durumlarda ve “bu aykırılıkların İnternet ortamında gerçekleşmesi hâlinde Kurum tarafından içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Karar uygulanmak üzere **Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna** gönderilir” denilmiştir (Ek: 04.03.2021-7292 Sayılı Kanun, 11. madde).

- 46** 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun kapsamında **Türkiye Futbol Federasyonuna** yayın haklarının korunması ile ilgili Ek-1 maddesi gereğince **(1) Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin** yayınların İnternet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine **Yönetim Kurulu** tarafından karar verilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğin erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, İnternet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı bir hafta içinde sulh ceza hâkimliğine itiraz edilebilir. Erişimin engellenmesiyle ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere TFF bünyesinde idari birim kurulur. **Yönetim Kurulu, bu madde kapsamındaki yetkisini idari birimde görev alacak kişilere devredebilir.** **(2)** Türkiye Cumhuriyeti sınırları dışındaki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların İnternet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, yayın hakkı sahibinin talebi üzerine birinci fıkra hükmü uygulanır. Şu kadar ki, talebin yapılabilmesi için yayın hakkına ilişkin sözleşmenin TFF’ye bildirilmesi ve hak sahipliğinin ispat edilmesi zorunludur. **(3)** Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından çıkartılacak talimatla belirlenir (Ek: 21.12.2021-7346 Sayılı Kanun, 29. madde).
- 47** 5395 sayılı **Çocuk Koruma Kanununun** içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi başlıklı 41/G maddesinin 1. fıkrası kapsamında “çocuk teslimi ve çocukla kişisel ilişki kurulması kapsamında çocuğun uzman veya öğretmen tarafından yükümlüden ya da hak sahibinden teslim alındığı veya diğerine teslim edildiği sırada **kayda alınan ses veya görüntülerin İnternet ortamında yayınlanması nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden ilgililer**, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 9. maddesi uyarınca içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesini isteyebilir” (Ek: 24.11.2021-7343 Sayılı Kanun, 45. madde). Ayrıca bkz. Çocuk Teslimi ve Çocukla Kişisel İlişki Kurulmasına İlişkin İlam ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesine Dair Yönetmelik (Resmî Gazete, 04.08.2022, Sayı 31913), madde 53.
- 48** **6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun** ceza hükümleri ile ilgili 77. maddesinin 12. paragrafına eklenen (Ek cümleler:24/3/2022-7392/15 md.) yetki ile Reklam Kurulu, idari para cezaların yanı sıra aykırılığın İnternet ortamı üzerinden gerçekleştirilmesi hâlinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine karar verebilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, İnternet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu karar uygulanmak üzere 5651 sayılı Kanunun 6/A maddesi gereğince Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Bu karara karşı sulh ceza hakimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hakimliğince verilen karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir. Bu yetki Anayasa Mahkemesi tarafından Resmî Gazete’de 27.10.2023 tarihinde yayınlanan kararla iptal edilmiştir (E. 2022/70, K. 2023/152, K.T. 13.09.2023). İptal kararın 27.07.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir
- 49** **6563 Sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un** cezai hükümler ile ilgili 12. maddesinin 3. fıkrasında yapılan değişikliklerle (Ek:1/7/2022-7416/6 md.), Bakanlıkça 6563 sayılı Kanuna aykırı hareket eden elektronik ticaret aracı hizmet sağlayıcı ve elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Bu kararlar, uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilir. Birlik tarafından ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcılar gönderilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının gereği ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcılar tarafından derhal yerine getirilir. İçeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararına karşı sulh ceza hâkimliğine başvurulabilir. Sulh ceza hâkimliğince verilen karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz edilebilir.

- **Adalet Bakanlığı**⁵⁰
- **Sağlık Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü**⁵¹
- **Kültür ve Turizm Bakanlığı**⁵²

Görüldüğü üzere **yaklaşık 30 farklı kurum ve kuruluşa** çeşitli düzenlemeler altında erişim engelleme yetkisi veya talep etme yetkisi verilmiş ve bu yetkilerin büyük bir kısmı **“idari tedbir”** yoluyla ve yargı onayı şartı aranmadan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu veya Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilerek kullanılmaktadır.

2023 İÇİNDE ERİŞİME ENGELLENEN ALAN ADLARI, URL, HABER VE İÇERİKLER

ALAN ADLARI ENGELLEME UYGULAMALARI GENEL DEĞERLENDİRME

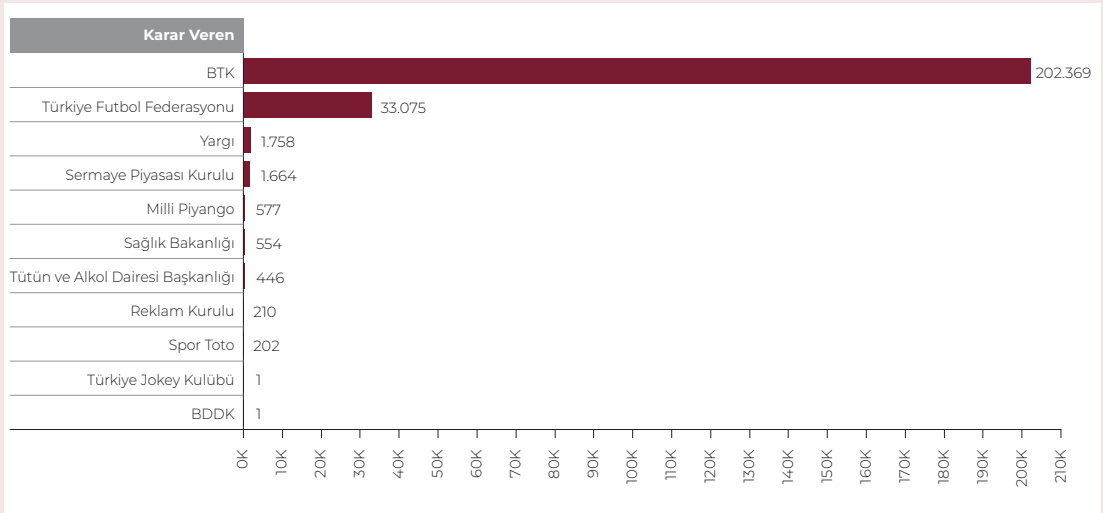
EngelliWeb projesi kapsamında **2023 yılı içinde** tespit edebildiğimiz kadarıyla Türkiye’den **toplam 240.857** alan adı erişime engellenmiştir. Bu engellemelerin çoğunluğu **Şekil 2’de** görüleceği üzere **202.369 alan adı (%84)**, BTK Başkanı tarafından 5651 sayılı Kanun’un 8. maddesi kapsamında erişime engellenmiştir. 2021 içinde erişim engelleme yetkisi verilen **Türkiye Futbol Federasyonu** tarafından 2023 içinde **33.075** alan adına erişim engellenirken, Federasyon **1.758** alan adına erişim engelleyen hakimlik, savcılık ve mahkeme kararlarını üçüncü sırada bırakmıştır. Ayrıca, **1.664** alan adına Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, **577** alan adına Milli Piyango İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından, **554** alan adına Sağlık Bakanlığı, Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu tarafından, **446** alan adına Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı (Tarım ve Orman Bakanlığı) tarafından, **210** alan adına 2022 içinde yetkilendirilen Reklam Kurulu tarafından, **202** alan adına Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından ve **birer alan adına** Türkiye Jokey Kulübü ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (“BDDK”) tarafından erişimin engellendiği tespit edilmiştir.

50 **2004 Sayılı İcra İflas Kanunu’nun** 111/b maddesi (Ek:24/11/2021-7343/13 md.) kapsamında elektronik ortamda açık artırma suretiyle satışlarla ilgili erişimin engellenmesi yetkisi verilmiştir. Bu maddede, “elektronik satış portalında satış işlemlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilmesini engelleyen veya elektronik satış sistemi ile ihale alıcılarının hak ve menfaatlerine zarar veren İnternet siteleri hakkında, 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanunun 8/A maddesi hükümleri uygulanır” denilmiştir. Ayrıca bkz. İcra ve İflâs Kanunu Uyarınca Elektronik Ortamda Yapılacak Satışların Usulü Hakkında Yönetmelik (Resmî Gazete, 08.03.2022, 31772), md. 24(1).

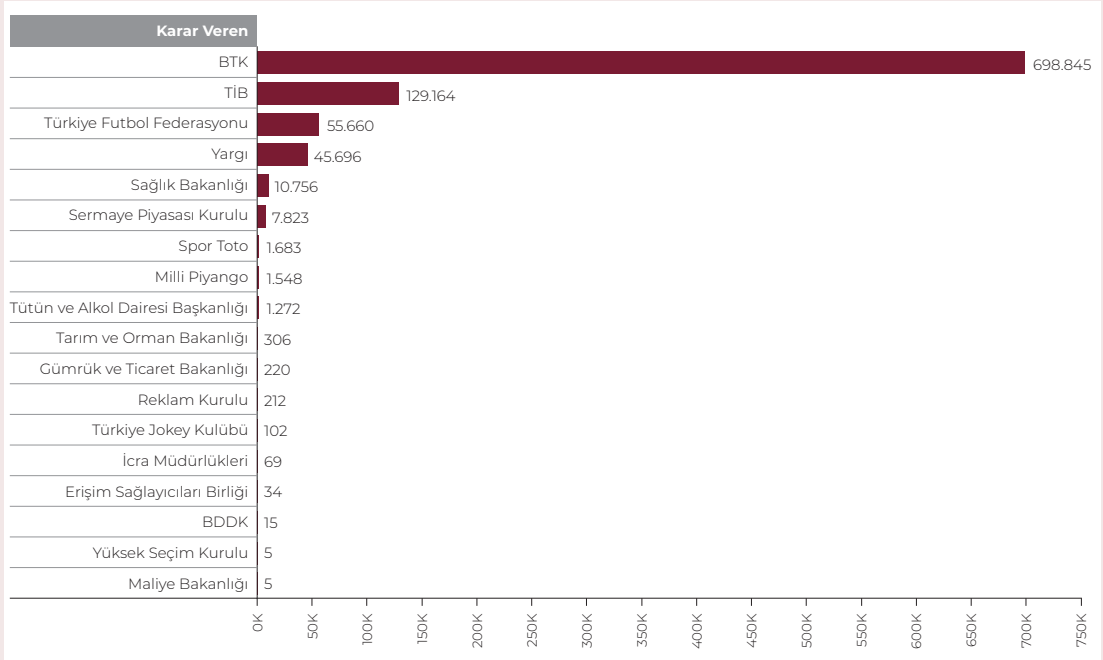
51 **Sağlık Hizmetlerinde Tanıtım ve Bilgilendirme Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik’in** 10(8) maddesi kapsamında, Sağlık Bakanlığı ve Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, sosyal paylaşım ve İnternet siteleri üzerinden yapılan sağlıkla ilgili tanıtım ve bilgilendirmelerde insan sağlığını tehlikeye düşüren veya tanı ve tedavi sürecini olumsuz olarak etkileyen veya bu süreci engelleyici nitelikte suç unsurunun bulunduğu tespit edilen içeriklerin erişime engellenmesi için suç duyurusunda bulunma yetkisi verilmiştir (Resmî Gazete, 29.07.2023, Sayı 32263). Ayrıca bkz. Sağlık Beyanı Denetimi Hakkında Yönetmelik (Resmî Gazete, 13.06.2023, Sayı 32220, md. 9(4)).

52 **7464 Sayılı Konutların Turizm Amaçlı Kiralanmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un** 4(1)(e) maddesi kapsamında Kültür ve Turizm Bakanlığına, turizm amaçlı kiralama faaliyetlerine istinaden Bakanlık tarafından yapılan uyarıya rağmen yirmi dört saat içinde ilan içeriğini çıkarmayan İnternet adresleriyle ilgili olarak ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine karar verme yetkisi verilmiştir (Resmî Gazete, 02.11.2023, Sayı: 32357).

Şekil 2: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2023)

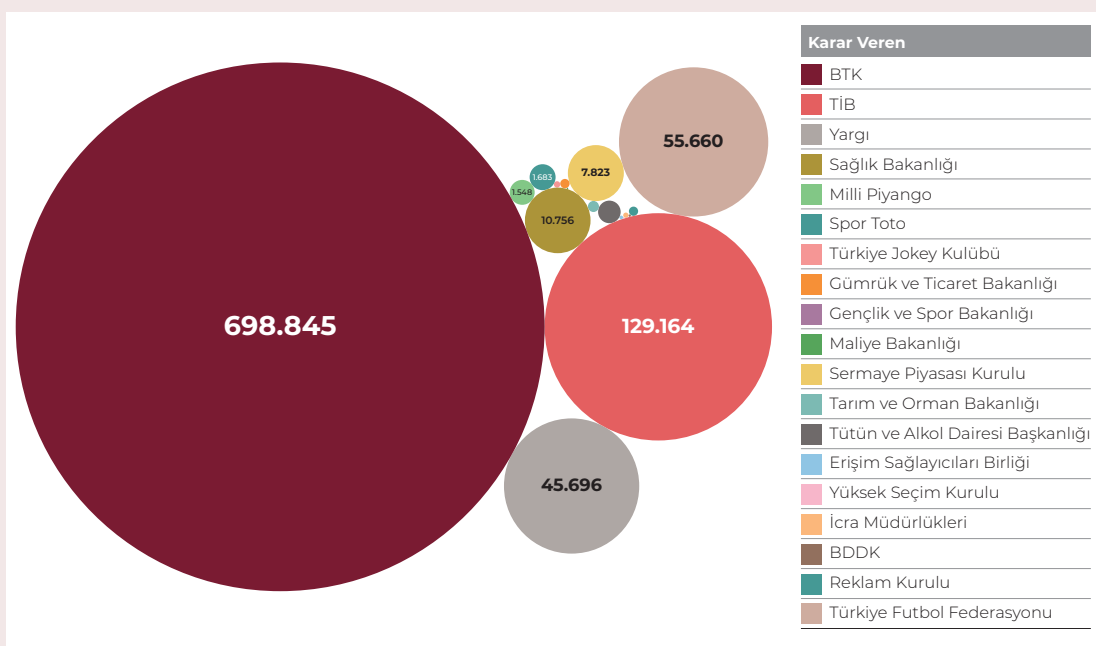
Şekil 3: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2006-2023)

Bu engellemelerle birlikte genel toplamda **2023 yılı sonu itibarıyla Türkiye'den toplam 935.415 alan adına erişim engellenmiştir. Şekil 3 ve 4'te** görüleceği üzere 2023 sonu itibarıyla Türkiye'den erişime engellenen web sitelerinin **129.164** tanesi kapatılana kadar TİB, **698.845** tanesi TİB kapatıldıktan sonra **BTK Başkanı** tarafından

olmak üzere **828.009 tanesi idari tedbir kararları ile 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında** erişime engellenmiştir. Ayrıca, **55.660** alan adı ise Türkiye Futbol Federasyonu tarafından erişime engellenmiştir. Genel toplamda, **45.696 alan adı ve web sitesine yargı** (sulh ceza hakimlikleri, savcılıklar ve mahkemeler) tarafından, **10.756** alan adı Sağlık Bakanlığı tarafından, **7.823** alan adı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, **1.683** alan adı Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından, **1.548** alan adı Milli Piyango tarafından, **1.272** alan adı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı tarafından (Tarım ve Orman Bakanlığı), **306** alan adı Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, **220** alan adı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından, **212** alan adı Reklam Kurulu tarafından, **102** alan adı Türkiye Jokey Kulübü tarafından, **69** alan adı icra müdürlükleri tarafından, **34** alan adı Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından, **15** alan adı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") tarafından, **5'er** alan adı de Yüksek Seçim Kurulu ("YSK") ve Maliye Bakanlığı tarafından erişime engellenmiştir.

Şekil 4: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (Toplam)

5651 SAYILI KANUN'UN 8. MADDESİ KAPSAMINDA ERİŞİME ENGELLENEN ALAN ADLARI

5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun 4 Mayıs 2007 tarihinde yürürlüğe girmişti. 5651 Sayılı Kanun'un 8. maddesine Temmuz 2020 içinde yapılan değişikliklerle⁵³ erişim engelleme yaptırımının yanı sıra "içeriğin çıkarılması"

⁵³ 29.07.2020 tarihli ve 7253 sayılı Kanununun 4. maddesiyle yapılan değişikliklerle 8. maddenin başlığı "İçeriğin çıkarılması ve erişimin engellenmesi kararları ile yerine getirilmesi" şeklinde değiştirilmiştir.

yaptırımı da eklenmiştir. Değişiklikler sonrasında 8. madde kapsamında “İnternet ortamında yapılan ve içeriği aşağıdaki suçları oluşturduğu hususunda yeterli şüphe sebebi bulunan yayınlarla ilgili olarak **içeriğin çıkarılmasına ve/veya erişimin engellenmesine** karar verilir” denilerek Türk Ceza Kanununda yer alan; intihara yönlendirme,⁵⁴ çocukların cinsel istismarı,⁵⁵ uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma,⁵⁶ sağlık için tehlikeli madde temini,⁵⁷ müstehcenlik,⁵⁸ fuhuş,⁵⁹ kumar oynanması için yer ve imkân sağlama⁶⁰ suçları, 5816 sayılı Atatürk Aleyhine İşlenen Suçlar Hakkında Kanunda yer alan suçlar ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan suçlar⁶¹ için içeriğin çıkarılması ve/veya erişim engelleme yaptırımları öngörülmüştür. **Ekim 2022** içinde TBMM’den geçen 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 32. maddesiyle 5651 sayılı Kanununun 8. maddesinin 1. fıkrasına eklenen (ç) bendiyle, Milli İstihbarat Teşkilatının faaliyetleri⁶² ve personeline⁶³ yönelik suç teşkil eden içerikler katalog suçlar kapsamına dahil edilmiştir.

8. maddedeki suçlarla ilgili içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının verilmesi iki koldan mümkün kılınırken, “**Koruma Tedbiri**” olarak soruşturma evresinde hâkim, kovuşturma evresinde ise mahkeme tarafından içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararları verilebilir. Fakat, 8. madde kapsamındaki içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararları ağırlıkla “**İdari Tedbir**” kararlarıyla kapatılana kadar TİB, sonrasında ise BTK Başkanı tarafından 8. maddede yer alan suçları oluşturan yayınlara ilişkin olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı re’sen Başkan tarafından verilmektedir.⁶⁴ Daha önceden Yasada bulunan “yayınlara içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması halinde veya içerik veya yer sağlayıcısı yurt içinde bulunsa bile, içerikler çocukların cinsel istismarı, fuhuş veya kumar oynanması için yer ve imkân sağlama suçu içeriyorsa re’sen BTK Başkanı tarafından verilebilir hükmü” ise 13.10.2022 tarihli ve 7418 sayılı Kanununun 32. maddesiyle ortadan kaldırılmıştır.

Fakat, Ekim 2022 değişiklikleri öncesinde, BTK Başkanı’na yurt dışındaki **müstehcen** sitelerle ilgili erişim engelleme yetkisi Anayasa Mahkemesi tarafından 07.02.2018 tarihinde Resmî Gazetede yayınlanan bir kararla iptal edilmiştir. EngelliWeb

⁵⁴ TCK, 84. madde.

⁵⁵ TCK, 103/1. madde.

⁵⁶ TCK, 190. madde.

⁵⁷ TCK, 194. madde.

⁵⁸ TCK, 226. madde.

⁵⁹ TCK, 227. madde.

⁶⁰ TCK, 228. madde.

⁶¹ 29.04.1959 tarihli ve 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunları Düzenlenmesi Hakkında Kanunda yer alan suçlar, 5651 sayılı Kanun’un kapsamına 25.03.2020 tarihli 7226 Sayılı Kanununun 32. maddesi ile eklenmiştir.

⁶² 2937 Sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 27(1) maddesi: “Millî İstihbarat Teşkilatının görev ve faaliyetlerine ilişkin bilgi ve belgeleri, yetkisiz olarak alan, temin eden, çalan, sahte olarak üreten, bunlar üzerinde sahtecilik yapan ve bunları yok eden kişiye dört yıldan on yıla kadar hapis cezası verilir”.

⁶³ 2937 Sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilatı Kanununun 27(2) maddesi: “MİT mensupları ve ailelerinin kimliklerini, makam, görev ve faaliyetlerini herhangi bir yolla ifşa edenler ile MİT mensuplarının kimliklerini sahte olarak düzenleyen veya değiştiren ya da bu sahte belgeleri kullananlara üç yıldan yedi yıla kadar hapis cezası verilir”.

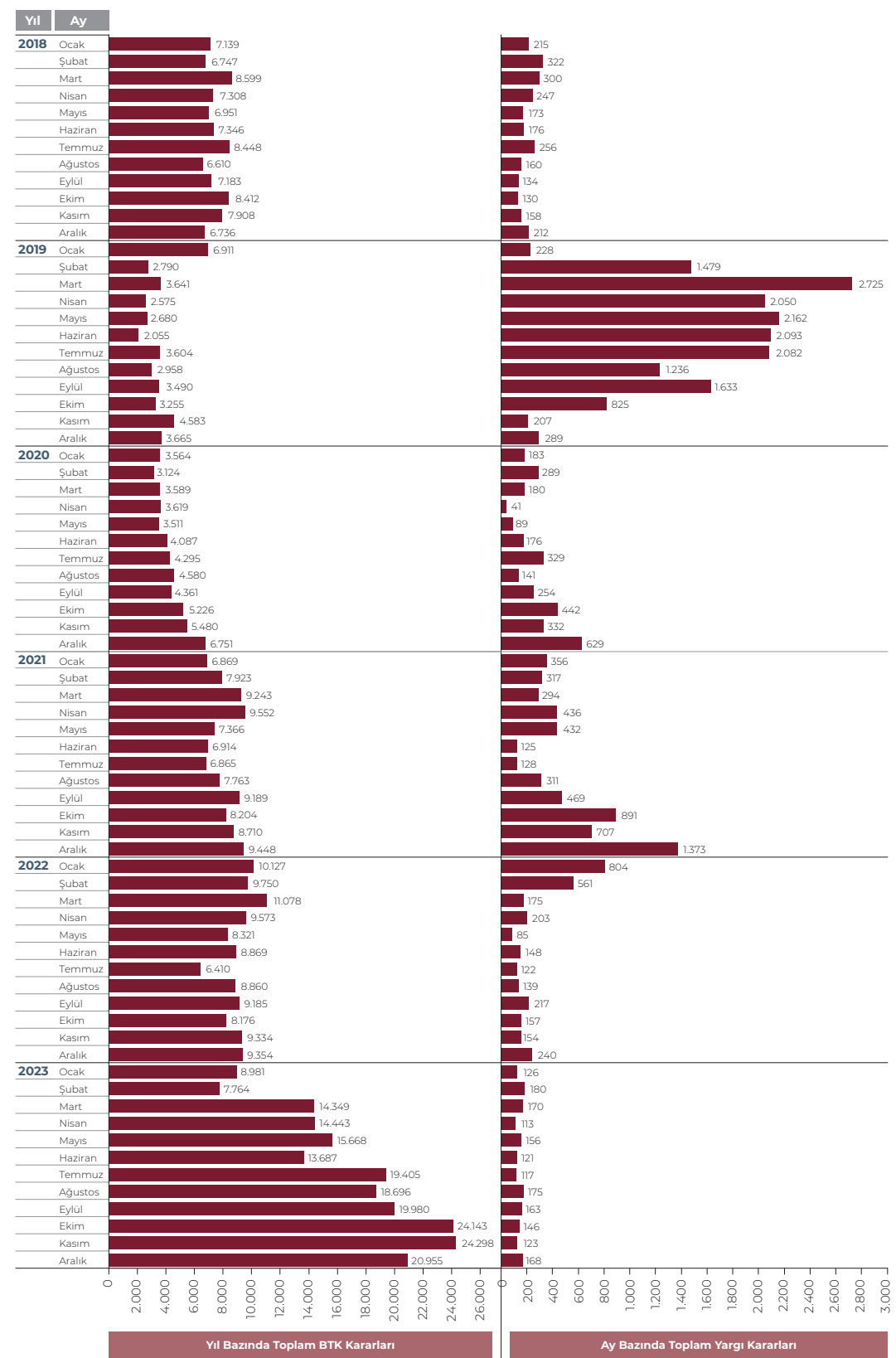
⁶⁴ Bkz. 5651 Sayılı Kanun, madde 8(4).

2018-2022 raporlarımızda da değerlendirildiği üzere Danıştay 13. Dairesinden itiraz yolu ile Anayasa Mahkemesine gelen başvuru ile ilgili kararında Anayasa Mahkemesi, BTK Başkanı'na 5651 sayılı Kanun'un 8/4 maddesi ile verilen yurt dışındaki **"müstehcen"** (madde 8/1(5)) **sitelere erişim engelleme yetkisini oyçokluğu ile Anayasa'ya aykırı buldu ve iptal etti.**⁶⁵ Anayasa Mahkemesi iptal ettiği yetki ile ilgili olarak "içeriği suç oluşturan bir yayının, suç işlemek veya işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla faaliyette bulunmayan, kitlesel haberleşme ve iletişim sağlayan internet sitelerinde paylaşılması durumunda da **hâkim onayı gerekmeksizin** idarece resen erişimin engellenmesi kararı verilmesine olanak tanımaktadır" demiş ve BTK Başkanı tarafından bu tip kararların re'sen ve hakim onayı olmadan alınmasının sorunlu olduğuna dikkat çekmiş ve hukuk devletin temel ilkelerinden bir tanesi olan **"belirlilik"** ilkesine aykırı olduğuna hükmetmiştir. Bu ilkeye göre yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir duraksamaya ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarına imkân tanımaması gerekir.

Anayasa Mahkemesi bu kararının Resmî Gazetede (07.02.2018) yayımlanmasından itibaren bir yıl sonra (07.02.2019) yürürlüğe girmesine karar vermiş ve 07.02.2019 tarihi itibarı ile 5651 sayılı Kanun'da yeni bir değişiklik de yapılmadığı için BTK Başkanının yasa gereği **yurt dışındaki müstehcen sitelere re'sen idari tedbir yoluyla erişim engelleme yetkisi sona ermiştir.** Bu tarih itibarı ile müstehcenlik suçuna istinaden erişimin engellenmesi kararları ancak sulh ceza hakimlikleri tarafından verilebilecektir. Uygulamada ise 2019 içinde BTK Başkanı tarafından re'sen idari tedbir yoluyla müstehcen web sitelerine erişim engelleme uygulamasına devam edildiği 2019 raporumuzda belirtilmiş, BTK Başkanı idari tedbir kararları ile 2020 yılı içinde de hakim onayı alınmadan Anayasa Mahkemesinin iptal kararı hiçe sayılarak hukuka aykırı bir şekilde karar alınmaya devam edildiği gözlemlenmiştir. Aşağıda görüleceği üzere (şekil 5-7), 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında verilen erişimin engellenmesi istatistikî verileri karar veren merciler bazından değerlendirildiğinde, her ne kadar Anayasa Mahkemesinin iptal kararı yürürlüğe girdikten sonra Şubat-Ekim 2019 arasında bu karara uyulmuş ve bu dönemde BTK Başkanının idari tedbir kararlarını sulh ceza hakimliklerine onaylattığı görülmekte ise de, Kasım 2019'dan sonraki aylarda ve 2022 sonuna kadar BTK Başkanı tarafından engellenen alan adlarında ciddi artış görülürken, yargı tarafından erişime engellenen alan adı sayısında ise ciddi düşüş görülmektedir. BTK Başkanı tarafından erişime engellenen web sitelerinin büyük bir kısmını müstehcen sitelerin oluşturduğu dikkate alındığında, **Anayasa Mahkemesinin iptal kararının hiçe sayılarak** hukuka aykırı bir şekilde karar alınmaya devam edildiği değerlendirilmektedir. Bir başka deyişle, BTK başkanı tarafından müstehcen olduğu düşünülen web sitelerine uygulanan idari tedbir uygulamaları, hakim onayı olmadığı durumlarda hukuka aykırıdır. Bu hukuka aykırılık, 13.10.2022 tarihli ve 7418 sayılı Kanununun 32. maddesiyle ortadan kaldırılmış ve "içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması" ile ilgili fark madde metninden çıkartılmış ve sadece "İçeriği birinci fıkrada belirtilen suçları oluşturan yayınlara ilişkin olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı re'sen Başkan tarafından verilir" denilerek **BTK**

65 AYM, E. 2015/76., K. 2017/153, K.T. 15.11.2017, R.G. Tarih – Sayı: 7.2.2018 – 30325.

Şekil 5: 2018-2023: BTK v. Yargı 8. Madde Erişim Engelleme Kararları Karşılaştırması

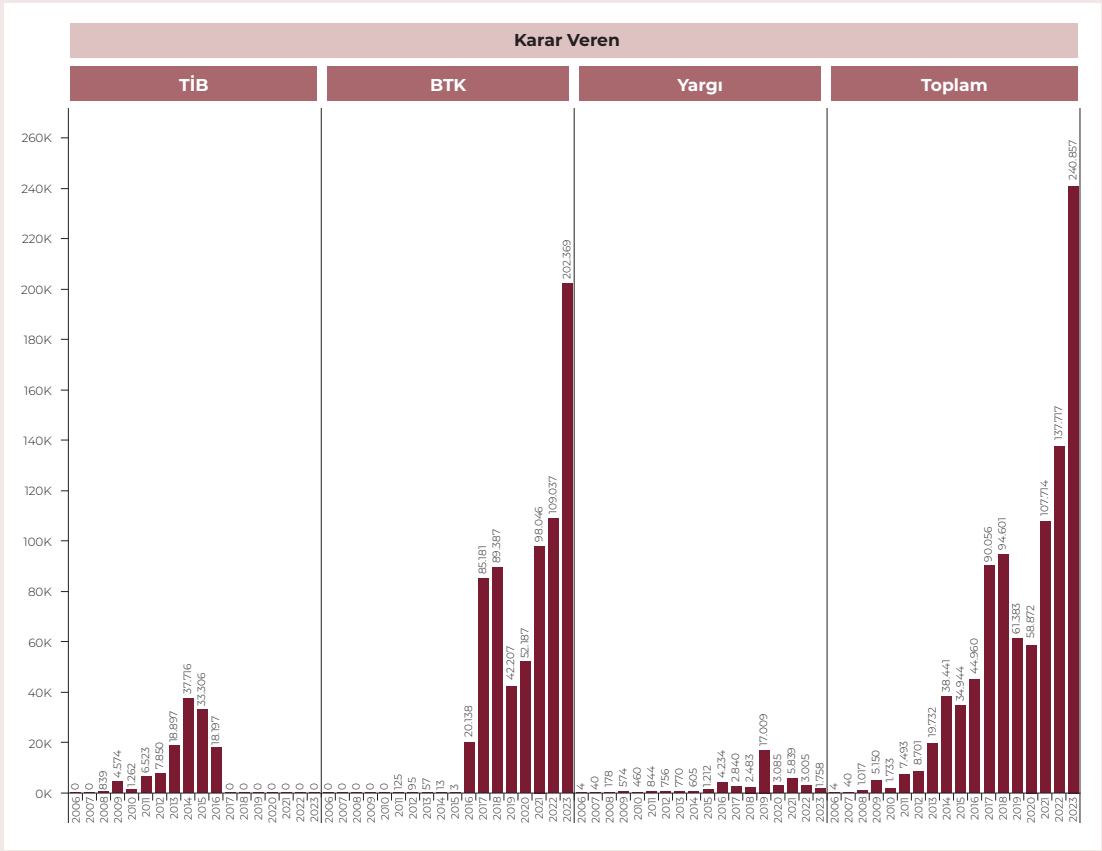
Başkanının Anayasa Mahkemesi tarafından müstehcenlik suçuna istinaden **kısıtlanan yetkisi, tekrardan genişletilmiş**, Anayasa Mahkemesi kararı kadük bırakılmıştır. Dolayısıyla, 2023 yılı içinde alınan kararlar bakımından BTK Başkanı tekrardan yetkilendirilmiş olmuştur.

Şekil 6: Yargı-BTK Erişim Engelleme (2017-2023) Karşılaştırma

EngelliWeb raporları tarafından tespit edilen bu sorun ve Anayasa Mahkemesi'nin "müstehcenlik suçu" ile ilgili idari tedbir kararı verilmesini mümkün kılan yetkinin iptal edilmesinin kararın yürürlüğe girdiği **07.02.2019** tarihinden bu yana tamamen göz ardı edilmesi ve bu karara aykırı şekilde BTK Başkanı tarafından idari tedbir kararları verilmesi sorunu 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesinde Ekim 2022 içinde yapılan köklü değişiklikle ortadan kaldırılmıştır. Ekim 2022 içinde TBMM'den geçen 7418

Şekil 7: 2006-2023: Yıllara Göre TİB, BTK ve Yargı Karşılaştırması

Sayıli Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 32. maddesiyle 5651 sayılı Kanunun 8. maddesinin 4. fıkrasında yer alan “oluşturan yayınların içerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunması halinde veya içerik veya yer sağlayıcısı yurt içinde bulursa bile, içeriği birinci fıkranın (a) bendinin (2) ve (5) ve (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde ve (c) bendinde yazılı suçlar” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. Dolayısıyla, BTK Başkanının yetkisi genişletilmiş 8. maddesinin 4. fıkrasında yer alan yurt içi ve yurt dışı ayrımı kaldırılmıştır. TBMM’ye sunulan 7418 Sayılı Kanunla ilgili teklifte bu değişikliğin gerekçesi ise “İnternetin dağınık ve dinamik yapısı nedeniyle içerik veya yer sağlayıcının nerede bulunduğu tespitinde yaşanan sorunların ve buna bağlı olarak ortaya çıkan yetki tartışmasının giderilmesi ve katalog suçlarla daha etkin mücadele edilebilmesi amacıyla yurt içi yurt dışı ayrımı kaldırılarak Başkanın engelleme yetkisinde yeknesaklık sağlanmış olacaktır” şeklinde açıklanmıştır.⁶⁶ Böylece, Anayasa Mahkemesi tarafından “belirlilik” ilkesine aykırı olduğu belirtilen ve dolayısıyla “hâkim onayı gereksiz idarece resen erişimin engellenmesi kararı verilmesine olanak tanıyan” ve keyfiyete izin verdiği belirtilen yetki tekrardan ve genişletilerek BTK Başkanına iade edilmiş, Anayasa Mahkemesi kararı hiçe sayılmıştır.

⁶⁶ Bkz. <https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KanunTeklifi/f72877c1-f87b-037b-e050-007f01005610>

2023 içinde tespit edebildiğimiz kadıyla BTK Başkanı tarafından toplam **202.369 idari tedbir kararıyla 202.369 alan adı ve web sitesine** erişim engellenmiştir. 2023 içinde erişime engellenen alan adlarının **179.067** tanesini (yaklaşık **%88**) kumar ve bahis siteleri oluşturmaktadır.

Anayasa Mahkemesi nezdindeki gelişmeler bakımından, 2023 yılı içinde, **Eylül 2020**'den beri beklemekte olan ve Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 5651 sayılı Yasa ile ilgili Temmuz 2020 içinde yapılan değişikliklerle ilgili norm denetim ve iptal davası sonuçlanmıştır.⁶⁷ Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Yasanın 8. maddesine, Temmuz 2020 değişiklikleri ile eklenen "içeriğin çıkarılması" yaptırımının Anayasa'ya aykırı olup olmadığını değerlendirmiştir. Kararın içeriğini incelediğimizde, iptal davası dilekçesinde özetle

"yer sağlayıcı ve erişim sağlayıcının içerikten kaynaklanan sorumluluklarının genişletildiği, hukuka aykırı içeriğin çıkarılmasının ancak içerik sağlayıcıdan istenebileceği hâlde yer sağlayıcıya da bu yükümlülüğün getirildiği, içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi yönündeki idari nitelikli kararın kısa sürede uygulanacağı ancak bu kararın hukuken hatalı olduğunun ortaya çıkmasının çok zaman alacağı, yurt dışında bulunan yer sağlayıcıya yöneltilen içerik çıkarma tedbirinin uluslararası hukukla bağdaşmadığı ve bu suretle devletin yargı yetkisinin sınırlarını aştığı belirtilerek kuralların Anayasa'nın 2., 6., 13., 22., 26. 28., 38. ve 48. maddelerine aykırı olduğu"⁶⁸

ileri sürülmüştür. Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın adil yargılanma hakkı ile ilgili 36. ve masumiyet karinesi ile ilgili Anayasa'nın 38. maddesinin dördüncü fıkrasına atfen "**bağımsız bir mahkeme tarafından verilen bir hüküm bulunmaksızın kişilerin suçlu kabul edilmesi masumiyet karinesi güvencesiyle**" çelişebileceğini belirtmiştir.⁶⁹ Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesi, "5651 sayılı Kanun'un 8. maddesinin (4) numaralı fıkrası uyarınca verilen içeriğin çıkarılması kararının suç isnadına ilişkin bir güvence olan masumiyet karinesine aykırılık teşkil edip etmediğinin tespiti için **bu kararın bir suç tespitine bağlı olarak yapılıp yapılmadığının ve ceza niteliğinde olup olmadığını**" değerlendirmiştir.⁷⁰

Anayasa Mahkemesine göre, 8. madde kapsamında "**verilen içeriğin çıkarılması kararı suç işlendiği tespitine bağlı kılınmış ise de kendisi bir ceza değil idari bir tedbir niteliğindedir**. Bu tedbir cezalandırma ve caydırıcılıktan ziyade içeriği söz konusu Kanun'un 8. maddesinin (1) numaralı fıkrasında sayılan suçları oluşturan yayınların İnternet ortamından sürekli olarak kaldırılması amacına yöneliktir. Dolayısıyla içeriğin çıkarılması kararının bir suç isnadı niteliğinde olmadığı, medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili bir işlem olduğu anlaşılmaktadır".⁷¹ Fakat, Anayasa Mahkemesine göre, masumiyet karinesinin sağladığı güvence aynı zamanda "diğer tüm idari ve

⁶⁷ Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin Altay, Özgür Özel, Engin Özkoç ile birlikte 131 milletvekili tarafından açılan E. 2020/76 sayılı iptal davası.

⁶⁸ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 74.

⁶⁹ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 76. Kişinin suçluluğuna bağımsız mahkemece karar verilmesini öngören anayasal güvence feragat edilebilir nitelikte değildir. Bkz. AYM, E.2013/133, K.2013/169, 26/12/2013; E.2022/72, K.2023/3, 5/1/2023, § 27.

⁷⁰ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 80.

⁷¹ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 81. Bu yönde ayrıca bkz. AYM, E.2023/32, K.2023/138, 26/7/2023, § 18.

adli makamların da işlem ve kararlarında, suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kişinin suçlu olduğu yönünde ima ya da açıklamalarda bulunulmamasını, işlem tesis edilmemesini gerekli kılar. **Dolayısıyla sadece suç isnadına konu ceza yargılaması kapsamında değil ceza yargılaması ile eş zamanlı olarak yürütülen diğer hukuki süreç ve yargılamalarda da (idari, hukuk, disiplin gibi) masumiyet karinesinin ihlali söz konusu olabilir.**⁷²

Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesi, “içeriğin çıkarılması işleminin uygulanabilmesi için 8. maddenin (1) numaralı fıkrasında sayılan suçların işlendiğinin” BTK Başkanı tarafından tespit edilmiş olmasının gerekli ve yeterli olacağını belirtmiştir.⁷³ Bir başka deyişle, bu kural gereği, “içeriğe ilişkin yayını yapan kişi hakkında adli sürecin başlaması gerekmediği gibi bu kişinin ceza mahkemesince mahkûm edilmiş olması şartı da aranmamaktadır.”⁷⁴

Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesine göre, “öngörülen tedbirin ceza yargılaması süreciyle bağlantılı olarak yürütülen geçici bir tedbir niteliğinde olması”⁷⁵ gerekirken “dava konusu kurallarda öngörülen **tedbirin ceza yargılaması sürecinden kopuk ve Başkan tarafından yapılacak bir suç tespitine bağlı olarak uygulanan nihai bir tedbir niteliğinde olduğu**” anlaşılmaktadır.⁷⁶ Bu bağlamda, “ceza yargılaması sürecinden **tamamen kopuk olarak uygulanan ve nihai nitelik taşıyan tedbirler**, kişinin ceza mahkemesi kararından önce suçlu muamelesi görmesi sonucunu doğurduğundan **masumiyet karinesini zedeler**”.⁷⁷ Kaldı ki, Anayasa Mahkemesinin de belirttiği üzere, “yargılama mahkûmiyet dışında bir hükümlerle neticelense bile içeriğin çıkarılması kararı ayakta kalmaya devam etmektedir”.⁷⁸ Sonuç olarak

“ceza kanunlarında suç olarak düzenlenen eylemlerin işlendiğinin henüz kesinleşmiş bir mahkeme kararıyla tespit edilmeden idari bir makamın yapacağı suç tespitine bağlı olarak nihai bir tedbir mahiyetinde olan içeriğin çıkarılması kararı verilmesinin ve bu kararın icra edilmemesi durumunda idari para cezası uygulanmasının masumiyet karinesini ihlal ettiği”⁷⁹

değerlendirilmiş ve Anayasa’nın 36. ve 38. maddelerine aykırı görülen kuralın iptaline karar verilmiştir. Anayasa Mahkemesi, iptal kararını, dokuz ay sonra, **10.10.2024 tarihinde** yürürlüğe girecek şekilde belirlemiştir.⁸⁰

5651 SAYILI KANUN’UN 8/A MADDESİ KAPSAMINDAKİ YAPTIRIMLAR

5651 sayılı Kanunun 8. maddesine millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması ile ilgili eklenen 16 sayılı paragrafla TİB’e verilen erişim engelleme yetkisi Anayasa

⁷² AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 82.

⁷³ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 83.

⁷⁴ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 83.

⁷⁵ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 84.

⁷⁶ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 85.

⁷⁷ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 84.

⁷⁸ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 85.

⁷⁹ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 86.

⁸⁰ Bu karara Yıldız Seferinoğlu, İrfan Fidan, Muhterem İnce ve Engin Yıldırım katılmamıştır.

Mahkemesi tarafından iptal edildikten⁸¹ sonra 5651 sayılı Kanun'a "Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi" başlıklı yeni bir 8/A maddesi 27.03.2015 tarihinde eklenmiştir. 8/A maddesiyle öncelikle **hakimlere** yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak internet ortamında yer alan yayınla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verme yetkisi verilmiştir.

Ayrıca, 8/A maddesi kapsamında 27.03.2015 tarihinden 02.07.2018 tarihine kadar **Başbakanlığa**, bu tarihten sonra ise **Cumhurbaşkanlığına gecikmesinde sakınca bulunan** hallerde yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması amacı ile İnternet içeriklerinin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesini BTK Başkanı'ndan talep etme yetkisi verilmiştir. Benzer şekilde, "**ilgili bakanlıklar**" adı altında yürütme organlarına da millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması amacı ile İnternet içeriklerinin çıkarılması ve/veya engellenmesini BTK Başkanı'ndan talep etme yetkisi verilmiştir.

BTK Başkanı bu talepleri değerlendirip İnternet ortamında yer alan yayınlarla ilgili olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı verebilir. Karar, Başkan tarafından derhâl erişim sağlayıcılara ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirilir. İçerik çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği, derhâl ve en geç kararın bildirilmesi anından itibaren **dört saat içinde** yerine getirilir.

8/A maddesi kapsamında erişim engeli talebi BTK Başkanı tarafından yerine getirilirken, Başkanın idari tedbir uygulamasını **24 saat içinde** sulh ceza hakimliklerinin onayına sunması ve hakimliklerin de **48 saat içinde** bu talepleri değerlendirip, karara bağlaması gerekiyor. Bu madde kapsamında verilen erişimin engellenmesi kararları, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verilir. Ancak, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, İnternet sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir.

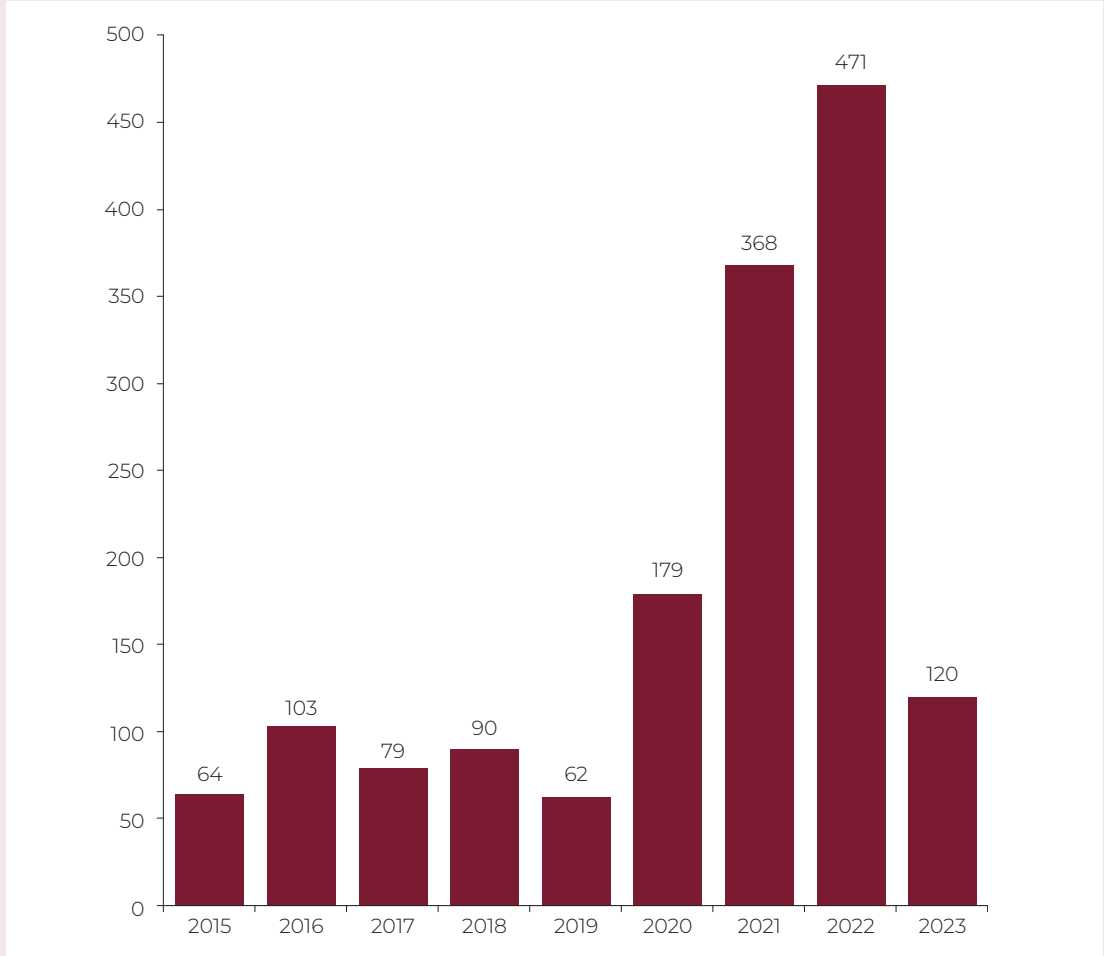
8/A maddesi özellikle **07.06.2015** genel seçimlerinden sonra siyasi bir susturucu araç olarak kullanılmaya başlanmış, **22.07.2015** ve **12.12.2016** tarihleri arasında Başbakanlığın talebi üzerine TİB tarafından erişime engellenerek Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin onayına sunulan **153 tane** erişim engelleme kararı verilmiştir.⁸²

⁸¹ AYM, E.2014/149, K.2014/151, K.T. 2/10/2014.

⁸² Bkz. Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin 2015/609, 2015/631, 2015/645, 2015/646, 2015/647, 2015/648, 2015/650, 2015/662, 2015/672, 2015/682, 2015/691, 2015/705, 2015/710, 2015/713, 2015/720, 2015/723, 2015/728, 2015/751, 2015/759, 2015/763, 2015/765, 2015/769, 2015/771, 2015/774, 2015/778, 2015/779, 2015/790, 2015/792, 2015/810, 2015/828, 2015/829, 2015/837, 2015/839, 2015/840, 2015/845, 2015/860, 2015/861, 2015/871, 2015/878, 2015/887, 2015/891, 2015/897, 2015/898, 2015/899, 2015/902, 2015/903, 2015/915, 2015/930, 2015/931, 2015/937, 2015/947, 2015/955, 2015/958, 2015/960, 2015/972, 2015/1003, 2015/1012, 2015/1015, 2015/1021, 2015/1107, 2015/1169, 2015/1197, 2016/01, 2016/02, 2016/28, 2016/53, 2016/57, 2016/65, 2016/74, 2016/129, 2016/205, 2016/219, 2016/293, 2016/311, 2016/320, 2016/328, 2016/329, 2016/354, 2016/374, 2016/442, 2016/444, 2016/445, 2016/474, 2016/492, 2016/539, 2016/553, 2016/574, 2016/574, 2016/588, 2016/614, 2016/615, 2016/693, 2016/696, 2016/701, 2016/722, 2016/726, 2016/753, 2016/775, 2016/776, 2016/781, 2016/809, 2016/826, 2016/834, 2016/846, 2016/847, 2016/849, 2016/869, 2016/875, 2016/880, 2016/896, 2016/905, 2016/908, 2016/949, 2016/957, 2016/959, 2016/972, 2016/975, 2016/987, 2016/995, 2016/1002, 2016/1036, 2016/1040, 2016/1047, 2016/1076, 2016/1084, 2016/1093,

13.12.2016 itibarı ile ise BTK Başkanı tarafından Başbakanlık ve ilgili bakanlıkların talepleri üzerine verilen idari tedbir kararları Ankara sulh ceza hakimlikleri tarafından işleme konulmaya başlanmış ve **02.07.2018** tarihine kadar **9 farklı sulh ceza hakimliği** tarafından 8/A maddesine dayanılarak **151 ayrı erişim engelleme kararı** daha verilmiştir.

Şekil 8: Yıllara göre 5651 Sayılı Kanun Kapsamında Alınan 8/A Karar Sayıları

Yıllık bazda ise 2015 yılı içinde toplam **64**, 2016 yılı içinde toplam **103**, 2017 yılı içinde toplam **79**, 2018 içinde toplam **90**, 2019 yılı içinde toplam **62**, 2020 yılı içinde toplam **179**, 2021 yılı içinde toplam **368**, 2022 yılı içinde **471** tane 8/A kararı verilmiştir. **2023** yılında ise toplam **120** tane 8/A kararı verildiği tespit edilmiştir. Genel toplamda da 2023 sonu itibarıyla **121** farklı sulh ceza hakimliği tarafından 8/A hükmü taleplerine istinaden **toplam 1.536 farklı içeriğin** çıkarılması ve/veya erişimin

2016/1108, 2016/1113, 2016/1127, 2016/1145, 2016/1187, 2016/1195, 2016/1223, 2016/1239, 2016/1248, 2016/1260, 2016/1286, 2016/1346, 2016/1415, 2016/1469, 2016/1500 sayılı kararları.

engellenmesi kararı verilmiştir. **471 karar**la, 8/A maddesi yürürlüğe girdiğinden beri 2022 yılı, 8/A kararlarının en çok verildiği yıl olmuştur. Bu kararlarla aşağıda detaylandırılacağı üzere **yaklaşık 26.585 İnternet adresine**⁸³ erişim engellenmiştir.

8/A KARARLARININ SULH CEZA HAKİMLİKLERİ BAZINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Sulh ceza hakimlikleri bazında bir değerlendirme yapıldığında 2023 sonu itibarı ile verilen toplam **1.536** karardan Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı kapatılmadan önce Gölbaşı yerleşkesinde bulunmasından dolayı arka arkaya **153 tanesinin Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği** tarafından 13.07.2015 ve 07.12.2016 tarihleri arasında verildiği gözlemlenmektedir. Bu dönemki taleplerin büyük bir çoğunluğu Başbakanlık tarafından yapılmıştır. Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının kapatılmasından sonraki süreçte 8/A kararlarının büyük bir çoğunluğu **2019** sonu itibarıyla Ankara'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmiştir. Dolayısıyla, BTK Başkanının talepleri Aralık 2016 içinde Ankara'daki sulh ceza hakimliklerine gönderilmeye başlanmış ve Ankara'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından **2019** sonuna kadar toplam **233 8/A kararı** verilmiştir.

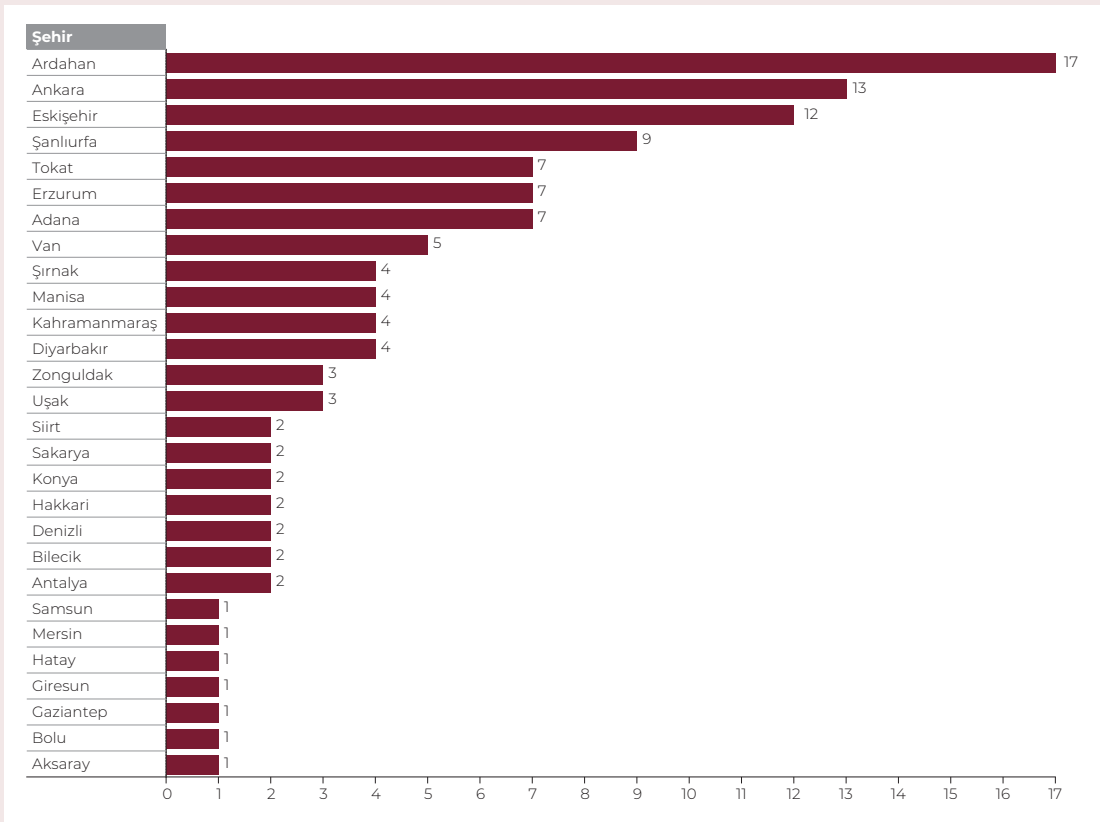
Ankara sulh ceza hakimlikleri tarafından **2019 sonu itibarıyla verilen toplam 233 8/A kararından 38 tanesi** Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, **35 tanesi** Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği, **34'er tanesini** Ankara 3. ve 6. Sulh Ceza Hakimlikleri, **30 tanesi** Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, **28 tanesi** Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği, **25 tanesi** Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, **8 tanesi** Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği ve **1 tanesi** de Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilmiştir. Ayrıca, bilindiği kadarıyla 2019 sonu itibarıyla Ankara hakimlikleri dışında verilmiş **11 tane 8/A kararı** daha tespit edilmiştir.⁸⁴

2020 yılı içinde ise toplam **179 tane 8/A kararının** verildiği tespit edilmiştir. Fakat önceki yıllara göre, bu kararların dağılımının farklılaştığı gözlemlenmiş ve Ankara'da bulunan sulh ceza hakimlikleri dışında da çok sayıda 8/A kararı verilmeye başlandığı tespit edilmiştir. **2020** içinde **en çok 8/A kararı Gaziantep**'teki sulh ceza hakimlikleri tarafından toplamda **35 karar**la verilirken, **Ankara**'daki sulh ceza hakimlikleri **30 karar**la ikinci sırada, **Diyarbakır**'daki sulh ceza hakimlikleri ise **28 karar**la üçüncü sırada yer almıştır. **2021** yılında ise **en çok 8/A kararı Diyarbakır**'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından toplamda **160** kararla verilirken, **Gaziantep**'teki sulh ceza hakimlikleri **28** kararla ikinci sırada, **Adana**'daki sulh ceza hakimlikleri ise **27** kararla üçüncü sırada yer almıştır. **2022** yılında ise **en çok 8/A kararı Diyarbakır**'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından toplamda **101** kararla verilirken, **Erzurum**'daki sulh ceza hakimlikleri **60** kararla ikinci sırada, **Ardahan**'daki sulh ceza hakimlikleri ise **40** kararla üçüncü sırada yer almıştır.

⁸³ Alan adı ve haber siteleri, haber adresleri ve sosyal medya içerikleri.

⁸⁴ Bu kararlar, Adana 4. Sulh Ceza Hakimliği, Diyarbakır 2., 4. ve 5. sulh ceza hakimlikleri, İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği, İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği ve İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilmiştir.

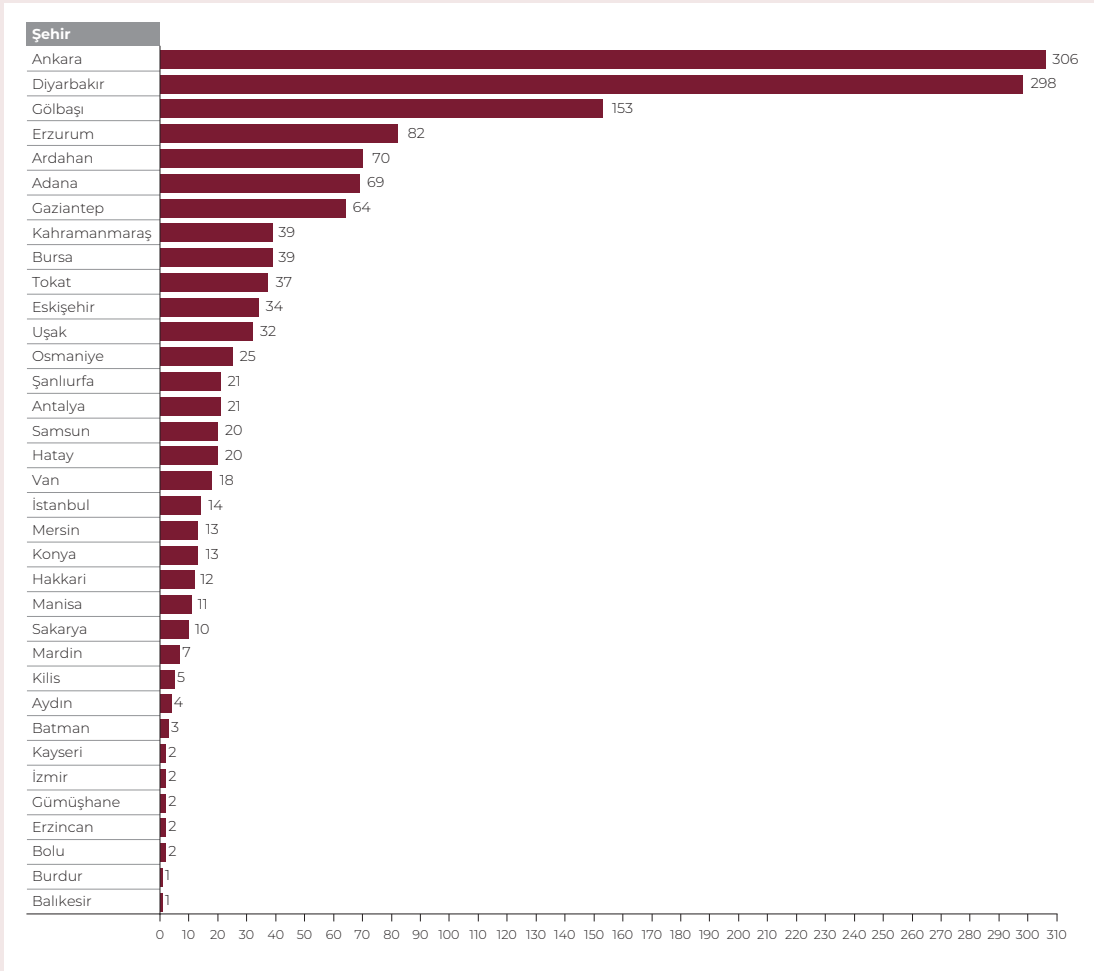
Şekil 9: 2023 Yılı İllere Göre 8/A Kararları Dağılımı

2023 yılında 120 tane 8/A kararı verildiği tespit edilmiştir. Bu 120 karardan en fazlası, 17 kararla **Ardahan**'daki sulh ceza hakimlikleri tarafından, 13 tanesi **Ankara**'daki ve 12 tanesinin de **Eskişehir**'deki sulh ceza hakimlikleri tarafından verildiği tespit edilmiştir.

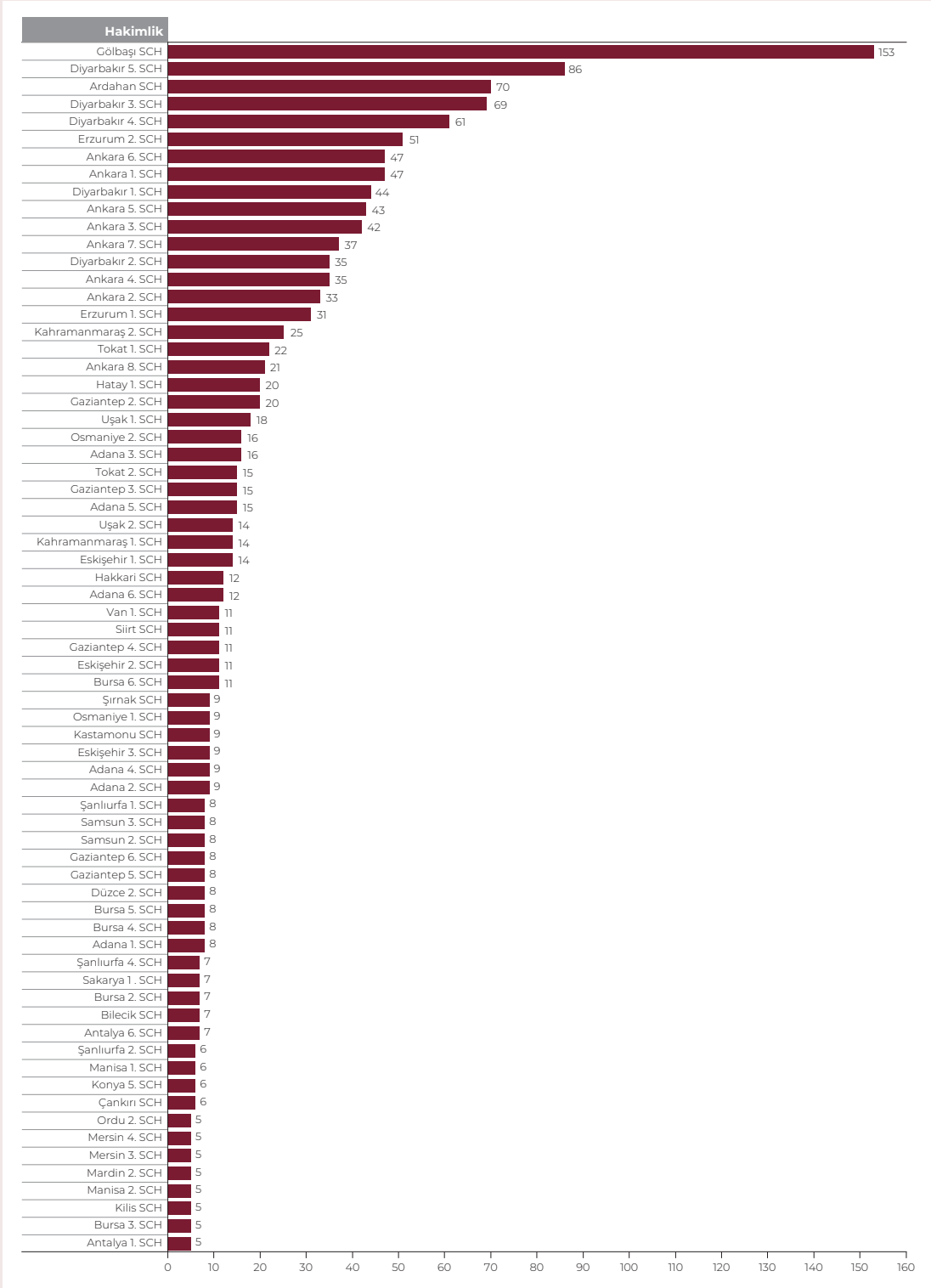
Genel toplamda ise **Ankara**'daki sulh ceza hakimlikleri **306 8/A kararı** ile birinci sırada, **Diyarbakır**'daki sulh ceza hakimlikleri **298 8/A kararı** ile ikinci sırada, **Gölbashi Sulh Ceza Hakimliği** **153 karar**la üçüncü sırada, **Erzurum**'daki sulh ceza hakimlikleri **82 karar**la dördüncü sırada yer almaktadır. 2015-2023 dönemimde verilen **1.536 8/A** kararından **459 tanesi (%29)** Başbakanlık ve devamında Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan taleplerle Gölbashi ve Ankara'daki diğer sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmiştir.

Şekil 10: 2015-2023: İllere Göre 8/A Kararları Dağılımı

Yukarıda da belirtildiği üzere 2020 yılı içinde ilk defa Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri tarafından da 8/A kararlarının verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, Gaziantep, Bursa, Adana, Antalya, Van, Hatay, Tokat, Mersin, Aydın, Kahramanmaraş, Tunceli, Samsun, Osmaniye, Mardin, İzmir ve Balıkesir'deki sulh ceza hakimlikleri tarafından 8/A kararları vermeye 2020 yılında başlanmıştır. 2021 yılı içinde ise 8/A kararları veren sulh ceza hakimlikleri listesine Bolu, Burdur, İstanbul, Ardahan, Kayseri, Gümüşhane, Sakarya, Şanlıurfa, Uşak, Manisa, Batman, Hakkari, Eskişehir, Kilis, Konya ve Erzincan da eklenmiştir. 2022 yılı içinde ise 8/A kararları veren sulh ceza hakimlikleri listesine Düzce, Kastamonu, Siirt, Çankırı, Ordu, Bilecik, Şırnak, Kırşehir, Niğde, Amasya, Sinop, Bitlis, Çanakkale, Denizli, Karaman ve Kars da eklenmiştir. Aşağıda da açıklanacağı üzere il jandarma komutanlıklarının İnternet ile ilgili yürüttükleri çalışmalar ve operasyonlar kapsamında yapılan taleplerle bu engelleme kararları vermeye başlamıştır.

Şekil 11: 5651 Sayılı Kanun'un 8/A Maddesi Kapsamında Karar Veren Sulh Ceza Hakimlikleri: 2015-2023

Hakimlik bazında bakıldığı zaman, 2023 sonu itibarı ile **153** karar ile en çok 8/A karar **Gölbasi Sulh Ceza Hakimliği** tarafından verilmiştir. Bu kararlar 8/A maddesinin yürürlüğe girdiği dönemde Temmuz 2015 içinde başlamış ve TİB'in kapatılmasından sonra Aralık 2016 sonuna kadar devam etmiştir. İkinci sırada, **86** 8/A kararıyla **Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hakimliği** yer almakla birlikte bu kararlardan **34** tanesi 2022 yılı içinde verilmiştir. Üçüncü sırada, **70** 8/A kararıyla **Ardahan Sulh Ceza Hakimliği**, dördüncü sırada **69** 8/A kararıyla **Diyarbakır 3. Sulh Ceza Hakimliği** yer almaktadır. Son olarak, beşinci sırada, **61** 8/A kararıyla **Diyarbakır 4. Sulh Ceza Hakimliği** yer almaktadır.

2020-2023 YILLARINDA VERİLEN 8/A KARARLARI VE JANDARMANIN ROLÜ

Jandarma Genel Komutanlığı Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığının Ağustos 2019'da faaliyete başlamasıyla birlikte⁸⁵ 2020 itibarıyla Ankara'da bulunan sulh ceza hakimlikleri dışında da çok sayıda 8/A karar verilmeye başlandığı tespit edilmiştir. 2020 öncesinde Ankara dışından toplam **sadece 10 tane** 8/A karar verilmişken, 2020 içinde **142 tane 8/A karar** Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmiştir. Bu kararlardan sadece 11 tanesi 2020'nin ilk altı ayında verilirken, 131 karar 2020 yılının ikinci yarısında verilmiştir. 2020'nin ikinci yarısında özellikle 7258 sayılı Futbol ve Diğer Spor Müsabakalarında Bahis ve Şans Oyunlarının Düzenlenmesi Hakkındaki Kanuna muhalefet ettiği tespit edilen yurt dışı tabanlı bahis sitelerine yönelik erişim engelleme uygulamaları ile il jandarma komutanlıkları gündeme gelmeye başlamıştır. Medyaya yansıyan haberlerde jandarmaların bahis sitelerinin yanı sıra müstehcen sitelere,⁸⁶ uyuşturucu ve uyanıcı madde satışı yapan sitelere ve **"terör propagandası"** yaptığı tespit edilen web sitelerine yönelik operasyonlar yaptığı ve tespit edilen sitelere erişimin engellendiği belirtilmiştir.⁸⁷ Çeşitli il jandarma komutanlıklarının talepleri üzerine verilen **142 kararın** 8/A maddesi kapsamında verildiği tespit edilmiştir.

2020 yılı EngelliWeb analiz çalışması yapılırken, Jandarma Genel Komutanlığı ve il jandarma komutanlıkları tarafından talep edilen ve özellikle Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen bu kararların bir kısmında **talep, değerlendirme ve hüküm kargaşasına** rastlanmıştır. Şöyle ki, **sorunlu olduğu düşünülen** ve çeşitli il jandarma komutanlıklarının İnternet ile ilgili yürüttüğü çalışmalar kapsamında **70 tane** sulh ceza hakimliği kararının jandarmadan gelen talepler üzerine verildiği EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında tespit edilmiştir. Tespit edilen **70 karar** detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Talep Sayısı	8/A Talep	8/A Atıf	8/A Hüküm	8. Madde Hüküm	9. Madde Hüküm
70	12	32	0	1	69

⁸⁵ Bkz. İçişleri Bakanlığı, 2022 Bütçe Sunuşu, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu, 22.11.2021, https://www.icisleri.gov.tr/kurumlar/icisleri.gov.tr/icerikYonetimi/haberler/2021/11/2022_butce_final_kucuk.pdf

⁸⁶ Sabah, "Müstehcen yayın yapan 88 siteye erişim engellendi," 19.12.2020, <https://www.sabah.com.tr/yasam/2020/12/19/mustehcen-yayin-yapan-88-siteye-erisim-engellendi>; Sabah, "Jandarmadan siber operasyon: 204 siteye erişim engeli," 31.12.2020, <https://www.sabah.com.tr/yasam/2020/12/31/jandarmadan-siber-operasyon-204-siteye-erisim-engeli>

⁸⁷ Diken, "Yasa dışı yayın yapan 137 internet sitesine erişim engeli," 01.12.2020, <http://www.diken.com.tr/yasadi-yayin-yapan-137-internet-sitesine-erisim-engeli/>

İncelenen 70 karardan **sadece 12 tanesinde 8/A maddesi** kapsamında talepte bulunulmuştur. Verilen kararlardan ise **32 tanesinde** sulh ceza hakimlikleri **8/A maddesine atıf yapmış** ve değerlendirmelerinde dikkate almıştır. Fakat bu 70 karardan **hiçbir tanesinde 8/A maddesine atıfla hüküm** kurulmamıştır. Sulh ceza hakimlikleri 70 karardan **69 tanesinde jandarmanın taleplerinden bağımsız bir şekilde kişilik haklarının ihlali** ile ilgili **9. maddeden**, bir tanesinde ise **çocuklara zararlı olduğu düşünülen içeriklerle** ilgili **8. maddeden** hüküm kurmuştur.

2020 raporumuzda da belirtildiği üzere, bu kararların 43 tanesinin 8/A maddesi kapsamında, 13 tanesinin 8. madde kapsamında ve 14 tanesinin de 9. madde kapsamında hüküm kurulması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu farklı değerlendirmeler erişime engellenmesi talep edilen web siteleri ve içerikler incelenerek yapılmıştır.

İFÖD Değerlendirme	70 Karar
8. Madde	13
8/A Maddesi	43
9. Madde	14

2021 yılında ise Jandarma Genel Komutanlığı ve il jandarma komutanlıklarının talepleri sonucunda **8/A maddesine** atıfla verilmiş olan ve sorunlu olduğu düşünülen **51 tane** sulh ceza hakimliği kararı tespit edilmiştir. Tespit edilen **51 karar** detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Talep Sayısı	8/A Talep	8/A Atıf	8/A Hüküm	8. Madde Hüküm	9. Madde Hüküm
51	33	29	1	0	50

İncelenen 51 karardan **sadece 33 tanesinde 8/A maddesi** kapsamında talepte bulunulmuştur. Verilen kararlardan ise **29 tanesinde** sulh ceza hakimlikleri **8/A maddesine atıf yapmış** ve bu maddeyi değerlendirmelerinde dikkate almıştır. Fakat bu **51 karardan 50 tanesinde 8/A maddesine atıfla hüküm** kurulmamıştır. Sulh ceza hakimlikleri 51 karardan **50 tanesinde jandarmanın taleplerinden bağımsız bir şekilde kişilik haklarının ihlali** ile ilgili **9. maddeden** hüküm kurmuştur.

İFÖD tarafından bu kararların 51 tanesinin 8/A maddesi kapsamında hüküm kurulması gerektiği değerlendirilmiştir. Bu farklı değerlendirmeler erişime engellenmesi talep edilen web siteleri ve içerikler incelenerek yapılmıştır.

İFÖD Değerlendirme	51 Karar
8/A Maddesi	51
9. Madde	0

2022 yılında ise Jandarma Genel Komutanlığı ve il jandarma komutanlıklarının talepleri sonucunda **8/A maddesine** atıfla verilmiş olan ve sorunlu olduğu düşünülen **123 tane** sulh ceza hakimliği kararı tespit edilmiştir. Tespit edilen **123 karar** detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Talep Sayısı	8/A Talep	8/A Atıf	8/A Hüküm	8. Madde Hüküm	9. Madde Hüküm
123	120	91	0	0	123

İncelenen 123 karardan **120 tanesinde 8/A maddesi** kapsamında talepte bulunulmuştur. Verilen kararlardan ise **91 tanesinde** sulh ceza hakimlikleri **8/A maddesine atıf yapmış** ve değerlendirmelerinde dikkate almıştır. Fakat bu **123** karardan **hiçbirinde 8/A maddesine atıfla hüküm** kurulmamıştır. Sulh ceza hakimlikleri 123 kararın tamamında **jandarmanın taleplerinden bağımsız bir şekilde kişilik haklarının ihlali** ile ilgili **5651 sayılı Yasanın 9. maddesinden** hüküm kurmuştur.

İFÖD tarafından bu 123 kararın tamamında 8/A maddesi kapsamında hüküm kurulması gerektiği değerlendirilmiştir. İFÖD değerlendirmeleri erişime engellenmesi talep edilen web siteleri ve içerikler incelenerek yapılmıştır.

İFÖD Değerlendirme	123 Karar
8/A Maddesi	123
9. Madde	0

2023 yılında ise Jandarma Genel Komutanlığı ve il jandarma komutanlıklarının talepleri sonucunda **8/A maddesine** atıfla verilmiş olan ve sorunlu olduğu düşünülen **70 tane** sulh ceza hakimliği kararı tespit edilmiştir. Tespit edilen **70 karar** detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Talep Sayısı	8/A Talep	8/A Atıf	8/A Hüküm	8. Madde Hüküm	9. Madde Hüküm
70	54	51	0	0	54

İncelenen 70 karardan **54 tanesinde 8/A maddesi** kapsamında talepte bulunulmuştur. Verilen kararlardan ise **51 tanesinde** sulh ceza hakimlikleri **8/A maddesine atıf yapmış** ve değerlendirmelerinde dikkate almıştır. Fakat bu **70** karardan **hiçbirinde 8/A maddesine atıfla hüküm** kurulmamıştır. Sulh ceza hakimlikleri 70 kararın tamamında **jandarmanın taleplerinden bağımsız bir şekilde kişilik haklarının ihlali** ile ilgili **5651 sayılı Yasanın 9. maddesinden** hüküm kurmuştur.

İFÖD tarafından bu 70 kararın tamamında 8/A maddesi kapsamında hüküm kurulması gerektiği değerlendirilmiştir. İFÖD değerlendirmeleri erişime engellenmesi talep edilen web siteleri ve içerikler incelenerek yapılmıştır.

İFÖD Değerlendirme	70 Karar
8/A Maddesi	70
9. Madde	0

Örneğin, Burdur Sulh Ceza Hakimliği tarafından Evrensel gazetesinin 2015 içinde yayınlanmış üç farklı haberine Burdur Valiliği İl Jandarma Komutanlığı talebiyle erişim engellenirken, talepte **“Evrensel”** adlı İnternet sitesi üzerinden umuma açık

olarak alenileştirilmiş ve yoğun bir şekilde “PKK/YPG Terör Örgütü Propagandası, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Aleyhine Kamuoyunu Yanıltıcı, Haksız ve Olumsuz Algı Oluşturucu niteliklerde paylaşımlar olduğu ve bu nedenle milli güvenlik ile kamu düzeninin korunması” gerektiği belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 2: Burdur Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

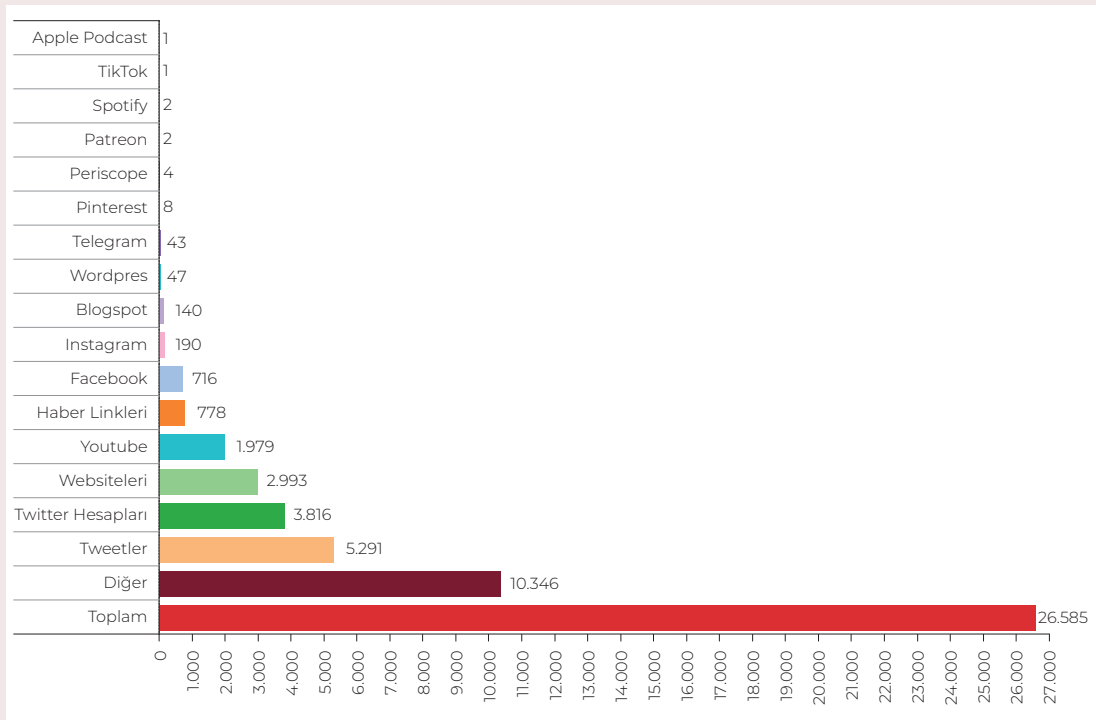
Hakimlik kararında ise sadece basmakalıp bir ifade ile “talebe konu İnternet sitelerinde yapılan yayınların yukarıda bahsedilen kanun maddesine (8/A maddesi) muhalif, aykırı, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin Kurum ve Organlarını aşağılayıcı, kamuoyunu yanıltıcı, haksız ve olumsuz nitelikte, terör örgütü propagandası” yapıldığı kanaatine varılmış, fakat 5651 sayılı Kanununun 9/1 maddesi gereğince talebin kabulüne dair hüküm kurulmuştur. Dolayısıyla, 8/A gerekçeli bir talep, 9. madde kapsamında “kişilik hakları” ihlaline dönüşmüştür. Fakat, Hakimlik tarafından kimin, hangi kişilik haklarının ihlal edildiği ise açıklanmamıştır. Kaldı ki, Hakimlik tarafından Evrensel’de yayınlanan üç farklı haberin nasıl ifade ve basın özgürlüğü sınırlarını aştığı da açıklanmamıştır.

Örnekler çoğaltılabilir, fakat jandarma il komutanlıklarının devreye girmesiyle birlikte Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklar tarafından 8/A maddesi kapsamında ve “gecikmesinde sakınca bulunan haller” gerekçesiyle erişim engelleme ve içerik çıkarma taleplerinde özellikle 2020 yılının ikinci yarısında düşüş başlamış ve böylece bu kararlar Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri tarafından vermeye başlamıştır. 2021 içinde olduğu gibi 2022 içinde de jandarmanın Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklardan çok daha aktif bir şekilde Türkiye’nin dört bir yanında 8/A maddesini kullandığı görülmektedir ve yukarıda da belirtildiği üzere **2022 8/A kararlarının en fazla verildiği yıl** olmuştur. Fakat, 8/A tecrübesi olmayan Ankara dışındaki sulh ceza hakimlikleri, aslında 5651 sayılı Kanun’un 8/A maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken talepleri kendi oluşturdukları 9. madde şablon karar taslaklarına oturtmaya çalışmış ve yukarıdaki örnekte belirtilen tipte yanlış kararlar ortaya çıkmaya başlamış, dolayısıyla kararların icrası için bu kararlar BTK yerine ESB’ye gönderilmektedir. Jandarma il komutanlıklarının taleplerine istinaden şablon karar verme eğilimi 2023 yılında da devam etmiştir.

8/A KARARLARININ İÇERİK ANALİZİ

29.05.2015 tarihinden 2023 sonu itibarıyla **121 farklı** sulh ceza hakimliği tarafından verilen ve tespit edilen **toplam 1.536 8/A** kararıyla **şekil 12**'de detaylı bir şekilde görüleceği üzere 2.990'dan fazla haber sitesi ve alan adı, 775'ten fazla haber linki, 3.800'den fazla Twitter hesabı, yaklaşık 5.300 tweet, 700'den fazla Facebook içeriği ve 1.950'den fazla YouTube videosu olmak üzere **26.585 adrese erişimin engellendiği** tespit edilmiştir.⁸⁸ Son dönemde, Instagram, Blogspot, Telegram, Patreon, Tiktok, Periscope ve Pinterest içeriklerinin de 8/A kararlarına konu olmaya başladığı görülmüştür.

Şekil 12: 5651 8/A maddesi kapsamında erişime engellenen içeriklerin yaklaşık toplamı & dağılımı: 2015-2023

8/A maddesi kapsamındaki erişimin engellenmesi kararları siyasi nitelikli olup genellikle Kürt ve sol görüşlü haber sitelerini olduğu kadar pek çok Kürt gazeteci, aktivist ve muhaliflerle bağlantılı, ulusal medyada yer almayan ve hayati önem taşıyan haberleri yayan ve binlerce takipçisi olan gazeteci ve yurttaş gazetecilere ait sosyal medya hesaplarını ve içeriklerini hedef almaktadır.

⁸⁸ Engelli Web projesi kapsamında tespit edilen ve 8/A maddesi kapsamında 2023 sonu itibarı ile erişime engellenen **25.573 İnternet adresinden 10.346 tanesinin ayıklama ve sınıflandırma çalışması** devam etmektedir. 8/A kararlarında 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinde olduğu gibi şeffaf bir uygulama yapılmamakta ve 8/A maddesi kapsamında erişime engellenen URL'ler erişilmeye çalışıldığı zaman içeriği erişime engelleyen sulh ceza hakimliği bilgilerine ulaşılamamaktadır.

8/A kararları ile Sendika.org,⁸⁹ SiyasiHaber.org ile birlikte bölgesel olarak Kürtçe ve Türkçe yayın yapan ve bu nedenle Kürt siyaseti açısından çok önemli olan sitelerden Yüksekova Güncel, Dicle Haber Ajansı (“DİHA”), Azadiya Welat, Özgür Gündem, Yeni Özgür Politika, Rudaw, RojNews, ANF, Kaypakkaya Haber, Güneydoğu’nun Sesi İdil Haber, Kentin Özgün Sesi Bitlis Güncel, Besta Nuçe, JINHA, Demokrasi.com ve JinNews gibi haber siteleri düzenli olarak Türkiye’den 2023 öncesinde erişime engellenmiştir. 8/A maddesi kapsamında 2,5 yıl boyunca **Wikipedia** platformuna da 29.04.2017 tarihinde Başbakanlığın talebi ile platformda yer alan iki yazının terörü öven, şiddete ve suça teşvik eden, kamu düzenini ve millî güvenliği tehdit eden içerikler olduğu gerekçesiyle Türkiye’den erişim engellenmiş⁹⁰ ve aşağıda detaylandırılacağı üzere ancak Anayasa Mahkemesi kararı ile platform tekrardan erişime açılmıştır. 2020 yılı içinde ise gerek **OdaTV**⁹¹ gerekse **Independent Türkçe**⁹² gibi haber siteleri de 8/A kararları ile erişime engellenmiş, **JinNews** haber sitesi seri bir şekilde arka arkaya engellenmeye başlamış, Anayasa Mahkemesine yapılan başvurulara rağmen bu haber sitelerine erişim 2023 sonuna kadar devam etmiştir.

Ayrıca, 8/A maddesi kapsamında düzenli olarak Türkiye’nin askeri operasyonlarına ilişkin haberler ve içerikler de erişime engellenmektedir. Türkiye’nin Rusya ile arasının siyaseten açıldığı Nisan 2016’da Rus haber ajansı **Sputnik**’e de Türkiye’den 8/A maddesi kapsamında erişim engellenmiştir. Benzer şekilde anonim kaynaklara dayanarak hassas belgeler yayınlayan ve kâr amacı gütmeyen **Wikileaks** platformu, çok sayıda Blogspot ve Wordpress adresi, Jiyen.org,⁹³ veri gazeteciliğinin Türkiye’de ilk temsilcilerinden olan Dağ Medya, Halkın Sesi TV, Dokuz8haber’in Twitter hesabı, Cumhuriyet, Sözcü, BirGün, Evrensel, Diken, Sendika.org, T24, BBC, Artı Gerçek, Gazete Duvar, soL Haber ve OdaTV gibi basın organlarına ait haberler ve bu haberlerin yayımlandığı URL adreslerine de sıklıkla 8/A maddesi dayanak gösterilerek erişim engellenmektedir. Aşağıda da detaylandırılacağı üzere bu tip engelleme kararlarına karşı yapılan itirazların neredeyse hepsi reddedilmekte, Anayasa Mahkemesi’ne yapılan başvurular ise uzun yıllar karara bağlanmamaktadır.

⁸⁹ Sendika.Org haber sitesi 2015-2017 yılları arasında 7 farklı Ankara sulh ceza hakimliğince 8/A maddesi kapsamında 63 defa erişime engellenmiştir.

⁹⁰ Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 29.04.2017 tarih ve 2017/2956 Değişik İş sayılı kararı. Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği itirazları 04.05.2017 tarihli ve 2017/3150 Değişik İş sayılı kararı ile reddederek 29.04.2017 tarih ve 2017/2956 Değişik İş sayılı kararının düzeltilmesini gerektirecek bir husus olmadığına karar vermiştir. Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği ise itirazları 07.05.2017 tarihinde 2017/3172 Değişik İş sayılı kararı ile reddetmiştir. Gereksiz kararda sadece “Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 2017/3150 Değişik İş sayılı kararında herhangi bir isabetsizlik bulunmadığı anlaşıldığından” itirazın reddine karar verildiği belirtilmiştir.

⁹¹ Odatv.com alan adı Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 07.03.2020 tarih ve 2020/2117 D. İş sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Odatv.com.tr ve odatv.net alan adları Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 08.03.2020 tarih ve 2020/2407 D. İş sayılı kararıyla, odatv.biz alan adı Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 20.03.2020 tarih ve 2020/2723 D. İş sayılı kararıyla ve odatv.co alan adı Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 20.03.2020 tarih ve 2020/2727 D. İş sayılı kararı ile erişime engellenmiştir.

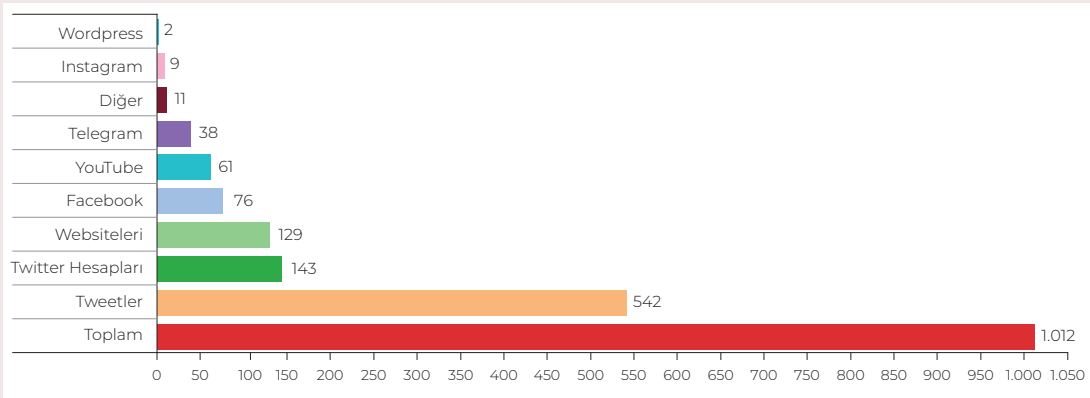
⁹² independentturkish.com Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 19.04.2020 tarih ve 2020/3042 D. İş sayılı kararıyla, indyturky.com Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 20.04.2020 tarih ve 2020/3120 D. İş sayılı kararıyla ve indyturkish.com Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 03.05.2020 tarih ve 2020/3258 D. İş sayılı kararıyla erişime engellenmiştir.

⁹³ Bianet, “Yazarı Gözaltına Alınan Jiyen.org engellendi”, 24.10.2015, <https://m.bianet.org/bianet/toplum/168617-yazari-gozaltina-alinan-jiyen-org-engellendi>

2023 YILI 8/A KARARLARININ İÇERİK ANALİZİ

2023 özelinde, **45** farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen **120** kararla **şekil 13**'te görüleceği üzere, çoğunluğu tweetler olmakla birlikte **1.012 adrese erişimin engellendiği** tespit edilmiştir. Dolayısıyla, **260** haber sitesi ve alan adına, **143** Twitter hesabına, **542** tweet adresine, **76** Facebook içeriği ve **61** YouTube videosuna erişimin engellendiği tespit edilmiştir. Ayrıca **38** Telegram adresi, **9** Instagram adresi ve **2** tane de Wordpress adresine 8/A maddesi kapsamında yaptırım uygulandığı tespit edilmiştir.

Şekil 13: 8/A maddesi kapsamında 2023 yılında erişime engellenen içeriklerin dağılımı

2023 yılı incelendiğinde özellikle ve arka arkaya Kürt ve muhalif haber sitelerinin topyekûn erişime engellendiği görülmektedir. Dolayısıyla, **Nuçe Ciwan** web sitesi **7** defa, **Kızıl Bayrak** web sitesi **6** defa, **Özgür Gelecek** web sitesi **5** defa, **Etkin Haber** ("ETHA") web sitesi **4** defa 2023 içinde erişime engellenmiştir.

Ekran Görüntüsü 3: 8/A Maddesi Kapsamında Erişime Engellenen Haber Siteleri

Ayrıca, Can Dündar ve Erk Acarer tarafından kurulan 100suzler.org web sitesine ait alan adı Şubat 2023 içinde Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin kararıyla erişime engellendi.⁹⁴

Ekran Görüntüsü 4: Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web sitesi

2023 içinde 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi kapsamında dikkat çeken bir diğer erişim engelleme uygulaması Ekşi Sözlük platformu ile ilgiliydi. **06.02.2023** tarihinde Kahramanmaraş'ın Pazarcık ilçesinde 7,7 büyüklüğünde ve Elbistan ilçesinde 7,6 büyüklüğünde iki deprem meydana gelmiş ve bu depremler 11 ilde çok büyük yıkıma sebep olmuştur. Resmi rakamlara göre 15.03.2023 tarihi itibarıyla 48.448 insan hayatını kaybetmiş, yüz binlerce bina yıkılmış, binlerce kişi enkaz altında kalmış ve milyonlarca kişi evsiz kalmıştır. Depremi ilk gününden itibaren deprem bölgelerindeki yapılaşmanın depreme uygun olmaması, depremden sonraki özellikle ilk 48 saat içerisinde kurtarma ve yardım çalışmalarında yaşanan büyük eksiklik, ilk günden itibaren deprem bölgesinde yaşanan çadır, tuvalet ve benzeri eksiklikler toplumda büyük bir tepkiye neden olmuştur. Başta Cumhurbaşkanı Erdoğan olmak üzere tüm devlet yetkilileri, iktidara mensup ilgili bakanlar ve siyasetçiler, AFAD gibi devlet kuruluşları ve de Kızılay sert bir biçimde eleştirilmiştir. Bu eleştiriler ağırlıklı olarak sosyal medya platformları üzerinden yapılmıştır.

Bu bağlamda, **Ekşi Sözlük platformu**, depremin ilk günlerindeki yardım taleplerinin yaygınlaştırılması ve yetkili kişilere ulaştırılması başta olmak üzere vatandaşların depremin sonuçlarına tepki, eleştiri ve görüşlerinin paylaşıldığı en büyük platformlardan biri olmuştur. Ekşi Sözlük'te yer alan başlık ve tartışma konularının artması ve konuya ilişkin olarak bir haber kaynağı ve tartışma platformu haline gelmesi ile iktidara yakın medya tarafından hedef gösterilmesine neden olmuştur. Dolayısıyla, Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü'nün **21.02.2023** tarihli talebiyle öncelikle BTK Başkanı tarafından Ekşi Sözlük platformuna 8/A maddesi kapsamında erişim engellenmiş,⁹⁵ BTK başkanının idari tedbir kararı

⁹⁴ Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun 1 Şubat 2023 tarih ve 490.05.01.2023.-734 sayılı idari tedbir kararı ve Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 02.02.2023 tarih ve 2023/779 sayılı kararı.

⁹⁵ BTK Başkanı, 21.02.2023 tarih ve E-34817124-421.02-10909 sayılı tedbir kararı.

Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından **22.02.2023** tarihinde kabul edilmiştir.⁹⁶ Hakimlik kararında Ekşi Sözlük'ün

"yetki verdiği yazarları tarafından kamu oyuna yanlış bilgiler verildiği" belirtilmiş, fakat "site yetkilileri tarafından sulh ceza hakimlikleri kararları yerine getiriliyor olsa da bu süre zarfında toplumun doğru bilgiye ulaşamadığı, bu durumda kamu düzenini etkilediği, özellikle 06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem sonrasında, ilgili site tarafından deprem ile ilgili devlet kurumları ve askeriye hakkında gerçek olmayan bilgiler verildiği, toplumun yönlendirilmeye ve devletinde aciz halinde gösterilmeye çalışıldığı, toplum kesimleri arasında kargaşa ortamının çıkarılmasını amaçlayan paylaşımlar olduğunun tespit olunduğu, site yöneticileri tarafından yanlış ve iftira boyutunda olan yazılara gerekli reaksiyon gösterilmediği, iç denetimin yeterince sağlanmadığı, zararlı paylaşımların ve yorumların site yöneticileri tarafından engellenmediği"

kanaatine varıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 5: Ankara 4. ve 5. Sulh Ceza Hakimlikleri tarafından erişime engellenen platform

The image shows the logo for 'ekşisözlük'. It features a green teardrop icon to the left of the text 'ekşisözlük', which is written in a bold, lowercase, sans-serif font. The logo is centered on a white rectangular background, which is itself centered on a larger red background.

Ekşi Sözlük'ün itirazı üzerine Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği kararını düzelterek kaldırmıştır.⁹⁷ Fakat, bu karara karşı BTK tarafından itiraz edilmiş ve Kurumun itirazı Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kesin olarak kabul edilmiştir.⁹⁸ Ekşi Sözlük tarafından ve platform yazarları tarafından Anayasa Mahkemesine başvurulurken, platformun dört farklı alternatif alan adı adreslerine de erişim engellenmiştir.⁹⁹

⁹⁶ Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, 22.02.2023 tarih ve 2023/1532 D. İş sayılı karar.

⁹⁷ Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, 02.03.2023 tarih ve 2023/1532 D. İş sayılı ek karar.

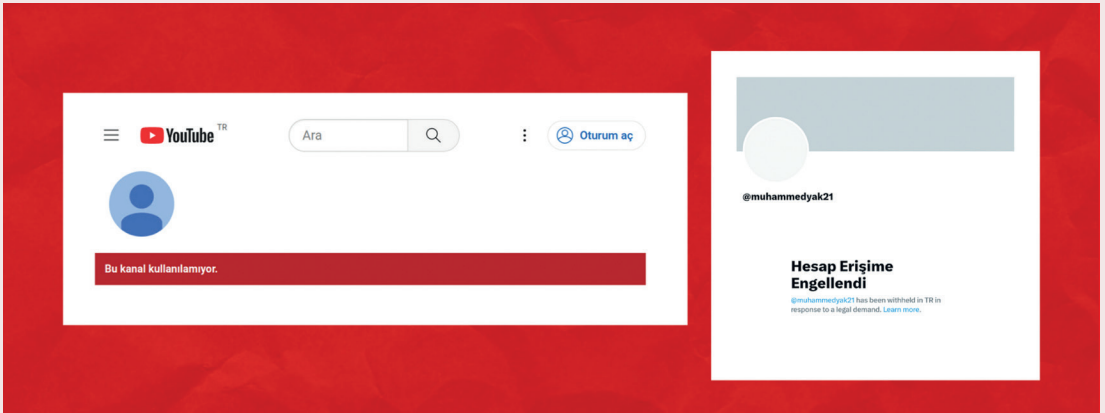
⁹⁸ Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği, 03.03.2023 tarih ve 2023/2003 D. İş sayılı karar.

⁹⁹ **eksisozluk2023.com** alan adı, Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 13.05.2023 tarih ve 2023/4391 sayılı kararıyla, **eksisozluk42.com** alan adı, Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin 15.05.2023 tarih ve 2023/4475 sayılı kararıyla, **eksisozluk1923.com** alan adı, Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 14.12.2023 tarih ve 2023/13768 sayılı kararıyla ve **eksisozluk1999.com** alan adı, Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin 24.12.2023 tarih ve 2023/12301 sayılı kararıyla erişime engellendi. Benzer şekilde Ekşi Sözlük'e ait alan adlarına uygulanan erişim engelleme kararları kapsamında, Ekşi Sözlük'ün Apple App Store ve Google Play'deki uygulamaları da millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle erişime engellendi.

Ayrıca, Şubat 2023 içinde Rudaw, Avesta Kitap ve Evrensel Gazetesi'nin YouTube kanalı, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiştir.¹⁰⁰ Fakat bu karar, itiraz üzerine 27.02.2023 tarihinde Avesta Kitap bakımından kaldırılmıştır.

Mayıs ayında yapılan 2023 Genel Seçimleri öncesinde sosyal medyada açıklamalar yaparak gündem olan **Muhammed Yakut**'un üç farklı YouTube kanalı ve iki farklı Twitter hesabı millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesi kapsamında 20.04.2023 tarihinde Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği¹⁰¹ ve 27.04.2023 tarihinde Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından verilen kararlarla erişime engellendi.¹⁰²

¹⁰⁰ Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, 22.02.2023 tarih ve 2023/1436 D. İş sayılı karar.

¹⁰¹ Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği, 20.04.2023 tarih ve 2023/3761 D. İş sayılı karar.

¹⁰² Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği, 27.04.2023 tarih ve 2023/3559 D. İş sayılı karar.

Benzer şekilde, 14.05.2023 tarihinde yapılan Genel Seçimlerden bir gün önce, daha önceden Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 2020 yılı içinde millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması gerekçesiyle erişime engellenen,¹⁰³ gazeteci Cevheri Güven ve Who?'ya ait Twitter hesapları ile 2023 yılı içinde aynı gerekçeyle erişime engellenen Muhammed Yakut adına açılmış hesaplar, Twitter tarafından Türkiye'den görünmez kılındı.¹⁰⁴

Ekran Görüntüsü 8: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen sosyal medya hesapları

Genel toplamda da 8/A kararlarıyla Nuçe Ciwan **163** defa, Kızıl Bayrak **86** defa, Demokrasi.com **79** defa, Sendika.org **62** defa, Özgür Gelecek **58** defa ETHA **57** defa, ANF **56** defa ve Jin News **52** defa erişime engellenmiştir.

Dolayısıyla, önceki yıllarda olduğu gibi 2023 yılı içinde de hükümet politikasına karşı çıkan, hükümet politikalarını sorgulayan, Kürt sorununa ilişkin alternatif görüş sunan veya çatışma dönemlerinde ana akım medyada yer almayan haberler yapan veya içerikler paylaşan kaynakların hemen hepsi 8/A maddesi kapsamında kamu düzenini bozacak, terörü öven ve suç işlemeyi teşvik eden adresler olarak değerlendirilmiş ve erişime engellenmiştir. Kaldı ki, Şubat 2023 içindeki depremler sonrasında **Ekşi Sözlük** platformuna da erişim engellenmiştir.

Yakın tarihli jandarma talepli kararlarda sulh ceza hakimlikleri bu tip haber sitelerinin ve sosyal medya paylaşımlarının “PKK-KCK, YPG-PYD Örgütünü övücü, Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine kamuoyunu yanıltıcı, haksız ve olumsuz algı oluşturucu” nitelikte olduğunu ve bu nedenle millî güvenlik ile kamu düzeninin korunması açısından engellenmesinin önem teşkil ettiğini belirtmektedir. Karbon kopya sulh ceza hakimliği kararlarında ise bu tip paylaşım ve web sitelerinin “terör örgütünün, terör örgütünün mensuplarının ve eylemlerini övücü, Türkiye Cumhuriyeti Devleti Aleyhine Kamuoyunu yanıltıcı, haksız ve olumsuz algı” oluşturduğunu belirtilmektedir. Üstelik bu kararlarla 2022 yılı içinde **Kanada Ulusal Film Kurulunun** resmi web sitesi ve **iheart.com** isimli

¹⁰³ Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği, 01.05.2020 tarih ve 2020/3271 D. İş sayılı karar.

¹⁰⁴ Bkz. Yaman Akdeniz, “Elon Musk Is Playing a Risky Game With the Turkish Government,” Slate, 18.05.2023, <https://slate.com/technology/2023/05/turkey-elections-twitter-free-speech.html>

İnternet müzik ve podcast platformu da Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından topyekûn erişime engellenmiştir.¹⁰⁵ Milli güvenlik açısından herhangi bir sorun teşkil etmeyen, kamu düzenini bozması mümkün olmayan bu platformlara erişim 2023 içinde de devam etmiştir.

Ekran Görüntüsü 9: Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen web siteleri

ANAYASA MAHKEMESİNİN 8/A KARARLARI VE İLKESEL YAKLAŞIMI

Anayasa Mahkemesi 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesi ile ilgili ilk kararlarını **2019** içinde vermiş ve arka arkaya yedi farklı başvuruyu karara bağlamıştır. Anayasa Mahkemesinin 8/A maddesi ile ilgili Genel Kurul seviyesindeki ilk karar BirGün gazetesinin bir haberi ile ilgilidir. BirGün, 3.10.2015 tarihinde Şırnak'ta çıkan çatışmalarda bedenine 28 kurşun sıkılarak öldürülmüş Hacı Lokman Birlik isimli bir vatandaşın cenazesinin bir iple zırhlı polis aracına bağlanarak metrelerce yerlerde sürüklenmesi ve yapılan otopsi sonucuna göre Birlik'in vücudundaki 28 mermiden 17 tanesinin öldürücü nitelikte olmasını 05.10.2015 tarihinde "*Cansız bedeni zırhlı aracın arkasında sürüklenen H.B.'ye 28 kurşun sıkılmış*" başlıklı bir haber haline getirmiştir.¹⁰⁶ BirGün'ün bu haberi ve bu konu ile ilgili toplam 111 farklı adrese Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği¹⁰⁷ tarafından erişim engellenmesini BirGün Anayasa Mahkemesine taşımıştır. Anayasa Mahkemesi, **BirGün başvurusunda** 8/A maddesini ilk defa ve Genel Kurul seviyesinde Mayıs 2019 içinde değerlendirmiş ve 8/A maddesinde öngörülen tedbire karar verilebilmesi için uyulması gereken ilkeleri ayrıntılı olarak ortaya koyduktan sonra **ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine** karar vermiştir.¹⁰⁸ Bu kapsamda

¹⁰⁵ Çanakkale 1. Sulh Ceza Hakimliği, 26.10.2022 tarih ve 2022/3482 D. İş sayılı karar.

¹⁰⁶ Bkz. <https://www.birgun.net/haber/cansiz-bedeni-zirhli-aracin-arkasinda-suruklenen-haci-birlik-e-28-kur-sun-sikilmis-91399>

¹⁰⁷ Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin 06.10.2015 tarih ve 2015/902 D. İş sayılı karar.

¹⁰⁸ BirGün İletişim ve Yayıncılık Ticaret A.Ş., B. No: 2015/18936, 22.05.2019, §§ 70-75.

gecikmesinde sakınca bulunan hallerde erişimin engellenmesi tedbirinin uygulanabilmesinin istisnai nitelikte olduğu belirtilerek bunun “İlk Bakışta (Prima Facie)”¹⁰⁹ ihlal halleriyle sınırlı olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesine göre, şiddeti öven, kişileri terör örgütünün yöntemlerini benimsemeye, şiddet kullanmaya, nefrete, intikam almaya veya silahlı direnişe tahrik ve teşvik eden yayınlar gibi İnternet ortamında demokratik toplum düzenini tehlikeye atan yayınların daha ileri bir inceleme yapılmaya gerek olmaksızın ilk bakışta anlaşılabilir hâllerde ancak 5651 sayılı Kanun’un 8/A maddesinde öngörülmüş olan istisnai usul işletilebilir. Böyle durumlarda, Anayasa Mahkemesine göre, ilk bakışta ihlal doktrini İnternet ortamında yapılan yayınlara karşı kamusal menfaatlerin hızlı bir şekilde korunması ihtiyacıyla ifade hürriyeti arasında adil bir denge sağlayacaktır.¹¹⁰

Bu kapsamda Anayasa Mahkemesine göre ifade özgürlüğüne **gereksiz olarak** veya Anayasa Mahkemesince **ortaya konulan kriterleri karşılamayan bir gerekçe** ile yapılan müdahaleler Anayasa’nın 26. ve 28. maddelerini ihlal edecektir. Anayasa Mahkemesine göre derece mahkemelerinin ve kamu gücünü kullanan diğer organların gerekçelerinin ilgili ve yeterli sayılabilmesi için kararlarda bulunması gereken ve benzer başvuruların koşullarına göre değişebilecek unsurlar şu şekilde sıralanmıştır.¹¹¹

- i. İnternet içeriğine erişimin engellenmesi kararı verilebilmesi için **gecikmesinde sakınca bulunan bir durumun varlığı** idari ve yargısal makamlar tarafından ortaya konmalıdır.
- ii. **Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerin** yaşam hakkı ile kişilerin can ve mal güvenliğinin korunması, millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi veya genel sağlığın korunması sebeplerinden bir veya birkaçına bağlı olarak ortaya çıkabileceği dikkate alındığında **yayının içeriği ile bu sebepler arasındaki ilişkinin tam olarak gösterilmesi** gerekir.
- iii. Böyle bir analizin yapılabilmesi için eğer söz konusu yayının terör örgütleriyle veya terör faaliyetlerinin meşru gösterilmesiyle bir ilişkisi varsa **ifade özgürlüğü ile demokratik toplumun terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı kendini korumaya ilişkin meşru hakkı** arasında denge kurulmalıdır.
- iv. Zikredilen dengelemenin yapılabilmesi için;
 - Bütünüyle ele alındığında müdahaleye konu yayının özel bir kişiyi, kamu görevlilerini, halkın belirli bir kesimini veya devleti hedef gösterip göstermediğinin, onlara karşı şiddete teşvik edip etmediğinin,
 - Bireylerin fiziksel şiddet tehlikesine maruz bırakılıp bırakılmadığının, bireylere karşı nefreti alevlendirip alevlendirmedeğinin,
 - Yayında iletilen mesajda şiddete başvurunun gerekli ve haklı bir önlem olduğunun ileri sürülüp sürülmediğinin,
 - Şiddetin yüceltilip yüceltilmediğinin, kişileri nefrete, intikam almaya, silahlı direnişe tahrik edip etmediğinin,

¹⁰⁹ Ali Kızık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017. Ayrıca bkz. K. Gözler, “Kişilik Haklarını İhlal Eden İnternet Yayınlarının Kaldırılması Usûlü ve İfade Hürriyeti: 5651 Sayılı Kanununun 9’uncu Maddesinin İfade Hürriyeti Açısından Değerlendirilmesi”, Rona Aybay’a Armağan (Legal Hukuk Dergisi, Özel Sayı, Aralık 2014), İstanbul, Legal, 2014, Cilt I, s.1059-1120.

¹¹⁰ Ali Kızık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017, §§ 62-63.

¹¹¹ BirGün İletişim ve Yayıncılık Ticaret A.Ş., B. No: 2015/18936, 22.05.2019, § 74.

- Suçlamalara yer vererek veya nefret uyandırarak ülkenin bir kısmında veya tamamında daha fazla şiddete sebebiyet verip vermeyeceğinin,
- Kişi veya kuruluşları paniğe yönlentecek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakaret oluşturan ifadeleri içerip içermediğinin,
- Yayın tarihinde ülkenin bir kısmında veya tamamında çatışmaların yoğunluk derecesi ile ülkedeki tansiyonun yükseklik derecesinin yayına erişimin engellenmesi kararına etki edip etmediğinin,
- Karara konu sınırlayıcı tedbirin demokratik bir toplumda zorlayıcı bir toplumsal ihtiyacın karşılanması amacıyla yönelik olup olmadığı ve tedbirin başvurulabilecek en son çare niteliğinde bulunup bulunmadığının,
- Son olarak sınırlamanın güdülen kamu yararı amacını gerçekleştirmek için ifade özgürlüğüne en az müdahale eden ölçülü bir sınırlama niteliğinde olup olmadığı yayının içeriğiyle birlikte değerlendirilmesi gerekir.

Ayrıca, Anayasa Mahkemesine göre, “terör örgütünün şiddet eylemlerini öven, destekleyen ve haklılaştıran açıklamaların silahlı direnişe tahrik, şiddeti yüceltme veya kin ve düşmanlığın kışkırtılması olarak kabul edilmesi mümkündür. Bununla birlikte yalnızca bir terör örgütünün fikirlerini ve hedeflerini içerdiği, resmî politikaları ağır bir şekilde eleştirdiği veya terör örgütünün resmî politikalarla olan ihtilaflarını değerlendirdiği gerekçesiyle İnternet içeriğine erişimin engellenmesi **-yukarıda bir kısmı gösterilen sebeplerden bir veya daha fazlası da bulunmadığı takdirde -** müdahaleyi haklı göstermez.”¹¹²

Anayasa Mahkemesi bu ilkeleri öncelikle Hacı Lokman Birlik kararı ile birlikte Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından Twitter hesabı erişime engellenen **Baran Tursun** Uluslararası Dünya Ölçeğinde Silahsızlanma, Yaşam Hakkı, Özgürlük, Demokrasi, Barış ve Dayanışma Vakfı ve Hacı Lokman Birlik ile ilgili bir haberi erişime engellenen **Diken** haber sitesi tarafından yapılan başvurulara uygulamış ve ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar vermiştir.¹¹³ Anayasa Mahkemesi benzer şekilde 2019 içinde **Yüksekova Güncel**¹¹⁴ haber sitesi, **Siyasihaber.org** ve **Siyasihaber1.org** haber siteleri ile birlikte Siyasihaber.org’un Twitter hesabı ile ilgili de ifade ve basın özgürlüğü kararları vermiştir.¹¹⁵ Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak tarafından yapılan kullanıcı sıfatlı başvurulara ise Anayasa Mahkemesi kabul edilemezlik kararı vermiştir.¹¹⁶

2020 içinde ise Anayasa Mahkemesi 8/A maddesi kapsamında önce **Wikipedia** platformu ile ilgili kararını açıklamış,¹¹⁷ arkasından **Sendika.org** adına yapılan iki farklı başvuruyu karara bağlamıştır.¹¹⁸ Anayasa Mahkemesi, Wikipedia platformu ile ilgili Wikimedia Foundation ve Diğerleri başvurusu¹¹⁹ ile ilgili kararında Wikimedia

¹¹² BirGün İletişim ve Yayıncılık Ticaret A.Ş., B. No: 2015/18936, 22.05.2019, § 75.

¹¹³ Baransav ve Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş., B. No: 2015/18581, 26.09.2019.

¹¹⁴ Cahit Yiğit Başvurusu, B. No: 2016/2736, 27.11.2019.

¹¹⁵ Tahsin Kandamar Başvurusu, B. No: 2016/213, 28.11.2019.

¹¹⁶ Kerem Altıparmak ve Yaman Akdeniz Başvurusu (2), B. No: 2015/15977, 12.06.2019; Kerem Altıparmak ve Yaman Akdeniz Başvurusu (4), B. No: 2015/18876, 19.11.2019.

¹¹⁷ Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019.

¹¹⁸ Ali Ergin Demirhan (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020; Ali Ergin Demirhan (2) (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2017/35947, 09.09.2020.

¹¹⁹ Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019.

Foundation ve kullanıcı sıfatı ile akademisyenler Yaman Akdeniz, Kerem Altıparmak ve Punto24 Bağımsız Gazetecilik Derneğinin başvurularını değerlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi Punto24 başvurusunu oybirliği ile kabul edilemez bulurken, akademisyen başvurularının başvuruları açısından “kullanıcı sıfatı taşıyan ve yıllardır bilimsel çalışmaları ve eğitim-öğretim faaliyetleri kapsamında Wikipedia’yı kullandıklarını ifade eden başvuruların böyle bir kaynaktan yoksun kalmalarından dolayı mağdur sıfatı taşıdıkları kabul edilmiştir”¹²⁰ denilmiştir. Anayasa Mahkemesi, kabul edilebilirlik kararı verdiği başvuruların Anayasa’nın 26. maddesinde güvence altına alınan **ifade özgürlüğünün** 10-6 oyla ve oyçokluğu ile **ihlal edildiğine** karar vermiştir.

Anayasa Mahkemesi kararında “ifade özgürlüğüne yönelik müdahalenin kanuni dayanağı olarak 5651 sayılı Kanun’un 8/A maddesi gösterilmiş, buna karşın bahsi geçen kuralın (1) numaralı fıkrasında sayılan ve müdahaleye izin veren sebeplerden **hangisine dayanıldığı** açıkça ifade edilmediği gibi müdahalenin dayanağını teşkil eden kuralda yer almayan ‘**devletin itibarı**’ da müdahale sebebi olarak ifade edilmiştir. Dolayısıyla Kanun’un ilgili kuralının keyfiliğe yol açtığı izlenimi oluşturacak şekilde genişletici bir yoruma tabi tutulduğu anlaşılmaktadır” denilmiştir.¹²¹ Dahası, Anayasa Mahkemesine göre “başvuruya konu İnternet sitesine erişimin engellenmesine ilişkin kararın **amacını tespit etmek**” oldukça zor görünmektedir.¹²² Bu kapsamda Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliğinin erişimin engellenmesi kararı ile ilgili olarak, iki farklı Wikipedia URL adresinde yer alan içeriğe “millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması kapsamında müdahale etmeyi haklı kılacak somut herhangi bir gerekçe gösterilmemiştir” tespitinde bulunmuştur.¹²³ Sonuç olarak, Anayasa Mahkemesine göre erişimin engellenmesi tedbiri sürekli hâle gelmiştir ve “bu şekilde süresiz hale gelen kısıtlamaların -İnternet sitesinin tamamına erişimin engellendiği de dikkate alındığında- **ifade özgürlüğü üzerinde oldukça orantısız bir müdahale teşkil edeceği açıktır**”.¹²⁴

Anayasa Mahkemesi, Wikipedia platformu ile ilgili kararının ardından Mart 2020’de 25.07.2015 tarihinden beri erişime engelli olan **Sendika.Org** haber sitesi ile ilgili kararını verdi.¹²⁵ Anayasa Mahkemesi BirGün kararında belirlediği ilkeleri bu kararında da uygulamış, Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin kararı ile aralarında Sendika.Org’un da yer aldığı 118 İnternet adresine erişimin engellendiğini “ancak ne idari makamlarca ne derece mahkemelerince anılan Kanun maddesi kapsamında yapılan müdahalelerde gözetilmesi gereken” hususların değerlendirilmediğini belirtmiştir.¹²⁶ Anayasa Mahkemesine göre hakimlik kararında “başvuruya konu İnternet sitesine erişimin engellenmesine yönelik olarak bu adreste yer alan içerikler ile sınırlama sebebi arasındaki ilişki ortaya konulmadığı gibi gecikmesinde sakınca bulunan bir durumun varlığı da gösterilememiştir” denilmiştir.¹²⁷ Dolayısıyla, Sendika.Org ve diğer haber sitelerinin hangi nedenle 8/A maddesine atıfla erişime engellendiği anlaşılamamaktadır ve Anayasa Mahkemesine göre kararda yer almamaktadır. Dolayısıyla,

¹²⁰ Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 55.

¹²¹ Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 61.

¹²² Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 64.

¹²³ Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 88.

¹²⁴ Wikimedia Foundation ve Diğerleri, Başvurusu, B. No: 2017/22355, 26.12.2019, § 96.

¹²⁵ Ali Ergin Demirhan (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020.

¹²⁶ Ali Ergin Demirhan (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020, § 38.

¹²⁷ Ali Ergin Demirhan (Sendika.Org) Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020, § 38.

Anayasa Mahkemesine göre “içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği hususunda bir gerekçelendirme de yapılmadığı dikkate alındığında başvuruya konu İnternet sitesine tamamıyla erişimin engellenmesi şeklindeki müdahalenin **ifade ve basın özgürlükleri önünde orantısız müdahale** teşkil ettiği açıktır”.¹²⁸ Anayasa’nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü ve 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğü ihlal edilmiştir.

Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararından sonra **yaklaşık yedi ay boyunca ihlal kararını uygulamamış** ve Sendika.org vekillerinin Anayasa Mahkemesi kararının icra edilmesi talepli dilekçelerine istinaden ancak 27.10.2020 tarihinde verdiği karar¹²⁹ ile Sendika.Org’a uygulanan erişimin engellenmesi tedbirini kaldırmıştır. Bu kararla birlikte Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği Sendika.org ile birlikte erişime engellenen diğer 117 İnternet adresine uygulanan erişimin engellenmesi uygulamasını da sonlandırmıştır. Fakat BTK bu karara itiraz etmiş, Anayasa Mahkemesinin kararının sadece Sendika.org açısından ihlal tespiti içerdiğini ve kararda yer alan diğer 117 içeriğin Anayasa Mahkemesinin ihlal kararından faydalanamayacağını 28.10.2020 tarihinde belirtmiştir. BTK’nın bu itirazı Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği tarafından kabul edilmiş¹³⁰ ve kararda Sendika.org dışındaki İnternet adreslerinin “**terör örgütü haber siteleri**” olduğu belirtilmiş ve 117 adrese tekrardan erişim engellenmiştir.

Anayasa Mahkemesi, Eylül 2020 içinde **Sendika.org** tarafından yapılan **8 farklı başvuru** ile ilgili birleştirilmiş ikinci bir ihlal kararı daha vermiştir.¹³¹ İlk kararın devamını niteliğindeki kararında Anayasa Mahkemesi Sendika.Org’un 2017 yılının sonuna kadar, isminin sonuna sırasıyla sayılar ekleyerek kullandığı alan adlarına erişimin toplam 61 defa tamamen engellendiğini belirtmiş ve başvuru konusu “**sendika10.org, sendika18.org, sendika28.org, sendika46.org, sendika47.org, sendika55.org, sendika56.org, sendika61.org**”¹³² adreslerine uygulanan erişim engelinin ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiğine karar vermiştir. Anayasa Mahkemesi tarafından başvuru-cunun “ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verildiğinden diğer ihlal iddiası hakkında bir inceleme yapılmasına gerek görülmemiştir.”¹³³ Dolayısıyla, Sendika.Org’un sulh ceza hâkimliği kararlarının kendisine tebliğ edilmemesi nedeniyle itiraz yoluna başvurmanın imkânsızlaştırıldığı ya da başvuru konusu olayda olduğu gibi geciktirildiği, bu sebeple etkili başvuru hakkının ihlal edildiği iddiası ile birlikte 5651 sayılı Kanun’un 8/A maddesinin kanunilik şartını karşılamadığı iddiası Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirilmemiştir.

2021 yılı içinde olduğu gibi **2022** içinde de Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Kanun’un 8/A maddesi kapsamında herhangi bir başvuruyu karara bağlamamıştır. Bir

¹²⁸ Ali Ergin Demirhan Başvurusu, B. No: 2015/16368, 11.03.2020, § 39.

¹²⁹ Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, 27.10.2020 tarih ve 2020/1454 D. İş sayılı karar.

¹³⁰ Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, 30.10.2020 tarih ve 2020/1495 D. İş sayılı karar.

¹³¹ Ali Ergin Demirhan (2) Başvurusu, B. No: 2017/35947, 09.09.2020, R.G. 04.11.2020, s. 31294.

¹³² Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, 25.10.2016 tarih ve 2016/1239 D. İş sayılı karar; Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, 27.07.2017 tarih ve 2017/6008 D. İş sayılı karar; Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği, 17.06.2017 tarih ve 2017/4765 D. İş sayılı karar; Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği, 16.06.2017 tarih ve 2017/4951 D. İş sayılı karar; Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, 01.08.2017 tarih ve 2017/3785 D. İş sayılı karar; Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği, 23.08.2017 tarih ve 2017/6570 D. İş sayılı karar; Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği, 16.04.2017 tarih ve 2017/2516 D. İş sayılı karar; Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 05.04.2017 tarih ve 2017/2451 D. İş sayılı karar.

¹³³ Ali Ergin Demirhan (2) Başvurusu, B. No: 2017/35947, 09.09.2020, § 41.

başka deyişle Anayasa Mahkemesi Eylül 2020'den bu yana 5651 sayılı Yasanın 8/A maddesini unutmş ve herhangi bir başvuruyla karara bağlamamış, önünde birikmekte olan 8/A başvuruları ile ilgili olarak pilot karar uygulamasına da gitmemiş ve 8/A maddesi ile ilgili yapısal sorunları tespit etmekten imtina etmiştir.

2023 yılında ise Anayasa Mahkemesi arka arkaya 8/A maddesiyle ilgili iki karar vermiştir. Öncelikle, Eylül 2023 içinde Genel Kurul nezdinde, oyçokluğuyla aldığı yarı pilot nitelikli Artı Media GmbH Başvurusu ile ilgili kararında¹³⁴ 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesinin mevcut hâliyle kamusal makamların takdir yetkisini daraltarak keyfi davranışların önüne geçebilecek, ifade özgürlüğü ile terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı demokratik toplumun kendisini korumaya ilişkin meşru hakkı arasında adil bir denge kurulmasını garanti edebilecek temel güvencelere sahip olmadığı belirtilmiş; bu nedenle ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği ve **ihlalin doğrudan kanundan kaynaklandığı sonucuna varılmıştır**.¹³⁵

Anayasa Mahkemesi bu sonuca ulaşırken, 8/A maddesinin **yargılama hukukunun usule ilişkin güvencelerini barındırmadığını, sıkı ve etkili bir koruma mekanizmasına sahip olmadığını, demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve orantılı karar verilmesini sağlayacak güvenceleri de içermediğini** belirtmiştir.¹³⁶ Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesi, 8/A maddesiyle ilgili önceki kararlarına atıfla, 8/A maddesi kapsamında yapılan müdahalelerde, "bugüne kadar hukuka aykırılığın ve kamusal menfaatlere müdahalenin ilk bakışta anlaşılacak kadar belirgin olduğunun ve zararın süratle giderilmesinin zaruri olduğunun ortaya konulabildiğini, kısıtlamanın zorunlu bir sosyal ihtiyacı karşıladığının, dolayısıyla müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olduğunun ilgili ve yeterli bir gerekçe ile gösterilebildiğini tespit" edemediğini belirtmiştir.¹³⁷

Dolayısıyla, somut başvuruda, Kanun'un 9. maddesine benzer şekilde¹³⁸ 8/A maddesinin de "mevcut hâliyle kamusal makamların takdir yetkisini daraltarak keyfi davranışların önüne geçebilecek, ifade özgürlüğü ile demokratik toplumun terör örgütlerinin faaliyetlerine karşı kendisini korumaya ilişkin meşru hakkı arasında adil bir denge kurulmasını garanti edebilecek temel güvencelere sahip olmadığından ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiği ve ihlalin doğrudan kanundan kaynaklandığı sonucuna varılmıştır".¹³⁹ Bu gerekçeler ışığında Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ve 28. maddesinde güvence altına alınan basın özgürlüğünün ihlal edildiğine karar verilmiştir.¹⁴⁰

İhlal kararına istinaden, Artı Gerçek'in 15.10.2019 tarihinde yayınlanan "Karakoldan 'havan mermisi' yanıtı: Deneme amaçlı biz atıyoruz" başlıklı haberiyle¹⁴¹ ilgili Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yeniden yargılama yapılmış ve haberle ilgili erişimin engellenmesi kararı 29.12.2023 tarihinde kaldırılmıştır.¹⁴² Artı Gerçek'in

¹³⁴ Artı Media GmbH Başvurusu, B. No: 2019/40078, 14.09.2023.

¹³⁵ Artı Media GmbH Başvurusu, B. No: 2019/40078, 14.09.2023, § 47.

¹³⁶ Artı Media GmbH Başvurusu, B. No: 2019/40078, 14.09.2023, § 44.

¹³⁷ Artı Media GmbH Başvurusu, B. No: 2019/40078, 14.09.2023, § 46.

¹³⁸ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021.

¹³⁹ Artı Media GmbH Başvurusu, B. No: 2019/40078, 14.09.2023, § 47.

¹⁴⁰ Muhterem İnce bu görüşe katılmamıştır.

¹⁴¹ Bkz. Artı Gerçek, "Karakoldan 'havan mermisi' yanıtı: Deneme amaçlı biz atıyoruz," 15.10.2019, <https://artigercek.com/guncel/karakoldan-havan-mermisi-yaniti-deneme-amacli-biz-atiyoruz-107627h>

¹⁴² Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği, 29.12.2023 tarih ve 2023/14260 sayılı karar.

haberinde, Mardin ili Nusaybin ilçesinde Yolbilen mahallesinde güvenlik nedeniyle kameralara konuşmaktan çekindiği ve ismini vermek istemediği ifade edilen bölge sakini bir kişi tarafından bölgede duyulan havan topu seslerinden korktukları için bölgedeki karakolun arandığı ve karakoldan havan toplarının Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından deneme amaçlı olarak atıldığı, atılan havan toplarının bölge halkının güvenliğine tehdit teşkil etmediği şeklinde yanıt verildiğine yer verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 10: Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime tekrardan açılan haber

Anayasa Mahkemesi'nin yarı pilot kararının devamı niteliğinde bir toplu ihlal kararı da Kasım 2023 içinde verilmiştir. Anayasa Mahkemesi, **Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri**¹⁴³ kararında 8/A hükmüne dayanılarak verilmiş olan erişimin engellenmesi/içerikten çıkarma kararlarına karşı yapılmış toplam **62 başvuruyu birleştirerek** incelemiş ve Artı Media GmbH kararına atıfla 5651 sayılı Kanun'un 8/A maddesinin ifade özgürlüğünün korunmasını garanti edebilecek temel mekanizmalara sahip olmaması nedeniyle müdahalelerin, kanunilik şartını karşılamadığı gerekçesiyle ifade özgürlüğü ihlal kararı vermiştir.¹⁴⁴ Anayasa Mahkemesi'nin birleştirme kararına konu 62 başvurudan 30 tanesi İfade Özgürlüğü Derneği hukuk ekibi tarafından hazırlanırken, Anayasa Mahkemesi, toplu ihlal kararına istinaden sadece ihlal kararı verilen başvuru numaralarını kamuoyu ile paylaşmış, birleştirilmiş başvuruların içeriğine istinaden hiçbir açıklamada bulunmamıştır.

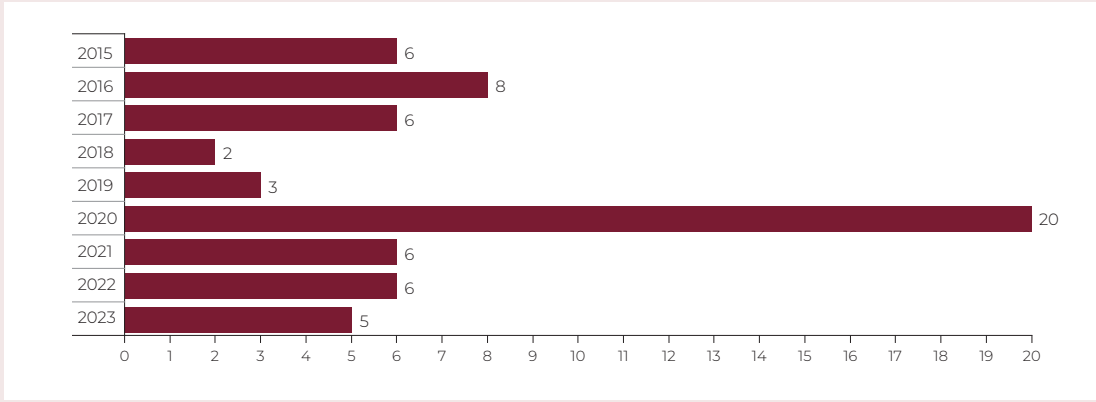
Fakat, ihlal kararına konu başvuruların hepsi siyasi niteliği bulunan ve 2015'e kadar uzanan çok farklı ve önemli başvuruları içermektedir.¹⁴⁵ Öncelikle, bu birleştirilen 62 başvurunun başvuru yıllarına baktığımızda, 6 tanesinin 8/A maddesinin yürürlüğe girdiği 2015 içinde, 8 tanesinin 2016, 6 tanesinin 2017, iki tanesinin 2018, 3 tanesinin 2019, 20 tanesinin 2020, altışar tanesinin 2021 ve 2022 yıllarında ve son olarak 5 tanesinin 2023 yılı içinde yapıldığı tespit edilmiştir.

¹⁴³ Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2015/13667, 21.11.2023.

¹⁴⁴ Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2015/13667, 21.11.2023, §§ 5-14.

¹⁴⁵ Genel olarak bkz. Yaman Akdeniz, 12.01.2024 tarihli X paylaşımları: <https://x.com/cyberrights/status/1745720082859188649>

Şekil 14: Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Kararına Konu Başvuruların Başvuru Yıllarına Göre Dağılımı

2015 yılı içinde yapılan başvurular arasında ve hatta 8/A maddesiyle ilgili ilk Anayasa Mahkemesi başvurusu olan ve **Cumhuriyet** gazetesi adına yapılan başvuru, **29.05.2015** tarihli ve Can Dündar imzalı “**İşte Erdoğan’ın Yok Dediği Silahlar**” başlıklı haberle ilgilidir. 8/A kararlarıyla ilgili bilinen ilk 8/A konulu bireysel başvuru olan bu başvuru araya kaynatılmıştır. Fakat, bu raporun hazırlanma tarihi itibarıyla, İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından yeniden yargılama yapılmamış ve ihlal kararının gereği yerine getirilerek, erişim engelleme kararı kaldırılmamıştır.

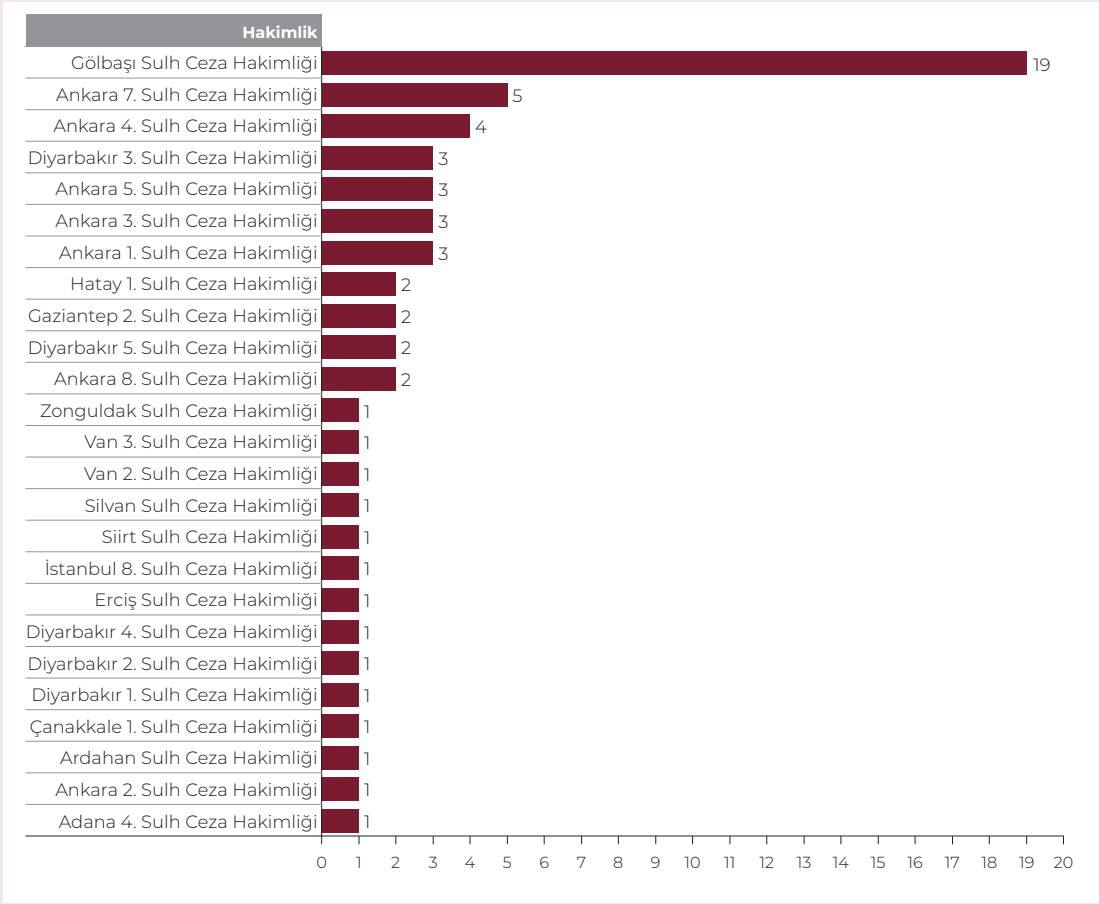
Ekran Görüntüsü 11: Anayasa Mahkemesi kararıyla ifade özgürlüğü ihlali verilen haber

Anayasa Mahkemesinin Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri¹⁴⁶ kararına konu 62 başvuruya konu sulh ceza hakimlikleri kararları incelendiğinde, şekil 15’te görüleceği üzere bu kararlardan en fazlası **19 kararla Gölbasi Sulh Ceza Hakimliğine** aittir. En çok bireysel başvuru **14 başvuruyla Jin News** tarafından yapılırken, **OdaTV**

¹⁴⁶ Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2015/13667, 21.11.2023.

Şekil 15: Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri Kararına Konu Sulh Ceza Hakimlikleri Karar Sayıları

tarafından beş, **Diken**, **Artı Gerçek** ve **Independent Türkçe** tarafından da üçer başvuru yapıldığı tespit edilmiştir.

Karara ismini veren 2016 tarihli Ahmet Alphan Sabancı başvurusu bir dönem yayın yapan Jiyan haber sitesi ile ilgilidir. Dahası, birleştirilmiş 62 başvuru arasında Ekşi Sözlük adına yapılan 2023 başvurusu ve Diken'in "Video I: İstiklal Caddesi'nde canlı bombanın düğmeye bastığı an...", "İstiklal saldırısı sonrası hükümetten ilk açıklama: Günlük hayatımıza devam edeceğiz;" "İstiklal'de canlı bomba saldırısı: Dört ölü, yedisi ağır 39 yaralı;" "Düpedüz sansür: Bakan Albayrak hacklendi. Diken'in haberine erişim engeli getirildi" ve "Ankara'nın göbeğinde yine bombalı saldırı" başlıklı haberleriyle ilgili 2017 içinde yaptığı üç başvuru da yer almaktadır.

Benzer şekilde, **Artı Gerçek**'te yayınlanan **Tamer Çilingir**'in "Denizi kara olalı Pontos..." başlıklı makalesi ilgili Nisan 2017'de yapılan bireysel başvuru ve Gazeteci Murat Aksoy'un 8/A maddesi kapsamında Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, tarafından 15 Temmuz 2016 darbe girişimi sonrasında erişime engellenen web sitesi de (www.murat-aksoy.com) toplu ihlal kararı içinde yer almıştır.¹⁴⁷

Fakat 8/A maddesi, Anayasa Mahkemesi'nin yapısal sorunlar tespit ettiği yarı pilot ve bu karara istinaden vermiş olduğu toplu ihlal kararına rağmen halen yürürlükte. 8/A kararlarını veren sulh ceza hakimlikleri de daha önceki yıllarda olduğu gibi 2023 içinde de Anayasa Mahkemesinin 8/A maddesiyle ilgili bağlayıcı içtihat niteliğindeki ilkesel kararlarını tamamen göz ardı etmeye devam etmiştir. Anayasa

¹⁴⁷ Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği, 02.08.2016 tarih ve 2016/846 sayılı karar

Mahkemesinin 8/A maddesiyle ilgili ilk ilkesel kararı olan BirGün kararı Resmî Gazete’de 12.07.2019 tarihinde yayınlanmıştır. Fakat, bu tarihten sonra sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen 8/A kararlarının **hiçbirinde** Anayasa Mahkemesinin 8/A maddesi ile ilgili yerleşik içtihadına ve “İlk Bakışta (Prima Facie) İhlal” değerlendirmesine rastlanmamıştır. Bir başka deyişle 2020 yılı içinde 55 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen 179 8/A kararın, 2021 yılı içinde 76 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen 368 8/A kararın, 2022 yılı içinde 72 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen 461 8/A kararın ve 2023 içinde 45 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen 120 kararın **hiçbirinde** Anayasa Mahkemesinin **BirGün** kararına veya yukarıda bahsi geçen **Wikipedia** ve **Sendika.org** kararlarına **atf yapıldığı** veya 8/A maddesine ilişkin **“ilk bakışta ihlal”** değerlendirmesinin yapıldığı gözlemlenmiştir. Dolayısıyla, sulh ceza hakimlikleri Anayasa Mahkemesi nezdinde verilen ağır ihlal kararlarına rağmen bu **ilkesel kararlar sanki hiç yokmuş gibi erişim engelleme kararları vermeye devam etmektedir**. Uygulama bu yönde devam ederken, Anayasa Mahkemesi en sonunda Eylül 2023 içinde vermiş olduğu Artı Media GmbH yarı pilot kararıyla yapısal sorunları tespit etmiştir. 2015’ten beri önünde beklemekte olan tozlanmış dosyaların bir kısmını halının altından çıkartmış ve Ahmet Alphan Sabancı ve Diğerleri kararında 62 farklı başvuruyu birleştirip, ifade özgürlüğü ihlali kararı vermiştir. Tüm bu gelişmelere rağmen, 8/A kararları Anayasa Mahkemesi kararları hiçe sayılarak sulh ceza hakimlikleri tarafından verilmeye devam etmektedir.

Bir diğer taraftan 8/A başvuruları Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde öncelikli olarak incelemeye alınmaya başlanmasına rağmen, AİHM tarafından da bu dosyalar rafa kaldırılmıştır. Mahkeme 2019 içinde yapılan Wikimedia Vakfının başvurusuyla¹⁴⁸ ilgili Anayasa Mahkemesinin ihlal kararı verdiği gerekçesiyle Mart 2022 içinde kabul edilemezlik kararı vermiştir.¹⁴⁹ 2020 yılı içinde arka arkaya Sendika.Org’un¹⁵⁰ ve akademisyenler Yaman Akdeniz ve Kerem Altıparmak’ın başvurularını Hükümete öncelikli olarak duyurmasına rağmen,¹⁵¹ AİHM karar aşamasındaki bu başvuruları 2023 sonu itibarıyla karara bağlamamıştır.

5651 SAYILI KANUN’UN 9. MADDESİ KAPSAMINDAKİ YAPTIRIMLAR

17-25 Aralık 2013 yolsuzluk soruşturmalarından hemen sonra yeni bir Torba Yasa ile 5651 sayılı Kanun’da değişiklik yapılması planlanmıştır. İlgili yasa teklifi TBMM Planlama ve Bütçe Komisyonuna gönderilmiş, çok kısa bir sürede Komisyon 125 madde ve içerisinde 5651 sayılı Yasa değişikliklerinin de bulunduğu 42 farklı Yasa ve KHK’yı tek

¹⁴⁸ Wikimedia Foundation Inc./Türkiye, no. 25479/19. Başvuru Tarihi: 29.04.2019. Duyurulma Tarihi: 02.07.2019.

¹⁴⁹ Wikimedia Foundation Inc./Türkiye, no. 25479/19, 24.03.2022. Ayrıca bkz. Yaman Akdeniz, “The Calm Before the Storm? The Inadmissibility Decision in Wikimedia Foundation v. Turkey,” Strasbourg Observers, 18.04.2022, <https://strasbourgothers.com/2022/04/18/the-calm-before-the-storm-the-inadmissibility-decision-in-wikimedia-foundation-v-turkey/>

¹⁵⁰ Ali Ergin Demirhan (Sendika.org)/Türkiye, no. 10509/20. Başvuru Tarihi: 10.02.2020. Duyurulma Tarihi: 27.07.2020.

¹⁵¹ Akdeniz & Altıparmak/Türkiye, no. 5568/20. Başvuru Tarihi: 14.01.2020. Duyurulma Tarihi: 26.08.2020. Benzer şekilde bkz. Akdeniz & Altıparmak/Türkiye, no. 35278/20. Başvuru Tarihi: 28.07.2020. Duyurulma Tarihi: 09.02.2021.

bir yasa tasarısı haline getirip birleştirerek 16.01.2014 tarihinde TBMM Genel Kuruluna sunmuştur. 6518 sayılı tasarı Şubat 2014 içinde kanunlaşmıştır. Böylece, 5651 sayılı Kanun'da yapılan değişiklik sonucu eklenen maddelerle iki yeni erişim engelleme yöntemi daha mevzuata eklenmiştir.

06.02.2014 kabul tarihli 6518 sayılı Kanunla değiştirilen 5651 sayılı Kanun'un "içeriğin yayından çıkarılması ve erişimin engellenmesi" başlıklı 9. maddesi ile "**kişilik haklarının ihlali**" ve 5651 sayılı Kanun'a yeni eklenen 9/A maddesi ile "**özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi**" mümkün kılınmıştır. Bu değişikliklerle birlikte Kanun'a eklenen 6/A maddesi ile de **Erişim Sağlayıcıları Birliği**nin kurulması zorunlu kılınmış, tüm "kişilik haklarının ihlali" ve "özel hayatın gizliliği nedeniyle içeriğe erişimin engellenmesi" ile ilgili erişim engelleme kararlarının gereğinin yapılması için doğrudan Birliğe gönderilmesi ve bu kapsamda Birliğe yapılan tebligatların aynı zamanda erişim sağlayıcılara da yapılmış sayılacağı bu maddede belirtilmiştir.¹⁵² Ekim 2022 içinde ise 7418 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle birlikte, Birlik, "içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarını, ilgili içerik veya yer sağlayıcının internet sayfalarından tespit edilebilen elektronik posta adreslerine bildirebilir."¹⁵³ Ayrıca, Erişim Sağlayıcıları Birliği'ne sulh ceza hakimleri tarafından verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarına konu kişilik hakkının ihlaline ilişkin yayının başka İnternet adreslerinde de yayınlanması durumunda ilgili kişi tarafından Birliğe müracaat edilmesi hâlinde mevcut karar bu adresler için de Birlik tarafından uygulanır. Fakat, İnternet sitesindeki yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesi kararlarında bu fıkra hükmü uygulanmaz. Bir başka deyişle Birlik tarafından asla topyekûn erişimin engellenmesi kararı verilemez. 7418 sayılı Kanunla yapılan değişikliklerle, Birliğin 5651 sayılı Yasanın 9(9) maddesi kapsamında aldığı bu kararlara karşı, ilk kararı veren ve dolayısıyla Birliğin kararına dayanak teşkil eden sulh ceza hakimliğine itiraz edilebilir.

29.07.2020 tarihli ve 7253 sayılı Kanunla 5651 sayılı Kanun'da köklü değişiklikler yapılmış ve bu Kanun'un 9. maddesine erişimin engellenmesi yaptırımının yanı sıra **içeriğin yayından çıkarılması** yaptırımını da eklenmiştir. Ayrıca, tamamen yeni bir yaptırım olan talep edenlerin 9. madde kapsamında "adının bu madde kapsamındaki karara konu **İnternet adresleri ile ilişkilendirilmemesine**" karar verilebilmesi olanağı 9. maddenin 10. paragrafına eklenmiştir. Dolayısıyla, bu maddenin mevcut kapsamında, kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler, sulh ceza hakimliklerinden ilgili içeriklerin yayından çıkarılmasını ve/veya bu içeriklere erişimin engellenmesini ve/veya isimlerinin bu madde kapsamındaki karara konu İnternet adresleri ile ilişkilendirilmemesini sulh ceza hakimliklerinden talep edebileceklerdir.

Aşağıda detaylandırılacağı üzere, gecikmeli de olsa Anayasa Mahkemesi, 11.10.2023 tarihinde aldığı karar ile Anayasa'nın 13., 26. ve 28. maddelerine aykırı olduğunu tespit ettiği **5651 sayılı Yasanın 9. maddesini iptal etmiştir.**¹⁵⁴ Anayasa Mahkemesinin iptal kararı **10.01.2024** tarihinde Resmî Gazete'de yayınlanmış ve

¹⁵² Madde 6/A(7) Erişimin engellenmesi kararları gereği için Birliğe gönderilir. Bu kapsamda Birliğe yapılan tebligat erişim sağlayıcılara yapılmış sayılır. (Ek cümle:13/10/2022-7418/31 md.) 13/10/2022 tarihli ve 7418 sayılı Kanununun 31 inci maddesiyle bu fıkralarda yer alan "Bu Kanununun 8 inci maddesi kapsamı dışındaki erişimin" ibareleri "Erişimin" şeklinde değiştirilmiştir.

¹⁵³ Madde 6/A(11) (Ek:13/10/2022-7418/31 md.).

¹⁵⁴ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425.

karar dokuz ay sonra, **10.10.2024 tarihinde** yürürlüğe girecek şekilde belirlenmiştir. Dolayısıyla, 10.10.2024 tarihi itibarıyla 5651 sayılı Yasanın 9. Maddesi artık uygulanamayacaktır. AKP rejimi kontrolündeki Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu tarihten önce 5651 sayılı Yasayı tekrardan ele alacak, yeni bir yaptırım modeli ile “kişilik haklarını” korumaya çalışacaktır.

5651 SAYILI KANUN’UN 9. MADDESİ KAPSAMINDA ERİŞİME ENGELLENEN & ÇIKARILAN URL, HABER VE İÇERİKLER

5651 sayılı Kanun’un 9. maddesi gereği, kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden gerçek ve tüzel kişiler ile kurum ve kuruluşların **içeriğin çıkarılması** ve/veya **erişimin engellenmesi** ile ilgili talepleri sulh ceza hakimleri tarafından 24 saat içinde karara bağlanır. Hâkim, bu madde kapsamında vereceği **içeriğin çıkarılması** ve/veya **erişimin engellenmesi** kararlarını esas olarak, yalnızca kişilik hakkının ihlalinin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL, vb. şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi yöntemiyle verir. Zorunlu olmadıkça İnternet sitesinde yapılan yayının tümüne yönelik erişimin engellenmesine karar verilemez. Sulh ceza hakimlikleri tarafından 9. madde kapsamında verilen **içeriğin çıkarılması** ve/veya **erişimin engellenmesi** kararları madde 9(5) gereği uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilmektedir.

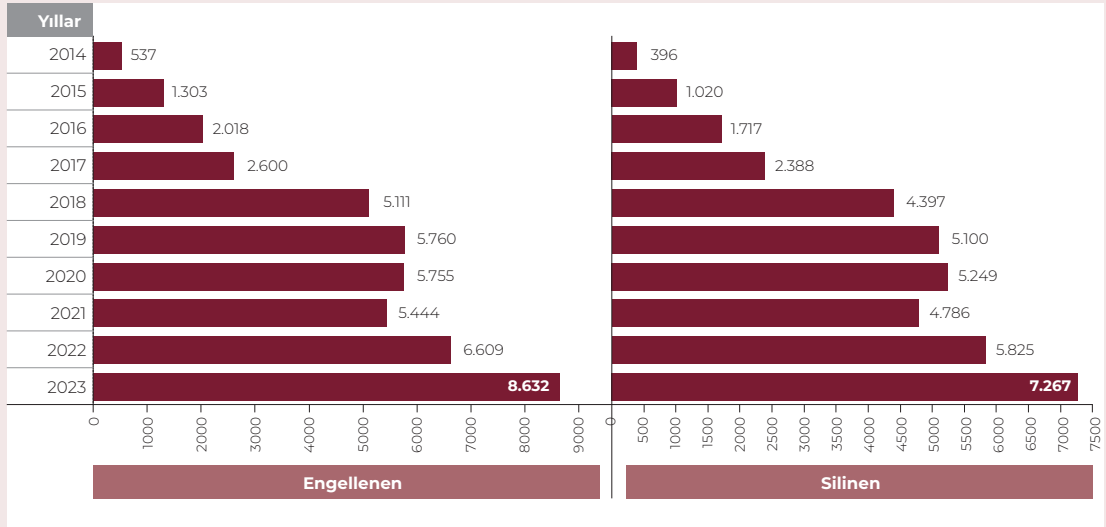
Uygulamada ise erişimin engellenmesi yaptırımı ancak İnternet servis sağlayıcıları ve Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından, içeriğin yayından çıkarılması yaptırımı içerik sağlayıcıları tarafından ve İnternet adresleri ile ilişkilendirilmeme yaptırımı da ancak arama motorları tarafından uygulanabilecektir. Bir başka deyişle, İnternet servis sağlayıcıları içerikleri yayından çıkartamayacağı gibi, içerik sağlayıcıları da kendi yayınladıkları haber ve içeriklere erişim engelleyemez.

Ağustos 2014 içinde 5651 Sayılı Kanun’un madde 6/A’sında belirtilen görevleri yerine getirmek için faaliyetlerine başlayan Birliğe 2015 içinde Türkiye genelinde sulh ceza hakimliklerinden yaklaşık 10.000 tanesi madde 9 kapsamında olmak üzere toplam 12.000 tane erişimin engellenmesi kararı gönderilmiştir. Bu kararlarla, **2015 sonu itibarıyla 35.000 farklı İnternet adresine (URL) erişim engellenmiştir**. 2016 içinde ise Erişim Sağlayıcıları Birliğine yaklaşık 14.000 tanesi 9. madde kapsamında olmak üzere toplam 16.400 tane erişimin engellenmesi kararı gönderilmiştir. **Bu kararlarla, 2016 sonu itibarı ile 86.351 farklı İnternet adresine (URL) erişim engellenmiştir**. 2017 içinde ise Erişim Sağlayıcıları Birliğine yaklaşık 21.000 tanesi 9. madde kapsamında olmak üzere toplam 48.671 tane erişimin engellenmesi kararı gönderilmiştir. **Bu kararlarla, 2017 sonu itibarı ile 99.952 farklı İnternet adresine (URL) erişim engellenmiştir**. Erişimin engellenmesi kararlarıyla ilgili olarak yapılan itirazlar incelendiğinde **2015** yılı içinde sulh ceza hakimlikleri tarafından **840** tane erişimin engellenmesi kararının kaldırılmasına karar verilirken **2016** içinde ise sadece **489** tane erişimin engellenmesi kararının kaldırılmasına karar verilmiştir. **2017** içinde de **582** tane erişimin engellenmesi kararının kaldırılmasına karar verilmiştir.¹⁵⁵

¹⁵⁵ Bu raporun hazırlanma tarihi itibarıyla 2018-2022 istatistiklerine ulaşılamamıştır.

EngelliWeb projesi kapsamında bugüne kadar 9. madde kapsamında **2014-2023** yıllarında **582** farklı hakimlik tarafından verilen **7.663 farklı kararla** erişimi engellenmiş **43.769** haber (URL adresi) ve kaldırılan, çıkarılan veya silinen **38.145** haber (URL adresi) tespit edilmiştir. Şekil 16’da görüleceği üzere **2014** yılı içinde **537** haberin (URL adresi) engellendiği ve **396** haberin kaldırıldığı, **2015** yılı içinde **1.303** haberin (URL adresi) engellendiği ve **1.020** haberin kaldırıldığı, **2016** yılı içinde **2.108** haberin (URL adresi) engellendiği ve **1.717** haberin kaldırıldığı, **2017** yılı içinde **2.600** haberin (URL adresi) engellendiği ve **2.388** haberin kaldırıldığı, **2018** yılı içinde **5.111** haberin (URL adresi) engellendiği ve **4.397** haberin kaldırıldığı, **2019** yılı içinde **5.760** haberin (URL adresi) engellendiği ve **5.100** haberin kaldırıldığı, **2020** yılı içinde **5.755** haberin (URL adresi) engellendiği ve **5.249** haberin kaldırıldığı, **2021** yılı içinde **5.444** haberin (URL adresi) engellendiği ve **4.786** haberin kaldırıldığı, **2022** yılı içinde **6.609** haberin (URL adresi) engellendiği ve **5.825** haberin kaldırıldığı ve son olarak **2023** yılı içinde **8.632** haberin (URL adresi) engellendiği ve **7.267** haberin kaldırıldığı tespit edilmiştir.¹⁵⁶

Şekil 16: Yıllık Bazda 9. Madde Kapsamında Erişime Engellendikten Sonra Silinen Toplam Haber Adresleri (URL)

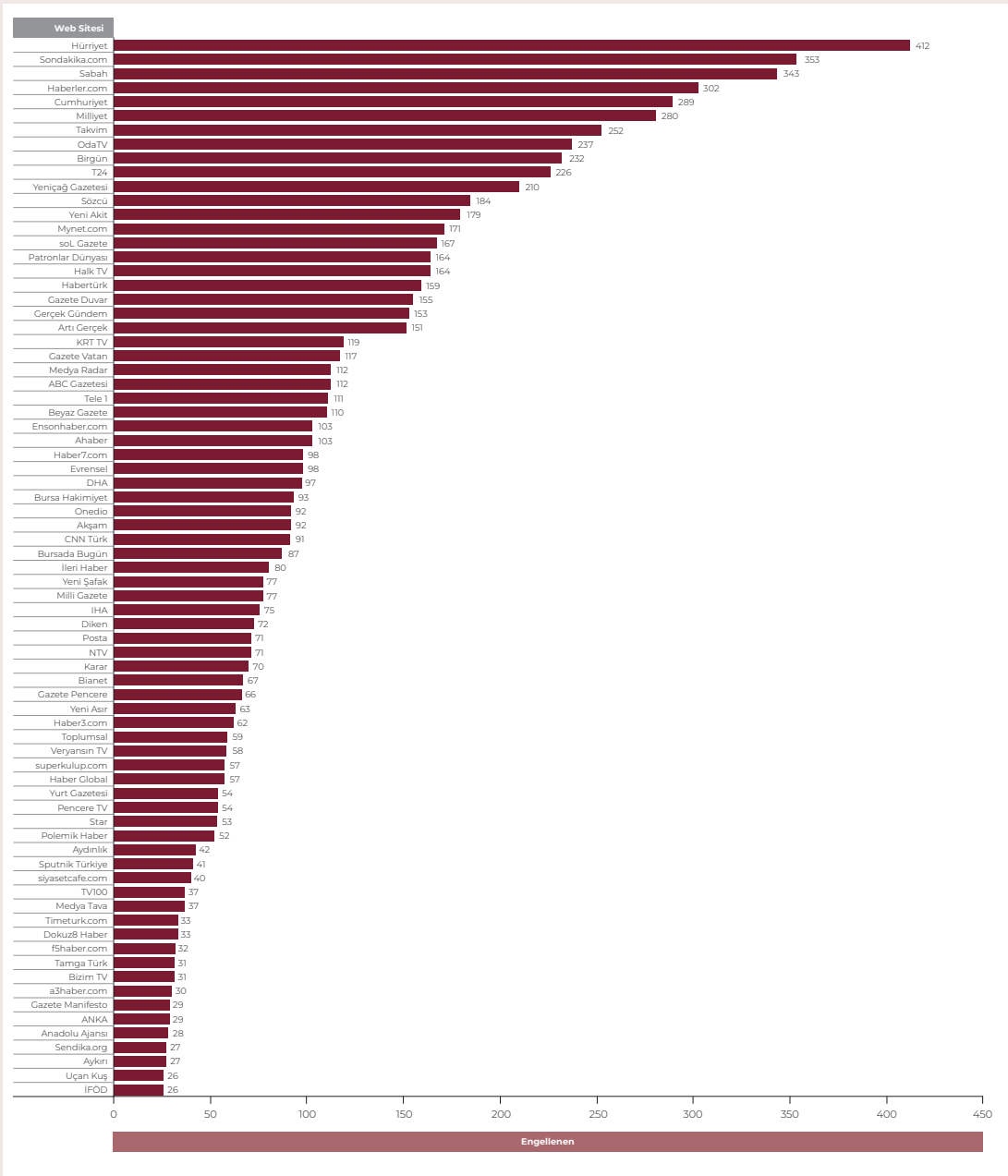

ENGELLENEN & KALDIRILAN HABER (URL) İSTATİSTİKLERİ – 2023

2023 yılı içinde, 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesi dayanak gösterilerek **272 farklı sulh ceza hakimliği** tarafından verilen toplam **1.098 farklı karar ile** erişime engellenen **8.632 haber adresi** (URL) tespit edilmiştir. Erişime engellenen haberlere ek olarak **7.267 haberin de** içerik sağlayıcıları (haber siteleri) tarafından **yayından çıkarıldığı ve kaldırıldığı tespit edilmiştir**. 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesine **29.07.2020** tarihinde yapılan değişikliklerden sonra haber sitelerine **erişimin engellenmesi**

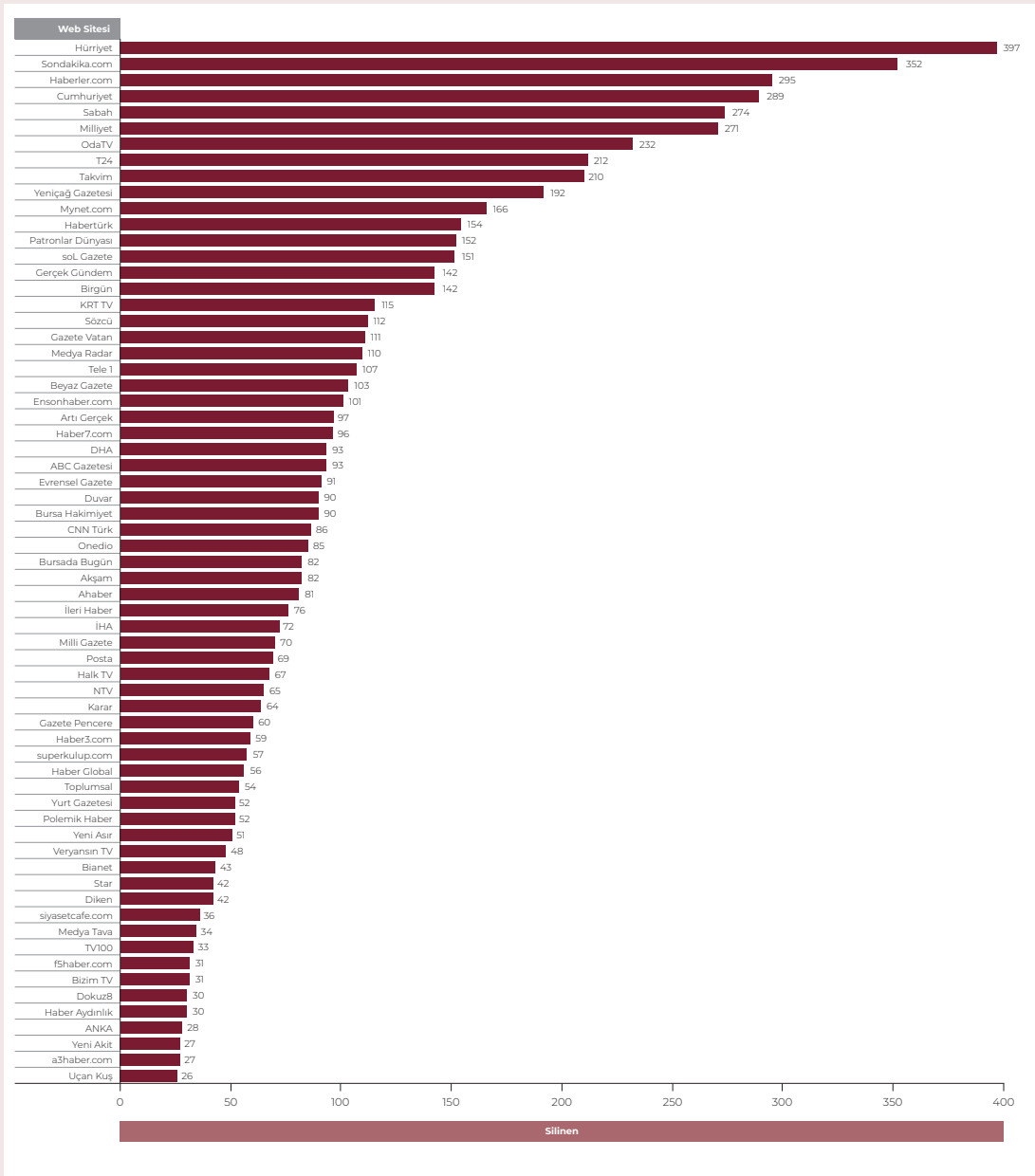
¹⁵⁶ 2022 raporunda geriye dönük tespit edilen URL adreslerine de yer verildiği için 2018-2021 EngelliWeb raporlarında belirtilen rakamlardan sapma olmuştur. Bu değişiklikler, güncellenerek 2022 raporuna yansıtılmıştır.

Şekil 17: Engellenen Haber (URL) Sayıları: 2023

kararlarının yanı sıra **içeriğin çıkarılması** kararları da gönderilmeye başlanmıştır. Bu tarihten itibaren, ağırlıklı olarak hakimlikler tarafından **erişimin engellenmesi** kararları verilmeye devam edilirken bazı kararlarda **içeriğin çıkarılması** ve **erişimin engellenmesi** yaptırımı birlikte yer almaya başlamıştır. Sadece “içeriğin çıkarılması” yaptırımı içeren kararlar da bulunmakla birlikte bu tip kararların sayısı ise tam olarak bilinmemektedir.

Şekil 18: Silinen Haber (URL) Sayıları: 2023

2023 yılı içinde “en çok haberi engellenen haber sitesi” kategorisinde **412 haberle Hürriyet** gazetesi **ilk sırada** yer almıştır. Hürriyet bu haberlerden **397** tanesini (**%96**) web sitesinden çıkarmıştır. **İkinci** sırada **353 haberi** erişime engellenen **Sondakika.com** haber sitesi yer almaktadır. **Sondakika.com** erişime engellenen haberlerinden **352** tanesini (**%99**) web sitesinden kaldırmıştır. **Üçüncü** sırada ise **343 haberi** erişime engellenen **Sabah** gazetesi yer almaktadır. **Sabah** gazetesi de erişime engellenen haberlerinden **274** tanesini (**%80**) web sitesinden kaldırmıştır. **Dördüncü sırada 302**

haberi erişime engellenen **Haberler.com** web sitesi yer almaktadır. Haberler.com da erişime engellenen haberinden **295** tanesini (**%98**) web sitesinden çıkarmıştır. **Beşinci** sırada ise **289 haberi** erişime engellenen **Cumhuriyet** gazetesi yer almaktadır. **Cumhuriyet** de erişime engellenen **289** haberinin hepsini (**%100**) web sitesinden kaldırmıştır. **Şekil 17**'de 2023 yılında haber ve içerikleri erişime engellenen **127** web sitesinden 25'den fazla haberi erişime engellenenlerin isimleri, bu sitelerin kaçar tane haber veya içeriğinin erişime engellendiği bilgisi yer almaktadır.

2023 içinde değerlendirmeye aldığımız bir diğer kategori “**erişime engellenen haberleri sayısal olarak en çok kaldıran ve silen**” haber sitelerinin tespitidir. Bu kategoride, **Şekil 18**'de görüleceği üzere, **397 haberini** kaldıran veya silen **Hürriyet** birinci sırada yer alırken, **352 haberini** kaldıran veya silen **Sondakika.com** ikinci sırada, **295 haberini** kaldıran veya silen **Haberler.com** üçüncü sırada, **289 haberini** kaldıran veya silen **Cumhuriyet** dördüncü sırada ve **274 haberini** kaldıran veya silen **Sabah** beşinci sırada yer almıştır. 2023 yılında içerik kaldıran 127 web sitesinden 25'den fazla haber veya içeriklerini kaldıranların isimleri, bu sitelerin kaldırdıkları haber sayılarına **Şekil 18**'de yer verilmiştir.

5651 sayılı Kanun'da Temmuz 2020'de yapılan değişiklikler sonrasında ise içeriklerin yayından kaldırma yüzdelerinde artış tespit edilmiş, **2019 içerik kaldırma ortalaması %76 civarında iken 2020 ortalaması %81'e çıkmıştır**. 2021'de ise bu oran **%82** olarak hesaplanırken 2022'de bu oran **%83** olarak hesaplanmıştır. Son olarak, **2023** için haber ve içerik kaldırma oranı **%84** olarak hesaplanmıştır.

Tablo 1'de de görüleceği üzere 2023 içinde ilk 25'e giren haber siteleri, bu sitelerin kaçar tane haberinin erişime engellendiği, bu haber sitelerinin yaptırım uygulanan haber veya içeriklerinden kaç tanesini sildiği veya web sitesinden çıkardığı ve engellenen URL sayısı ile silinen/çıkarılan URL sayısı oranı gösterilmektedir.

Tablo 1: 2023 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu

Sıra	Haber Sitesi	Engellenen URL Sayısı	Silinen URL Sayısı	Silme Oranı
1	Hürriyet	412	397	96%
2	Sondakika.com	353	352	100%
3	Sabah	343	274	80%
4	Haberler.com	302	295	98%
5	Cumhuriyet	289	289	100%
6	Milliyet	280	271	97%
7	Takvim	252	210	83%
8	OdaTV	237	232	98%
9	BirGün	232	142	61%
10	T24	226	212	94%
11	Yeniçağ Gazetesi	210	192	91%
12	Sözcü	184	112	61%
13	Yeni Akit	179	27	15%
14	Mynet.com	171	166	97%
15	soL Gazete	167	151	90%

Tablo 1: 2023 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu (devam)

Sıra	Haber Sitesi	Engellenen URL Sayısı	Silinen URL Sayısı	Silme Oranı
16	Patronlar Dünyası	164	152	93%
17	Halk TV	164	67	41%
18	Habertürk	159	154	97%
19	Gazete Duvar	155	90	58%
20	Gerçek Gündem	153	142	93%
21	Artı Gerçek	151	97	64%
22	KRT TV	119	115	97%
23	Gazete Vatan	117	111	95%
24	Medya Radar	112	110	98%
25	ABC Gazetesi	112	93	83%

2023 ERİŞİM ENGELLEME VE İÇERİK ÇIKARMA ÖRNEKLERİ

2023 içinde sulh ceza hakimlikleri tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen kararlar incelendiği zaman, önceki yıllarda olduğu gibi kamuyu yakından ilgilendiren çok sayıda haberin erişime engellendiği veya yayından çıkarıldığı gözlemlenmektedir. Önceki senelere göre siyasi nitelikli engelleme ve Ağustos 2020 başı itibarıyla içerik çıkarma kararlarında 2021 ve 2022 yıllarında görülen artış 2023 yılında da devam etmiştir. Özellikle Şubat 2023 başında gerçekleşen merkez üssü Kahramanmaraş/Pazarcık ilçesi olan 7,7 büyüklüğündeki depremler sonrasında ve Mayıs 2023 içinde gerçekleşen Genel Seçim öncesi ve sonrasında sulh ceza hakimlikleri tarafından çok sayıda karar verildiği dikkat çekmektedir. Sayısız örnek arasından dikkat çeken bazı kararlar her sene olduğu gibi 2023 raporunun bu kısmında değerlendirilecektir.

Daha önceki yıllarda olduğu gibi **Cumhurbaşkanı Erdoğan** tarafından 2023 içinde de erişim engelleme ve içerik çıkartma yaptırımlarına başvurulmuştur. Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından yapılan taleplerin sayısı bilinmemekle birlikte yaklaşık 20 talepte bulunduğu tespit edilmiştir. Bu taleplerin büyük bir çoğunluğu YouTube videoları, X ve Ekşi Sözlük gibi platformlarda yapılan paylaşımları içermekle birlikte, hakkında yapılan haberler veya isminin geçtiği haberler için de talepte bulunmaktadır. Örneğin Ali Yeşildağ ve Muhammet Yakut'a ait Twitter/X platformu hesaplarıyla ilgili talebi İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin **12.05.2023** tarih ve 2023/4737 tarihli kararıyla kabul edilmiş ve bu hesapların erişime engellenmesine ve yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Bu kararla ilgili talebin 14.05.2023 tarihinde gerçekleşen 2023 Genel Seçimlerinden 48 saat önce yapılması dikkat çekicidir.

Haberlerle ilgili talepleri incelediğimizde, örneğin Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından Şubat 2023 içinde aralarında Diken, BirGün, Cumhuriyet ve diğer basın kaynaklarına ait haberler, X ve Ekşi Sözlük paylaşımları dahil olmak üzere 71 İnternet adresinin yayından çıkartılması talep edilmiştir. Bu haber ve içeriklerin tümü Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın üçüncü defa Cumhurbaşkanı adaylığına ilişkin olarak "yeni sistemle kronometreyi sıfırladıklarını" belirtmesi ve adaylığının önünde engel oluşmadığını açıklamasına ilişkindir. İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği, **02.02.2023** tarih ve 2023/1053 sayılı kararıyla 71 adresten 68'i ile ilgili talebi kabul ederken, bu

Ekran Görüntüsü 14: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen sosyal medya hesapları

paylaşımlarla kişilik haklarının apaçık bir şekilde ihlal edildiğini belirtmiş ve haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına hükmetmiştir. Fakat Zaytung'un bir paylaşımı ve iki Ekşi Sözlük paylaşımı bakımından talebi reddetmiştir. Hakimliğin ret gerekçesinde, bu paylaşımların “düşünce ve ifade hürriyeti kapsamında” kaldığını ve talep edenin kişilik haklarını ihlal etmediğini belirtmiştir.

Ekran Görüntüsü 15: İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yayından çıkartılması reddedilen paylaşım

Bu karara Diken tarafından itiraz edilmiş ve Diken'in 08.02.2023 tarihli itirazı kabul edilmiştir. İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 10.02.2023 tarihli kararında Diken'in 29.01.2023 tarihli ve “Kılıçdaroğlu: 13 Şubat'ta adayımızı açıklayacağız” başlıklı haberinin “görünür gerçekliğe uygun olduğu” ve “ilk bakışta başvuranın kişilik haklarına saldırı mahiyetinde belirgin bir muhtevaya sahip olmadığı,” bu bağlamda da “haber alma, verme, yorum, eleştiri ve ifade hürriyeti kapsamında kaldığı” belirtilmiştir.

Benzer şekilde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın, Mayıs 2023 Genel Seçim öncesi yaptığı bir taleple, Azerbaycan Devlet Petrol Şirketi SOCAR'ın, iş insanı Mübariz Gurbanov'dan alacakları için başlattığı haciz süreci kapsamında Cumhurbaşkanı'nın çocukları, kardeşi ve eniştesinin yönetiminde olduğu bilinen BMZ Group'a da bir tebligat gittiği iddiasıyla ilgili 92 haber içeriğinin, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği'nin **05.05.2023** tarih ve 2023/4730 sayılı kararıyla yayından çıkartılmalarına karar verilmiştir. Kararda ise basmakalıp ifadelerle sadece haber ve içeriklerin "iddia mahiyetinde olduğu ve iddiayı destekler nitelikte bilgi ve belgeler paylaşılmadan doğrudan talepte bulunanı hedef alarak yapılan paylaşımların kişilik hakların ihlal niteliği taşıdığı" belirtilmiştir.

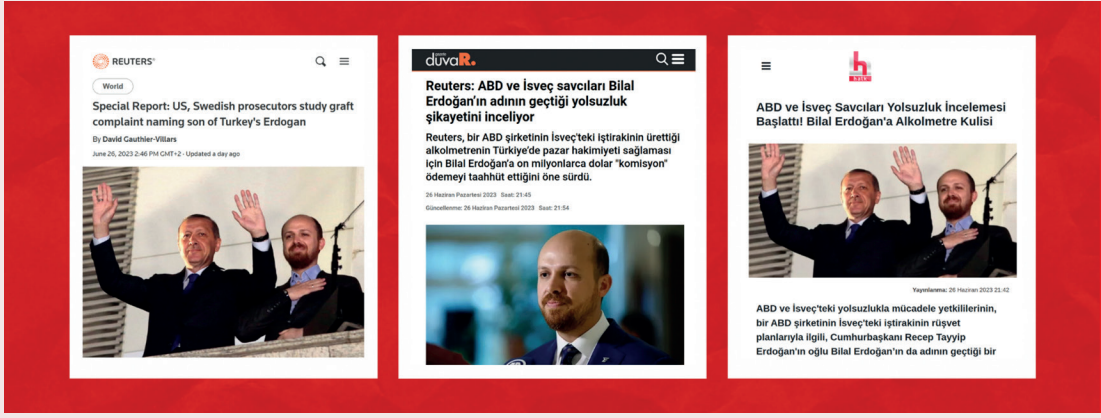
Daha önceki yıllarda olduğu gibi **Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan** tarafından kişilik haklarının ihlali iddiası ile sulh ceza hakimliklerine yapılmış tüm başvurular da bilindiği kadarıyla kabul edilmiştir.

Örneğin, CHP İstanbul Milletvekili Özgür Karabat tarafından ilk kez kamuoyu ile TRT'de yayınlanan Payitaht Abdülhamid dizisinin yapımcısı olan ES Film Ltd. Şti.'ye aktarılan yüksek meblağlara dair iddialar Mart 2023 içinde birçok haber sitesinde haberleştirilmiştir. Bu konudaki 76 haber ve sosyal medya içeriğine ilişkin olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Necmettin Bilal Erdoğan'ın talebi İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **11.04.2023** tarih ve 2023/4140 sayılı karar ile kısmen kabul edilmiş ve 65 İnternet adresinin yayından çıkartılmasına karar verilirken, 11 URL bakımından ise talep kısmen reddedilmiştir. Hakimlik kararında, bu 11 adreste yer alan haber ve içeriklerin "Anayasal güvence altında bulunan yorum, eleştiri ve ifade hürriyeti kapsamında kaldığı, paylaşımlarının kişilik haklarına tecavüz ya da hukuka aykırı olduğuna dair ilk bakışta apaçık bir şekilde anlaşılacak kadar belirgin bir içeriğe sahip olmadığı" belirtilmiştir.

Benzer şekilde, ABD ve İsveç'te Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan'ın isminin geçtiği bir yolsuzluk iddiasına dair soruşturma yapıldığını aktaran 93 haber ve sosyal medya içeriği, Bilal Erdoğan'ın kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.06.2023** tarih ve 2023/7482 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve aynı zamanda içeriklerin yayından kaldırılmasına hükmedilmiştir. Kararda genel geçer ifadelerle karara konu 93 adreste yayınlanan haber ve içerikler bakımından "başvurana yönelik suç isnadına yönelik ifadelerin yer aldığı," ve bu haberlerin tamamının Reuters haber ajansının bir haberine dayanmasına rağmen "sırf başka bir yayında yer almış olmasının söz konusu içerikleri haklı ve meşru göstermeyeceği" ve Reuters haberinin "gerçeklikten uzak, teyit edilmemiş ve iyi niyetten uzak olduğu, öze ile biçimin uyumsuz olarak sunulduğu, buna göre de gerçeklik, güvenilirlik ve iyi niyetten uzak" olduğu belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 20: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

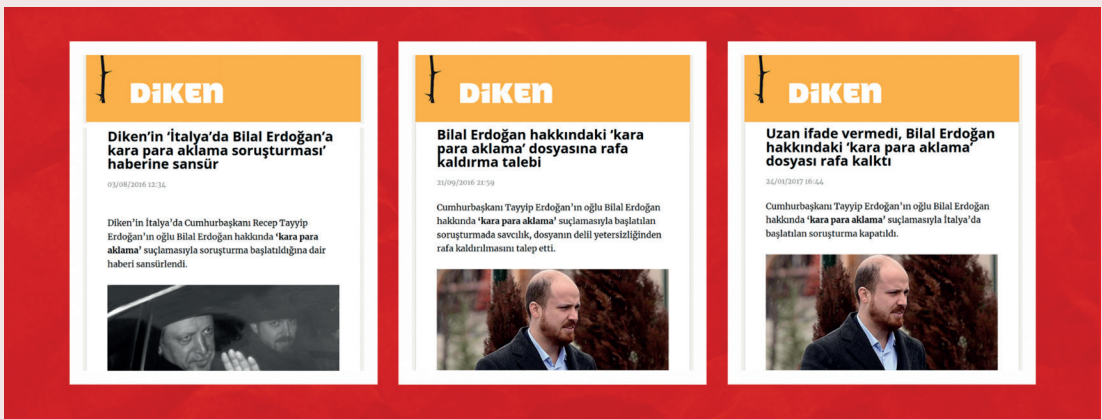

Ekran Görüntüsü 21: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

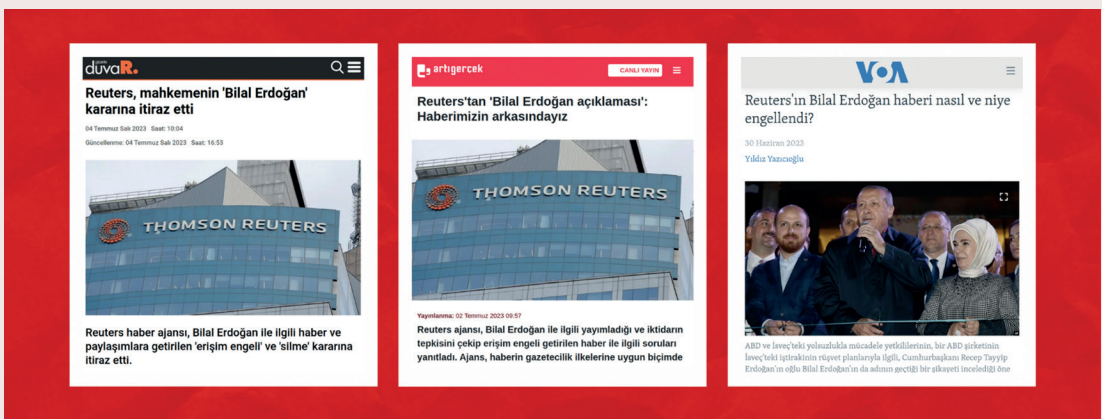

Yukarıda bahsi geçen yolsuzluk iddiaları ile ilgili soruşturma haberlerine uygulanan yaptırımların haberleştirmesine ilişkin ve ilk baştaki haberlerin devamı niteliğindeki haberlerle ilgili Bilal Erdoğan tarafında yapılan taleple, İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.07.2023** tarih ve 2023/7280 sayılı kararı ile 268 haber ve sosyal medya içeriğine daha erişimin engellenmesine ve içeriklerin yayından kaldırılmasına karar verilmiştir. Kararda genel geçer ifadelerle tüm bu haber ve içeriklerin “talepte bulunanın kişilik haklarını ihlal niteliğinde olduğu paylaşımlarda eleştiri ve yorum sınırının aşılması olduğu, eleştiri ve yorum yapma özgürlüğünün başkalarına hakarette bulunma hakkını tanımadığı” belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 22: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Ekran Görüntüsü 23: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

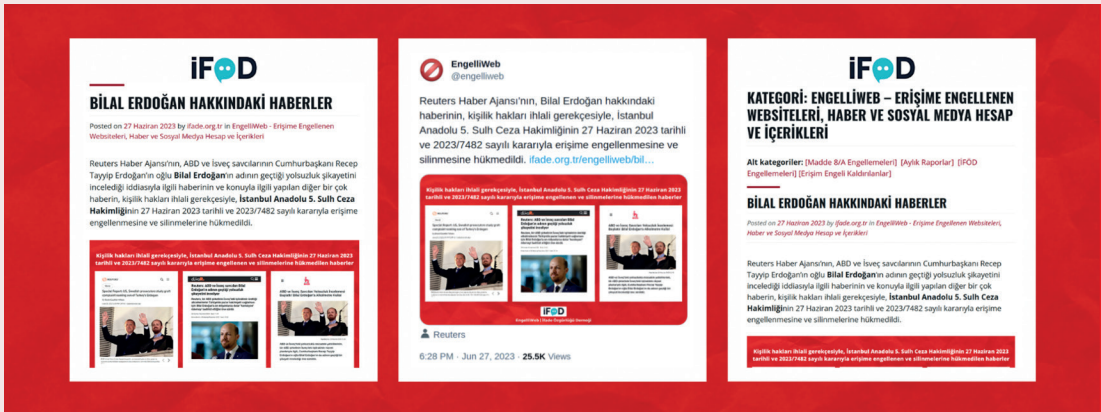

Ekran Görüntüsü 24: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu

Bu kararla yaptırım uygulanan içerikler arasında İfade Özgürlüğü Derneğinin yine aynı konudaki haberlere ilişkin erişimin engellenmesi ve içeriklerin yayından çıkarılmasına ilişkin EngelliWeb duyurusu ile bu ve benzeri duyuruların yer aldığı <https://ifade.org.tr/engelliweb/> URL adresi de yer almaktadır. Bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedilmiş ve bireysel başvuru yolu ile Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur. Bu başvuru Anayasa Mahkemesinin Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararına istinaden vermiş olduğu Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu toplu ihlal kararı içinde yer almış¹⁵⁷ ve bu karara İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 13.06.2024 tarih ve 2024/5707 sayılı karar ile uyulmuş ve erişim engelleme ve içeriğin yayından çıkartılması kararı sadece İfade Özgürlüğü Derneği, Gazete Duvar, Diken, Journo ve FreeWeb Turkey haber ve paylaşımları bakımından kaldırılmıştır.

Ekran Görüntüsü 25: İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime açılan duyuru ve içerikler

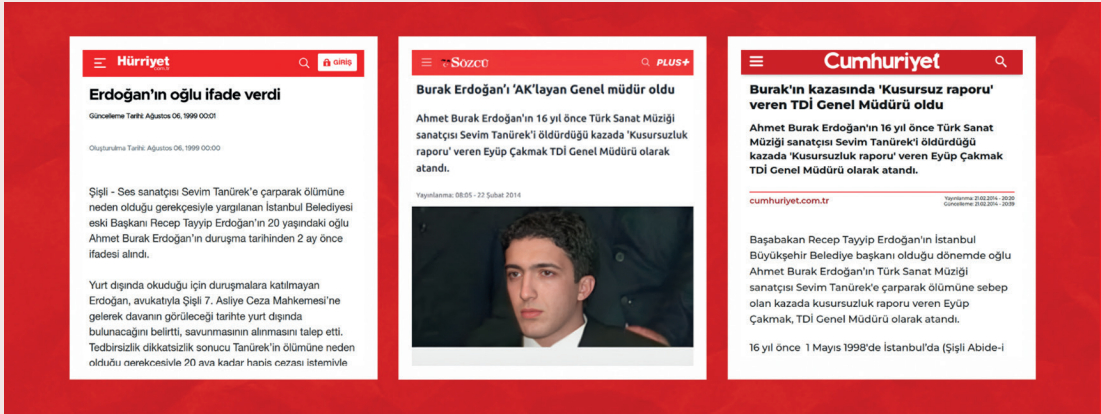

¹⁵⁷ Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/1430, 22.11.2023.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Ahmet Burak Erdoğan'ın talebiyle, 53 haber ve sosyal medya içeriğine İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.07.2023** tarih ve 2023/7283 sayılı kararı ile erişim engellenmiş ve haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda genel geçer ifadelerle “yorum yapma özgürlüğünün başkalarına hakarete bulunma hakkını tanımadığı” belirtilmiş fakat aralarında BirGün, Haber soL, Sözcü, Hürriyet ve Cumhuriyet'in haberleri yer alan kararda, bu haber ve içeriklerin nasıl talep edenin kişilik haklarını ihlal ettiği açıklanmamıştır.

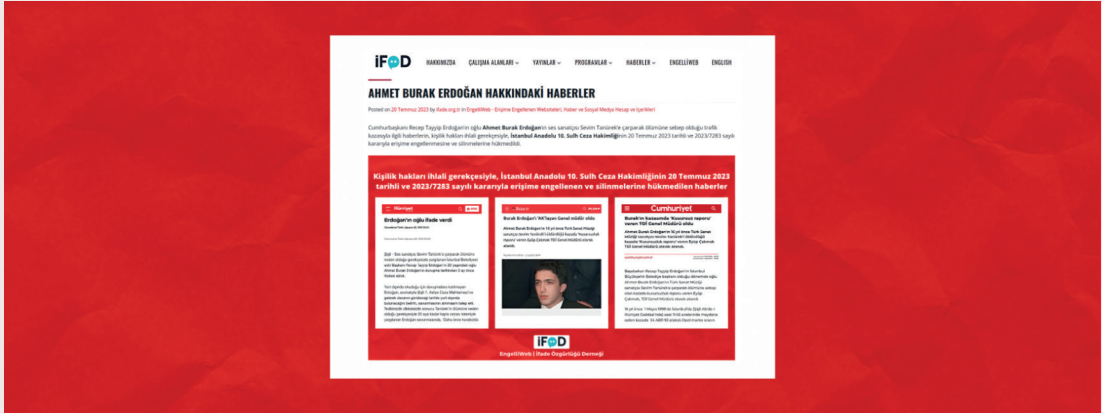
Benzer şekilde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın oğlu **Ahmet Burak Erdoğan**'ın talebi üzerine içlerinde Ahmet Burak Erdoğan'ın Sevim Tanürek'in trafik kazası sonucu ölümüne sebep olmasıyla ilgili haberlerle birlikte bu haberlere yaptırım uygulandığını duyuran haberler ve Ekşi Sözlük paylaşımlarının bulunduğu 62 URL adresine İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.12.2023** tarih ve 2023/10788 sayılı kararı ile erişim engellenmiştir. Kararda erişime engellenen içeriklerin genel geçer ifadelerle "talepte bulunanın kişilik haklarını ihlal edecek tarzda" olduğu belirtilmiştir. Karara konu haberler arasında Diken, OdaTV, Cumhuriyet ve Sendika.Org'un haberlerinin yanı sıra İfade Özgürlüğü Derneği'nin bu konuyla ilgili bir EngelliWeb duyurusu da yer almıştır.

Ekran Görüntüsü 30: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 31: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen İFÖD duyurusu

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eski avukatı **Mustafa Doğan İnal** hakkında FETÖ Borsası olarak bilinen FETÖ yargılamaları kapsamındaki sanıklara rüşvet karşılığında yardım sağladığı ağ ile bağlantısı olduğu iddiaları, ilk olarak Türkiye İşçi Partisi Milletvekili Ahmet Şık tarafından kamuoyu ile paylaşılmıştır. Mustafa Doğan İnal, 2021 yılından beri bu konuya ilişkin isminin geçtiği haberlerin neredeyse tamamının kişilik haklarını ihlal ettiği iddiasıyla erişime engellenmesini talep etmiş ve çeşitli sulh ceza hakimliklerince bu talepler kabul edilmiştir. İnal'ın talepleri 2023 yılında da devam etmiş ve İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **25.04.2023** tarih ve 2023/2897 sayılı kararıyla 79 haber ve sosyal medya içeriğinin erişime engellenmesine ve haber ve içeriklerin yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Kararda, genel geçer ifadelerle tüm haber ve içerikler bakımından "keyfilik bulunduğu, kişilere saldırı niteliğinde, şeref ve onurlarını rencide edici ve kişilik haklarını ihlal edici" içerikler bulunduğu belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 32: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu

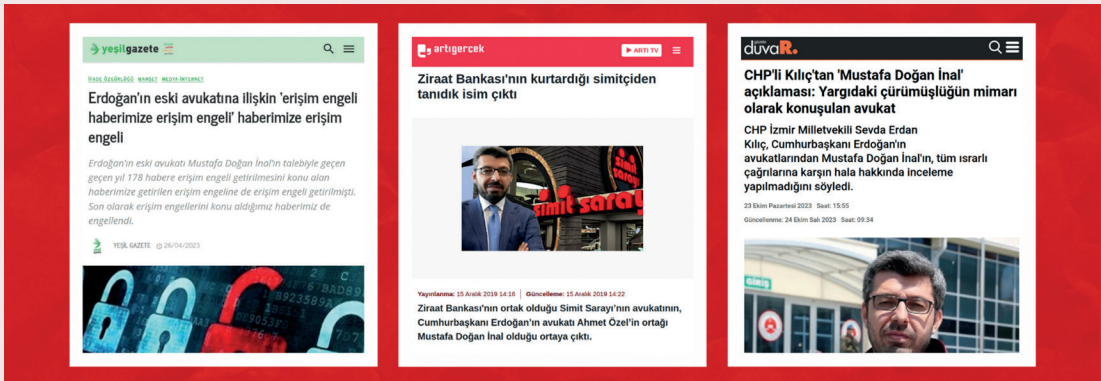

Benzer şekilde, İnal'ın talebiyle İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **22.12.2023** tarih ve 2023/11143 sayılı kararı ile aralarında İfade Özgürlüğü Derneğinin EngelliWeb duyuruları da yer alan, 118 haber ve içeriğin erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 33: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyuruları

Ekran Görüntüsü 34: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Benzer şekilde, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın avukatı **Ahmet Özel** tarafından FETÖ Borsası iddiaları ile ilgili haberler başta olmak üzere kendisi hakkında yapılan çeşitli haberlerin kişilik haklarını iddia ettiğinden bahisle yaptırım uygulanmasını talep etmiştir. İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **21.12.2023** tarih ve 2023/12626 sayılı hiçbir gerekçe içermeyen kararıyla talebe konu aralarında BirGün, Duvar, Cumhuriyet, HalkTV ve İfade Özgürlüğü Derneğinin haberleri bulunan 88 İnternet adresi bakımından erişimin engellenmesine ve haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 35: İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

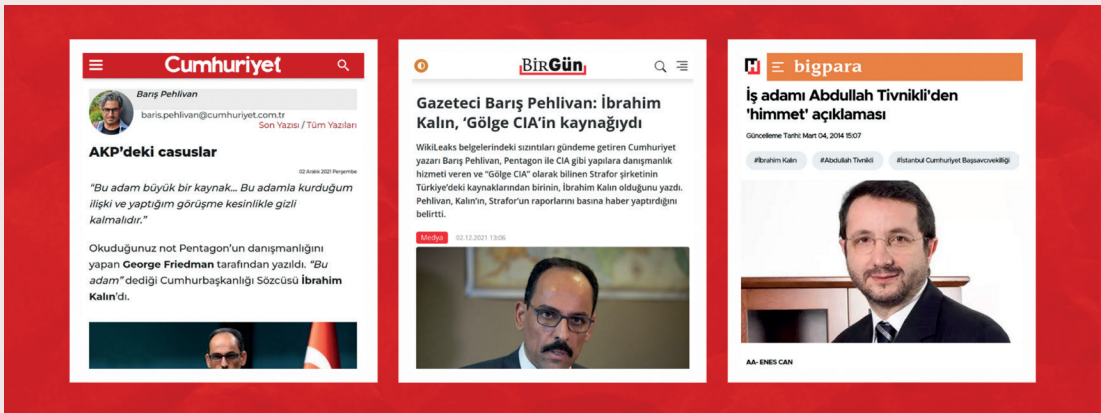

Ekran Görüntüsü 36: İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

İbrahim Kalın, Aralık 2014 ile Haziran 2023 tarihleri arasında büyükelçi sıfatıyla Cumhurbaşkanlığının sözcülüğünü ve 2018 yılından itibaren Cumhurbaşkanlığı Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu başkan vekilliği ile Cumhurbaşkanlığı Başkanışmanlığı görevini yürütmüştür. 2023 yılında Milli İstihbarat Teşkilatının ("MİT") başkanlığına getirilmesinden sonra Kalın'ın talebiyle hakkındaki çeşitli iddialara dair 25 YouTube videosu, 112 tweet, 189 Ekşi Sözlük paylaşımı dahil olmak üzere 479 haber ve sosyal medya içeriği İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **06.11.2023** tarih ve 2023/9926 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve haber ve içeriklerin yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Gereksiz kararda genel geçer ifadelerle talebe konu aralarında BirGün, OdaTV, Cumhuriyet, Yeniçağ, Sözcü, Haber soL, Gazete Pencere, Sendika.Org, Gerçek Gündem ve T24'ün de haberleri yer alan tüm haber ve içeriklerin talep edenin "kişilik haklarını ihlal edici" nitelikte olduğu ve hatta kişisel veri paylaşımı içerdiği belirtilmiştir.

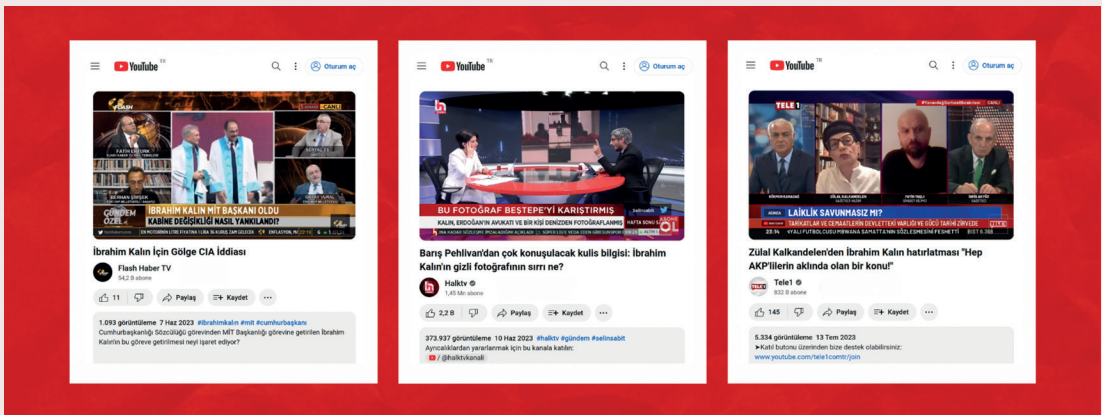

Ekran Görüntüsü 39: İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Benzer şekilde MİT Başkanlığı görevine getirildikten sonra İbrahim Kalın'ın talebi üzerine 109 farklı haber ve içerik İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **21.12.2023** tarih ve 2023/14026 sayılı gerekçesiz kararı ile erişime engellenmiş ve haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Sıklıkla kendisi hakkındaki haber ve içeriklere yaptırım uygulanmasını talep eden Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın eski avukatı Mustafa Doğan İnal'ın İbrahim Kalın'ın vekili olarak bu talepte bulunması da ayrıca dikkat çekicidir. Yaptırım uygulanan haber ve içerikler arasında 73 tweet, 25 YouTube videosu ve EngelliWeb tarafından yapılan 06.11.2023 tarihli ve "MİT Başkanı Hakkındaki Haberler ve Sosyal Medya İçerikleri" başlıklı duyuru da yer almaktadır. İfade Özgürlüğü Derneği tarafından bu karara karşı yapılan itiraz reddedilmiş ve Anayasa Mahkemesi nezdindeki başvuru halen derdesttir.

Ekran Görüntüsü 40: İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan YouTube videoları

Ekran Görüntüsü 41: İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın damadı ve eski Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın 5651 sayılı Yasanın kişilik hakkı ihlali ile ilgili 9. maddesi kapsamındaki talepleri 2023 içinde de devam etmiştir. Örneğin, Uluslararası Tahkim Mahkemesinin Kuzey Irak'tan kaçak petrol ticareti yaptığı gerekçesiyle Türkiye'ye kesilen cezayı konu alan haberlerden ve sosyal medya paylaşımlarından, İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **30.03.2023** tarih ve 2023/2523 sayılı kararı ile talep eden isim, soy isim ve fotoğraflarının çıkartılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 42: İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Ayrıca, bu konu ile ilgili olarak, Albayrak'ın talebi üzerine Karar'da **30.03.2023** tarihinde yayınlanan "Berat Albayrak'ın avukatlarından Karar'ın Irak petrolü haberlerine erişim engeli" başlıklı haberi de İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **31.03.2023** tarih ve 2023/3508 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir.

Son olarak, Mustafa Balbay'ın 30.03.2023 tarihli "Kara petrolden de kara bir ticaret!" başlıklı Cumhuriyet'te yayınlanan köşe yazısına Berat Albayrak'ın talebiyle İstanbul Anadolu 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **06.04.2023** tarih ve 2023/2979 sayılı karar ile yaptırım uygulanmış ve bu yazı Cumhuriyet gazetesi tarafından web sitesinden kaldırılmıştır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yeğeni ile evlenen ve bu sayede hakkında kısa sürede çok fazla kamu ihalesi aldığı iddiaları bulunan iş insanı **Abdülkadir Karagöz** hakkında 2023 içinde de bazı haberler yapılmıştır. Diken ve BirGün haber sitelerinde Kasım 2023 içinde Boğaziçi Üniversitesinin “kayyum yönetimi” olarak bilinen yönetim kurulu tarafından Boğaziçi Üniversitesi Vakfı Mütevelli Heyetine 65 üye atandığı ve bu üyelerin hepsinin AKP ile bağlantılı olduğu aktarılmıştır. Bu isimler arasında yer alan Karagöz öncelikle Diken’de yayınlanan 28.11.2023 tarihli haber hakkında bir talepte bulunmuş ve bu talebi İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **05.12.2023** tarih ve 2023/10713 sayılı kararı ile “talepte bulunanın kişilik hakkı ihlal edildiği kanaatine varılarak” talep kabul edilmiş ve bu haberden sadece talep edenin **isim ve soy isminin** yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Benzer şekilde BirGün’de yayınlanan “Kayyum Boğaziçi Vakfını AKP ilçe örgütüne çevirdi” başlıklı haberle ilgili talep İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **05.12.2023** tarih ve 2023/10716 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve benzer şekilde sadece talep edenin **isim ve soy isminin** yayından çıkartılmasına karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 45: İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

2023 içindeki en önemli seri yaptırımlar, gazeteci Timur Soykan'ın İstanbul Anadolu Adliyesinde kurulduğu iddia edilen “Rüşvet Çarkı” ile ilgili **13.10.2023** tarihinde BirGün gazetesinde yayınlanan “Başsavcının rüşvet çılgılığı: Çürüyoruz” başlıklı yazısıyla ilgilidir.¹⁵⁸ Soykan'ın yazısında İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar tarafından Hâkimler ve Savcılar Kuruluna **06.10.2023** tarihinde gönderilen bir yazıyla adliyedeki rüşvet çarkının ihbar edildiği aktarılmıştır. Başsavcının sosyal medyada da paylaşılan yazısında, “uyuşturucu kaçakçılarının, yasadışı bahisçilerin, milyonlarca lira gasp edenlerin nasıl tahliye edildiği” detaylı bir şekilde aktarılmış ve özellikle **“habarlere erişim engeli kararlarının para karşılığı verildiği”** belirtilmiş ve “Yargı içinde oluşmaya başlayan çete ve çetecikleri yok etmeliyiz” denilmiştir.

¹⁵⁸ BirGün, “Başsavcının rüşvet çılgılığı: Çürüyoruz,” 13.10.2023, <https://web.archive.org/web/20231013074212/https://www.birgun.net/makale/bassavcinin-rusvet-cigli-ci-curuyoruz-475523>.

Başsavcı İsmail Uçar yazısında “Kapalı kapılar ardında, meslektaş sohbetlerinden İstanbul Anadolu Adliyesi’nde **para karşılığı sulh ceza hâkimliklerinde erişimin engellenmesine dair kararlar verildiği**, usulsüz tahliyeler yapıldığı duyumları” aldığını vurgularken, çok ses getiren bu haber ve ilgili paylaşımlar sonrasında başlatılan hukuki süreçte “rüşvet ve usulsüzlük” iddialarıyla ilgili dilekçede adı geçen İstanbul Anadolu 21. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı ve **eski İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimi** Sidar Demiroğlu Hakimler ve Savcılar Kurulu 2. Dairesi tarafından geçici olarak görevinden uzaklaştırılmıştı.¹⁵⁹

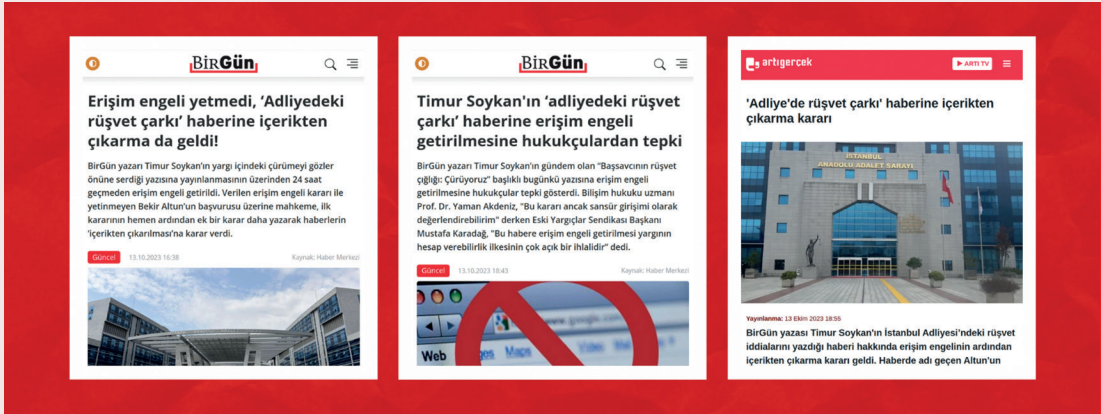
Başsavcının yazısında ve Soykan’ın haberinde ismi geçen ve İstanbul Anadolu Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanlığı görevi sonrası İstanbul Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanlığı görevine atanan ve kariyerinde **İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği** de bulunan **Bekir Altun**’un talebi üzerine 78 haber ve sosyal medya içeriğinin **İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 13.10.2023** tarih ve 2023/7691 sayılı kararı ile erişimin engellenmesine ve aynı gün alınan ek karar ile de yayından çıkartılmalarına karar verilmiştir. Aralarında Soykan’ın BirGün’de yayınlanan haberi ve bu haberi aktaran ve aralarında Evrensel, Duvar, Artı Gerçek, HalkTV, Kısa Dalga, T24, Cumhuriyet ve OdaTV’nin haberleri de yer alan 78 İnternet adresi hakkında gerekçesiz şekilde ve genel geçer ifadelerle “kişilik haklarını ihlal etmek kastı ile hareket edildiği kanaatine varıldığı” belirtilerek karar verilmiştir. Kararda ne Timur Soykan’ın ne de sonradan yapılan haberlerin talep edenin kişilik haklarını ne şekilde ihlal ettiği açıklanmıştır.

Ekran Görüntüsü 46: İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

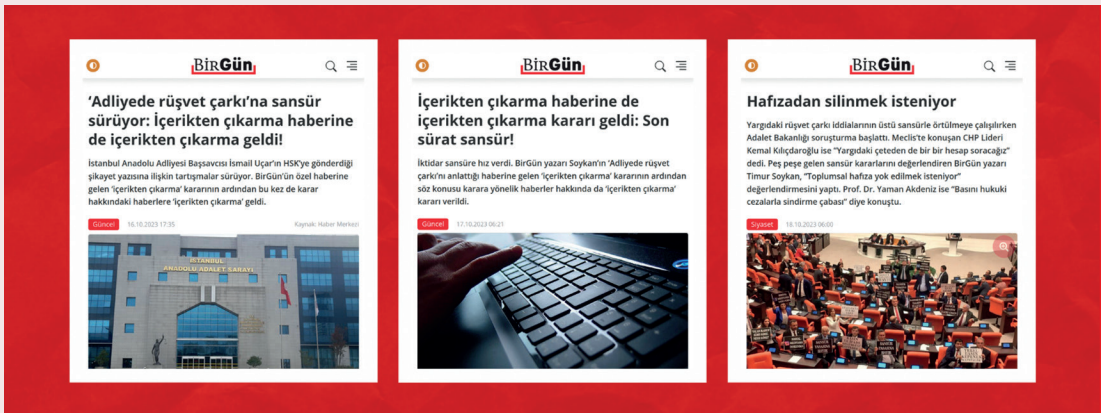

Ayrıca, “Yargıdaki Rüşvet Çarkı” konusundaki haberlere yaptırım uygulandığı hakkındaki 59 haber, paylaşım ve duyurunun da yayından çıkartılmasına, Bekir Altun’ın talebiyle, “talepte bulunan hakkında olumsuz ve yanlış bir algı yaratmaya yönelik ifade ve anlatımların bulunduğu” belirtilerek İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **16.10.2023** tarih ve 2023/10925 sayılı kararıyla karar verilmiştir.

¹⁵⁹ NTV, “Hakim Sidar Demiroğlu görevden uzaklaştırıldı,” 23.11.2023, <https://www.ntv.com.tr/turkiye/hakim-sidar-demiroglu-gorevden-uzaklastirildi,i5VjveyXR000Mt0HRX14LA>

Benzer şekilde, Bekir Altun tarafından "Yargıdaki Rüşvet Çarkı" konusundaki 171 haber, paylaşım ve duyurunun da yayından çıkartılması talep edilmiş ve bu talep İstanbul 4. Sulh Ceza Hâkimliğinin **19.10.2023** tarih ve 2023/9359 sayılı gerekçesiz kararı ile kabul edilmiştir. Aralarında BirGün'de ve Soykan'ın haberi ile ilgili gelişmeleri ve tepkileri içeren haberler, İfade Özgürlüğü Derneğinin aynı konudaki haberlere ilişkin içeriklerin yayından çıkarılmasına ilişkin EngelliWeb duyurusu, Cumhuriyet, Duvar, Diken, Serbestiyet, Freeweb Turkey, Gerçek Gündem, Artı Gerçek, Gazete Pencere, Yeniçağ Gazetesi, Medyascope, Anka Haber Ajansı ve T24'te yayınlanan ve toplamda 171 haber ve içerikler bakımından Hakimlik kararında sadece "başvurucunun kişilik haklarını ihlal edici, kişisel verilerini işler nitelikte içerikler bulunduğu" belirtilmiştir. Bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedilmiş ve Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru halen derdesttir.

Ekran Görüntüsü 49: İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

DİKEN

HSK'ya 'rüşvet ihbarı' dilekçesi: Müfettiş görevlendirildi

14/10/2023 20:33

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, Hakimler ve Savcılar Kurulu'na (HSK) gönderilen "rüşvet ihbarı" dilekçesindeki iddialarla ilgili müfettiş görevlendirildiğini duyurdu.

Cumhuriyet

Yargıda rüşvet skandali... Adalet Bakanı Tunç'tan ilk açıklama: 'HSK'ya gönderilen ihbar dilekçesi ile ilgili soruşturma başlatıldı'

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcılığınca, Hakimler ve Savcılar Kuruluna (HSK) gönderilen ihbar dilekçesindeki iddialarla ilgili kurul tarafından müfettiş görevlendirildiğini bildirdi.

16/10/2023 22:02
Güncellenen: 16/10/2023 22:02

12punto

Adalet Bakanı Tunç, 'rüşvet' iddiaları için müfettiş görevlendirildiğini duyurdu

Gazeteci Timur Soykan, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar'ın HSK'ya gönderdiği yazılı köşesine taşınmış ve adalette döndüğü iddia edilen rüşvet çarkını ortaya çıkarmıştı. Adalet Bakanı Tunç, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamayla Uçar'ın gönderdiği dilekçe hakkında soruşturma başlatıldığını açıkladı.

16/10/2023 21:09
Güncellenen: 17/10/2023 09:09

Ekran Görüntüsü 50: İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

BirGün

TİP'li Ahmet Şık, yargıdaki çürümeyi Bakan Tunç'a sordu: Başsavcı hakkında bir soruşturma mevcut mu?

TİP İstanbul Milletvekili Ahmet Şık, BirGün yazarı Timur Soykan'ın gündeme getirdiği yargıdaki rüşvet ağına ilişkin Adalet Bakanı Yılmaz Tunç'un cevaplama talebiyle Meclis'e soru öngesi verdi. Şık, öngesinde, iddialar kadar Başsavcı İsmail Uçar'ın da bilgileri neden sızdığını sorarak hakkında bir soruşturma olup olmadığını sordu.

16.10.2023 17:24 Kaynak: Haber Merkezi

düvaR.

Ahmet Şık'tan Başsavcı İsmail Uçar öngesi: Hakkında bir soruşturma mevcut mu?

Ahmet Şık, HSK'ye adliyedeki rüşvet çarkıyla ilgili verdiği soru öngesinde başsavcı İsmail Uçar'ın bilgileri neden şimdiki sızdığını sorarak, "Hakkında bir soruşturma mevcut mu?" dedi.

16 Ekim Pazartesi 2023 Saat: 16:31
Güncellenen: 18 Ekim Çarşamba 2023 Saat: 23:49

artıgerçek

Ahmet Şık'tan Başsavcı İsmail Uçar öngesi

Yapılanlar: 18 Ekim 2023 17:36

TİP vekili Ahmet Şık, Adliye'deki rüşvet çarkı iddiaları ile ilgili soru öngesinde başsavcı İsmail Uçar'ı yazdığı yazıyı neden şimdiki sızdığını sordu. Şık, hem Uçar'ın iddialarının, hem de kendisinin soruşturulması çağrısında bulundu.

Ekran Görüntüsü 51: İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

düvaR.

Kemal Kılıçdaroğlu: Yargıdaki çeteden hesap soracağız

Yargıda rüşvet haberleriyle ilgili konuşan Kılıçdaroğlu, "Yargıyı bu hale getirenler kim" dedi, Erdoğan'ın avukatı İnal'ın mal varlığının açıklanmasını istedi, "Yargıdaki çeteden hesap soracağız" dedi

17 Ekim Salı 2023 Saat: 19:05
Güncellenen: 17 Ekim Salı 2023 Saat: 21:23

BirGün

BirGün'ün 'Adliyedeki rüşvet çarkı' haberi | Kılıçdaroğlu: Yargıdaki çeteden hesap soracağız!

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, BirGün yazarı Timur Soykan'ın 'adliyedeki rüşvet çarkı' haberine ilişkin açıklamalarda bulunarak, "Apar topar yayın yasağı getirdiler. Timur Soykan'ı kullanmak lazım böyle bir yazıyı yazdı; ve gerçekleri kamuoyuna paylaştığı için" dedi. AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın avukatı Mustafa Doğan İnal'ın malvarlığının araştırılması için MASAK'a çağrı yapan Kılıçdaroğlu, "Yargıdaki çeteden de, beşli çeteden de hesap soracağız" ifadelerini kullandı.

17/10/2023 19:34 Kaynak: Haber Merkezi

Cumhuriyet

Son dakika... Meclis gündemine geliyor: Kılıçdaroğlu'ndan çok sert 'tezkere' yanıtı

Son dakika haberi... CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu, partisinin grup toplantısında yaptığı açıklamada, bugün Meclis gündemine gelecek tezkerelerle ilgili "Ülkemizde yabancı asker postalları istemiyoruz. Kendi topraklarına yabancı askerleri davet etmek açıkça söylüyoruz: Bu vatana ihanettir" diye konuştu.

cumhuriyet.com.tr
17/10/2023 19:04
Güncellenen: 17/10/2023 19:04

Ekran Görüntüsü 52: İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan İFÖD duyurusu

Bu konudaki bir diğer karar ise İstanbul Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanı Bekir Altun'un kendisiyle ilgili haberlerin kaldırılması için çevrimiçi itibar koruma şirketi Clean Sheet ("Temiz Sayfa") ile anlaştığı yönündeki iddialara ilişkindir. ANKA ve diğer haber sitelerinde yer alan haberlerde CleanSheet tarafından haber sitelerine gönderilen bir elektronik posta içeriği aktarılmıştır. Haberlerde ayrıca Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın oğlu Bilal Erdoğan, kızı Sümeyye Erdoğan ve eski avukatı Mustafa Doğan İnal'ın da aynı şirketten "online itibar hizmeti" aldığı aktarılmıştır.

Bu bağlamda CS Dijital Büro Hizmetleri A.Ş.,¹⁶⁰ şirketinin isminin geçtiği 22 haberin İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **26.10.2023** tarih ve 2023/11499 sayılı hiçbir gerekçe içermeyen tek cümlelik karar ile yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Aralarında ANKA Haber, Duvar, T24, Gerçek Gündem, Gazete Pencere, Tele1 ve Duvar'ın haberleri yer alan toplam 22 haberin talep eden şirketin hangi kişilik haklarını ne şekilde ihlal ettiği kararda yer almamakla birlikte, kararda sadece "talepte bulunan hakkında olumsuz ve yanlış bir algı yaratmaya yönelik ifade ve anlatımların bulunduğu" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 53: İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

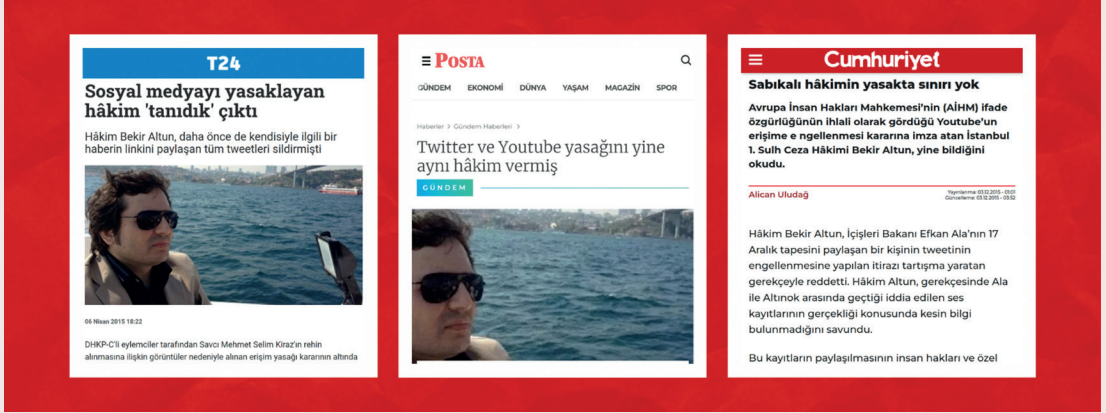
¹⁶⁰ 30.10.2023 itibarıyla Clean Sheet Bilişim Anonim Şirketi, bkz. Ticaret Sicili, sayı 10946, 30.10.2023.

Bekir Altun tarafından yapılan bir diğer taleple, daha önceden alınan kararlarla ilgili sansür haberleri ve sansür haberlerinin sansürlenmesine ilişkin aralarında Medyascope, Artı Gerçek, Dokuz8 Haber, Milli Gazete, Gerçek Gündem, ANKA Haber, Duvar, Gazete Pencere, Cumhuriyet, T24, İfade Özgürlüğü Derneği ve Diken'in de haberleri de yer alan 161 haber ve duyurunun İstanbul 3. Sulh Ceza Hâkimliğinin **01.11.2023** tarih ve 2023/8609 sayılı kararı ile yayından kaldırılmasına karar verilmiştir. Kararda herhangi bir gerekçe yer almamış ve sadece talep edenin kişilik haklarını ihlal eden içerikler bulunduğu belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 54: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

Ekran Görüntüsü 55: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

Ekran Görüntüsü 56: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

Bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedilmiş ve Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru halen derdesttir.

Ekran Görüntüsü 57: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan İFÖD duyurusu

Benzer şekilde Bekir Altun'un talebi üzerine, aralarında İfade Özgürlüğü Derneği'nin 19.10.2023 tarihli EngelliWeb duyurusunun da yer aldığı benzer konudaki 76 haber ve içeriğin yayından çıkarılmasına İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **15.11.2023** tarih ve 2023/10951 sayılı karar ile karar verilmiştir. Kararda BirGün, Evrensel, Duvar, Artı Gerçek, Kısa Dalga, Gazete Pencere, Sendika.Org, Gerçek Gündem ve Türk İnternet.Com'un haberleri de yer alırken, kararda sadece "başvurucunun kişilik haklarını ihlal edici, kişisel verilerini işler nitelikte içerikler bulunduğu" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 58: İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

BirGün

Timur Soykan

Hakim: Yargıya müdahalenin ses kaydını aldım

Başsavcı İsmail Uçar'ın rüşvet çarkını anlattığı dilekçenin ardından sular durultmuyor. Komisyon Başkanı Bekir Altun'un 'FETÖ' itisakır diyerek suçladığı hakim, HSK'ye yazdığı dilekçeye yanıt verdi. Bekir Altun'un, Necat Gülseveren'ın beraat etmesi için kendisine yaptığı baskının ses kaydını dilekçeye ekledi. Yargıda herkesin korktuğu bir yapıldığını söyledi ve hakimleri ifledğini ifade etti. İş insanı Necat Gülseveren'ın para vererek davalara müdahale ettiğini savundu.

Güncel | 11.11.2023 06:00

duvar.com

Dilekçe savaşları: Hakim yapılan baskının ses kaydını gönderdi

Başsavcı İsmail Uçar'ın iddialarında adı geçen Bekir Altun'un 'FETÖ'cü' dediği Hakim Demet de HSK'ye dilekçe verdi. Demet, kendisine yapılan baskının ses kaydını dilekçeye ekledi.

11 Kasım Cumartesi 2023 Saat: 11:15
Gözetim: 11 Kasım Cumartesi 2023 Saat: 21:11

evrensel

11 Kasım 2023 13:05

Hakim, yapılan baskının ses kaydını dilekçeye ekledi

Başsavcı İsmail Uçar'ın iddialarında adı geçen Bekir Altun'un 'FETÖ'cü' dediği Hakim Demet de HSK'ye dilekçe verdi. Demet, kendisine yapılan baskının ses kaydını dilekçeye ekledi.

Ekran Görüntüsü 59: İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

BirGün

Timur Soykan

Rüşvet çarkı örtülüyor

HSK, İstanbul Anadolu Başsavcısı İsmail Uçar'ın anlattığı rüşvet çarkına ilişkin incelemeyi sadece bir hakimle sınırladı. HSK "Bizim yetkimizde" diyerek savcılığın soruşturmasını engelledi.

Güncel | 09.11.2023 06:00

BirGün

Timur Soykan

Çürüyen yargı

Tolga Şardan'ın tutuklanma kararı başlı başına organize bir suçtur. Bunun birçok delili var. Tolga Şardan Ankara'da yayıyor, Ankara'da mesleğini icra ediyor. Fakat soruşturma İstanbul'da oluyor. Ankara'da olmuyor. İstanbul Savcılığ'ından talimat geliyor ve tutuklanıyor. Neden?

BirGün Haber | 09.11.2023 08:43
Hikmet PAKIZI

BirGün

Timur Soykan

Aklımıza hakaret

Gazeteci Barış Pehlivan, yargı mensubu hakkındaki bir suç duyurusunu yazdığı için demetimsi serbestliği yakılarak açık cezaevine konuldu.

Suçlama, kamu görevisine alenen hakaret.

Ülkede uyuturucu kaçakçılar, katiller, çocuk tacizcileri, soyguncular, yasa dışı bahis baronları, infaz düzenlemeleri ya da akıllı işlerle tahliye olurken Barış Pehlivan, "hakaret" iddiasıyla hapsediliyor.

Peki; Barış Pehlivan yazısında ne anlatmıştı?

Ekran Görüntüsü 60: İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

İFOD HAKİMİNCE ÇALIŞMA ALANLARI - YERLİKLER - PROGRAMLAR - HABERLER - ENGELLİLER ENGLIS

ADLİYEDEKİ RÜŞVET ÇARKI HABERLERİNE YAPTIRIM UYGULANMASI HABERLERİNİN SİLİNMESİ HABERLERİNİN SİLİNMESİ HABERLERİNİN SİLİNMESİ

Printed on 1 Kasım 2023 by İfod.org.tr on EngelliWeb - Engeline Engellenen Webmasterleri, Haber ve Sosyal Medya Hesap ve İşletmeleri

İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı İsmail Uçar'ın HSK Genel Sekreteri'ne, adliyedeki rüşvet çarkını rapor etmesi hakkındaki haberlerini, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 13 Ekim 2023 tarihli ve 2023/7691 sayılı kararına engellenmesini ve silinmesini hükmetmiştir.

BirGün yazarı Timur Soykan'ın "Başsavcının rüşvet çarkı" "Çürüyen" başlıklı yazısına yaptırım uygulanması hakkındaki haberlerini de, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 16 Ekim 2023 tarihli ve 2023/19025 sayılı kararına silinmesini hükmetmiştir.

Adliyedeki rüşvet çarkı haberlerine yaptırım uygulanmasını haberlerini silinmesi haberlerinde de, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 19 Ekim 2023 tarihli ve 2023/9009 sayılı kararına silinmesini hükmetmiştir.

Son olarak, adliyedeki rüşvet çarkı haberlerine yaptırım uygulanmasını haberlerini silinmesi haberlerinde silinmesi haberlerini, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 1 Kasım 2023 tarihli ve 2023/8609 sayılı kararına silinmesini hükmetmiştir.

Silinmesini hükmetilen haberlerin arasında 2019-2016 yıllarında yayınlanmış haberler de bulunmaktadır.

Kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin 1 Kasım 2023 tarihli ve 2023/8609 sayılı kararına silinmesini hükmetilen haberler

Ayrıca, Bekir Altun'un talebi üzerine rüşvet çarkı iddiasına ilişkin ve bu haberlerin sansürlenmesi ile ilgili 30 diğer haber ve içeriğin yayından çıkartılmasına İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **04.12.2023** tarih ve 2023/11826 sayılı gerekçesiz kararı ile karar verilmiştir. Kararda, "içeriğin çıkartılması istenilen sosyal medya hesabından talep edene yönelik olarak onur, şeref ve saygınlığını rencide edici mahiyette hakaret ve sözler sarf edildiğinin anlaşıldığı, bu paylaşımların başta AİHS ve Anayasa ile güvence altına alınan mevzuat ve emsal yargı kararlarında anlatılmaya çalışılan temel kriterler çerçevesinde ifade özgürlüğü sınırında kalmadığı, kişilik haklarının hedef alındığı, şeref ve haysiyete yönelik açıkça bir saldırı mahiyetinde olduğu, eleştiri hakkının sınırlarının aşıldığı, düşünce ve ifade hürriyeti kapsamında değerlendirilmeyeceği" belirtilirken, 30 İnternet adresi arasında hangi adresten, hangi ifade ile talep edenin hangi kişilik haklarının ihlal edildiği açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 61: İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

Son olarak, Bekir Altun hakkındaki 47 haber ve içeriğin yayından çıkartılmasına İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.12.2023** tarih ve 2023/14285 sayılı gerekçesiz kararı ile karar verilmiştir. Yaptırım uygulanan ve sansürlenmiş haberler arasında ANKA Haber Ajansının, Resmî Gazete'den aktarılan "506 Hakim ve Savcının Görev Yerini Değiştiren HSK Kararnamesi Resmî Gazete'de Yayınlandı" başlıklı haber de yer almıştır. Resmî Gazete'de yer alan 24.08.2023 tarih ve 1749 sayılı HSK kararnamesiyle Bekir Altun'un İstanbul Anadolu Hakimliği görevinden İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi Başkanlığına atandığı belirtilmektedir. Bu atama sonrası Altun, İstanbul Adliyesi Adalet Komisyonu Başkanlığına getirilmişti.

Yukarıdaki aktarımlardan da görüleceği üzere, Altun tarafından yapılan tüm talepler kabul edilmiş, herhangi bir gerekçe içermeyen ve farklı sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen bir dizi kararla yayından çıkartılmıştır.

Bir diğer taraftan "Adliyedeki Rüşvet Çarkı" haberlerine konu şikayet dilekçesini HSK'ya gönderen İstanbul Anadolu Cumhuriyet Başsavcısı **İsmail Uçar** da 2023 yılında 5651 sayılı Yasa kapsamında yaptırım talebinde bulunmuştur. Uçar, Cumhuriyet gazetesinde Barış Terkoğlu tarafından kaleme alınan "'Hatırlı FETÖcüler' Nasıl Kurtarıyor" başlıklı ve 03.04.2023 tarihinde yayınlanan köşe yazısının kişilik haklarını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Terkoğlu'nun yazısında FETÖ dosyalarının İstanbul Anadolu Başsavcılığı tarafından ne şekilde kapatıldığı iddialarını aktarmış ve yazısında "Evet, doğru mu değil mi bilmiyoruz. Ama herhangi biri değil, devletin kritik savcısı, en yukarıdan gelen talimatla, "hatırlı kişiler" in nasıl kurtarıldığına dair tanıklığını açıkça resmi kayıtlara geçiriyor. Eldeki belgeler de "dosyaları kapatma" işini doğruluyor. Gelgelelim ortalık yıkılmıyor! Hatta küçük bir adım bile atılmıyor" demiştir. Ortalık yıkılmamakla birlikte, makalede ismi açıkça geçmeyen Uçar'ın talebi üzerine İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **05.04.2023** tarih ve 2023/2419 sayılı kararı ile Terkoğlu'nun köşe yazısına erişim engellenmiş ve yazının yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Hakimlik kararında, "talebe konu içerikte Cumhuriyet Başsavcısı olarak görev yapan talep edenin Cumhuriyet Savcısına baskı yaparak dosyayı usulsüz olarak kapatması hususunda telkinde bulunduğu belirtilmiştir, her ne kadar talep edenin adı soyadının baş harfleriyle yazılsa da Anadolu Başsavcılığı denilerek talep edenin direkt olarak belirtildiği yazıda, talep edenin görevini kötüye kullanarak Cumhuriyet Savcısı üzerinde baskı yaptığı algısı yaratılarak kişilik haklarının ihlal edildiği" belirtilmiştir.

2023 yılında kamuoyunu yakından ilgilendiren çok sayıda habere yaptırım uygulanmıştır. Bunlardan bir kısmına bu raporda yer verilmeye devam edilecektir. Daha önce çalıştığı bir kamu bankasından ayrılan ve sonrasında Trabzon merkezli saadet zinciri kurduğu iddia edilen Başak Şentürk'ün, aralarında Rize Adliyesinden bir hakim ve bir çok polisin de olduğu çok sayıda kişiyi dolandırmaları ile ilgili dava dosyasındaki bulgular hakkındaki 12 haber içeriği, haberlerde ismi geçen hakim ve kardeşi olan polis memurunun talebi üzerine kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Rize Sulh Ceza Hakimliğinin **17.03.2023** tarih ve 2023/997 sayılı kararıyla erişime engellenmiş, haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda, karara konu haberlerin "liyakat yönü ile getirilen eleştirinin suç isnadı ile bağdaştırıldığı, düşünce ve haber içeriğinin eleştirel boyutun ötesinde başvuruçunun toplum ve kurumlar arası hiyerarşideki yeri gözetildiğinde kişilik haklarının zedeleyici üslup ve tarzda olduğu" belirtilmiştir.

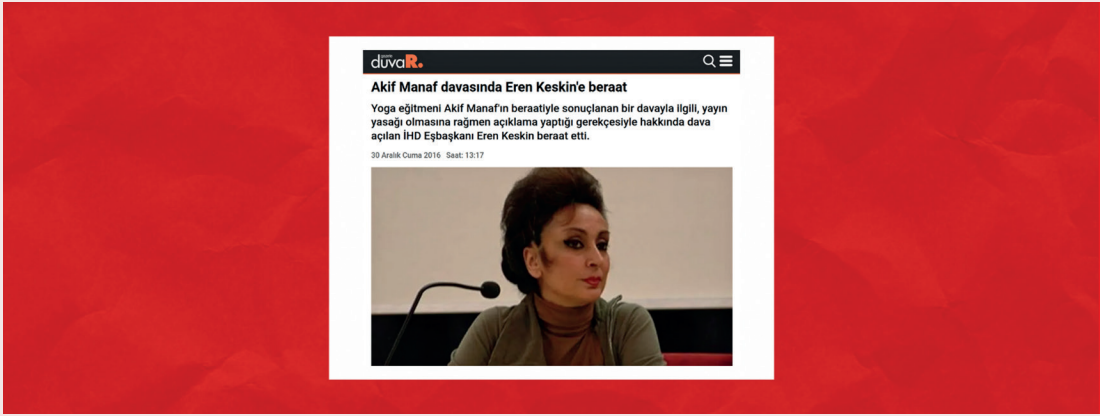

Yukarıda aktarılan olaya ilişkin olarak yine aynı kişilerin talebi üzerine, İfade Özgürlüğü Derneği'nin EngelliWeb projesi kapsamında, 500'den fazla erişime engellenen haber ve web siteleriyle ilgili duyurularını yayınladığı web sayfası, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Rize Sulh Ceza Hakimliğinin **20.03.2023** tarih ve 2023/1003 sayılı kararıyla tamamıyla erişime engellenmiştir. Kararda İfade Özgürlüğü Derneği web sitesinde yer alan EngelliWeb bölümünün neden tamamen erişime engellendiği açıklanmamıştır. Bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedilmiş ve Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru halen derdesttir.

Ekran Görüntüsü 65: Rize Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen web sitesi

Hatırlanacağı üzere ve İfade Özgürlüğü Derneği'nin *Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibar, Onur ve Haysiyet Yılı* başlıklı EngelliWeb 2021 raporunda aktarıldığı üzere İnsan Hakları Derneği Eş Genel Başkanı Eren Keskin'in yoga eğitmeni **Akif Manaf** hakkındaki bazı açıklamalarının Türk Ceza Kanunu'nun 257. maddesinde yer alan "**görevi kötüye kullanmak**" suçunu oluşturduğu iddiasıyla yargılandığı davada beraat etmesiyle ilgili Gazete Duvar'ın "Akif Manaf davasında Eren Keskin'e beraat" başlıklı haberiyle birlikte 12 farklı haber, Erişim Sağlayıcıları Birliğinin **21.12.2021** tarih ve 2021/254 sayılı kararı ile erişime engellenmişti. ESB tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 9. fıkrasında yer alan yetki kullanılırken, Akif Manaf tarafından daha önceden aldırılan dokuz farklı karara atıf yapılmış ve ESB tarafından erişime engellenen haberlerin daha önceden 9 farklı kararla erişime engellenen haberlerle "**aynı**" olduğu belirtilmişti. Halbuki, Gazete Duvar'ın haberi diğer haberlerden "**farklı**" olmakla birlikte Akif Manaf'ın şikayeti üzeri yargılanan ve beraat eden Eren Keskin ile ilgiliydi.

Akif Manaf'ın ESB kararının devamı niteliğinde bir diğer talebi ise 2023 yılı içinde Şile Sulh Ceza Hakimliğinin **18.05.2023** tarih ve 2023/272 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Karara konu içerikler arasında İfade Özgürlüğü Derneği'nin *Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibar, Onur ve Haysiyet Yılı* başlıklı EngelliWeb 2021 raporunun yayınlandığı URL adresi de yer almaktadır. Kararda EngelliWeb 2021 raporu hakkında herhangi bir değerlendirme yapılmamışken ve raporun tamamının neden erişime engellendiği de açıklanmamışken, kararda sadece "ilgili paylaşımlarda kullanılan dil, seçilen kelimeler, paylaşımın sunuş şekli hep birlikte değerlendirildiğinde; paylaşım ve fotoğraflarda yer alan bilgilerin eleştiri sınırlarını aşarak kişilik haklarına zarar verdiği, haber verme ve eleştiri haklarının hukuka uygun bir biçimde kullanılmadığının" görüldüğü belirtilmiştir. Halbuki, Avukat Eren Keskin'in yargılanması ve beraat etmesiyle ilgili tamamen olgu aktarımı içeren bir haberin erişime engellenmesinin 150 sayfalık bir rapor kitap çalışmasında aktarılmasında herhangi bir hukuka aykırılık söz konusu değildir. Bu karara karşı EngelliWeb 2021 raporu yazarları Yaman Akdeniz ve Ozan Güven tarafından itiraz edilmiş fakat itiraz dilekçesi Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından itirazın değerlendirilmesi için Nöbetçi Anadolu Sulh Ceza Hakimliğine gönderilmemiştir ve Hakimlikten bu itirazla ilgili hiçbir sonuç alınmamıştır. Bunun üzerine, yazarlar tarafından **20.12.2023** tarihinde Hâkimler ve Savcılar Kurulu'na Şile Sulh Ceza Hâkimi Hilal Nur Yıldırım Canıtez hakkında şikâyette bulunulmuştur. Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesi 2024/749 sayılı kararıyla şikâyetin işleme konulmadığını **14.03.2024** tarihinde bildirmiştir. Bu konu hakkındaki yeniden inceleme talebi ise Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Sekreterliği'nin **06.06.2024** tarihli kararıyla "...6087 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kurulu Kanununun "Kurul kararları ve tutanaklar" başlıklı 32. maddesinin 5. fıkrasının (b) bendinde Genel Kurul ve Dairelerin verdiği kararlara ilişkin olarak sadece müracaatlarının sonuçlarının ilgisine tebliğ edileceğinin düzenlenmesi karşısında, **kararın tarafınıza gönderilemeyeceği...**" şeklindeki değerlendirmesi ile reddedilmiştir. En son, **15.06.2024** tarihinde Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kuruluna itiraz edilmiş, şeffaflıktan uzak bu süreçle ilgili olarak Şile Sulh Ceza Hakiminin Türk Ceza Kanunu'nun

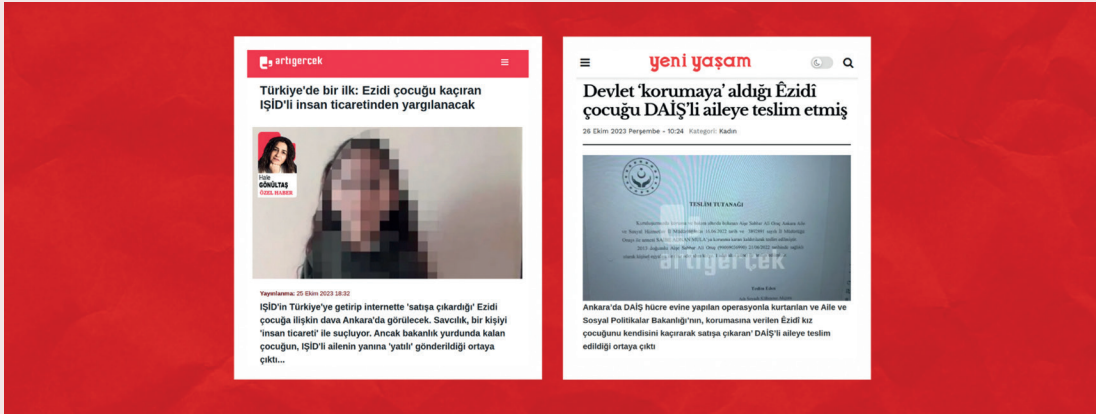
257. maddesi uyarınca “ihmal suretiyle görevi kötüye kullanma suçunu” işlediği örnek Yargıtay kararlarıyla aktarılmıştır. Ayrıca bu sürecin 2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanunu’nun 62. ve 63. maddesi uyarınca ilgili Hakim hakkında disiplin sorumluluğu doğurduğu ve gerekli işlemlerin yapılması gerektiği yasal dayanakları gösterilerek talep edilmiştir. Bir diğer taraftan, erişim engelleme kararıyla ilgili itiraz keyfi bir şekilde sonuçlandırılmadığı için, olası bir bireysel başvuru da Anayasa Mahkemesine yapılamamaktadır.

Bu konuyu detaylı bir şekilde aktardığımız için **2023 raporumuza da yaptırım uygulanması tehlikesi ile karşı karşıya kaldığımızın bilinciyle** bu satırlar kaleme alınmıştır.

Ekran Görüntüsü 67: Şile Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen rapor

Ezidi bir kız çocuğunu kaçırarak kaçak yolla Türkiye'ye getiren bir IŞİD terör örgütü üyesi hakkında, “uluslararası insan ticareti” suçlamasıyla dava açılmış; yargılama sırasında **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı** tarafından çocuğun örgüt üyesi ailenin Ankara'daki evine hafta sonları “yatılı olarak” gönderildiği ve ciddi bir güvenlik ihlali yaşandığı ortaya çıkmıştır. Bakanlığın, olaya ilişkin iki habere erişimin engellenmesi talebi Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.10.2023** tarih ve 2023/8948 sayılı kararı ile reddedilmiş, itiraz üzerine Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **30.10.2023** tarih ve 2023/8505 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Kararda, “mağdur çocuğun terör örgütlerinin açık hedefi haline getirilmesine sebebiyet verilmekte olduğu, bu durumun çocuğun her türlü gelişimine zarar verdiğinin değerlendirildiği, dolayısıyla telafisi imkansız zararlara sebebiyet verme ihtimali bulunan durumlardan çocuğunun üstün yararının gözetilmesinin gerektiği ve yer alan haber içeriklerinde mağdur çocuğun fotoğraf ve kişi bilgilerinin paylaşılması nedeniyle kişilik hakların saldırı” teşkil edebileceğinin anlaşıldığı belirtilmiştir. Fakat, kararda ne konunun kamusal önemi, ne bahsi geçen fotoğrafın buzlanmış olarak yayınlanmış olması ve çocuğun isminin yer almaması dikkate alınmıştır. Kaldı ki talepte bulunan **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının** herhangi bir kişilik hakkı ihlalinin de söz konusu olmadığı belirtilmemiştir.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı aynı konuya ilişkin 13 habere daha erişimin engellenmesini ve yayın yasağı getirilmesini talep etmiştir. Bu talep ise Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.11.2023** tarih ve 2023/11982 sayılı kararı ile erişimin engellenmesi talebi yönünden kısmen kabul edilmiş; yayın yasağı talebi yönünden ise reddedilmiştir. Ancak kararda herhangi bir gerekçe yer almamıştır.

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde 15 yaşındaki oğlunu zincirle bağlayıp işkence yaptığı iddiasıyla gözaltına alınan babanın ve amcanın tutuklandığına dair haberler hakkında da **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** tarafından HalkTV, BirGün, Takvim, Sözcü, NTV, Cumhuriyet, Gerçek Gündem, Şanlıurfa Gazetesi, Sabah ve Hürriyet'te yayınlanan haberlerle birlikte sosyal medya paylaşımlarını da içeren 57 İnternet adresine erişimin engellenmesi talebi, Şanlıurfa 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **25.08.2023** tarih ve 2023/4199 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Kararda, genel geçer ifadelerle sadece

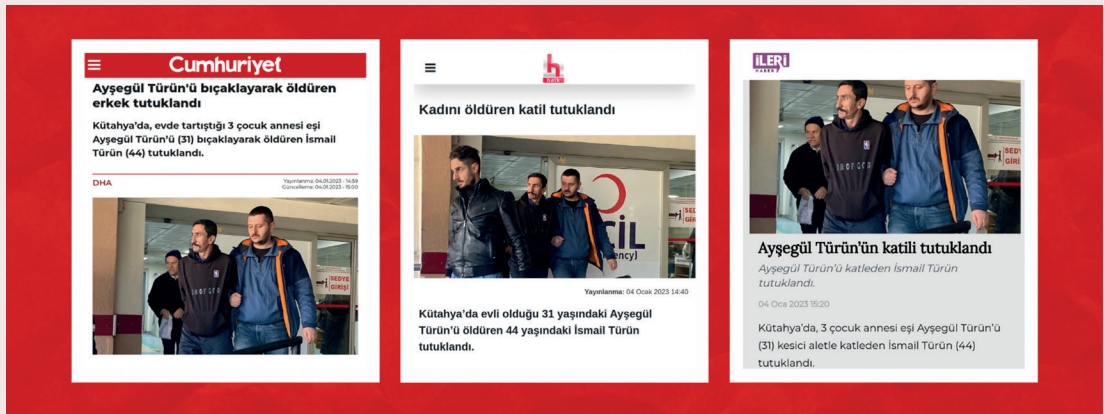
talepte bulunan **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının** kişisel haklarının ihlal edildiği belirtilirken, Bakanlığın hangi kişisel haklarının ihlal edildiği ise açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 70: Şanlıurfa 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Benzer şekilde, **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı**, Kütahya'da gerçekleşen bir kadın cinayetinde şüpheli eşin tutuklandığına ilişkin haberlerin “çocukların hem sosyal hayatlarının hem de ruh sağlıklarını olumsuz yönde” etkileneceği gerekçesiyle erişime engellenmesi talebinde bulunmuştur. Kütahya Sulh Ceza Hakimliği, **06.01.2023** tarih ve 2023/128 sayılı karar ile talep edenin taraf sıfatının olup olmadığı incelenmeksizin “Kütahya Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen 2023/186 numaralı soruşturma dosyası hakkında çeşitli internet sitelerinde birtakım haberler yayınlandığı bu haberlerin çocukların hem sosyal hayatlarının hem de ruh sağlıklarını olumsuz yönde etkileyecek nitelikte yayın ve haberlerin” olduğunu belirterek, aralarında Milliyet, Cumhuriyet, Yeni Asır, Kütahya'dan Haber, OdaTV, HalkTV, Sabah, Sözcü, Gazete Karınca, Yeniçağ Gazetesi, Tele1, Artı Gerçek, Karar ve Kısa Dalga gibi haber sitelerinde yer alan haberlerle birlikte toplam 147 haber ve sosyal medya içeriğinin erişime engellenmesine karar vermiştir.

Ekran Görüntüsü 71: Kütahya Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Talep tarihinde **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı** olarak görev yapan İsmail Ergüneş, Barış Pehlivan ve Barış Terkoğlu tarafından kaleme alınan SS kitabında yer alan çocuğun cinsel istismarı soruşturmasında adı geçtiği gerekçesiyle yapılan 11 haber içeriği hakkında erişimin engellenmesi talebinde bulunmuştur. Talep, Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **19.04.2023** tarih ve 2023/4834 sayılı karar ile kabul edilirken, kararda, Barış Terkoğlu'nun Cumhuriyet'te yayınlanan "SS'deki Mağdur Çocuk Konuştu" başlıklı yazısı ve diğer haberlerle birlikte Barış Terkoğlu ve Barış Pehlivan'ın sosyal medya paylaşımları bakımından herhangi bir gerekçeye yer verilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 72: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 73: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen içerikler

Ergüneş, yukarıda aktarılan konuya ilişkin aralarında Diken, Evrensel, Yeniçağ Gazetesi, Yurt Gazetesi, Gazete Duvar, Gerçek Gündem, Cumhuriyet, Freeweb Turkey ve BirGün'de yer alan haberlerle birlikte toplam 46 İnternet adresi hakkında da "içeriklerin çıkarılarak erişime engellenmesi" talebinde bulunmuştur. Talep bu kez Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.04.2023** tarih ve 2023/3619 sayılı kararı ile kabul edilmiş, haber ve sosyal medya içeriklerinin hiçbir gerekçe olmaksızın öncelikle yayından kaldırılmasına ve eğer içeriğin yayından çıkartılması mümkün değil ise erişime engellenmesine karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 74: Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla çıkartılan haberler

Benzer şekilde, Ergüneş tarafından aynı konuya ilişkin olarak aralarında Sendika. Org, Gerçek Gündem, HalkTV, Artı Gerçek, Evrensel, Cumhuriyet, BirGün, Kısa Dalga, T24 ve İfade Özgürlüğü Derneği'nin bu konu hakkındaki önceki kararları duyurduğu EngelliWeb haberiyle birlikte toplam 18 İnternet adresinin erişime engellenmesi talebinde bulunulmuştur. Talep, Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **10.05.2023** tarih ve 2023/5651 sayılı kararı ile kabul edilirken, kararda erişime engellenen içeriklere dair herhangi bir değerlendirme yer almamıştır. Dolayısıyla, Ergüneş'in tüm talepleri

Ekran Görüntüsü 75: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

kabul edilirken, üç farklı hakimlik tarafından tüm bu talepler herhangi bir gerekçe verilmeden, talebe konu haber ve içeriklerin ne şekilde kişilik haklarını ihlal ettiği ve ifade ve ihlalin ifade ve basın özgürlüğüne ne şekilde üstün geldiği açıklanmadan karar verilmiştir.

Ekran Görüntüsü 76: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen içerikler

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından da Ergüneş'in taleplerine benzer şekilde bu konuya ilişkin olarak çocuğun cinsel istismarı soruşturmasında şüpheli olan kişinin Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı ve Bakan Yardımcısı ile fotoğraflarının olduğuna dair 102 haber ve sosyal medya içeriğine yaptırım uygulanmasıyla ilgili talebi Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.04.2023** tarih ve 2023/3700 sayılı gerekçesiz kararıyla öncelikle yayından kaldırılmasına ve eğer içeriğin yayından çıkartılması mümkün değil ise erişime engellenmesine karar verilmiştir. Kararla birlikte, bu konu hakkında HalkTV, Diken, BirGün, Gerçek Gündem, Artı Gerçek, Gazete Duvar, Cumhuriyet ve Evrensel gibi haber kaynaklarının haberlerine yaptırım uygulanırken, kararda sadece "5651 sayılı yasanın 9. maddesi kapsamında talep edenin kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu" denilmesi, ifade ve basın özgürlüğünün açık ihlali niteliğindedir. Daha da vahimi, bu kararda Anayasa Mahkemesinin İ. D. ve Diğerleri Başvurusu ile ilgili Genel Kurul kararına atıf yapılırken,¹⁶¹ o kararda 5651 sayılı Kanunun 9. maddesinin temel güvencelere sahip olmadığı ve sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen kararların gerekçesiz olduğu ve kişilik hakları ile ifade ve basın özgürlüğü arasındaki dengenin hakimlikler tarafından sağlanmadığı belirtilmektedir. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin İ. D. ve Diğerleri kararına Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararına dayanak olmaktan ziyade tam da Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararındaki sorunları dile getirmektedir. Bir başka deyişle, hakimlik kararında talepte bulunan ve kamusal tüzel kişiliğe sahip olan **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının** hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği ve toplam 102 haber ve sosyal medya içeriğinin ne şekilde ifade ve basın özgürlüğü sınırlarını aştığı kararda yer almamaktadır.

¹⁶¹ B. No: 2016/14513, 28.12.2022, R.G. Tarih ve Sayı: 2403.2023-32142.

Bakanlarla fotoğrafları çıkan Sadullah Alagöz ile ilgili yeni taciz iddiası: 'Teklifimi kabul etmiş olsaydın...'

Yayınlanma: 17 Nisan 2023 09:28

Cumhuriyet Gazetesi yazarı Barış Terkoğlu, 'SS' kitabında genç bir kadına tecavüz eden iş insanı Sadullah Alagöz ile ilgili yeni bir taciz iddiasını yazdı.

DİKEN

Barış Pehlivan: Bakan, tanımadığını iddia ettiği tecavüz zanlısını kendi yardımcısına da sorabilir

13/04/2023 10:39

Bilyorsunuz; bakan Yanık, görüştiği tecavüz şüphelisi Sadullah Alagöz'ü tanımadığını iddia etti. Görüşmeye, görevdeki hakim Ömer Azkıcıçık'ın aracı olduğunu belirtti. O halde Hâkimler ve Savcılar Kurulu Başkanı da olan Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın lid çift laf etmesi gerekiyor mu?

Bakan Derya Yanık, tanımadığını iddia ettiği tecavüz

Barış Pehlivan @barispehlivan

SS'te de yazdık: Çocuğa tecavüz şüphelisi Sadullah Alagöz, Aile Bakanı Derya Yanık ile görüşmeye hakim Ömer Azkıcıçık ile geldi. Şu sorulara yanıt bekliyoruz:

- 1- Kafeler işleten, çocuğa tecavüz şüphelisi bir isadama neden Aile Bakanı ile görüşmek istedi?
- 2- O görüşmenizde neler konuştunuz?
- 3- Hakim Azkıcıçık, yanmda Alagöz'ü getirme gerekçesini Bakan Yanık'a nasıl açıkladı?
- 4- Bundan sonra ne yapacaksınız?

T.C. Aile ve Sosyal Hizmetler ... @tcailles... - 7 Nis

Haberde adı geçen şahıs, Bakanlığımıza direkt randevu alarak dağıl üçüncü şahıs yanmda gelmiştir. Bu gibi durumlarda kişiler Genel Bilgi Toplama Sistem'nden bilgilerine bakmak gibi bir uygulamamız yoktur. twitter.com/barispehlivan/... Bu Tweet dizisini göster

Ös düzenleme: ÖS 12:10 - 7 Nis 2023 - 1.1 M Görüntülenme

Son olarak, **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** tarafından aldınlan erişim engelleme kararları da basında yaygın bir şekilde yer almış, bunun üzerine Bakanlık tarafından erişim engelleme haberleri ve ilgili duyurularla ilgili 113 haber, duyuru ve sosyal medya içeriği hakkında da talepte bulunulmuştur. Aralarında İfade Özgürlüğü Derneğinin daha önceki tarihli yine aynı konudaki haberlere ilişkin erişimin engellenmesi ve içeriklerin yayından çıkarılmasına ilişkin EngelliWeb duyurusu, Cumhuriyet, Pencere TV, Gerçek Gündem, T24 ve Diken'in de haberleri yer alan 113 adrese Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **10.05.2023** tarih ve 2023/5631 sayılı karar ile erişimin engellenmesine ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir.

Cumhuriyet

Barış Pehlivan'ın 'Aile Bakanlığı tecavüzün yaşandığı yerde ağırlandı' başlıklı yazısına erişim engeli

Cumhuriyet'in Türkiye'nin gündemini belirleyen haber ve yazılarına engellemeler sürüyor. Son olarak, Barış Pehlivan'ın; tecavüzle suçlanan Sadullah Alagöz'ün Aile Bakan Yardımcısı İsmail Ergüneş tarafından pastanede ziyaret edilmesini kaleme aldığı yazısına erişim engeli getirildi.

cumhuriyet.com.tr

Yayınlanma: 20.04.2023 - 10:42
Görüntülenme: 2023-04-20 - 10:43

Cumhuriyet

Bakan Yardımcısı Ergüneş 'usul' engelini de aştı, 'tecavüz' soruşturmasıyla ilgili 9 içeriğe erişim engeli geldi

Aile Bakan Yardımcısı İsmail Ergüneş'in talebiyle, iş insanı Sadullah Alagöz'ün tecavüzle suçlanması konu alan 9 içeriğe daha mahkeme kararıyla erişim engeli getirildi.

cumhuriyet.com.tr

Yayınlanma: 05.05.2023 - 10:48
Görüntülenme: 05.05.2023 - 10:48

Cumhuriyet

Barış Terkoğlu

Son Yazısı / Tüm Yazıları

Susturamayacaksınız!

20 Nisan 2023 Perşembe

"Su içine özenle yerleştirdiğiniz kutudan

Birileri bizi çıkarmalı

Çıkarmalı!"

[Jehan Barbur/Caram]

Önümüzde bir mahkeme kararı duruyor. Adaletin hükmü gibi değil. Sanki adalet yerini bulmasın diye yazılmış.

Ankara 2. Sulh Ceza Hâkimliği imzalı. Başvuran ise Aile Bakan Yardımcısı İsmail Ergüneş, Barış Pehlivan'la birlikte yazdığımız tam 11 yazıdan rahatsız olmuş.

Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararında sadece “talep eden kurumun kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğunun” anlaşıldığı belirtilirken, bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedilmiş ve bireysel başvuru yolu ile Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur. Bu başvuru Anayasa Mahkemesinin Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararına istinaden vermiş olduğu Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu toplu ihlal kararı içinde yer almış¹⁶² ve bu karara Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 03.04.2024 tarih ve 2023/5631 sayılı karar ile uyulmuş ve erişim engelleme ve içeriğin yayından çıkartılması kararı sadece Diken ve İfade Özgürlüğü Derneği, haber ve duyuruları bakımından kaldırılmıştır.

Ekran Görüntüsü 79: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla tekrardan yayına alınan İFÖD duyurusu

Boğaziçi Üniversitesi Rektörlüğünün, Üniversite Yönetim Kurulunun ve Rektörlük Genel Sekreterliğinin dersliklere ve laboratuvar ekipmanına ilişkin kararlarının aktarıldığı Gerçek Gündem ve Gazete Duvar’da yayınlanan iki farklı haber hakkında erişimin engellenmesi talebi İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.12.2023** tarih ve 2023/11111 sayılı karar ile kabul edilmiştir. Kararda, talep edenin kamu tüzel kişisi olması değerlendirilmemiş ve kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 80: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişim engellenen haberler

Suç örgütü lideri olarak yargılanan Ayhan Bora Kaplan'ın bir kamu bankası olan Halkbank'tan teminatsız olarak 700 milyon TL kredi aldığı ve bu krediyi ödemediğine ilişkin iddialar çeşitli haber sitelerinde yer almıştır. Türkiye Halkbank A.Ş. tarafından aralarında Artı Gerçek ve Diken haber sitelerinde yayımlanan haberler de dahil olmak üzere altı İnternet adresine yaptırım uygulanması yönündeki talebi İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **30.11.2023** tarih ve 2023/13117 sayılı kararı ile kısmen kabul edilmiştir. Hakimlik, talebe konu haber ve içeriklerin erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar verirken, kararda genel geçer ifadelerle “somut olguya dayanmayan, soyut algı içerikli, gerçeklik kriterini karşılamayan suç isnatlı içeriğin kişilik haklarını ihlal ettiği kanaatine” varıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 81: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Daha önceki yıllarda olduğu gibi, iş insanı Fettah Tamince'nin talebiyle, isminin geçtiği çeşitli tarihlerde yapılmış ve arşiv niteliğindeki 187 haber ve sosyal medya içeriği kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **23.06.2023** tarih ve 2023/7397 sayılı kararıyla erişimin engellenmesine ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Aralarında Diken, Gerçek Gündem, Halk-TV, Kısa Dalga, T24, OdaTV, BirGün, Gazete Duvar, Açık Gazete ve Cumhuriyet'te yayınlanan FETÖ bağlantılı iddialara ilişkin haberler bakımından, Hakimlik kararında sadece “basın ve fikir hürriyeti ötesinde, biçim sunuş ve öz dengesi gözetilmeksizin kişilik hakları ihlali” mahiyetinde oldukları yönünde genel geçer bir değerlendirme yapılmıştır.

Ekran Görüntüsü 82: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

evrensel

22 Kasım 2016 13:53

FETÖ'den kapatılan Tamince'nin vakfı yeniden açıldı

Yönetiminde AKP'li Bakan ve milletvekilinin de bulunduğu ve FETÖ'den kapatılan Gaye Eğitim Vakfı, Kanun Hükümünde Kararname ile yeniden açıldı.

Cumhuriyet

AKP'ye yakın vergiye uzak

Erdogan'a aşkını itiraf eden işadamı Fethat Tamince'nin Britanya Virjin Adaları'nda 5, Malta'da 3 off-shore şirketi var.

Pelin Ünker

Nispetiyye 09.03.2017 - 00:04
Güncelleme 09.03.2017 - 08:07

Hükümete yakınlığıyla bilinen, Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'a sevgisini, "Tanıyınca aşık oldum" sözleriyle ifade eden Rixos Hotels Crubu Yönetim Kurulu Başkanı Fethat Tamince, daha düşük vergi ödemek için sıklıkla off-shore'a müracaat ediyor. Öyle ki Panama Belgeleri'nde Britanya Virjin Adaları'nda dört off-shore şirketi ortaya çıkan Tamince, bu kez Paradise Papers sızıntısıyla yeniden gündeme geldi.

Dünyanın dört bir yanından çok sayıda politikacı ve iş

h

İktidar Zaman Gazetesi'nin ortağına neden dokunmuyor? İlhan Cihaner böyle anlattı

TAMINCE'NİN GÜLEN ZİYARETİ

Yayımlanma: 11 Şubat 2019 13:43

AKM'nin temel atma töreni gerçekleşti. Yapımı iki şirket aldı. Bunların biri ayrılıyor ve yerine 'Fethat

Ekran Görüntüsü 83: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

h

Fethat Tamince'nin otelinde şüpheli ölüm: Savcı 3 kez değişti

Yayımlanma: 16 Temmuz 2019 10:43

Rixos Lares Hotel'de staj yaparken şüpheli şekilde ölen Burak Oğraş'ın babası Murat Oğraş, sekiz yıldan bu yana adalet arıyor.

artigercek

CANLI YAYIN

Adalet Bakanlığı, Tamince hakkındaki takipsizlik kararına itiraz etti

Yayımlanma: 19 Eylül 2019 09:16 | Güncelleme: 15 Kasım 2019 09:48

Fethat Tamince hakkında şimdiye kadar 4 'FETÖ' soruşturması açıldı. Son olarak Tamince hakkında 'FETÖ üyeliği' iddiasıyla Antalya'da başlatılan soruşturmada

BirGün

Fethat Tamince'nin FETÖ dosyalarını isteyen hakim'in görev yeri değiştirildi

Fethat Tamince'nin, 2011'de Rixos otelinde staj yaparken hayatını kaybeden Burak Oğraş'ın babasına açtığı davada, avukatların Tamince'nin FETÖ dosyalarını mahkemeden istemesi üzerine talebi kabul eden hakim'in görev yeri değiştirildi.

Güncel: 02.03.2023 14:51

Ekran Görüntüsü 84: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

DIKEN

Daha dün 'idol'üydü... Fethat Tamince, Gülen'le ilişkisini tamamiyle bitirmiş

26/09/2015 20:28

AKP ile Fethullah Gülen Cemaati arasında yaşanan kavga öncesinde Gülen için 'idolüm' diyen Rixos Otelleri'nin sahibi işadamı Fethat Tamince, 'gimah çıkardır' "17-25 Aralık'tan İlhamen Gülen Cemaati'yle ilişkimi tamamiyle bitirip işlerine konsantre oldum."

Erdogan'la arasının açıldığı yorumları yapılmıştı

Cumhuriyet

En iyi müşteri Tamince'ye hediye yağmuru

Panama Belgeleri'ne göre, Erdoğan'a sevgisini, "Tanıyınca aşık oldum" sözleriyle ifade eden Rixos otellerinin sahibi işadamı Fethat Tamince'nin dört offshore hesabı var. Tamince'nin belgelerin sızdığı avukatlık bürosu Mossack Fonseca ile ilişkisini finansal koordinatörü Hünkar Şerif organize ediyor. Tamince, Mossack Fonseca'nın en iyi müşterisi iken Britanya Virjin Adaları'nı vergi avantajı için

Pelin Ünker

Nispetiyye 02.07.2016 - 20:43
Güncelleme 02.07.2016 - 02:00

Belgelere göre Tamince, Mossack Fonseca'nın en iyi müşterilerinden biri. Mossack Fonseca, her sene yılbaşında "en iyi" müşterilerine hediyeler gönderiyor. 2010 yılında Türkiye'den bu hediyeyi alanlar arasında Fethat Tamince de bulunuyor.

duvaR.

Fethat Tamince'den Gülen cemaati savunması

İşadamı Fethat Tamince, "Fethullahçı Terör Örgütü üyesi olmak" ve "dolandırıcılık suçlamasıyla savcıya ifade verdi. Tamince, "Cemaate dahil olmama için kendilerini Nu'nun gemisi olarak gösterdiler" dedi.

08 Ağustos Pazartesi 2016 Saat: 09:33

Eski Sağlık Bakanlığı Müsteşarı Eyüp Yılmaz'ın babası hakkında sahte sağlık raporu aldığı iddialarını aktaran ve Haziran 2021 içinde yayınlanan 15 haber ve sosyal medya içeriğine ilişkin olarak kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir. İlk defa Cumhuriyet gazetesinde Barış Terkoğlu tarafından kalem alınan yazıda “Ortada iki ihtimal var. Ya eski Sağlık Bakanlığı Müsteşarı, elinin altında bulunan kamu gücü sayesinde, Alzheimer teşhisi konan babasına “sağlıklı” raporu alıp evini üstüne geçirdi! Ya da evinde yaptığı “mükemmel” tedaviyle babasının Alzheimer hastalığını kısa sürede yendi!” denilmiştir. Talep İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **21.11.2023** tarih ve 2023/9323 sayılı kararı ile kabul edilirken, aralarında İfade Özgürlüğü Derneğinin bu konuda daha önceden yine İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberlerle¹⁶³ ilgili EngelliWeb duyurusu da bulunan dokuz haber ve içerik bakımından erişimin engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda, genel geçer ifadelerle “yayınlarn eleştiri sınırlarını da aşarak talepte bulunanı kamuoyu nezdinde karalayıcı, aşağılayıcı ve toplumdaki güven duygusunu sarsıcı nitelikte zarar verme amaç ve kastı ile yazıldığı anlaşılmış olup talebe konu yayınların bu haliyle kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu” belirtilmiştir. Bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedilmiş, Anayasa Mahkemesi nezdindeki bireysel başvuru halen derdesttir.

Ekran Görüntüsü 85: İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyurusu

Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş'ın, hakkında FETÖ bağlantısı olduğuna dair haberler başta olmak üzere hakkında dokuz farklı haberin erişime engellenmesi talebi, Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.10.2023** tarih ve 2023/10083 sayılı kararı ile kısmen kabul edilerek yedi adrese erişime engellenmiştir. Kararda, Cumhuriyet ve Evrensel tarafından yayınlanan haberler hakkında “objektif olmayan biçimde suçlayıcı ifadeler kullanılmasının talepte bulunanın kişilik haklarının zedelenmesine neden olduğu” belirtilirken, Cumhuriyet'te yayınlanan “35 milyar liralık bütçeli Diyanet'in

¹⁶³ İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği, 23.09.2021 tarih ve 2021/6074 sayılı karar.

başkanı Ali Erbaş, 45 günde 6 ülke gezdi” başlıklı haber¹⁶⁴ bakımından talep reddedilmiştir. Talebin neden reddedildiği ise kararda açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 86: Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Eski Yargıtay üyesi ve eski İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı ve Vekili ve Anayasa Mahkemesi üyesi İrfan Fidan'ın, gazeteci Furkan Karabay'ın Gerçek Gündem'de yayınlanan "İŞİD'e silah göndermekten yargılanan gizli tanığın iddiası: 'İrfan Fidan'ın talimatlarıyla hareket ettim'" ve "Hablemitoğlu dosyası ve SBK davası: AYM Üyesi İrfan Fidan'ın suçluları kurtaran kararları" başlıklı haberiyle bu haberler hakkındaki sosyal medya paylaşımları hakkındaki kişilik hakları ihlali talebi Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **11.01.2023** tarih ve 2023/1028 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Karabay'ın haberlerinde İŞİD'e silah gönderimine ilişkin yargılamada gizli tanığın "İrfan Fidan'ın talimatlarıyla hareket ettim" iddialarına detaylı bir şekilde yer verilirken, Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği kararı herhangi bir değerlendirme veya gerekçe içermemektedir. Kararda, sadece "başvuranın Yüksek yargı mensubu olduğu" ve talebe konu haber ve içerikler bakımından "talep edenin adının kullanılarak haber verme hürriyeti kapsamının dışında kalan ve itibarını zedeleyici nitelikte ifadeler" yer verildiği belirtilmiştir. Ayrıca, İrfan Fidan tarafından Furkan Karabay hakkında, "İŞİD'e silah göndermekten yargılanan gizli tanığın iddiası: 'İrfan Fidan'ın talimatlarıyla hareket ettim'" başlıklı haberine istinaden İstanbul 3. Asliye Hukuk Mahkemesinde 100 bin TL'lik manevi tazminat davası açılmış, yargılamaya 14.12.2023 tarihinde başlanmıştır. Mahkeme, Karabay'ın ikamet yerinin Üsküdar olması sebebiyle yetkili mahkemenin İstanbul Anadolu Asliye Hukuk Mahkemesi olduğuna, bu nedenle dosyanın ilgili mahkemeye gönderilmesine karar vermiş, dava halen devam etmektedir.¹⁶⁵

¹⁶⁴ Cumhuriyet, "35 milyar liralık bütçeli Diyanet'in başkanı Ali Erbaş, 45 günde 6 ülke gezdi," 24.10.2022, <https://www.cumhuriyet.com.tr/siyaset/35-milyar-liralik-butceli-diyaretin-baskani-ali-erbas-45-gunde-6-ulke-gezdi-%201995458>

¹⁶⁵ Expression Interrupted, "Türkiye'de Basın ve İfade Özgürlüğü - 444," 15.12.2023, <https://expressioninterrupted.com/tr/turkiye-de-basin-ve-ifade-ozgurlugu-444/>

Yargıtay üyesi Yüksel Kocaman'ın, hakkında tutuklu suç örgütü lideri Ayhan Bora Kaplan ile Ankara Başsavcısı olarak görev yaptığı sırada ev hediyesi karşılığı takipsizlik kararları verdiğiine ilişkin iddiaların aktarıldığı 25 haber ve sosyal medya içeriğine erişimin engellenmesi talebi, öncelikle Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **18.09.2023** tarih ve 2023/7796 sayılı kararı ile reddedilmiştir. Ret kararı üzerine yapılan itiraz üzerine Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **19.09.2023** tarih ve 2023/7281 sayılı karar ile aralarında T24'te Tolga Şardan'ın iki yazısı bulunan, Gazete Duvar, BirGün, Medyascope, Politikyol ve HalkTV'de yayınlanan toplam 25 haber ve sosyal medya içeriğine erişim engellenmiştir. Kararda, Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği ret kararı kaldırılırken, bu Hakimliğin talebe konu haber ve içerikleri "haber mahiyetine haiz olduğu gözetilerek basın hürriyeti sınırları kapsamında" değerlendirdiği belirtilmiş, fakat "talep edenin hala görevde yüksek yargı mensubu olduğu, içeriklerde yer alan paylaşımların isim ve soy isim rumuzlanmadan ve fotoğraf paylaşımı yapılarak yayınlandığı, özel hayatın gizliliği gereği kişinin hedef haline getirilerek kişilik haklarına saldırı oluşturabileceği" değerlendirilmiştir.

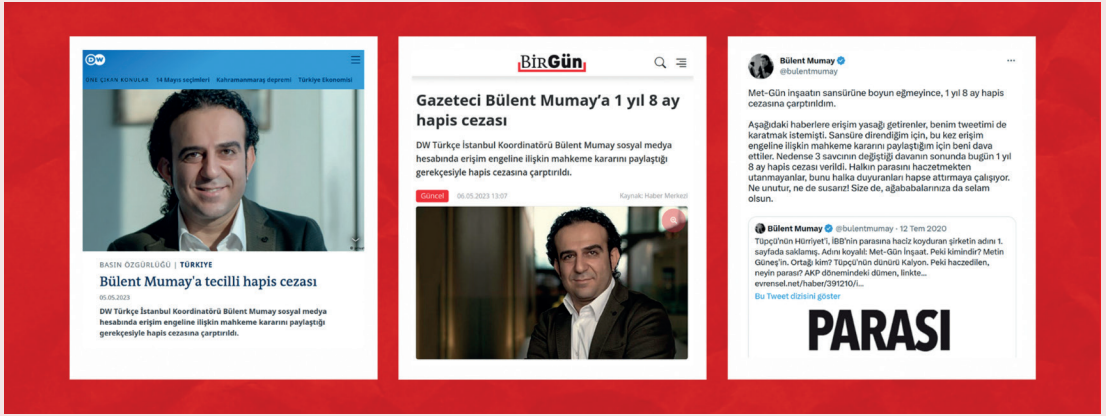
Benzer şekilde, Kocaman tarafından yapılan benzer bir taleple aralarında T24, BirGün, Gazete Duvar, Gerçek Gündem ve Sözcü'nün haberleri de yer alan 18 haber için daha Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **25.09.2023** tarih ve 2023/8281 sayılı kararıyla erişimin engelleme ve yayından çıkarma kararı verilmiştir. Hakimlik kararında içeriklere ilişkin tekil bir inceleme yer almazken, talep edenin “yüksek yargı mensubu olduğu,” talebe konu haberlerin “talep edeni küçük düşüreceği, toplum nezdinde itibarını sarsacağı” belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 89: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Hükümete yakınlığıyla ve yüklü kamu ihaleleri almasıyla tanınan inşaat şirketi Met-Gün İnşaat Taahhüt ve Ticaret A.Ş., daha önceki yıllarda olduğu gibi kişilik hakkı ihlali iddiaları ile sulh ceza hakimliklerine 2023 yılı içinde de başvurular yapmaya devam etmiştir. Mayıs 2023 içinde şirket hakkında Sayıştay tarafından saklandığı iddia edilen yolsuzluk skandalına ilişkin haberler başta olmak üzere 26 haber ve sosyal medya içeriğiyle ilgili talep İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliğinin **08.05.2023** tarih ve 2023/4185 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Bu kararlar, Gazeteci Bülent Mumay'ın kendi tweetiyle ilgili erişim engeli kararını paylaşması sonucu TCK 136/1 maddesinden yargılanması ve “kişisel verileri, hukuka aykırı olarak ele geçirmek veya yaymak” suçundan 1 yıl 8 ay hapis cezası almasıyla ilgili haberler de erişime engellenirken, Hakimlik kararında “yayınla talepte bulunan hakkında bırakılan intiba ve saik de dikkate alındığında, basın özgürlüğü, düşünce açıklama özgürlüğü, haber verme ve eleştiri hakkı sınırlarında değerlendirilemeyecek, talepte bulunanın kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu” belirtilmiştir. Fakat, Bülent Mumay'ın yargılanması ve ceza almasını, bir başka deyişle, basın tarafından kamuoyunu yakından ilgilendiren ve bir gazetecinin yargılanmasını ve ceza almasını aktaran haberlerin ifade ve basın özgürlüğü sınırlarını ne şekilde aştığı açıklanmamıştır.

Ekran Görüntüsü 90: İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

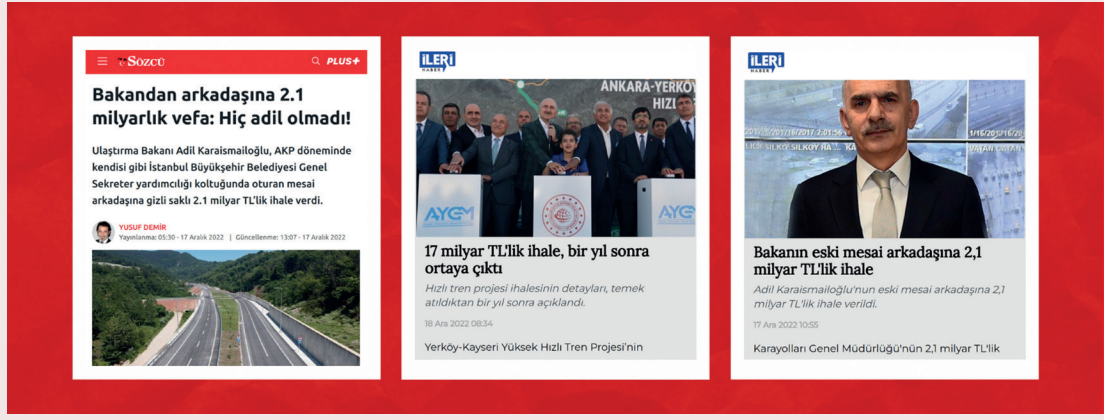
Benzer şekilde, Metin Güneş ve Met-Gün A.Ş., tarafından şirket hakkında iddiaları içeren 38 haber ve sosyal medya içeriği ile ilgili yapılan talep İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **24.08.2023** tarih ve 2023/5831 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve karara konu haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına ve talep edenlerin isimlerinin talebe konu haberler bakımından Google, Yandex, Yahoo ve Bing arama motorları sonuçları ile ilişkilendirilmemesine karar verilmiştir. Aralarında Murat Ağirel'in Cumhuriyet'te yayınlanan "Sayıştay'ın sakladığı milyonluk usulsüzlük" başlıklı yazısı ve bu yazıyı haberleştiren Diken ve Artı Gerçek gibi diğer haber sitelerinde yer alan haberlere yaptırım uygulanırken, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği Sidar Demiroğlu tarafından verilen şablon kararda sadece "başvurucuya yönelik suçlayıcı ve rencide edici ifadelere yer verildiği" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 91: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Talep tarihinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanı olarak görev yapan Adil Karaismailloğlu'nun, yüksek meblağlı bir ihaleyi "eski mesai arkadaşına" verdiğine dair iddialarını aktaran birtakım haber içeriklerine ilişkin talebi İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hâkimliğinin **03.01.2023** tarih ve 2023/31 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Aralarında Sözcü, OdaTV, Yeniçağ Gazetesi ve Pencere TV'nin de haberleri yer alan 57 İnternet adresinin erişimine engellenmesine karar verilirken, genel geçer ifadelerle "içeriklerin iddia mahiyetinde olduğu ve iddiayı destekler nitelikte bilgi ve belgeler paylaşılmadan doğrudan talepte bulunanı hedef olarak yapılan" paylaşımlar olduğu belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 92: İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Borsacı Nihat Özçelik'in, hakkında cinsel saldırı suçundan yargılandığına dair haberler de dahil olmak üzere çeşitli iddiaların yer aldığı 97 haber ve sosyal medya içeriği ile ilgili kişilik hakkı ihlali talebi Sakarya 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **03.01.2023** tarih ve 2023/70 sayılı kararıyla 93 haber ve sosyal medya içeriği bakımından kabul edilmiş ve erişimin engellenmesine karar verilmiştir. Kararda, çok farklı konuları ve iddiaları içeren haberler bakımından genel geçer ifadelerle

"haberlerin verililişinde **gereksiz, yararlı olmayan beyan**, nitelendirme ve değerlendirmelere gidilerek içerik ile uygun düşmeyen tahrik edici, yalın bir okuyucuda husumet ve kuşku yaratıcı dil ve ifade kullanır, sözcükler aşağılayıcı, küçük düşürücü, incitici nitelikte olursa konu ile ifade arasındaki denge bozulur, haber veya eleştiri hukuka aykırı duruma gelir. Haberin kamu oyu nezdinde ilgi uyandırması ve dikkatini çekmesi için mizahi veya çarpıcı bir üslup ile dile getirilmesinin olağan olduğu, kullanılan ifadelerin bir kısmı hakaret neviden olduğu gibi bu ifadeler talepte bulunanı toplum nezdinde küçük düşürölmesine yol açacağı dolayısıyla kişilik hakkını ihlal edici nitelikte bulunduğundan"

talebin kabulüne karar verildiği belirtilmiştir.

Eski TBMM Başkanı AKP'li Mustafa Şentop'un, İstanbul Teknik Üniversitesinde açılan bir kadroya oğlunun alınmasına yönelik yolsuzluk yapıldığına dair iddiaları içeren 10 haber içeriğine ilişkin talebi, Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, **05.01.2023** tarih ve 2023/178 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve erişimin engellenmesine ve haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. İlk defa Diken'de gazeteci Mehmet Baran Kılıç tarafından "Şentop'un oğlunun giremediği kadro yeniden açıldı: Bu sefer 'iş sağlama aldılar'" başlıklı haberle dile getirilen iddialara ilişkin Hakimlik kararında, talebe konu haber ve içeriklerin "**talep edenin şahsı ile direk ilgisinin olmadığı**" ve haberlerin toplum nezdinde **yanlış bir algıya yol açabileceği** hususları dikkate alındığında paylaşımların talep edenin kişilik haklarını ihlal ettiği sonucuna" varıldığı belirtilmiştir. Her ne kadar, Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, talebe konu haberlerin talep eden Mustafa Şentop ile "direk ilgisinin olmadığını" belirtmiş olsa dahi, Mustafa Şentop'un oğlu Mehmet Selahaddin Şentop, İstanbul Teknik Üniversitesi, Bilgisayar ve Bilişim Fakültesindeki araştırma görevlisi kadrosuna atanmıştır.¹⁶⁶

166 Mehmet Baran Kılıç, "İTÜ 'gereğini yaptı': Şentop'un oğlu muradına erdi," Diken, 31.01.2023, <https://www.diken.com.tr/itu-geregini-yapti-sentopun-oglu-muradina-erdi/>

Sedat Peker'in iddialarında adı geçen ve kamudan birden fazla maaş aldığına dair bazı iddialarla gündeme gelen Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı Metin Kıratlı'nın kişilik hakkı ihlali talebiyle aralarında DW, Gazete Duvar, Yeniçağ Gazetesi, OdaTV ve HalkTV'nin de haberleri yer alan 28 habere Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **11.01.2023** tarih ve 2023/1051 sayılı kararıyla erişim engellenmiştir. Hakimlik, karara konu haberlerin "haber verme hürriyeti kapsamının dışında kaldığı, içeriklerde talep edenin adının kullanılarak saygınlığını ve itibarını zedeleyecek paylaşımların bulunduğu, bu nedenle talep edenin kişilik haklarının ihlal edildiğini" belirtmiştir.

Ekran Görüntüsü 95: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

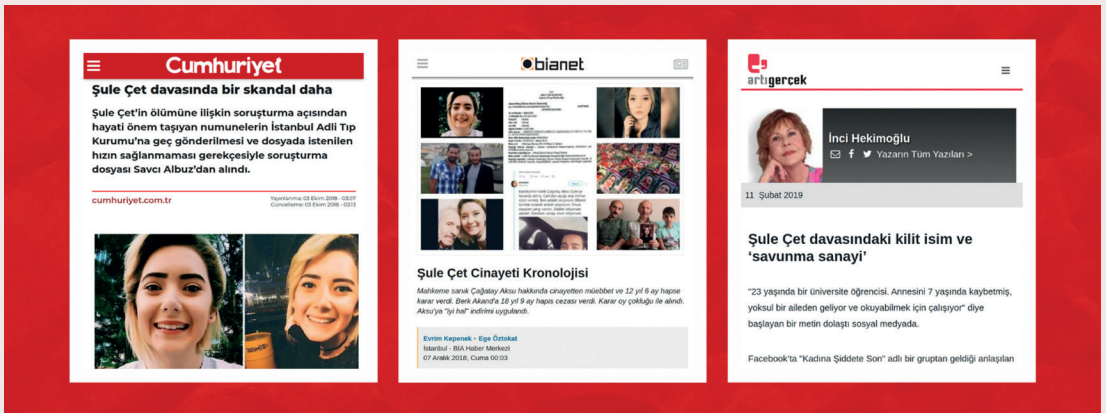
Benzer şekilde, Metin Kıratlı, ek bir talepte daha bulunmuş ve hakkında yer alan iddialarla ilgili 126 haber ve sosyal medya içeriği, Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **16.01.2023** tarih ve 2023/455 sayılı kararıyla erişime engellenmiş ve bu haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda, 126 farklı haber ve içerik bakımından, genel geçer ifadelerle, bu haberlerin "talep edenin kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğunun" anlaşıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 96: Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Şule Çet davasının ilk savcısı Alev Ersan Albuz'un adının geçtiği 30 farklı haber, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **13.01.2023** tarih ve 2023/384 sayılı kararı ile erişime engellenmiştir. Aralarında gazeteci Erk Acarer'in BirGün'de yayınlanan "Meslektaşla kumpas, savcıya odasında baskı" başlıklı yazısı, Bianet'te yer alan "Şule Çet Cinayeti Kronolojisi"¹⁶⁷ ve T24, Milliyet, Cumhuriyet, Sendika.Org'da yayınlanan haberler bakımından Hakimlik kararında "gerçekte var olmadığı halde müşteki tarafından yardım yapıldığına ilişkin bilgilerin paylaşıldığı ve bu bilgiler nedeniyle vatandaşın dolandırılma ihtimalinin bulunduğu bu haliyle ifade özgürlüğü sınırları içerisinde değerlendirilmesinin mümkün olmadığı" şeklinde anlaşılmaz bir gerekçe yer almıştır.

¹⁶⁷ Evrim Kepenek & Ege Öztokat, "Şule Çet Cinayeti Kronolojisi," Bianet, 16.01.2020, <https://bianet.org/haber/sule-cet-cinayeti-kronolojisi-203299>

AKP'li 22. dönem milletvekili ve MYK üyesi Şükrü Ayalan'ın, hakkında SGK aracılığı ile sahte ilaç satışına ilişkin iddiaları içeren yedi haber hakkındaki talebi İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **24.01.2023** tarih ve 2023/818 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Aralarında Cumhuriyet'te bu konuyu ilk defa gündeme getiren Murat Ağirel'in "11 milyon Avro alan AKP'li vekil" ve diğer yazıları da yer alan haberlerle ilgili olarak, Hakimlik kararında sadece şablon bir gerekçe ile "muhatap nezdinde kişilik haklarının" hedef alındığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 99: İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

BirGün Gazetesi yazarı Bahadır Özgür tarafından ilk kez haberleştirilen ve sonrasında birçok basın organı tarafından depremzedelere gönderilen giysi yardımının Yemenli bir şirkete satıldığına dair iddiaları içeren 17 haber ve video içeriği hakkında AJ International Group İthalat ve İhracat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi ve bu şirketin sahibi Abdülcelil Şerifoğlu tarafından yapılan talep, Mersin 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **06.03.2023** tarih ve 2023/1382 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. BirGün, HalkTV,

Ekran Görüntüsü 100: Mersin 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Evrensel, Gazete Duvar ve HalkTV’de yayınlanan haberler erişime engellenirken, Hakimlik kararında “başvuruda bulunanlar hakkındaki yorumların başvuruda bulunanın kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu, bahsi geçen olayla ilgili kolluk görevlilerince yapılan aramada herhangi bir suç unsuruna rastlanılmadığı” belirtilmiştir.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Milli Teknoloji Genel Müdür Yardımcısı İrfan Keskin’in, 2015-2022 yılları arasında AFAD Bilgi Sistemleri ve Haberleşme Dairesi Başkanı olarak görev yaptığı sırada depremzedelerin canlı olarak çıkarılma oranını artırmayı hedefleyen “Sesimi Dinle” projesini reddettiğine ilişkin Sözcü Gazetesinde yer alan haberin kişilik haklarını ihlal ettiği yönündeki talebi Ankara Batı 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **14.03.2023** tarih ve 2023/2426 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Kararda

“soyut iddialar ile talepte bulunanın **ticari itibarını sarsacak nitelikte** yayın yapılarak kişilik haklarına saldırı olduğunun açık ve net olduğu, **gerçekliği kesinlik kazanmayan bir takım iddiaların haber yapılması** neticesinde, içeriğine erişimin engellenmesi haber alma hürriyetinin sınırlandırıldığı anlamına gelmeyeceği ayrıca **bir takım varsayımlara dayalı olarak haber yapılması** bahse konu kişinin ve yetkililerinin **ticari itibarını** yahut kişilik haklarının ihlali niteliğinde olabileceği bu hususun da haber alma özgürlüğü içerisinde değerlendirilemeyeceği”

belirtilmiş ve Sözcü haberi erişime engellenmiştir. Fakat, Hakimlik, Sözcü’deki haber bakımından “soyut iddialar” tanımlaması yaparken, karar da genel geçer ifadelerle soyut kalmış, haberin neden somut iddialara dayandığı açıklanmazken, bir kamu görevlisi olan başvuranın “ticari itibarının” bu haberle ne şekilde sarsıldığı da açıklanmamıştır.

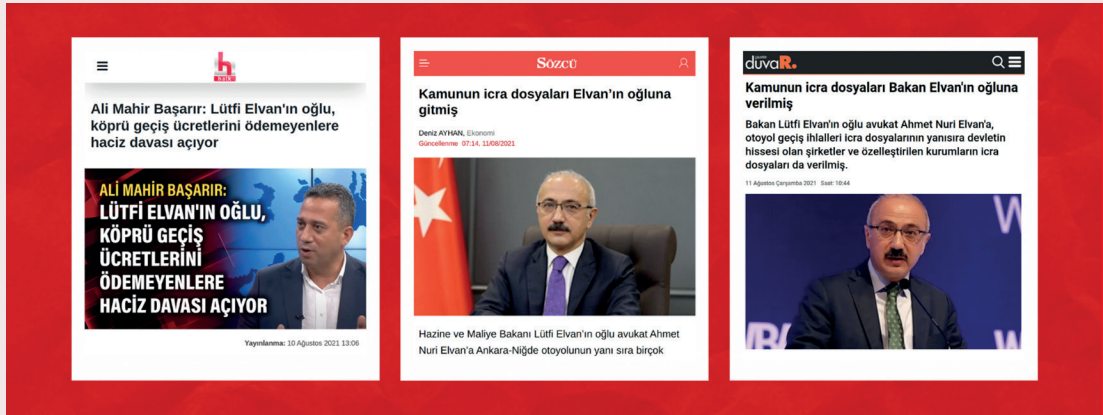
Ekran Görüntüsü 101: Ankara Batı 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber

Devletin hissesi olan şirketlerin ve özelleştirilen kurumların icra dosyalarının, eski Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan’ın oğlu avukat Ahmet Nuri Elvan’a ait hukuk bürosuna verildiği iddiası hakkındaki 24 haber ve sosyal medya içeriği, Ahmet Nuri Elvan’ın talebi üzerine, Ankara Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliğinin **15.03.2023** tarih ve 2023/590 sayılı kararıyla erişime engellenmiş ve haberlerin yayından çıkartılmasına

karar verilmiştir. Kararda, aralarında HalkTV, Sözcü, OdaTV, Gazete Duvar, Yeniçağ Gazetesi ve diğer haber kaynaklarında yer alan iddialarla ilgili olarak, “kişiyi **küçük düşürmeye matuf yargılar içerdiği**, bu sebeple içeriğin Anayasa ve A.İ.H.S. ve A.İ.H.M. içtihatlarında özel bir önem atfedilen, ifade özgürlüğü bağlamında değerlendirilemeyeceği, başvuruya konu ifadelerin **kamu yararına katkısının bulunmadığı**, ifadenin içeriği, şekli itibariyle talep edenin **kişilik haklarına saldırı niteliğinde onur, şeref ve saygınlığını rencide edici boyutta ifadelerin bulunduğu**, içeriğin **mahkeme kararından önce kişinin suçlu ilan edilmesine sebep olacağı**” belirtilmiştir. Fakat, kararda basında yer alan iddialar bakımından herhangi bir değerlendirme yapılmamış, haberlerin gerçeği yansıtıp yansıtmadığı açıklanmamıştır. Bir başka deyişle, talep edenin nasıl “küçük düşürülmeye” çalışıldığı açıklanmazken, talep edenin eski Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan’ın oğlu olduğu, dolayısıyla konunun kamuyu yakından ilgilendirmesi de tamamen göz ardı edilmiştir.

Ekran Görüntüsü 102: Ankara Gölbaşı Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Şubat 2023 depremleri sonrasında, depremin en büyük hasar verdiği yerlerden biri olan Gaziantep’in İslahiye ilçesinde depremzede çadırlarında kalan bir jandarmayla yapılan röportaj Artı Gerçek İnternet haber sitesinde “Kurtarma çalışmalarına katılan jandarma anlattı: Bizde de hazırlık yoktu” başlığı ile 20.02.2023 tarihinde Artı Gerçek haber sitesinde yayınlanmıştır. Bu haberin yayınlanmasından sonra, kişilik hakkı ihlali iddiası ile İçişleri Bakanlığına bağlı Jandarma Genel Komutanlığı Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığının talebi üzerine, Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliğinin **16.03.2023** tarih ve 2023/2408 sayılı kararın ile bu habere erişimin engellenmesine karar verilmiştir. Kararda, “yayın içeriğinde sarf edilen ifadelerin Jandarma Genel Komutanlığı’nın kişilik haklarını ihlal ettiği sonucuna varıldığı” belirtilirken, Komutanlığın, bir kamu tüzel kişisi olarak hangi haklarının ne şekilde ihlal edildiği açıklanmamıştır. Kaldı ki Artı Gerçek’in haberinde Jandarma Genel Komutanlığından bahsedilmezken, bu kararlar, “deprem bölgesine hazırlıksız olarak gönderildiklerini” beyan eden jandarmaların açıklamalarının sansürlenmesi amaçlanmıştır. Bir başka deyişle, itibar zedelenmesinden ziyade “itibar kaybı” söz konusudur.

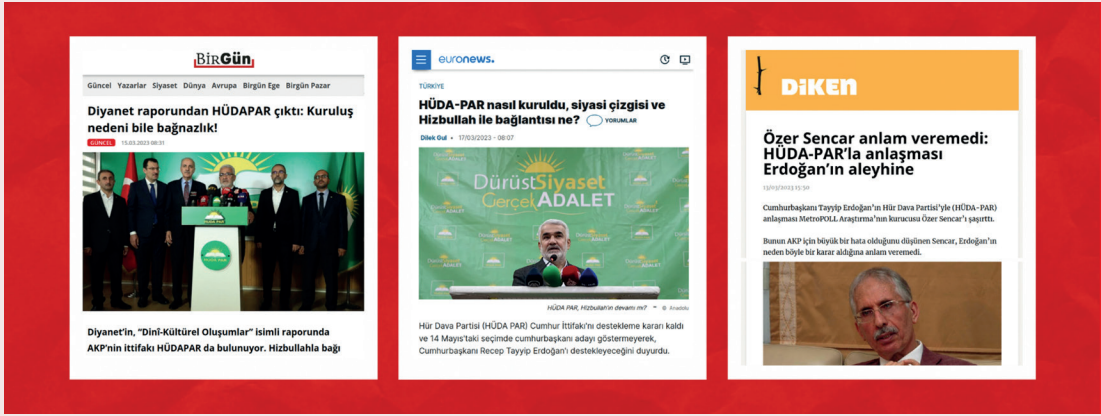

Hür Dava Partisinin (“Hüda Par”) Mayıs 2023 genel seçimlerinde Cumhur ittifakını destekleyeceklerini açıklamasından sonra Hüda Par ve parti Genel Başkanı Zekeriya Yazıcıoğlu hakkında basında çok sayıda haber yer almış, sosyal medyada paylaşımlar yapılmıştır. Bu haber ve paylaşımlar hakkında kişilik hakkı ihlali iddiasıyla yapılan ilk başvuru, İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **17.03.2023** tarih ve 2023/2393 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Bu kararla birlikte, aralarında Cumhuriyet, OdaTV, EuroNews, Diken, BirGün, Tele1, Yurt Gazetesi, Medyascope, T24 ve Yeniçağ Gazetesinde yer alan haber ve çeşitli sosyal medya paylaşımlarının erişimine engellenmesi ve yayından çıkartılmasına hükmedilirken, karara konu İnternet adreslerinde

“Hür Dava Partisinin Hizbullah Terör Örgütü ile irtibatlı olduğu, bu örgütün siyasi kanda olduğu, Diyarbakır Emniyet Müdürü Ali Gaffar OKKAN’ı öldüren terör örgütüyle irtibatı bulunduğu, bir kısım linklerde bu partinin Lübnan’da faal olduğu bilinen Hizbullah Örgütüyle bazı linklerde ise DEAŞ Terör Örgütüyle irtibatı bulunduğu yönünde paylaşımlara, bir kısım linklerde ise “domuz bağıcı”, “şeytan parti Hüda-Par” ve “domuz bağıcıların temsilcisi” şeklindeki paylaşımlara yer verildiği, başvuranlar vekili müvekkillerinin söz konusu terör örgütleriyle herhangi bir irtibat ve iltisaklarının bulunmadığını beyan ettiği, Yüksek Seçim Kurulu kararlarına göre Hür Dava Partisinin seçimlere katılma yeterliliği taşıyan siyasi partiler arasında yer aldığı”

belirtilmiş ve “bu veriler çerçevesinde erişimi engellenmek istenen URL adreslerinde yapılan paylaşımların başvuru sahiplerinin siyasi itibarlarını sarsıcı ve kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu” değerlendirilmiştir. Fakat, bu değerlendirme karara konu haberler bakımından ayrı ayrı yapılmamış, Mayıs 2023 seçimlerine katılacak bir siyasi parti hakkındaki siyasi nitelikli eleştiriler sansürlenmiştir.

Ekran Görüntüsü 104: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Ekran Görüntüsü 105: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Benzer şekilde, 56 İnternet adresi hakkındaki bir diğer talep, öncelikle İstanbul 7. Sulh Ceza Hâkimliğinin **22.03.2023** tarih ve 2023/2924 sayılı karar ile reddedilmiş, itiraz üzerine ise, İstanbul 8. Sulh Ceza Hâkimliğinin **24.03.2023** tarih ve 2023/2479 sayılı kararıyla Hüda Par hakkındaki çoğunluğu sosyal medya paylaşımları olan fakat Cumhuriyet, Yeniçağ Gazetesi ve Sözcü'nün de haberlerini içeren 56 İnternet adresine erişimin engellenmesine ve bu haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Hakimlik, karara konu haber ve içeriklerin "Hür Dava Partisinin Hizbullah Terör Örgütü ile irtibatlı olduğu, bir kısım linklerde bu partinin Lübnan'da faal olduğu bilinen Hizbullah Örgütüyle" ve "DEAŞ Terör Örgütüyle" irtibatı olduğunun iddia edildiğini, "Domuz bağı partisi çok kibardır" gibi paylaşımlara yer verildiği, "Yüksek Seçim Kurulu kararlarına göre Hür Dava Partisinin seçimlere katılma yeterliliği taşıyan siyasi partiler arasında yer aldığı" belirtilmiştir. Bir önceki kararda olduğu gibi, bu kararda da basında yer alan ve Mayıs 2023 genel seçimlerine katılacak olan bir siyasi

parti hakkındaki eleştirilerin kamuoyunu yakından ilgilendirmesi tamamen göz ardı edilmiştir.

Ekran Görüntüsü 106: İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Daha önceki yıllarda olduğu gibi, kendisini MİT üyesi olarak tanıttığı ve sahte hakimlik ve savcılık kimlik kartları düzenlediği iddiaları ile gündeme gelen Doğan Çelik'in 2023 yılı genel seçimlerinde AKP milletvekili aday adayı olduğuna dair haberlere de 2023 içinde yaptırım uygulanmıştır. Öncelikle, Barış Terkoğlu tarafından kaleme alınan ve Cumhuriyet gazetesinde "Ne deprem ne sel, felaket sizsiniz!" başlıklı bir yazı **16.03.2023** tarihinde yayınlanmıştır. Terkoğlu'nun yazısında özetle

"Gazeteleri açıyorum. Haber mi, reklam mı veriliyor: "İş insanı Doğan Çelik, AK Parti İstanbul 1. bölge milletvekili aday adaylığını açıkladı."

Uzun uzun fotoğrafına bakıyorum. "Nereden tanıyorum?" diyorum.

Karşıma "kendini eski hâkim yeni istihbaratçı olarak tanıtan", bu şekilde dolandırıcılık yapan, "modern Sülün Osman" olarak anılan Doğan Çelik haberleri çıkıyor.

Ankara 5. Sulh Ceza Hâkimliği, Çelik'i "rüşvet vermek", "resmi belgede sahtecilik", "dolandırıcılık" suçlamalarıyla 8 Ağustos 2020'de tutukladı. Hakkında Ankara 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı...

Derken ilginç bir şey oldu.

Sanki bir el devreye girdi. Soruşturma savcısı tatildeyken, Doğan Çelik'in tutukluluğunun 11. gününde, avukatı yarım sayfalık tahliye dilekçesi verdi. Sulh ceza hâkimi Eren Şen, Çelik'i jet hızıyla tahliye etti."

denilmiştir. Bir dönem Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği olarak görev yapan ve talep tarihinde Ankara 6. Ağır Ceza Mahkemesi üyesi olan ve son olarak Nisan 2024 içinde terfi ederek, Adalet Bakanlığı, Ceza İşleri Genel Müdürlüğü Daire Başkanlığına getirilen Eren Şen'in,¹⁶⁸ Terkoğlu'nun yazısının yayınlandığı aynı gün içinde yapmış olduğu talebi Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **16.03.2023** tarih ve 2023/2481 sayılı kararı

¹⁶⁸ Bkz. <https://www.hsk.gov.tr/Eklenenler/2805202417432024-nisan-doneminde-birinci-sinif-olan-adli-yargi-hkimlerine-ait-listepdf.pdf>

ile talep kabul edilmiştir. Bu kararlar birlikte Terkoğlu'nun yazısının erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar verilirken, kararda "haber içeriklerinde **yargı mensubu kişinin açıkça hedef gösterildiği** ve sarf edilen ifadelerin **talep edenin kişilik haklarını ihlal ettiği**" sonucuna varıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 107: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Benzer şekilde, Eren Şen tarafından yapılan bir diğer talep de Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.03.2023** tarih ve 2023/2407 sayılı kararıyla kabul edilirken, Şen'in isminin geçtiği eski tarihli 32 haber ve sosyal medya paylaşımının erişime engellenmesine karar verilmiş, Twitter'da yapılan bir paylaşım bakımından ise talep reddedilmiştir. Kararda, 32 haber ve sosyal medya paylaşımı bakımından,

"talep edenin halen aktif görevde Hakim sıfatı ile kamu görevi ifa etmesi, söz konusu haberlerde talep edenin ismine ve fotoğraflarına yer verilerek FETÖ/PDY silahlı terör örgütü ile ilişkilendirildiği, söz konusu haber içeriklerinde yer alan iddiaların talep

Ekran Görüntüsü 108: Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

edenin HSK tarafından başlatılan inceleme neticesi oy birliği ile olumlu sonuçlanarak kapatılması ve terfi işlemlerinin gerçekleştirilmesi de bir bütün olarak değerlendirildiğinde, paylaşımların gerçeklikten uzak ve güncel haber değeri/hiteliği taşımadığı, içeriklerde yer alan bir kısım paylaşımlarda ise hakaret suçuna konu paylaşımlara yer verildiği anlaşılmakla 5651 Sayılı Yasanın 9. maddesi kapsamında; suç unsuru teşkil edebileceği, talep edenin kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu”

değerlendirilmiştir.

Şen'in talebi üzerine alınan bu iki karardan hemen sonra, bu sefer Doğan Çelik, AKP milletvekili aday adayı olduktan sonra hakkında daha önceden yapılmış olan ve aralarında Cumhuriyet, Bianet, Artı Gerçek, Kısa Dalga gibi haber sitelerinde yayınlanan haberlerle birlikte İfade Özgürlüğü Derneğinin “AKP İstanbul 1. Bölge Milletvekili Aday Adayı Hakkındaki Haberler” başlıklı EngelliWeb duyurusu da yer alan 61 haber ve içerikle ilgili bir talepte bulunmuş ve bu talebi, Karşıyaka 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **21.03.2023** tarih ve 2023/1848 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Hakimlik kararıyla haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilirken, kararda

“talepte bulunanın rızası olmaksızın nasıl alındığı belli olmayan fotoğraf paylaşımlarının kişisel veri mahiyetinde olduğu, talepte bulunanın fotoğrafları kullanarak yapılan paylaşımlarda talepte bulunan hakkında “ ... her türlü pis yargı dosyalarını kapatan kriminal kişilikli eli silahlı zalim eski istihbaratçı yargı baronu, özel bağımlı yargı çetesi yargıda birlik platformu kurucusu, dolandırıcı ...” şeklinde ifadelerin bulunduğu, talebe konu paylaşım içeriklerinde yer alan ifadelerin talepte bulunan hakkında suç isnadı mahiyetinde olduğu, ifade özgürlüğünün sınırlarının aşıldığı, ileride telafisi güç manevi zararlara neden olma ihtimali bulunduğu anlaşıldığından Yargıtay19. Ceza Dairesinin 2019/28161 esas, 2020/13552 karar sayılı ilamında belirtilen hususlar da göz önüne alınarak talebe konu içeriklerin talep edenin kişilik haklarını ihlal ettiği ve erişimin engellenmesinde ilk bakışta haklılığının bulunduğu, bu içeriklerin kişilik hakkına saldırı niteliğinde olduğu”

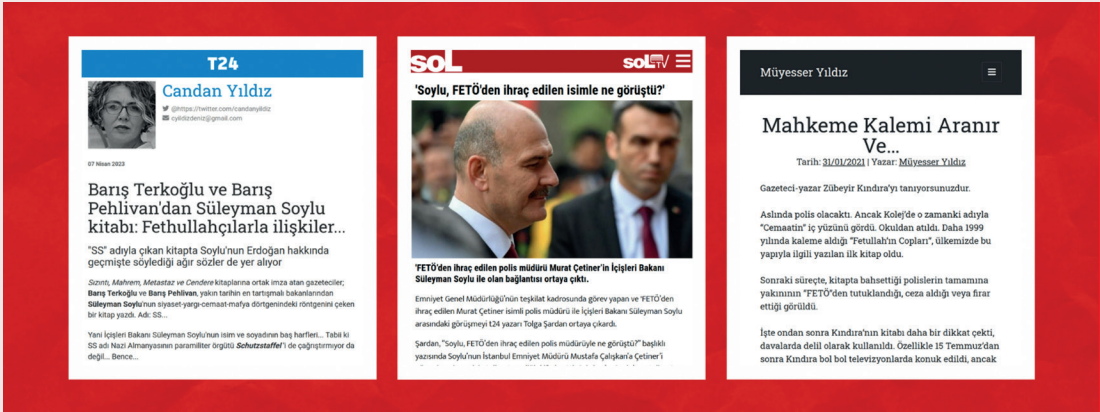
belirtilmiştir. Bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedilmiş, Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru halen derdesttir.

Ekran Görüntüsü 109: Karşıyaka 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Murat Çetiner, eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun kararıyla göreve iade edilen ve FETÖ üyeliği nedeniyle meslekten ihraç edilen 14 birinci sınıf emniyet müdüründen biridir. Çetiner, göreve iade edildikten sonra, isminin geçtiği toplam 187 haber ve sosyal medya içeriğinin kişilik haklarını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Bu yöndeki talebi İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **05.12.2023** tarih ve 2023/10153 sayılı kararını kabul edilmiş ve talebe konu haber ve içeriklerin erişime engellenmesine, yayından çıkartılmasına ve bu haber ve içeriklerin talep edenin ismi ile arama motorları sonuçları ile ilişkilendirilmemesine karar verilmiştir. Genel bir değerlendirme yapılan kararda, talep edenin "açıkça kişilik haklarını ihlal edecek unsurların ilk bakışta tespit edilebildiği" ve "unutulma hakkı kapsamında değerlendirilmesi gereken linklerin bulunduğu", bazı paylaşımlarda "talep edenin silahlı terör örgütü ile irtibatlı gösterilmeye çalışıldığı, talep edenin iddialara ilişkin hukuki başvuruları sonucu kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği, yine disiplin soruşturması sonucu iddiaların mesnetsiz olduğunun anlaşıldığı, yine talep edenin halen aktif olarak polis başmüfettişi olarak görev yaptığı" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 112: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Tosyalı Holding A.Ş.'ye ait Tosyalı Demir Çelik fabrikasında Kasım 2023 içinde meydana gelen patlama sonucu işçilerden ağır yaralananlar ve ölenler olmuştur. Bu bağlamda, hem patlama ile ilgili hem de iş güvenliği ihmalleri nedeniyle ölümle sonuçlanan iş kazalarına ilişkin iddialar birçok basın organı tarafından haberleştirilmiştir. Tosyalı Holding A.Ş.'nin konuya ilişkin içlerinde patlama anı ve sonrasında içeren video, haber ve sosyal medya paylaşımları bulunan 140 farklı İnternet adresinin kişilik haklarını ihlal ettiği iddiasıyla yaptığı talep İskenderun 1. Sulh Ceza Hâkimliği **10.11.2023** tarih ve 2023/3086 sayılı karar ile kısmen kabul edilmiştir. Hakimlik, talebi 19 içerik yönünden reddederken, paylaşım içeriklerinde “meydana gelen kaza hakkında bilgilendirme ve haber yapıldığı, kaza ile ilgili kişilik haklarını ihlal eder ve toplumda infial uyandıracak görüntü paylaşılmadığı, meydana gelen kazanın haberleştirildiği, paylaşımların ve haberlerin 5651 sayılı yasa kapsamında ihlal doğuracak paylaşımlar olarak nitelendirilemeyeceği ve basının haber verme özgürlüğü kapsamında değerlendirilmesi gerektiği” belirtilmiştir. Bir diğer taraftan, aralarında Yeniçağ Gazetesi, Karar, Takvim, NTV ve çok sayıda haber sitesinin sosyal medya paylaşımları bulunan

Ekran Görüntüsü 113: İskenderun 1. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

121 haber ve içerik bakımından, “paylaşım içeriklerinde kaza sonucu yanan insanların görüntülerinin paylaşıldığı, **bu durumun talep edenin, kaza geçiren kişilerin ve yakınlarının kişilik haklarını ihlal ettiği** gibi **toplumun da psikolojisini etkiler nitelikte olduğu**, video paylaşımlarında her hangi bir görüntü sansürü uygulanmadığı, kaza hakkında soruşturmanın devam ettiği, ele geçirilen görüntülerin ne şekilde ele geçirildiğinin belli olmadığı, görüntü içerikleri dikkate alındığında basının haber verme özgürlüğü kapsamında değerlendirilemeyeceği” belirtilmiştir. Fakat, bu değerlendirme yapılırken, patlamanın olduğu Tosyalı Demir Çelik fabrikasının sahibi konumunda olan ve talebi yapan Tosyalı Holding A.Ş.’nin hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği kararda yer almamıştır. Sonuç itibarıyla, bu talep “kaza geçiren kişiler” veya “yakınları” tarafından yapılmamış, Tosyalı Holding A.Ş. tarafından yapılmıştır. O halde, talebin ve başvurunun da talep eden bakımından değerlendirilmesi gerekirken, Hakimlik bu önemli hususu dikkate almadan karar vermiştir.

Benzer şekilde Tosyalı Holding A.Ş.’nin aynı konuyla ilgili ikinci talebi ise İskenderun 2. Sulh Ceza Hâkimliği **14.11.2023** tarih ve 2023/3416 sayılı kararı ile kabul edilirken, aralarında Artı Gerçek, Evrensel, Gazete Duvar ve Sabah’ın haberleri de bulunan 126 farklı haber ve sosyal medya içeriğine erişim engellenmiş, haber ve içeriklerin yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Kararda genel geçer ifadelerle ve **talep eden şirket ve yapılan haber ve paylaşımlar arasında bir bağlantı ve denge kurulmadan** “söz konusu paylaşımlarda meydana gelen olaya ilişkin görüntü ve fotoğraflarda **kazada vefat eden ve yaralanan insanların bulunduğu**; insanların çaresizlik içinde buldukları anların onların rızası bulunmadan yayımlanmasının **kişilerin özel hayatını ihlal edebileceği** gibi onur, şeref ve haysiyetini yaralayabileceği; görüntülerde yer alan kişilerin ve yakınlarının acılarını artırabileceği gibi başkaları tarafından izlenmesinde herhangi bir kişisel veya kamu yararının bulunmadığı, bu bağlamda haber verme hakkı kapsamında değerlendirilme imkanı bulunmadığı gibi; olayla ilgili soruşturmanın devam ettiği kazanın meydana geliş şekli ve kusur durumu yönünden olayın açıklığa kavuşmadan ilgili şirket tüzel kişiliğine yönelik isnatların da bulunduğu” belirtilmiştir. Bir önceki kararda olduğu gibi bu kararda da talep eden tüzel kişinin hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği kararda yer almamaktadır.

Ekran Görüntüsü 114: İskenderun 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Eski İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, "cumhuriyet tarihinin en büyük operasyonu" olarak nitelendirdiği uyuşturucu ve suç gelirlerine yönelik soruşturma ve ilgili dava kapsamında, İstanbul Emniyet Müdürlüğünde görevli iki emniyet müdür yardımcısının da sanık olmadan adlarının geçtiği haberler, 2022 içinde yayınlanmıştır. Bu kapsamda ismi geçen Emniyet müdür yardımcılarında Hakan Bolat hakkında ise MASAK raporlarında hesabına yüklü miktarlarda para aktarıldığı iddiaları bu haberlerde yer almıştır. Bolat'ın, kişilik hakkı ihlali talebi İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **08.09.2023** tarih ve 2023/6522 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve HalkTV, Haber Sol ve BirGün'de yer alan haberlerle birlikte toplam beş İnternet adresinde yer alan haber ve içeriklere erişimin engellenmesine ve bu haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda, "başvuranın resminin de yer aldığı haberlerde uyuşturucu ticareti yapan ve haklarında soruşturma yürütülen şahıslarla birlikte hareket ettiği yönünde paylaşımlara yer verilerek başvuru sahibinin kişilik haklarının ihlal edildiği" değerlendirilmiştir. Fakat, MASAK raporlarına dayanan bu iddiaların ve bu iddialara ilişkin soruşturma ve kıdem durdurma cezaları hakkında herhangi bir değerlendirme yapılmazken, kamuoyunu yakından ilgilendiren siyasi nitelikli ve olgu aktarımı içeren haberlerin ifade ve basın özgürlüğü sınırını ne şekilde aştığı da yüzeyel karardan anlaşılammaktadır.

Ekran Görüntüsü 115: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Erciş Cumhuriyet Başsavcılığı, Van'ın Erciş ilçesinde, Nakdi Ücret Desteği fonunun ihtiyaç sahipleri yerine, anlaşmalı oldukları paravan şirketler aracılığıyla sigortalı gösterdikleri kişilere ödenmesini sağladığı iddia edilen bir suç örgütüne yönelik soruşturma başlatmıştır. Bu soruşturma kapsamında, nitelikli dolandırıcılık suçlamasıyla karşı karşıya kalanlar arasında, MHP'nin 27. Dönem Van milletvekili adayı olan Şahin Yağar da yer almıştır. Bu durum, haberlere de yansımış ve bölgedeki yolsuzluk ve suiistimal iddiaları gündeme getirilmiş, kamu fonlarının yönetimi ve siyasi figürlerin bu tür olaylardaki rolleri haberlerde sorgulanmıştır. Fakat, Yağar'ın kişilik haklarının ihlal edildiği yönündeki talebi, Erciş Sulh Ceza Hakimliği **06.09.2023** tarih ve 2023/1695 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve aralarında Dokuz8 Haber, Artı Gerçek,

T24, Van Ekspres ve Bianet'in haberleri de yer alan toplam 23 İnternet adresinin erişime engellenmesine karar verilmiştir. Kararda, "Erciş Ağır Ceza Mahkemesinin 2022/400 Esas sayılı dosyasından şahsa karşı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Zararına Dolandırıcılık suçundan dolayı açılan dava dosyasının derdest olduğunun görüldüğü, masumiyet karinesi gereği Anayasanın 38/4 maddesine göre, suçluluğu sabit oluncaya kadar kimsenin suçlu sayılamayacağı, dolayısıyla şahsa isnat edilen suçun mahkeme kararıyla kesinleşmesi gerektiği" ve haberlerde talep edenin adının açıkça geçtiği ve dolandırıcılık suçunu işlediği yönünde ithamların bulunduğu belirtilmiştir.

Hakimliğe göre, "yargılaması devam eden, suçluluğu henüz ispatlanmayan şahsın kişilik haklarının" ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Bir an için Hakimlik kararının doğru olduğu varsayılsa dahi, bu durumda bir milletvekili adayı hakkındaki kamuyu ilgilendiren yolsuzluk iddiaları ne zaman haber yapılabilecektir? Hakimlik kararına göre soruşturma, tutuklama veya yargılama sırasında haber yapılamayacak, talep eden yargılama sonucu beraat ederse dahi haber yapılamayacaktır çünkü "masumiyet karinesi" ağır basacaktır. Fakat, Anayasa Mahkemesine göre, "basın özgürlüğü kapsamında bir değerlendirme yapılırken **basının bir olgunun doğruluğunu kanıtlayan savcı gibi hareket etmesi beklenmemektedir**. Burada sözü edilen araştırma yükümlülüğü **somut gerçeklik anlamında değil yayının yapıldığı andaki olayın ortaya çıkma biçimine uygunluk olarak** anlaşılmalıdır. Haber kaynaklarının söz konusu iddialar bakımından makul olarak güvenilir olup olmadığı ile doğru ve güvenilir bilgiler sunmak için iyi niyet çerçevesinde çaba gösterilip gösterilmediğini ortaya koyması yeterlidir".¹⁶⁹ O halde, Hakimlik tarafından talebe konu haberlerin yapıldığı tarihte olayın ortaya çıkma biçimine uygunluğu ve basın kuruluşlarının ödev ve sorumluluklarını yerine getirip getirmediği değerlendirilmelidir. Bu değerlendirme ise kararda yer almamaktadır.

Ekran Görüntüsü 116: Erciş Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

¹⁶⁹ Orhan Pala, B. No: 2014/2983,15.02.2017, § 51; Can Dündar, B. No: 2020/22907, 20.06.2023, § 17.

Cumhuriyet Gazetesi yazarı Barış Terkoğlu, Mayıs 2023 Genel Seçiminden önce 23.03.2023 tarihinde "Kılıçdaroğlu'na karşı 'Yalı Partisi'" başlıklı bir yazı kaleme almıştır. Bu yazısında, İstanbul Beykoz'daki bir yalıda gerçekleştiği iddia edilen bir toplantının detaylarına yer verilmiştir. Bu toplantıda, CHP eski Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanlığı adaylığını engellemeyi hedefleyen bazı iş adamları ve siyasi figürlerin bulunduğu öne sürülmüştür. Makalede, Kılıçdaroğlu'nun adaylığını engellemek için çeşitli medya operasyonları ve siyasi manevraların planlandığı belirtilmiştir. Terkoğlu, bu iddialarla ilgili olarak Beykoz'daki yalının sahibi, Hasan Dağcı isimli bir iş adamının geçmişini ve Cumhurbaşkanı Erdoğan ile olan ilişkilerini de ele almıştır. Taşçı'nın talebiyle, aralarında Terkoğlu'nun Cumhuriyet'te yer alan yazısı ve bu yazıyı haber yapan Diken, HalkTV, T24, Yurt Gazetesi ve toplamda 18 farklı adresin erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.03.2023** tarih ve 2023/2927 sayılı kararı ile karar verilmiştir.

Taşçı'nın talebi öncelikle, aynı Hakimlik tarafından, "talep edeni açıkça halk nararında küçük düşürecek ve kişilik haklarını ihlal edecek unsurların ilk bakışta tespit edilemediği, talebin çekişmeli yargıya konu edilmesi gerektiği, bu aşamada içeriklerin basın ve ifade hürriyeti kapsamında değerlendirilmesi" gerekçesiyle reddedilmiştir. Fakat, itiraz üzerine, Hakimlik kararını düzeltmiş ve Terkoğlu'nun yazısına konu Beykoz'daki yalıdaki toplantının gerçekleşmediğinin beyan edildiğini ve "14 Mayıs 2023 Pazar günü yapılacak olan Cumhurbaşkanı Seçimi ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimi arifesinde talebe konu haberlerin kamuoyunu yanıltıp yönlendirme yaparak siyasi bir algı oluşturabileceği ve bu algının talep edene ve talep edenin yetkilisi olduğu şirket hakkında olumsuz düşüncelere sebebiyet verebileceği, talep edenin ve talep edenin yetkilisi olduğu şirketin ticari itibarının zedeleneceği gibi kamuoyunda büyük zararlar görüleceği böylece söz konusu haber sitelerinde talep edenin kişilik haklarını ihlal edecek unsurlarının ilk bakışta tespit" edildiğini belirtmiştir.

Ekran Görüntüsü 117: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Gazeteci Barış Pehlivan'ın Cumhuriyet'te 19.04.2023 tarihinde yayınlanan "Organize 'Cennet' Aldatması" başlıklı yazısından İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığı tarafından Cemile Serbest isimli bir vatandaşın evini İlim Yayma Cemiyetine bağışladığı ve Adli Tıp Kurumu tarafından Cemiyet lehine rapor verildiği iddiaları aktarılmıştır. İstanbul Adli Tıp Kurumu Başkanlığının talebi üzerine Pehlivan'ın yazısı başta olmak üzere, bu yazıyı haber yapan Diken, BirGün, Evrensel ve Gazete Duvar haberleriyle birlikte toplam 16 İnternet adresine, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **28.04.2023** tarih ve 2023/3554 sayılı kararı ile erişim engellenmiştir. Hakimlik kararında, "Adli Tıp Kurumu hakkında kamuoyu nezdinde, yolsuzluk yapıldığı izlenimini oluşturacak biçimde suçlayıcı bir üslup kullanılmasının kurumun lekelenmeme hakkını ihlal ettiği, izah edilen sebeplerle haber içeriklerinin kurumun kişilik haklarına saldırı niteliğinde olduğu" belirtilmiştir. Fakat, yazı ve haberlere konu iddialar bakımından herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

Ekran Görüntüsü 118: Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Hatırlanacağı üzere, organize suç örgütü lideri Sedat Peker'in 2021 içinde yapmış olduğu videolu açıklamaları gündeme damga vurmuştu. Yayınladığı videolardan bir tanesinde eski içişleri bakanı Mehmet Ağar'ın oğlu AKP Elazığ Milletvekili Tolga Ağar'ı, tecavüze uğradığı iddia edildikten sonra kendi evinde ölü bulunan Kazakistan uyruklu Yeldana Kaharman ile ilişkilendirmişti. Haziran 2022 içinde BirGün'de yayınlanan, Timur Soykan'ın "50 milyon avroluk baron cinayeti" başlıklı yazısında da Sedat Peker'in "uyuşturucu kaçakçısı Orhan Adıbelli'nin 4 Ağustos 2020'de Kayseri'deki şirketinin bahçesinde öldürülmesi" sürecinde Mehmet Ağar ve oğlu Tolga Ağar'ın rolü olduğu iddialarına yer vermişti. Benzer iddialar ve haberler Diken, Artı Gerçek, Gerçek Gündem, T24 ve Tele1 gibi haber sitelerinde yer aldıktan sonra, Mehmet Ağar'ın talebiyle 22 haber ve sosyal medya içeriğinin İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **28.04.2023** tarih ve 2023/4052 sayılı kararı ile erişime engellenmesine karar verilmiştir. Kararda herhangi bir somut gerekçe yer almazken, genel geçer ifadelerle "**başvuru sahibinin kişilik haklarının ihlal edildiği görülmekle**" denilerek karar verilmiştir.

Naif Yılmaz, Hizbullah terör örgütü ile bağlantılı suçlamalar nedeniyle Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanmış ve mahkûm olmuş olmasına rağmen, 31 Mart 2019 yerel seçimlerinde Güneydoğu'dan aday çıkarmayıp AKP'li adayları destekleme kararı alan HÜDA-PAR ile AKP yakınlaşmasından sonra, Kızılay Güneydoğu Anadolu Bölge Kan Merkezi Müdürü olarak atanmıştır. Yılmaz'ın talebiyle, bu konunun ilk defa gündeme getirildiği ve Sözcü'de yayınlanan "Diyarbakır'da Kızılay Hizbullah'a emanet" başlıklı haberle birlikte Artı Gerçek, Tele1, Haber SoL, Gazete Pencerre ve toplamda 24 farklı haber ve sosyal medya içeriğine Diyarbakır 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **18.05.2023** tarih ve 2023/2469 sayılı kararı ile erişim engellenmiştir. Kararda, talebe konu haberler bakımından herhangi bir değerlendirme yapılmadan, genel geçer ifadelerle "direkt olarak başvuranın mesleki ve şahsi itibarının doğrudan hedef alındığı ve yapılan paylaşımların başvuranın kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu kanaatine" varıldığı belirtilmiştir.

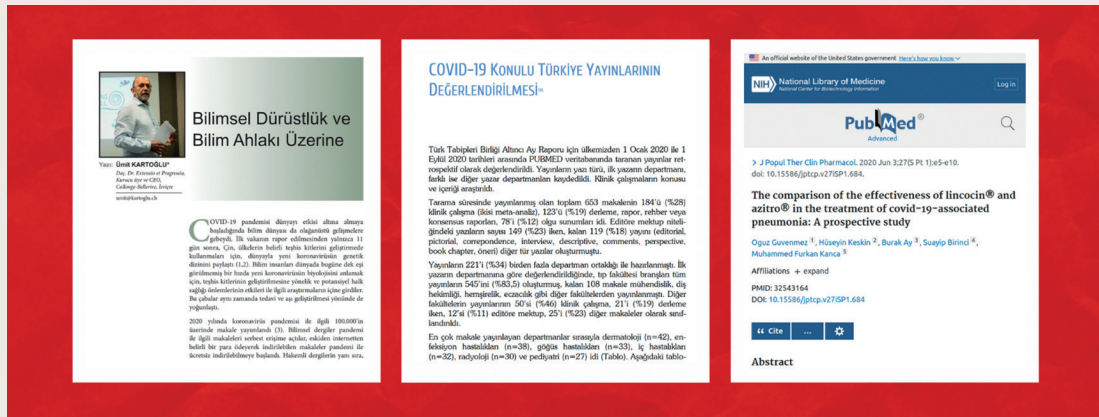

Hakkında çeşitli yolsuzluk iddiaları bulunan Sağlık Bakan Yardımcısı Şuayip Birinci, hakkında çeşitli tarihlerde basında yer alan ve aralarında Evrensel, BirGün, Cumhuriyet, Açık Gazete, Anka Haber, Artı Gerçek, T24, Susma 24, Tele1 ve Diken'in haberleri yer alan 177 haber, yazı ve sosyal medya içeriğinin kişilik haklarını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Talebi, Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.06.2023** tarih ve 2023/6783 sayılı kararı ile kabul edilirken, erişim engelleme yaptırımı için Hakimlik herhangi bir gerekçe açıklamamıştır. Kararda, 177 farklı haber ve içerik bakımından sadece "talep edenin kişilik haklarını ihlal edici nitelikte" oldukları belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 121: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 122: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Sade bir vatandaşın talebi üzerine, abonelik sistemiyle çalışan **OnlyFans** isimli sosyal medya platformu, İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliğinin **07.06.2023** tarih ve 2023/3975 sayılı kararıyla ve "Türk toplumunun ahlaki değerlerini zayıflatan bir etkiye sahip olduğu, özellikle gençler üzerinde olumsuz davranışlara sebebiyet verdiği, kamu ahlakına ve Türk aile yapısına uygun olmayan içeriklerin paylaşıldığı" gerekçeyle erişime engellenmiştir. Fakat, Hakimlik bu kararı verirken, talep eden şahıs ile ilgili herhangi bir kişilik hakkı ihlali tespit etmeden platforma topyekûn erişim engellemiştir. Karara, İfade Özgürlüğü Derneği kurucularından Yaman Akdeniz tarafından "kullanıcı sıfatı" ile itiraz edilmiş, fakat bu itiraz, İstanbul 2. Sulh Ceza Hakimliği, **19.06.2023** tarih ve 2023/7583 D. İş sayılı kararıyla, itiraz edenin "**taraf ehliyetinin bulunmaması**" sebebiyle reddedilmiştir. Bir başka deyişle, **OnlyFans** platformunun engellenmesini talep eden ve fakat herhangi bir kişilik hakkı ihlal edilmeyen sade vatandaşın taraf ehliyeti tartışılmazken, itiraz eden bir diğer vatandaşın talebi ise taraf ehliyeti sebebiyle reddedilmiştir. Akdeniz tarafından Anayasa Mahkemesine yapılan bireysel başvuru halen derdesttir.

Şanlıurfa'da kayıp olarak aranırken Semerkand Vakfı'na ait olduğu iddia edilen kaçak medresenin yanındaki ahırda ölü bulunan Abdülbaki Dakak'a ilişkin HalkTV, Mezopotamya Ajansı ve Politik Haber'de yayınlanan haberlere ve bu konu hakkındaki sosyal medya paylaşımlarına Semerkand Vakfının talebi üzerine İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **16.06.2023** tarih ve 2023/6572 sayılı kararıyla erişim engellenmiştir. Bu kararda herhangi bir gerekçe yer almamıştır. Bir başka deyişle, Semerkand Vakfının, tüzel kişilik olarak hangi haklarının ne şekilde ihlal edildiği kararda yer almamıştır.

Benzer şekilde, Semerkand Vakfı tarafından yapılan bir diğer başvuru sonucunda, bu sefer, İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **20.06.2023** tarih ve 2023/6316 sayılı kararıyla, Gazete Duvar'ın "3 gündür aranan çocuk yatılı kaldığı kaçak medresenin yanındaki ahırda ölü bulundu" başlıklı ve 15.06.2023 tarihli haberiyle birlikte Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı Özgür Özel'in tweeti ve toplamda 38 sosyal medya paylaşımı erişime engellenmiştir. Bir önceki kararda olduğu gibi, bu kararda da herhangi bir gerekçe yer almazken, Semerkand Vakfının talebi sorgusuz, sualsiz kabul edilmiştir.

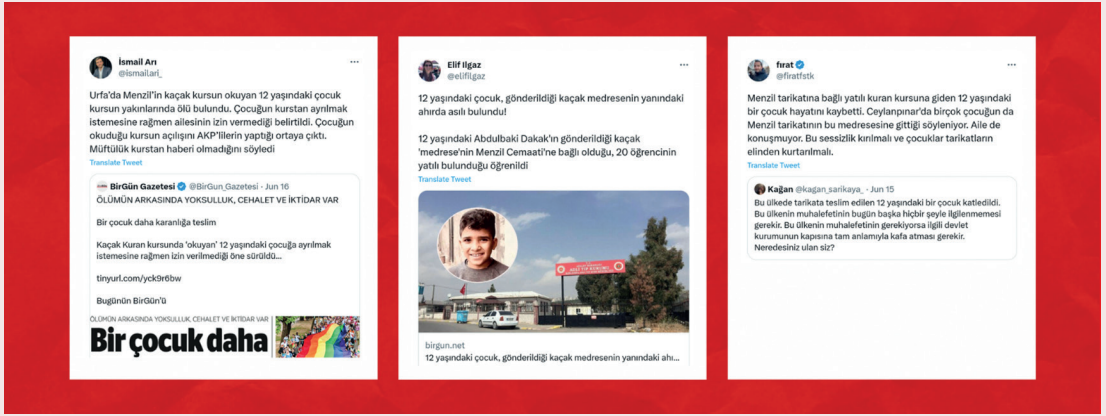
Ekran Görüntüsü 125: İstanbul Anadolu 7. ve 8. Sulh Ceza Hakimliği kararlarıyla erişime engellenen haberler

Ekran Görüntüsü 126: İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen paylaşımlar

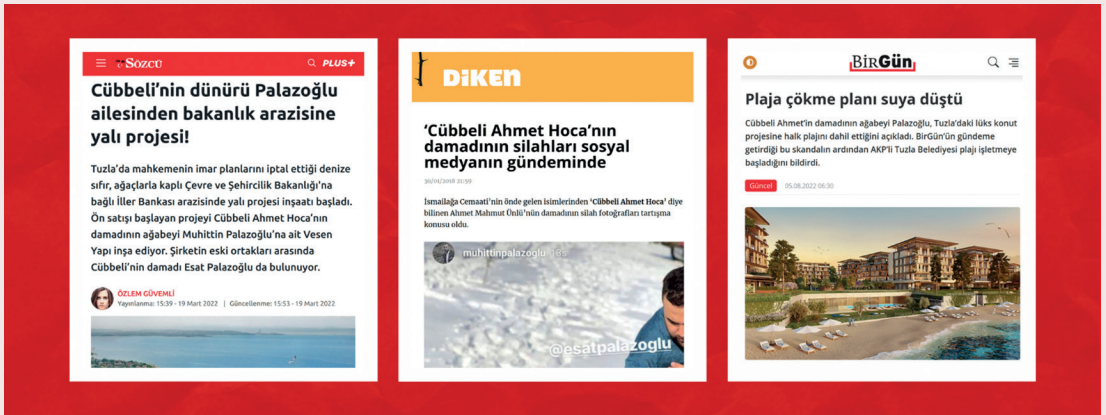

Ekran Görüntüsü 127: İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen paylaşımlar

Kamuoyunda Cübbeli Ahmet Hoca olarak bilinen Ahmet Mahmut Ünlü'nün damadının ağabeyi olan iş insanı Muhittin Palazoğlu hakkında Sözcü'de "Cübbeli'nin dünürü Palazoğlu ailesinden bakanlık arazisine yalı projesi!" başlıklı bir haber 19.03.2022 tarihinde yayınlanmış, bu haberde, "Tuzla'da mahkemenin imar planlarını iptal ettiği denize sıfır, ağaçlarla kaplı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı İller Bankası arazisinde yalı projesi" inşaatının başladığı haberleştirilmiş ve ön satışı başlayan projeyi Muhittin Palazoğlu'na ait Vesen Yapı şirketinin inşa ettiği iddia edilmiştir. Palazoğlu'nun talebiyle, 89 haber ve sosyal medya içeriğine İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **23.06.2023** tarih ve 2023/7396 sayılı kararıyla erişim engellenmiş, aralarında İfade Özgürlüğü Derneğinin duyuruları da yer alan haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda sadece, başvuru konusu içeriklerin "basın ve fikir hürriyeti ötesinde, biçim sunuş ve öz dengesi gözetilmeksizin kişilik hakları ihlal mahiyetinde olduğu belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 128: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Bu karara karşı İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yapılan itiraz reddedilmiş ve bireysel başvuru yolu ile Anayasa Mahkemesine başvurulmuştur. Bu başvuru Anayasa Mahkemesinin Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararına istinaden vermiş olduğu Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu toplu ihlal kararı içinde yer alırken,¹⁷⁰ bu raporun hazırlanma tarihi itibarıyla İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği Anayasa Mahkemesinin ihlal ve yeniden yargılama kararına uymamıştır.

Ekran Görüntüsü 129: İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan İFÖD duyuruları

CHP eski Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun 14.01.2023 tarihinde TV100'de katıldığı programda, askeri danışmanlık şirketi SADAT'ın reklamını yayımlanmasının ardından, TV100'ün sahibi Necat Gülseven ve organize suç örgütü lideri Alaattin Çakıcı'nın birlikte yemek yedikleri fotoğrafları gündem olmuş, çok sayıda haber ve sosyal medya paylaşımı yapılmıştı. Bu fotoğrafta yer alan kişilerden biri olan Veysi Nazlıcan'ın talebiyle, bu konu hakkındaki 1.073 sosyal medya paylaşımı ve 67 haberin "kişilik haklarının ihlal edildiği" gerekçesiyle, Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği **13.03.2023** tarih ve 2023/1924 sayılı kararıyla erişime engellenmesine, haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına ve Google, Yandex, Yahoo ve diğer arama motorlarıyla ilişkilendirilmemesine karar verildi. İstanbul Anadolu Adliyesinde kurulduğu iddia edilen "Rüşvet Çarkı" ile gündeme gelen ve Hakimler ve Savcılar Kurulu 2. Dairesi tarafından geçici olarak görevinden uzaklaştırılan¹⁷¹ eski İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimisi Sidar Demiroğlu tarafından verilen kararda, tüm bu haber ve içeriklerin, başvuruçunun "kişilik haklarını ihlal edici, eleştiri ve basın özgürlüğü hudutlarını mütecaviz ve "gerçeklik/doğruluk" kriterlerini karşılamayan muhtevaya sahip oldukları, sosyal medya paylaşımlarını incelendiğinde başvuruçuya yönelik yayınlanan fotoğrafların paylaşılması müvekkilin kişilik haklarını ve ticari itibarını zedeleyici olduğu" genel geçer ifadelerle belirtilmiştir. Fakat, birçok haber ve paylaşımında talep edenin ismi dahi yer almazken ve haber ve içerikler ağırlıklı olarak Necat Gülseven,

¹⁷⁰ Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/1430, 22.11.2023.

¹⁷¹ NTV, "Hakim Sidar Demiroğlu görevden uzaklaştırıldı," 23.11.2023, <https://www.ntv.com.tr/turkiye/hakim-sidar-demiroglu-gorevden-uzaklastirildi,i5VjveyXR000mtoHRX14LA>

TV100, SADAT ve Alaattin Çakıcı'yı konu almasına rağmen, Hakimlik, herhangi bir ayırım gözetmeden, tüm talepleri kabul etmiştir. Kabul ederken de talep edenin hangi kişilik haklarının, isminin dahi geçmediği haber ve paylaşımlarla ne şekilde ihlal edildiğini açıklamamıştır.

Ekran Görüntüsü 130: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Ekran Görüntüsü 131: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

SADAT A.Ş., Yönetim Kurulu Başkanı Melih Tanrıverdi'nin bazı açıklamalarının Cumhuriyet, Yeniçağ Gazetesi, Ulusal 24 ve toplamda sekiz farklı basın kuruluşu tarafından haberleştirilmesi sonrası, SADAT'ın talebi üzerine, İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği, **21.07.2023** tarih ve 2023/5138 sayılı kararıyla bu haberlerin erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda, bir kısım haberlerde

“GAYRİ NİZAMİ HARP TEKNİKLERİ” ‘SUIKAST’ gibi konularda eğitim verdiği belirtilen SADAT'ın Yönetim Kurulu Başkanı” şeklinde ifadelerle yer verildiği, bir kısım haberlerde de “PARAMİLİTER ÖRGÜT” şeklinde ifadelerle yer verildiği yayınlara talepte bulunan

Ekran Görüntüsü 132: İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

hakkında bırakılan intiba ve saik de dikkate alındığında, basın özgürlüğü, düşünce açıklama özgürlüğü, haber verme ve eleştiri hakkı sınırlarında değerlendirilemeyecek, talepte bulunanın kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğu sonuç ve vicdani kanaatine”

varıldığı belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 133: İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

SADAT ile ilgili bir diğer talep ise şirket kurucularından Emekli Tuğgeneral Adnan Tanrıverdi tarafından yapılmış ve Gerçek Gündem’de 26.12.2023 tarihinde yayınlanan “SADAT’ın kurucusu ihaleye doymuyor: Türkiye Petrolleri’nin 11 milyon TL’lik ihalesi o isme gitti!” başlıklı makalenin kişilik haklarını ihlal ettiği iddia edilmiştir. Talep, İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **27.12.2023** tarih ve 2023/10368 sayılı karar ile kabul edilmiş ve Gerçek Gündem’de yayınlanan makalenin erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. 24 saat içinde alınan kararda, Gerçek Gündem’in makalesiyle ilgili olarak

“Anayasa ve İnsan Hakları Sözleşmesi ile güvence altına alınmış olan fikir ve düşünce özgürlüğü kapsamında değerlendirilemeyecek nitelikteki açıklamalar olduğu, **yayınların** eleştiri sınırlarını da aşarak talepte bulunanı kamuoyu nezdinde karalayıcı, aşağılayıcı ve toplumdaki güven duygusunu sarsıcı nitelikte zarar verme amaç ve kastı ile yazıldığı anlaşılmış olup talebe konu **yayınların** bu haliyle kişilik haklarını ihlal edici nitelikte olduğundan 5651 Sayılı Yasa uyarınca yasal şartları oluşmakla talep eden vekilinin dilekçesine konu **içeriklere** erişimin engellenmesine dair talebinin kabulüne”

karar verilmiştir. Karar gerekçesinden de görüleceği üzere, karar tamamen şablon bir karardır. Bir başka deyişle, önceden hazırlanmış, matbu bir karardır. Karara konu tek bir İnternet adresi bulunmakla birlikte, karar gerekçesi Gerçek Gündem’in makalesi ile ilgili tek bir cümle içermemektedir. Dikkat edilirse, “çoğul” dille kaleme alınmış bu karar, tek bir İnternet haberi bakımından uygun değildir. Bir başka deyişle, Hakimlik Gerçek Gündem’in makalesini okumamış ve Tanrıverdi’nin talebini herhangi bir değerlendirme yapmadan kabul etmiştir.

Ekran Görüntüsü 134: İstanbul 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

Organize suç örgütü lideri Sedat Peker’in açıklamalarında adı geçen ve “FETÖ borsasının kurucusu” olduğu iddia edilen iş insanı Burak Başlılar, aralarında Gazete Duvar, OdaTV, BirGün, Cumhuriyet, Kısa Dalga, Gerçek Gündem, Artı Gerçek, Evrensel, HalkTV, T24, Rudaw, Diken, CNNTürk, Kıbrıs Postası ve Bianet’in de haberleri yer alan 61 haber ve içeriğin kişilik haklarını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Başlılar’ın talebi kısmen Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **05.08.2023** tarih ve 2023/6737 sayılı kararıyla kabul edilmiş ve 75 haber ve içeriğin erişime engellenmesine ve yayından çıkarılmasına karar verilmiştir. Hakimlik kararında sadece, talep dilekçesinde talep eden hakkında takipsizlik ve beraat kararları olduğu ve Anayasa ile güvence altına alınan masumiyet karinesi ve lekelenmeme hakkı dikkate alındığında kişilik haklarını ihlal ettiği sonucuna varıldığı belirtilmiştir. Yeni Akit ve Bursa’da Bugün haberleri bakımından ise talep edenin kişilik haklarının ihlal edildiğine ilişkin içeriğe yer verilmediği belirtilmiştir. İki diğer içeriğe ise Hakimlik tarafından ulaşılamadığı için bu içeriklerle ilgili talep de reddedilmiştir.

Başlılar tarafından kısmi ret kararına itiraz edilmiş ve itirazı değerlendiren Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, **17.08.2023** tarih ve 2023/6737 sayılı kararıyla Bursa'da Gündem haber içeriği ve bir YouTube videosunun erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar vermiştir. Kararda sadece "yayın içeriğinde sarf edilen ifadelerin talep edenin kişilik haklarını ihlal ettiği sonucuna varıldığı" belirtilmiştir.

Ekran Görüntüsü 135: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

Ekran Görüntüsü 136: Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

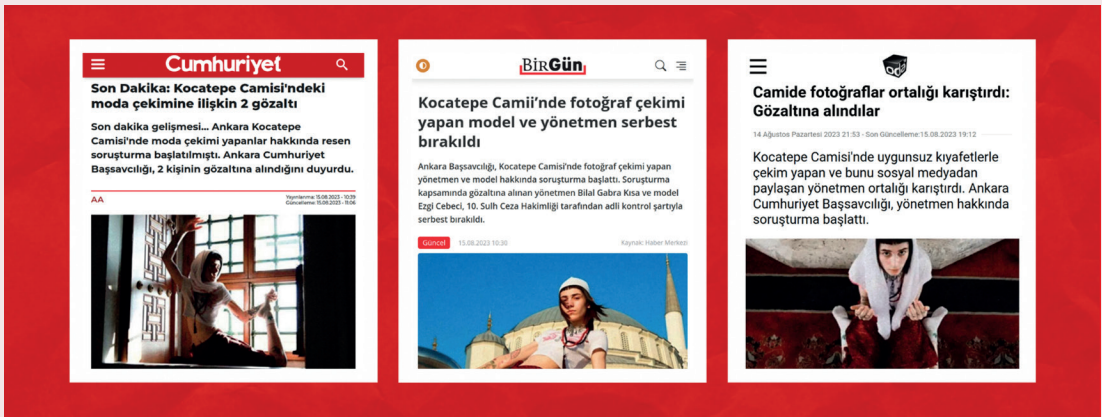
Ağustos 2023 içinde Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı, Kocatepe Camisinde fotoğraf çekimi yapan yönetmen Bilal Gabra Kısa ve model Ezgi Cebeci hakkında "halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama" suçlamasıyla re'sen soruşturma başlatmış, soruşturma kapsamında gözaltına alındıktan sonra adliyeye sevk edilen yönetmen ve model adli kontrol şartıyla serbest bırakılmıştı. Kocatepe Camisinde çekilen fotoğrafların basına yansımaları ve sosyal medyada paylaşılmasından sonra, Diyanet İşleri Başkanlığı, 14 haber ve içeriğin kişilik haklarını ihlal ettiği

iddiasıyla talepte bulunmuş, talep Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **16.08.2023** tarih ve 2023/6604 sayılı kararı ile kabul edilmişti. Aralarında Cumhuriyet, BirGün, OdaTV ve Takvim'in de haberleri bulunan İnternet adreslerinin erişime engellenmesine karar verilirken, Hakimlik kararında, "yayın içeriklerinin **kamuoyunda infial yarattığı** ve **dini değerleri aşağılamaya yönelik olduğu**, bu nedenlerle 5651 Sayılı Kanununun 9. maddesindeki şartların" olduğu ifade edilmiştir. Birçok yönden sorunlu bu kararda, öncelikle talepte bulunan Diyanet İşleri Başkanlığının hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği belirtilmemiştir.

Unutulmamalıdır ki 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi kapsamında "kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden gerçek ve tüzel kişiler ile kurum ve kuruluşlar" başvuru yapabilir. O halde Diyanet İşleri Başkanlığının, bir kamu kuruluşu olarak hangi kişilik hakları ihlal edilmiştir? Kaldı ki Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından açılan soruşturmanın haber değeri yok mu veya bir başka deyişle bu haberler kamuoyunu ilgilendirmez mi? Kaldı ki Hakimlik kararından Cumhuriyet, BirGün veya OdaTV'de yapılan haberlerin ne şekilde "kamuoyunda infial yarattığı" da kararda açıklanmamıştır. Üçüncüsü, "dini değerleri aşağılama suçu" 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi kapsamında değildir.

Son olarak belirtmek gerekir ki, Bilal Gabra Kısa ve Ezgi Cebeci Ankara 2. Asliye Ceza Mahkemesinde Kasım 2023 içinde yargılanmış ve "halkın bir kesiminin benimsediği dini değerleri alenen aşağılama" suçundan dava açılmışsa da Mahkeme sanıkların suç işlemek amacıyla hareket etmediğine hükmetmiştir.¹⁷²

Ekran Görüntüsü 137: Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haberler

¹⁷² Bkz. Gündeme Bakış, "Camide uygunsuz kıyafetlerle fotoğraf çekmişlerdi... Beraat ettiler!" 17.11.2023, <https://www.gundemebakis.com/camide-uygunsuz-kiyafetlerle-fotograf-cekmislerdi-beraat-ettiler>

2023 içinde kişilik haklarının ihlal edildiği iddiasıyla talepte bulunan bir diğer iş insanı Turgay Ciner'dir. Farklı tarihlerde hakkında yapılmış olan 200 haberin kişilik haklarını ihlal ettiği iddiasıyla yapmış olduğu talep İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği'nin **18.12.2023** tarih ve 2023/10357 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Talebe konu haberler ve içerikler arasında Ciner'in de isminin geçtiği Susurluk Raporu ile ilgili haber ve kaynaklar, çeşitli dönemlerde Cumhuriyet, Diken, Evrensel, Yeni Akit, Milliyet, Hürriyet, Yeni Şafak, Sendika.Org, NTV, T24, OdaTV gibi haber sitelerinde yayınlanan haberler de bulunurken, Hakimlik tüm bu haberlerin erişime engellenmesine, içeriklerin yayından çıkarılmasına ve talep edenin isminin bu haberler bakımından Google, Yahoo, Yandex, gibi arama motorları ile ilişkilendirilmemesine karar vermiştir. Karar gerekçesinde,

"talep edenin sahibi olduğu kanalın Fetöçülerin elinde olduğunun iddia edilerek FETÖ silahlı terör örgütü ile irtibatlı gösterilmeye çalışıldığı, yine FETÖ terör örgütü tarafından şantaj maruz kaldığı şeklinde iddiaların bulunduğu, bir kısım URL içeriklerinin özel hayata ilişkin kişisel verileri ihtiva ettiği, yine bir kısım URL içeriklerinde talepte bulunan hakkındaki verilerin **toplum açısından aydınlatıcı bilgi vermekten uzak ve yanıltıcı olduğu**, yine bir kısım URL içerikleri yönünden yayımlandığı tarihten itibaren geçen uzun süre, **bir kısım haberdeki bilgilerin tarihsel bir veri olarak saklanma zorunluluğunun bulunmadığı**, haberlerin güncelliğini yitirdiği, eski tarihli haberin toplum tarafından bilinmesinde başvuru tarihi itibarıyla kamu yararının da bulunmadığı, tüm bu hususlar ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 17/6/2015 tarihli ve E.2014/4-56, K.2015/1679 sayılı kararında ayrıntıları belirtilen unutulma hakkı kapsamı birlikte değerlendirildiğinde talebe konu URL içeriklerinin başvuranın kişilik haklarını zedeler bir hal aldığı, talep edenin açıkça kişilik haklarını ihlal edecek unsurların ilk bakışta tespit edilebildiği"

sonuç ve kanaatine varıldığı belirtilmiştir. Fakat, geniş bir zaman çizelgesine yayılan bu haber ve içeriklerin hangilerinin yukarıdaki gerekçe kapsamına girdiği kararda açıklanmamıştır. Hiçbir talep reddedilmezken, örneğin Viki Kaynak üzerinden yayınlanan ve sadece bir yerde, Mehmet Ali Yaprak ve Kaçırılması ile ilgili bölümde

Ekran Görüntüsü 138: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

“Topal’ın öldürülmesiyle ilgili olarak Park Holding, Havaş ihalesi, **Turgay Ciner’in servetinin kaynakları**, Topal’ın Havaş ihalesine Park Holding arkasına gizlenerek ve gizli ortak olarak katıldığı ve Holding’in gizli ve kirli işlerinin bulunduğu iddialarıyla da çeşitli yorumlar getirilmeye çalışılmaktadır” cümlesi içinde ismi geçerken, tüm rapor ve kaynağa yaptırım uygulanması Hakimlik tarafından açıklanmamış, rapor araya “kaynatılmıştır”. Aksi takdirde, bir sulh ceza hakimliği, Susurluk Raporunun kamuoyunu artık ilgilendirmediyi ve tarihsel bir veri olarak saklanma zorunluluğunun bulunmadığını mı iddia etmektedir? Zedelenen talep edenin kişisel haklarından ziyade toplumsal hafızadır.¹⁷³

Ekran Görüntüsü 139: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

AKP Merkez Karar ve Yönetim Kurulu üyesi Nurhayati İnanç, hakkında Adnan Oktar tarafından yönetilen suç örgütüne yardım ettiği iddiasıyla suç duyurusunda bulunduğu iddiaları ile örgüt hakkında yapılan yargılamada örgüt lehine yardım ettiğine dair iddiaların aktarıldığı 28 farklı haberin kişilik haklarını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Bu yöndeki talebi Bakırköy 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **13.12.2023** tarih ve 2023/8921 sayılı kararı ile kabul edilirken aralarında Veryansın TV, Gerçek Gündem, Gazete Duvar, Cumhuriyet, Milli Gazete, Yeni Akit, T24, Gazete Pencere ve Artı Gerçek’in de haberleri yer alan haber ve içeriklerin erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda, tüm bu haberlerin sadece **“talep edenin kişilik haklarına doğrudan saldırı niteliğinde olduğu”** belirtilmiştir.

Bu karara karşı, “AKP MKYK üyesi Hayati İnanç hakkında ‘Adnan Oktar örgütüne yardım’dan suç duyurusu” başlıklı bir haber yayınlayan Veryansın TV tarafından itiraz edilmiş, bu itiraz talebi Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliğinin **18.12.2023** tarih ve 2023/8147 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Kararda, itiraza konu “haberlerin güncel ve

¹⁷³ İfade Özgürlüğü Derneği’nin Eylül 2022 içinde yayınlanan **Hafızamız Siliniyor: İnternet Sansürlerinin Unutulma Hakkı Boyutu** başlıklı çalışmasının devamı niteliğindeki **Hatırlama Hakkı: İnternet Sansürünün Toplumsal Hafıza Boyutu** (Haziran 2024) çalışmasında tematik olarak, unutulma hakkından ziyade, tarihsel kayıtların, toplumsal hafızanın ve basın arşivlerinin korunması ve dolayısıyla arşivlerin sadece geçmişin bir kaydı olmadığı ve arşivlerin sadece bugün için değil, gelecek nesiller için de korunmasını ve kullanılmasını sağlamak bağlamında hatırlama hakkı işlenmiştir. Bkz. https://ifade.org.tr/reports/HatirlamaHakki_2024.pdf

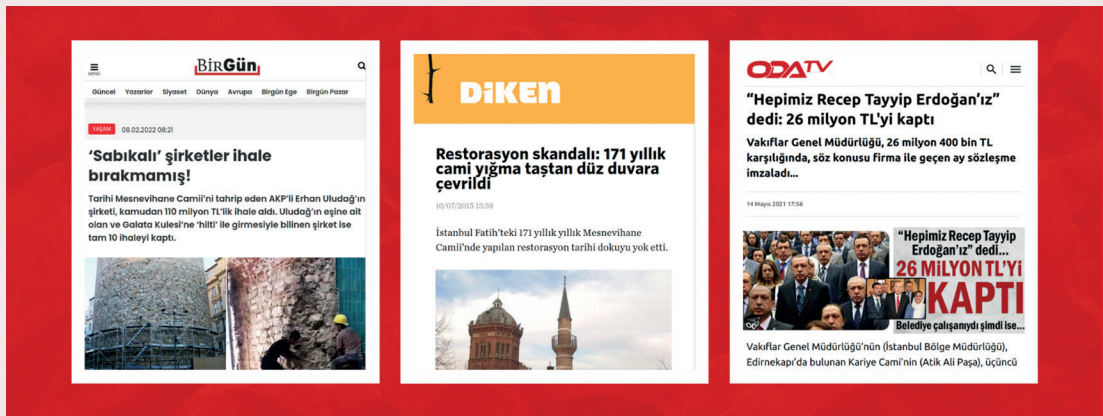
görünür gerçekliğe uygun olduğu, toplumun bilgi edinme, basının haber verme hakkı kapsamında kaldığı, habere yönelik toplumsal ilginin bulunduğu, adli bir olayın gazetecilik tekniği gereği okuyucunun ilgisini çekecek nitelikte aktarıldığı, öze biçim arasındaki dengenin bozulmadığı, demokratik toplum tarafından meşru sayılabilecek nitelikte, basın özgürlüğüne getirilmesi gereken bir sınırlamanın gerekli olmadığı, davacının kişilik haklarına bir saldırı bulunmadığı sonucuna” varıldığı belirtilmiştir. Bakırköy 3. Sulh Ceza Hakimliği, yaptırım kararını sadece Veryansın TV haberi bakımından kaldırmamış, Bakırköy 2. Sulh Ceza Hakimliği kararında yer alan 28 haber bakımından kaldırmıştır.

Ekran Görüntüsü 140: Bakırköy 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

AKP'ye yakınlığı ile bilinen ve birçok kamusal inşaat ihalesi aldığı iddia edilen iş insanı Erhan Uludağ, tarihi Mesneviyhane Camiinde yapılan skandal restorasyonla gündeme gelmişti. Uludağ'ın talebiyle, BirGün, OdaTV, Diken ve Haber Erk'te yayınlanan dört haberin İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.10.2023** tarih ve 2023/7808

Ekran Görüntüsü 141: İstanbul 7. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla yaptırım uygulanan haberler

sayılı kararıyla erişime engellenmesine ve yayından çıkartılmasına karar verilmiştir. Kararda, talep edenin “herhangi bir siyasi parti üyeliğinin olmadığına ilişkin e-devlet çıktısının sunulduğu, haberin devamında ihaleyi aldığı belirtilen Es Yapı şirketiyle 2011 yılından bu yana hiçbir ticari münasebetinin olmadığını beyan ettiği, buna ilişkin ticaret sicili gazetesinin de sunulduğu, bu itibarla erişimin engellenmesi talep edilen haberlerin ilk bakışta gerçeği yansıtmadığı ve talep edenin kişilik haklarına saldırı unsurlarının ilk bakışta tespit” edildiği belirtilmiştir.

Esnaf Sanatkarlar ve Kooperatifçilik Genel Müdür Yardımcısı Eyüp Aksoy’un ismi 2020 yılı içinde Ticaret Bakanlığı bünyesinde “otobüs hizmeti satın almak üzere açılan bir ihale” ile gündeme gelmiş, ihaleyi, Eyüp Aksoy’un damadı, Keçirören eski belediye başkanı AKP’li Mustafa Ak’ın oğlu Yusuf İslam Ak’ın kazandığı ve 1.6 milyon TL bedelli ihalede 1.9 milyon TL ödeme yapıldığı iddia edilmişti. Ersoy tarafından yapılan bir başvuruyla, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliğinin **29.03.2022** tarih ve 2022/2141 sayılı kararıyla, aralarında Sözcü, Tele1, Yeniçağ Gazetesi, Kısa Dalga ve Milli Gazete’de yayınlanan haberlerle birlikte toplam 10 habere erişim engellenmişti. Aksoy tarafında, 2023 içinde, Bakırköy 4. Sulh Ceza Hakimliği kararına istinaden Erişim Sağlayıcıları Birliğine başvurulmuştur. 5651 sayılı Yasanın 9/9 maddesinde yer alan hükme istinaden, Birlik **03.03.2023** tarih ve 2023/36 sayılı kararıyla 26 farklı habere erişim engellenmesine karar vermiştir.

Ekran Görüntüsü 142: Erişim Sağlayıcıları Birliğinin kararıyla erişime engellenen haberler

Örnekler daha önceki yıllarda olduğu gibi çoğaltılabilir, fakat çok sayıda örnekte görüldüğü üzere kamuoyunu yakından ilgilendiren birçok habere sulh ceza hakimlikleri tarafından yaptırım uygulanmaya devam etmektedir. Aşağıda daha detaylı değerlendirileceği üzere, Anayasa Mahkemesinin 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesi hakkında 2021 sonuna doğru **yapısal sorunlar tespit ettiği** Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri pilot karar¹⁷⁴ ve bu kararna istinaden, gecikmeli de olsa

¹⁷⁴ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021.

9. maddeyi norm denetimi sonucunda Ekim 2023 içinde iptal etmesi¹⁷⁵ ve son olarak pilot kararını uygulayıp, 9. maddeyle ilgili **503 bireysel başvuruda** Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünün ve Anayasa'nın 40. maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verdiği Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu¹⁷⁶ kararına rağmen, sulh ceza hakimlikleri, sanki Anayasa Mahkemesi bu hükmün açıkça Anayasa'ya aykırılığını tespit etmemiş ve hatta iptal etmemiş gibi karar vermeye devam etmektedir. Bir başka deyişle, bu ve önceki raporlarımızda da görüldüğü üzere, sulh ceza hakimlikleri, sistematik ve dikkat çekici seviyede Anayasa Mahkemesinin kararlarını göz ardı etmektedir.

Hatta sulh ceza hakimlikleri tarafından bağlayıcı nitelikteki Anayasa Mahkemesi kararlarının ancak "istisnai" durumlarda uygulandığı görülmektedir. Birçok şablon kararda Anayasa Mahkemesi kararlarına atıf yapılsa dahi, belirlenen ilkelerin tek cümlelik değerlendirmelerle kararlarda yer aldığı görülmektedir. Bunda tabii ki, 2023 ve daha önceki raporlarımızda da görüleceği üzere siyasi nitelikli taleplerin önemli bir rolü mevcuttur.

2023 yılında da özellikle Şubat 2023 depremleri sonrası ve Mayıs 2023 Genel Seçimleri öncesinde Cumhurbaşkanı Erdoğan'dan birçok üst düzey siyasetçiye, çok sayıda kamu şahsiyetinden bazı kamu kurumları ve hükümete yakın şirketler sürekli olarak incinen itibarlarını, onur ve haysiyetlerini korumak üzere sulh ceza hakimliklerine başvurmuştur. Sulh ceza hakimliklerinin de bu talepleri ne şekilde değerlendirdiklerini, şablon kararlarla, ifade ve basın özgürlüğünü hiçe sayarak karar aldıklarını 150'ye yakın örnekle bu raporda gösterdik. Aşağıda da detaylandırıldığı üzere, iptal edilmesine rağmen **10.10.2024** tarihine kadar yürürlükte kalmaya devam edecek olan 9. madde hükmüne istinaden çok sayıda karar 2024 yılı içinde de verilmeye devam etmiştir. Dolayısıyla, iptal süreci ve 2024 uygulamalarına bir sonraki raporumuzda yer vereceğiz.

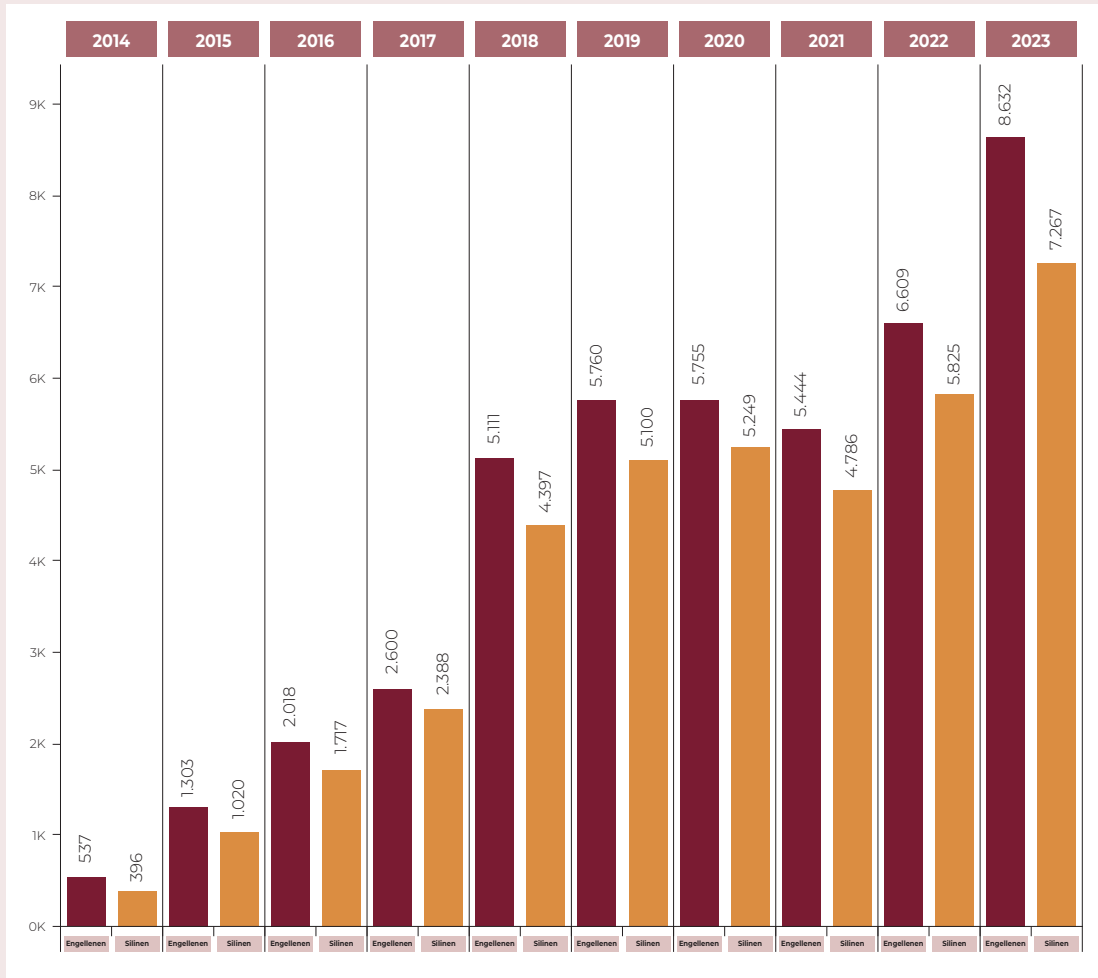
¹⁷⁵ AYM Norm Denetim Kararı: AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425.

¹⁷⁶ Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/1430, 22.11.2023.

ENGELLENEN VE SİLİNER HABER (URL) İSTATİSTİKLERİ - GENEL TOPLAM (2014-2023)

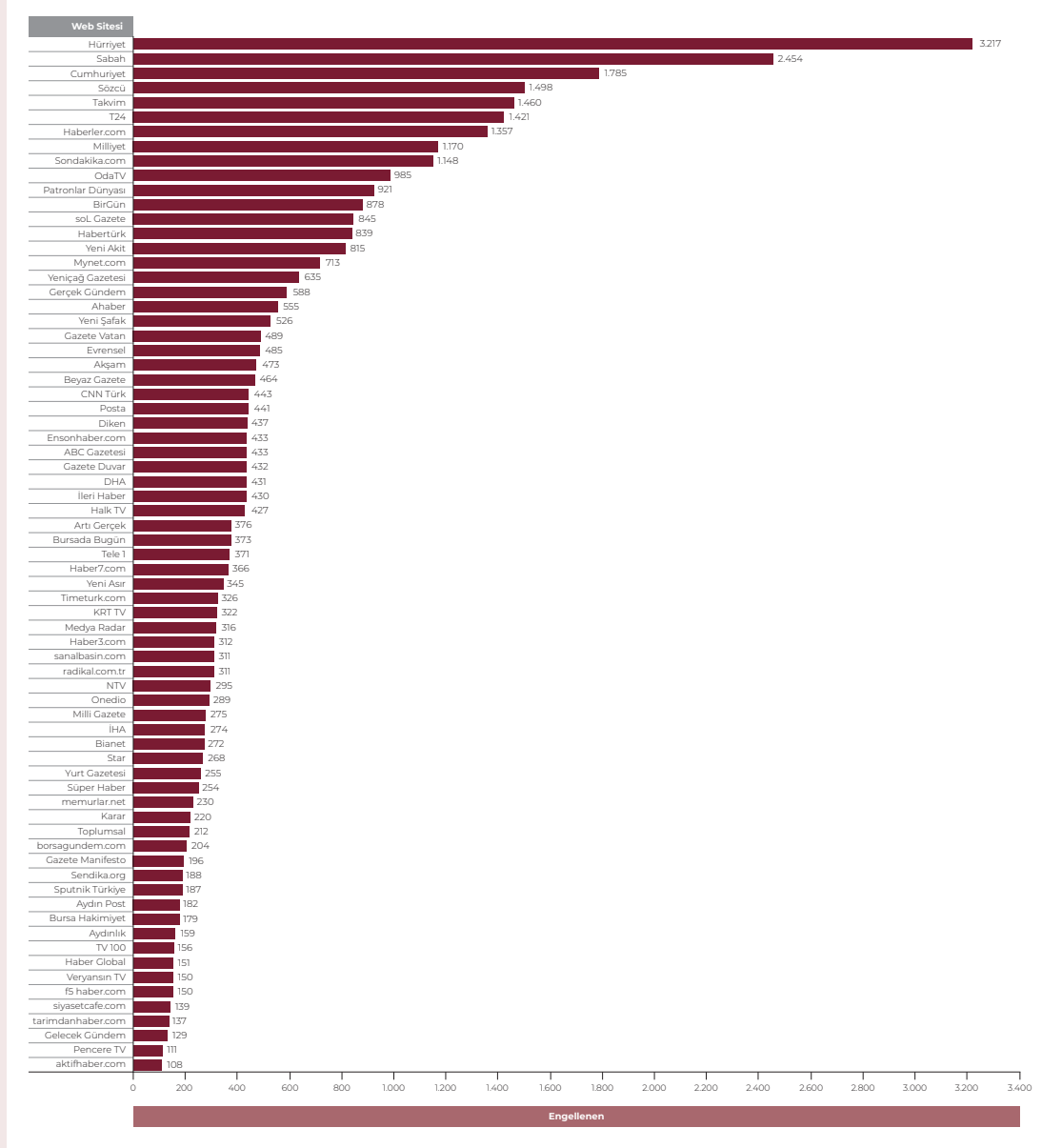
5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle URL bazlı erişim engelleme yaptırımını Şubat 2014 içinde yürürlüğe girmesinden sonraki süreçte ve **31.12.2023** tarihi itibari ile **1.083 web sitesinin** erişime engellenen toplam **43.769** haber adresi (URL) ve haber siteleri tarafından silinen veya kaldırılan **38.145** haber adresi (URL) tespit edilmiştir. Bu haberler **581** farklı **sulh ceza hakimliği** tarafından verilen **7.840** farklı **kararla** erişime engellenmiştir. Yıllık bazda toplam **8.632** erişime engellenen haberle **2023** birinci sırada yer alırken, **2023** aynı zamanda, toplam **7.267** haberle en çok haber silinen veya çıkarılan yıl olmuştur.

Şekil 19: Yıllık Bazda 9. Madde Kapsamında Erişime Engellendikten Sonra Silinen Toplam Haber Adresleri (URL)

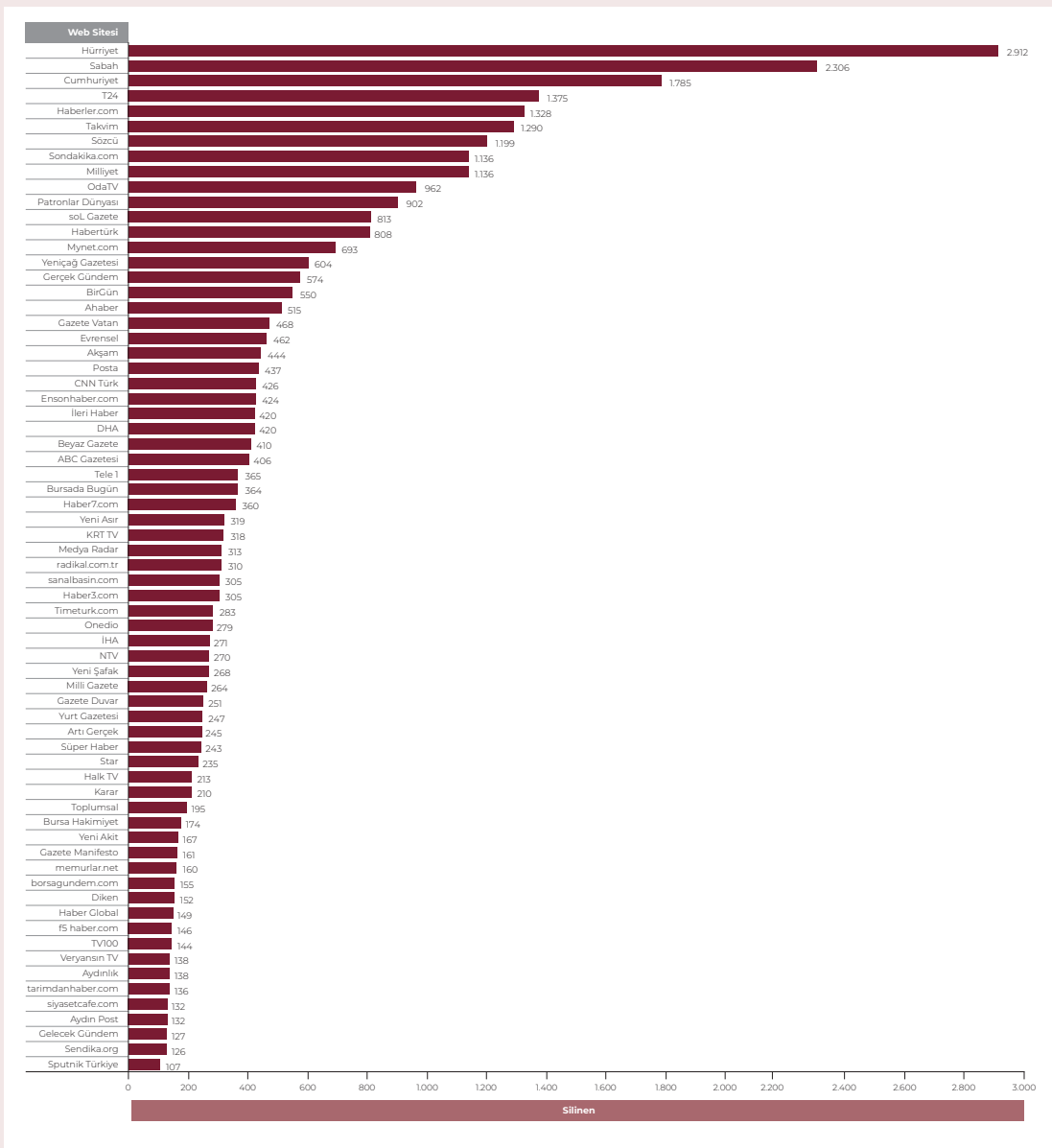
2023 sonu itibarı ile genel toplamda “**en çok haberi engellenen haber sitesi**” kategorisinde Şekil 20’de görüleceği üzere **3.217 haberi** engellenen **Hürriyet** birinci sırada, **2.454 haberi** engellenen **Sabah** ikinci sırada, **1.785 haberi** erişime engellenen **Cumhuriyet** üçüncü sırada, **1.498 haberi** erişime engellenen **Sözcü** dördüncü sırada ve **1.460 haberi** erişime engellenen **Takvim** beşinci sırada yer almaktadır. Genel toplamda 100’den fazla haberi erişime engellenen haber sitelerinin detaylarına Şekil 20’de yer verilmiştir.

Şekil 20: Engellenen Haber (URL) Sayıları – Genel Toplam: 2014-2023

2023 sonu itibarı ile genel toplamda “**en çok haberi kaldıran haber sitesi**” kategorisinde de Şekil 21’de görüleceği üzere **2.912** haberini kaldıran **Hürriyet** birinci sırada, **2.306** haberini kaldıran **Sabah** ikinci sırada, 1.785 haberini kaldıran Cumhuriyet üçüncü sırada, 1.375 haberini kaldıran **T24** dördüncü sırada ve 1.328 haberini kaldıran **Haberler.com** haber sitesi beşinci sırada yer almıştır.

Şekil 21: Silinen Haber (URL) Sayıları – Genel Toplam: 2014-2023

Tablo 2’de de 2023 sonu itibarıyla ilk 25’e giren haber siteleri, bu sitelerin kaç tane haberinin erişime engellendiği, kaç haberi sildiği veya web sitesinden çıkardığı ve engellenen URL sayısı ile silinen/çıkarılan URL sayısı oranı gösterilmektedir.

Tablo 2: 2014-2023 Haber Erişim Engellemeleri Lig Tablosu

Sıra	Haber Sitesi	Engellenen URL Sayısı	Silinen URL Sayısı	Silme Oranı
1	Hürriyet	3217	2912	91%
2	Sabah	2454	2306	94%
3	Cumhuriyet	1785	1785	100%
4	Sözcü	1498	1199	80%
5	Takvim	1460	1290	88%
6	T24	1421	1375	97%
7	Haberler.com	1357	1328	98%
8	Milliyet	1170	1136	97%
9	Sondakika.com	1148	1136	99%
10	OdaTV	985	962	98%
11	Patronlar Dünyası	921	902	98%
12	BirGün	878	550	63%
13	soL Gazete	845	813	96%
14	Habertürk	839	808	96%
15	Yeni Akit	815	167	20%
16	Mynet.com	713	693	97%
17	Yeniçağ Gazetesi	635	604	95%
18	Gerçek Gündem	588	574	98%
19	A Haber	555	515	93%
20	Yeni Şafak	526	268	51%
21	Gazete Vatan	489	468	96%
22	Evrensel	485	462	95%
23	Akşam	473	444	94%
24	Beyaz Gazete	464	410	88%
25	CNN Türk	443	426	96%

5651 sayılı Kanun’un 9(3) maddesine göre 29.07.2020 tarihinde yapılan değişikliklere kadar hakimlikler sadece “erişimin engellenmesine” karar verebilirken, bu tarihten sonra haber ve içeriklerin yayından çıkarılmasına da karar verebilirler. 2019 raporumuzdan bu yana belirttiğimiz üzere 29.07.2020 değişikliklerine kadar olan süreçte ve hatta 29.07.2020 tarihinden sonra da çok sayıda haber sitesinin hakimlikler tarafından verilen “erişimin engellenmesi” kararlarına istinaden haber ve içerikleri web sitelerinden çıkardıkları gözlemlenmiştir. Fakat, hakimlikler:

- 29.07.2020 öncesinde sadece erişimin engellenmesine
- 29.07.2020 tarihinden sonra erişimin engellenmesine ve/veya içeriğin çıkarılmasına

karar verebilir. Bu yaptırımlardan erişimin engellenmesi sadece İnternet servis sağlayıcılarının uygulayabileceği bir yaptırım olmakla birlikte, içeriğin çıkarılması yaptırımı içerik ve yer sağlayıcılarının uygulaması gereken bir yaptırımdır.

5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında sulh ceza hakimliklerinin **sadece** "erişimin engellenmesi" yaptırımını içeren kararlarına istinaden çok sayıda haber sitesi sıklıkla ve giderek artan şekilde erişime engellenen haber ve içeriklerini web sitelerinden kaldırmakta ve çıkarmaktadır. Fakat, hakimliklerin içerik veya haberin çıkarılmasına karar vermediği durumlarda, içerik ve haberlerin kaldırılmasını gerektirecek yasal bir dayanak yoktur. Bu uygulama kısmen ESB'den içerik sağlayıcılara ve haber sitelerine aşağıdaki şekilde gönderilen matbu bildirimlerden kaynaklanmaktadır. ESB içerik sağlayıcılara gönderdiği bildirimlerde hakimlik kararlarının içeriğinde yer alan yaptırım şeklinden bağımsız bir şekilde kararlarda "**yer alan içeriklerin yayından çıkarılması halinde**" ESB'ye bilgi verilmesini talep etmektedir. İçerik çıkarma yaptırımını içeren kararlar bakımından bu bildirim zorunlu olmakla birlikte, sadece erişimin engellenmesine karar verilen durumlarda, içerik çıkarma konusunda herhangi bir yaptırım veya bildirim yapılması hukuken zorunlu değildir.

Sayın ifade.org.tr Yetkilisi,

5651 sayılı kanunun 6/A maddesi ile Erişim Sağlayıcıları Birliği kurulmuştur.

5651 sayılı kanunun 3.maddesi uyarınca; Bu Kanun kapsamındaki faaliyetleri yurt içinden ya da yurt dışından yürütenlere, internet sayfalarındaki iletişim araçları, alan adı, IP adresi ve benzeri kaynaklarla elde edilen bilgiler üzerinden elektronik posta veya diğer iletişim araçları ile bildirim yapılabilir.

5651 kanunun 9. maddesi "...Hakimin bu madde kapsamında verdiği içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararları doğrudan Birliğe gönderilir...Erişimin engellenmesine konu içeriğin yayından çıkarılmış olması durumunda hâkim kararı kendiliğinden hükümsüz kalır...Birlik tarafından ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcıya gönderilen **içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararının gereği derhâl, en geç dört saat içinde ilgili içerik ve yer sağlayıcılar ile erişim sağlayıcı tarafından yerine getirilir**...Sulh ceza hâkiminin kararını bu maddede belirtilen şartlara uygun olarak ve süresinde yerine getirmeyen içerik, yer ve erişim sağlayıcıların sorumluları, beş yüz günden üç bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır" şeklinde düzenlenmektedir.

Bu kapsamda ekte tarafınıza gönderilen İSTANBUL 4. SULH CEZA HAKİMLİĞİ'nin 12.03.2021 Tarih ve 2021/1331 D. İş sayılı kararında **yer alan içeriklerin yayından çıkarılması halinde** Birliğimize bilgi verilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Erişim Sağlayıcıları Birliği

Bu uygulamanın bir sonucu olarak içerik sahipleri tarafından "kendi kendine kaldırılan içeriklerle" **oto-sansür artmakta** ve 5651 sayılı Kanun'un 9(7) maddesi gereğince "erişimin engellenmesine konu içeriğin yayından çıkarılmış olması durumunda" sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen kararlar "kendiliğinden hükümsüz" kalmaktadır. Bir başka deyişle, içerik sahipleri haberleri web sitelerinden çıkarma kararı olmadan ve kendi kendilerine kaldırıncaya sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen kararlar da ortadan kalkmaktadır. Dolayısıyla, yok hükmündeki bir yargı kararına karşı herhangi bir hukuk yoluna da başvurulması mümkün olmamaktadır.

Anayasa Mahkemesinin 9. maddeyi iptal kararı ancak 10.10.2024 tarihinde yürürlüğe girecektir. O tarihe kadar gerek kavram kargaşası gerekse uygulamadaki sorunlar devam edecek, fakat haber siteleri erişim engelleme kararlarına istinaden haber

ve içerikleri çıkartmaya devam edecektir. Kanun koyucunun, 10.10.2024 tarihinden sonra 9. maddenin yerine nasıl bir alternatif sunacağı ise henüz netleşmemiştir.

İNTERNET ADRESLERİNİN ARAMA MOTORLARI İLE İLİŞKİLENDİRİLMEMESİ

29.07.2020 tarihli ve 7253 sayılı Kanunla 5651 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler kapsamında bu Kanun'un kişilik haklarının ihlali ile ilgili 9. maddesine arama motorları ile ilgili de yeni bir yaptırım eklenmiştir. Yukarıda da kısaca değinildiği üzere, 9. maddenin 10. paragrafına istinaden talepte bulunanların "adının bu madde kapsamındaki karara konu **İnternet adresleri ile ilişkilendirilmemesine**" karar verilebilir. Sulh ceza hakimlikleri bu tip talepleri değerlendirirken hangi **arama motorlarına bildirim** yapılacağını belirtmek zorundadır. Hakimliklerin belirlediği arama motorlarına bildirim ise ESB tarafından yapılacaktır.

5651 sayılı Kanun'un 9. maddesine eklenen arama motorları ile ilgili bu yeni yaptırım 29.07.2020 tarihinden itibaren uygulanmaya başladı ve hakimlikler 2023 sonuna kadar **283 farklı kararda** bu yaptırıma hükmetti. **2023** içinde bu yaptırıma **43** farklı hakimlik tarafından **130** kararda yer verildi. 117 farklı hakimlik kararında **Google**, 106 kararda **Yandex**, 62 kararda **Yahoo**, 55 kararda **Bing**, 17 kararda **Yaani** ve **Ask**, 15 kararda **DuckDuckGo** ve 13 kararda **Baidu** arama motorları ile talep edenlerin isimlerinin ilgili kararlarda bahsi geçen haber ve içeriklerle ilişkilendirilmemesine karar verilmiştir.

Hakimlikler, **arama motoru olmamasına rağmen** üç kararda **YouTube**, iki kararda **X** (Twitter), dört kararda **Safari** ve üç kararda da **Mozilla** web tarayıcılarıyla talep edenlerin isimlerinin ilgili kararlarda bahsi geçen haber ve içeriklerle ilişkilendirilmemesine karar vermiştir. Kanun gereği hakimlik kararında Birlik tarafından hangi arama motorlarına bildirim yapılacağını belirtmesi gerekmesine rağmen 12 kararda herhangi bir arama motoru ismi belirtilmemiştir.

Ekran Görüntüsü 143: Arama Motorlarına Bildirim

C- 5651 sayılı yasanın 9/10 maddesi uyarınca Erişim Sağlayıcıları Birliğine yazılacak müzakerede başvuranın adının karara konu internet adresleri ile ilişkilendirilmemesi amacıyla Google, Yandex, Bing, Ask, Facebook, Wikipedia, Youtube ve Twitter isimli arama motorları ve sosyal medya organlarına bildirimde bulunulmasının İSTENİLMESİNE,

Twitter, Facebook ve YouTube 5651 sayılı Kanun kapsamında “**sosyal ağ sağlayıcısı**” olarak değerlendirilirken, **Safari ve Mozilla**’nın popüler web tarayıcıları olduğu herkes tarafından bilinmektedir. **Ask** sitesi de yaklaşık 12 senedir arama motoru fonksiyonu içermemektedir. Dolayısıyla, sulh ceza hakimlikleri tarafından Twitter, YouTube, Safari, Mozilla ve Ask’a yönelik alınmış kararlar, bu platformlar ve tarayıcılar arama motoru olmadığı için sulh ceza hakimlikleri dilinde bu kararlar “**usul ve yasaya aykındır.**” Bu usul ve yasaya aykırı uygulama ise 2020’den beri dikkat çekmektedir.

ANAYASA MAHKEMESİNİN ALİ KIDIK KARARI VE İLK BAKIŞTA İHLAL UYGULAMASI

Anayasa Mahkemesi Ekim 2017 içinde vermiş olduğu Ali Kılık Başvurusu ile ilgili kararında¹⁷⁷ 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesi kapsamında verilen erişim engelleme kararlarının **cezai ve idari bir yaptırım değil, koruma tedbiri niteliğinde olduğunu belirtmiş**¹⁷⁸ ve 9. maddede öngörülen erişime engelleme usulünün her türlü haber ve yazı hakkında başvurulabilecek bir hukuki yol olmadığını, **istisnai olması gerektiğini** vurgulamıştır. Bu kapsamda, Anayasa Mahkemesi, 5651 Sayılı Kanun’un 9. maddesi kapsamında verilecek olan erişimin engellenmesi kararlarının sulh ceza hakimlikleri tarafından ancak daha ileri bir inceleme yapmaya gerek olmaksızın, **ilk bakışta** kişilik haklarının ihlal edildiği¹⁷⁹ durumlarda uygulanabileceğini belirtmiştir. Anayasa Mahkemesi ilk bakışta ihlal denetiminin uygulanması zorunluluğunu kişilik haklarının hızlı bir şekilde korunması ihtiyacıyla ifade ve basın hürriyeti arasında adil bir dengenin korunmasının bir ön koşulu olarak kabul etmiştir.¹⁸⁰ Anayasa Mahkemesi Ali Kılık kararını ve ilk bakışta ihlal doktrinini bugüne kadar 17 farklı başvuru ile ilgili kararında uygulamıştır.¹⁸¹

Anayasa Mahkemesinin Ekim 2017 içinde vermiş olduğu Ali Kılık kararı sulh ceza hakimlikleri açısından bağlayıcıdır ve 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesi kapsamında yapılan talepler değerlendirilirken ve erişimin engellenmesi ve/veya içeriklerin çıkarılması ile ilgili talepler karara bağlanırken ilk bakışta ihlal değerlendirmesi

¹⁷⁷ Ali Kılık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017.

¹⁷⁸ A.A. Başvurusu, B. No: 2014/7244, 12.09.2018, § 20.

¹⁷⁹ Kemal Gözler, “Kişilik Haklarını İhlal Eden İnternet Yayınlarının Kaldırılması Usûlü ve İfade Hürriyeti: 5651 Sayılı Kanunun 9’uncu Maddesinin İfade Hürriyeti Açısından Değerlendirilmesi”, Rona Aybay’a Armağan (Legal Hukuk Dergisi, Özel Sayı, Aralık 2014), İstanbul, Legal, 2014, Cilt I, s.1059-1120: <http://www.anayasa.gen.tr/5651.pdf>.

¹⁸⁰ Ali Kılık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017, § 63.

¹⁸¹ Kemal Gözler Başvurusu, (B. No: 2014/5232, 19.04.2018); Miyase İlknur ve Diğerleri Başvurusu (B. No: 2015/15242, 18.07.2018); A.A. Başvurusu, (B. No: 2014/7244, 12.09.2018); Yeni Gün Haber Ajansı Basın ve Yayıncılık A.Ş. Başvurusu, (B. No: 2015/6313, 13.09.2018); IPS İletişim Vakfı Başvurusu (B. No: 2015/14758, 30.10.2018); Özgen Acar Başvurusu, (B. No: 2015/15241, 31.10.2018); IPS İletişim Vakfı Başvurusu (2) (B. No: 2015/15873, 07.03.2019); Banş Yarkadaş Başvurusu (B. No: 2015/4821, 17.04.2019); Medya Gündem Dijital Yayıncılık Ticaret A.Ş. (3) Başvurusu (B. No: 2015/16499, 03.07.2019); Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-SEN) Başvurusu (B. No: 2015/11131, 04.07.2019); Kemalettin Bulamacı Başvurusu (B. No: 2016/14830, 04.07.2019); Kerem Altıparmak ve Yaman Akdeniz Başvurusu (3) (B. No: 2015/17387, 20.11.2019); Kerem Altıparmak Başvurusu (B. No: 2015/8193, 27.11.2019); Kemal Gözler Başvurusu (2) (B. No: 2015/5612, 10.12.2019); Aykut Küçükaya Başvurusu (B. No: 2014/15916, 09.01.2020); Medeni Özer Başvurusu (B. No: 2017/15421, 30.09.2020); Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, R.G. 07.01.2022-31712.

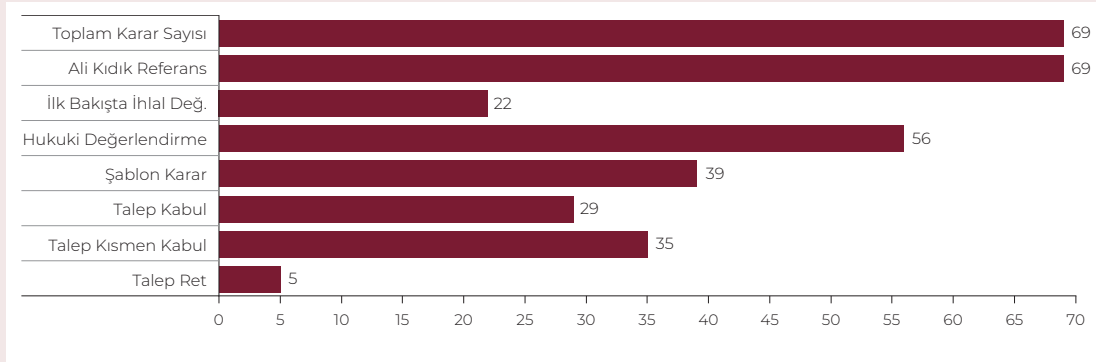
yapılması zorunludur. EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2019-2023 yılları bakımından her yıl için ayrı ayrı sulh ceza hakimliklerinin Anayasa Mahkemesi tarafından belirlenen ve bağlayıcı nitelikteki Ali Kılık kararı ilkelerini uygulayıp uygulanmadıkları değerlendirilmiştir.

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2019 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2019 yılı içinde Türkiye genelinde **690** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen **6.200** erişimin engellenmesi kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından sadece 17 farklı Hakimlik ve 19 farklı hâkim tarafından verilen **69 kararda (%0,011)** Ali Kılık kararına atıf yapıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla, 6.000'den fazla kararda Anayasa Mahkemesinin Ali Kılık kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, binlerce kararda **"ilk bakışta ihlal"** değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

2019 yılı içinde Ali Kılık kararına atıf yapan 69 kararın detaylı değerlendirmesi yapıldığında, 56 kararda hukuki değerlendirme yapıldığı fakat 39 kararın kopyala yapıştır şeklinde tekrar eden şablon karar olarak birbirinin aynısı olduğu ve sadece 22 kararda "ilk bakışta ihlal" değerlendirmesi yapıldığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, 69 karardan, 29 kararda taleplerin kabul edildiği, 35 kararda taleplerin kısmen kabul edildiği ve sadece 5 talebin reddedildiği gözlemlenmiştir. Geriye kalan 47 kararda ise sadece Ali Kılık kararının başvuru numarasına atıf yapılmakla yetinilmiş ancak hukuki olarak taleplere ilişkin Anayasa Mahkemesinin yapılmasını talep ettiği ilk bakışta ihlal doktrini değerlendirmesi yapılmamıştır. Ali Kılık kararına atıf olmasına rağmen ilk bakışta ihlal doktrini değerlendirmesi olmayan 39 kararın 13'ünde ise hiçbir hukuki değerlendirme de yapılmamıştır.

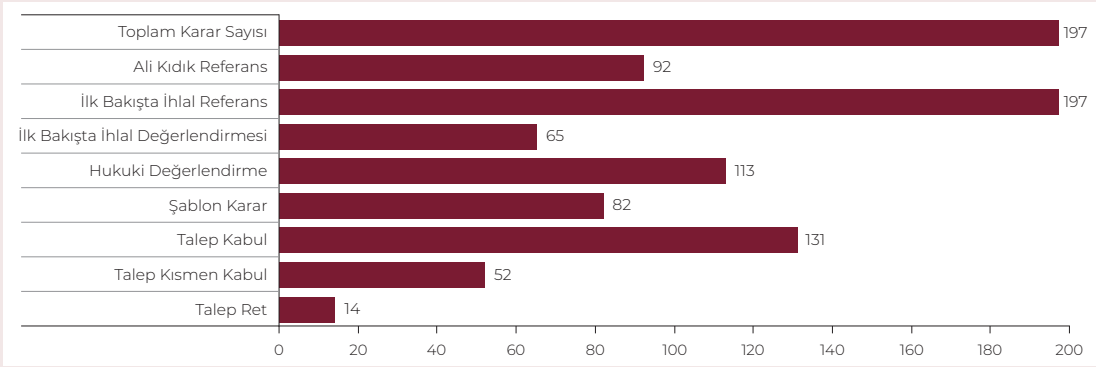
Şekil 22: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kılık Kararı 2019 Uygulama Performansı

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2020 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2020 yılı içinde Türkiye genelinde **369** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen **3.173** erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından **60** farklı Hakimlik ve **67** farklı hâkim tarafından verilen **92 kararda** doğrudan Ali Kılık kararına atıf yapıldığı ve **105 kararda** da Ali Kılık kararına atıf yapılmadan "ilk bakışta ihlal" ilkesine atıf yapıldığı ve **toplamda 197 kararda (%0,062)** bu ilkeye yer verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, **2.976** kararda Anayasa Mahkemesinin Ali Kılık kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, binlerce kararda "**ilk bakışta ihlal**" değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Şekil 23: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kılık Kararı 2020 Uygulama Performansı

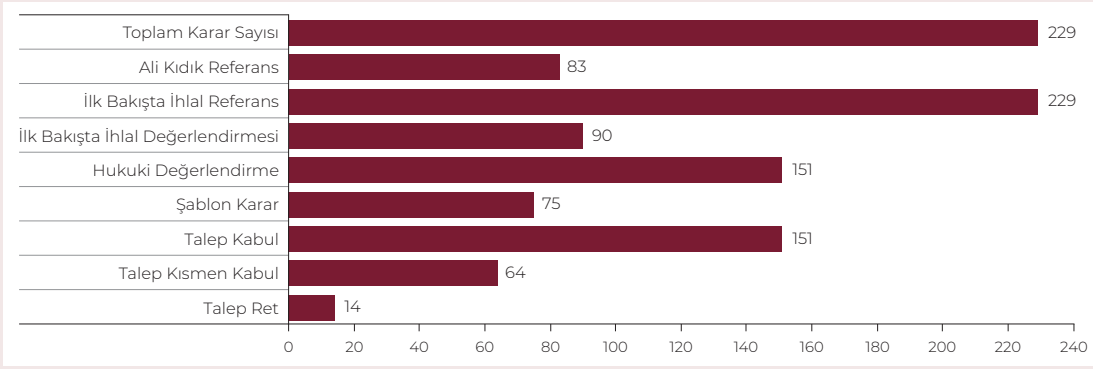

2020 yılı içinde Ali Kılık kararna doğrudan veya dolaylı atıf yapan **197** kararın detaylı değerlendirmesi yapıldığında, **113 kararda** hukuki değerlendirme yapıldığı fakat 82 kararın kopyala yapıştır şeklinde tekrar eden şablon karar olarak birbirinin aynısı olduğu ve sadece **65 kararda** "ilk bakışta ihlal" değerlendirmesi yapıldığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, ilk bakışta ihlal değerlendirmesine atıf yapan 197 karardan, 131 tanesinde taleplerin kabul edildiği, 52 kararda taleplerin kısmen kabul edildiği ve sadece 14 talebin reddedildiği gözlemlenmiştir. **132 kararda** ise sadece Ali Kılık kararının başvuru numarasına veya ilk bakışta ihlal ilkesine atıf yapılmakla yetinilmiş ancak hukuki olarak taleplere ilişkin Anayasa Mahkemesinin yapılmasını talep ettiği ilk bakışta ihlal doktrini değerlendirmesi yapılmamıştır. Ali Kılık kararına atıf olmasına rağmen ilk bakışta ihlal doktrini değerlendirmesi olmayan **132 kararın 83'ünde ise hiçbir hukuki değerlendirme** yapılmamıştır.

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2021 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2021 yılı içinde Türkiye genelinde **386** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen **3.504** erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından **81** farklı Hakimlik ve **84** farklı hâkim tarafından verilen **83 kararda** doğrudan Ali Kızık kararına atıf yapıldığı ve **146 kararda** da Ali Kızık kararına atıf yapılmadan "ilk bakışta ihlal" ilkesine atıf yapıldığı ve **toplamda 229 kararda (%0,065)** bu ilkeye yer verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, **3.275** kararda Anayasa Mahkemesinin Ali Kızık kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, önceki senelerde olduğu gibi binlerce kararda "**ilk bakışta ihlal**" değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Şekil 24: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kızık Kararı 2021 Uygulama Performansı

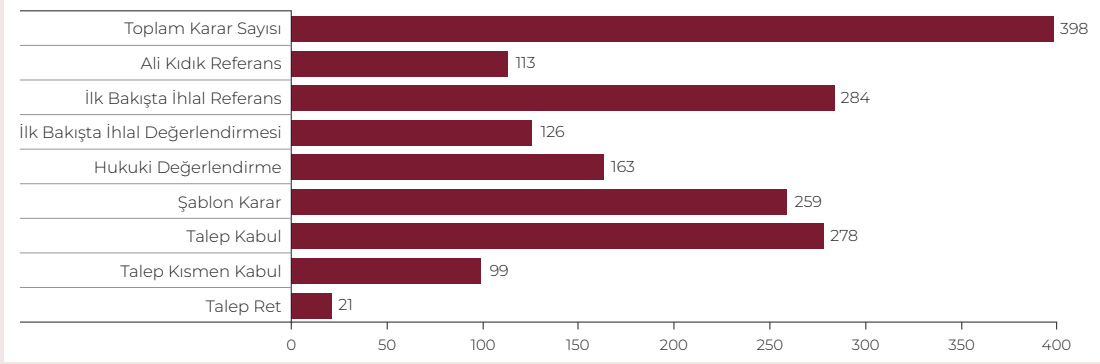

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2022 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2022 yılı içinde Türkiye genelinde **404** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen **4.118** erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkarılması kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından **116** farklı Hakimlik ve **144** farklı hâkim tarafından verilen **113 kararda** doğrudan Ali Kızık kararına atıf yapıldığı ve **284 kararda** da Ali Kızık kararına atıf yapılmadan "ilk bakışta ihlal" ilkesine atıf yapıldığı ve **toplamda 397 kararda (%6,8)** bu Ali Kızık kararına ve ilk bakışta ihlal ilkesine yer verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, **3.721** kararda Anayasa Mahkemesinin Ali Kızık kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, önceki senelerde olduğu gibi binlerce kararda "**ilk bakışta ihlal**" değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir. Detaylı incelendiğinde ise Ali Kızık kararına ve ilk bakışta ihlal ilkesine atıf yapılan **397 karardan sadece 126 tanesinde** sulh ceza hakimliklerinin ilk bakışta ihlal

ilkesine uygun değerlendirme yaptığı ve karar verdiği değerlendirilmiştir. İncelenen bu kararların **259** tanesinin de şablon karar olduğu değerlendirilmiştir.

Şekil 25: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2022 Uygulama Performansı

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2023 YILI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında 2019-2022 yılları için yapılan ilk bakışta ihlal değerlendirme sulh ceza hakimlikleri tarafından 2023 yılı içinde verilen kararları açısından da yapılmıştır. 2023 içinde 9. madde kapsamında en çok karar 5651 sayılı Kanunun 9. maddesi kapsamında karar veren hakimlikler aşağıdaki şekildedir:

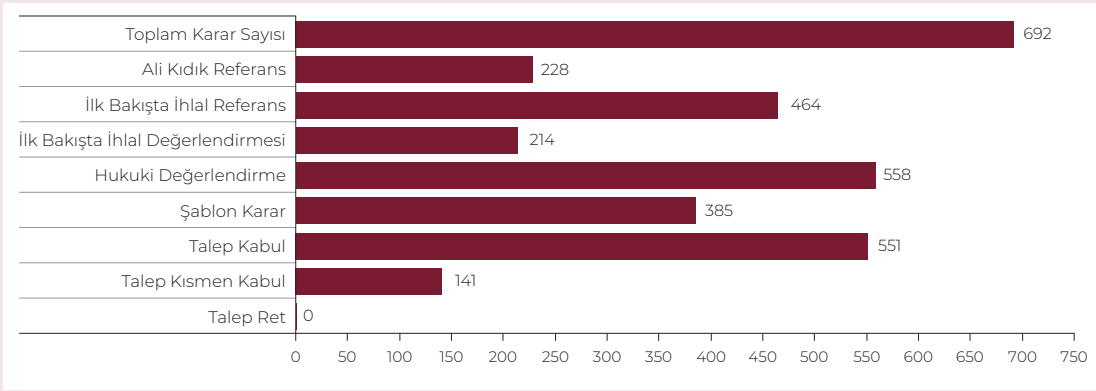
1. **119** kararla Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği
2. **100** kararla İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği
3. **100** kararla İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği
4. **100** kararla Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği
5. **94** kararla Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği
6. **93** kararla İstanbul 5. Sulh Ceza Hakimliği
7. **88** kararla Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği
8. **84** kararla İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği
9. **80** kararla İstanbul 8. Sulh Ceza Hakimliği
10. **77** kararla İstanbul 6. Sulh Ceza Hakimliği

Yukarıda görüldüğü gibi 2023 içinde en çok erişimin engellenmesi ve/veya içerik çıkarma kararı veren sulh ceza hakimlikleri listesinde ilk onda İstanbul'da yer alan altı hakimlik bulunmakta, dört hakimlik ise Ankara'da bulunmaktadır.

EngelliWeb raporlama çalışması kapsamında **2023** yılı içinde Türkiye genelinde yaklaşık **406** sulh ceza hakimliği tarafından 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi kapsamında verilen yaklaşık **4.692** erişimin engellenmesi ve/veya içeriğin çıkartılması kararı tespit edilmiş ve incelenmiştir. İncelenen erişimin engellenmesi kararlarından

122 farklı Hakimlik ve **152** farklı hâkim tarafından verilen **228 kararda** doğrudan Ali Kılık kararına atıf yapıldığı ve **464 kararda** da Ali Kılık kararına atıf yapılmadan “ilk bakışta ihlal” ilkesine atıf yapıldığı ve **toplamda 692 kararda (%14,74)** Ali Kılık kararına ve ilk bakışta ihlal ilkesine yer verildiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla, **4.000** kararda Anayasa Mahkemesinin Ali Kılık kararına atıf yapıldığına rastlanmamış, önceki senelerde olduğu gibi binlerce kararda “ilk bakışta ihlal” değerlendirmesinin yapılmadığı tespit edilmiştir. Detaylı incelendiğinde ise Ali Kılık kararına ve ilk bakışta ihlal ilkesine atıf yapılan **692 karardan sadece 214 tanesinde** sulh ceza hakimliklerinin ilk bakışta ihlal ilkesine uygun değerlendirme yaptığı ve karar verdiği değerlendirilmiştir. İncelenen **692 karardan 385** tanesinin de şablon karar olduğu değerlendirilmiştir.

Şekil 26: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kılık Kararı 2023 Uygulama Performansı

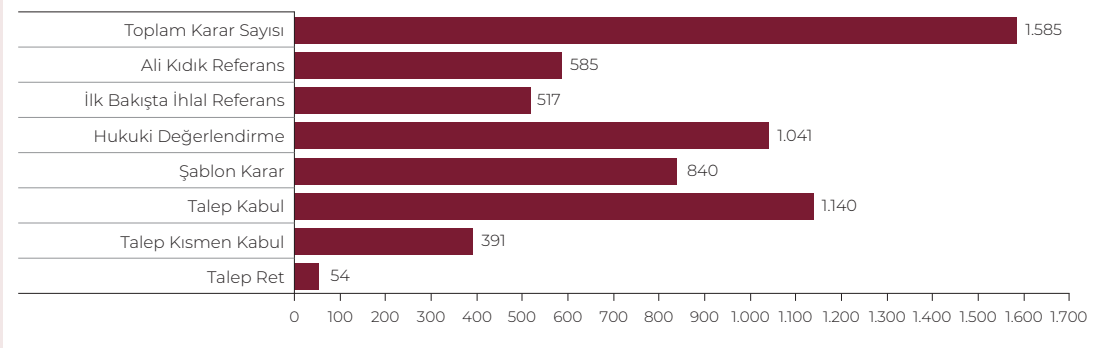

SULH CEZA HAKİMLİKLERİNİN 2019-2023 YILLARI İLK BAKIŞTA İHLAL DEĞERLENDİRMESİ KARŞILAŞTIRMASI

Anayasa Mahkemesinin Ali Kılık kararında benimsenen “ilk bakışta ihlal” değerlendirmesinin uygulanması zorunluluk iken **2019** yılında **binde 11** oranında ve çok az sayıda erişimin engellenmesi kararında bu karara atıf yapıldığı tespit edilmiştir. **2020** yılında ise bu oran **binde 62**'ye yükselirken, **2021** yılında da çok az bir artışla **binde 65**'e ulaşmışken bu oran **2022** içinde **binde 96**'a ulaşmıştır. **2023** yılında ise bu oran **binde 147**'e ulaşmıştır.

2019 yılında Ali Kılık kararında yer alan “ilk bakışta ihlal” ilkesine atıf yapılan 69 karardan sadece 22 tanesinde, bir başka deyişle **binde 3'ünde** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı görülürken **2020** yılı içinde “ilk bakışta ihlal” ilkesine atıf yapılan 197 karardan sadece 65 tanesinde, bir başka deyişle, **binde 20'sinde** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı görülmüştür. **2021** yılında “ilk bakışta ihlal” ilkesine atıf yapılan 229 karardan sadece 90 tanesinde bir başka deyişle, **binde 25'inde** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı görülmüştür. **2022** yılında ise

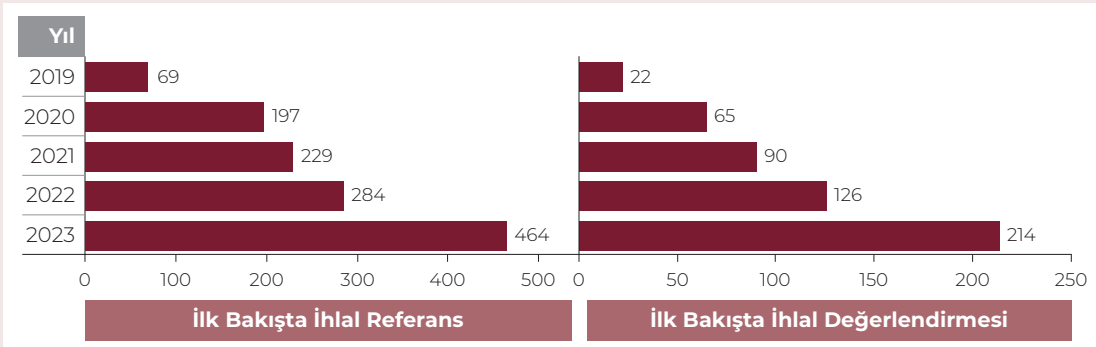
Şekil 27: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararı 2019-2023 Uygulama Performansı

“ilk bakışta ihlal” ilkesine atıf yapılan atıf yapılan 284 karardan sadece 126 tanesinde bir başka deyişle, **binde 30’unda** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı görülmüştür. Son olarak, **2023** yılında, “ilk bakışta ihlal” ilkesine atıf yapılan 464 karardan sadece 214 tanesinde bir başka deyişle, **binde 45’inde** ilk bakışta ihlal değerlendirmesi yapıldığı tespit edilmiştir.

Her ne kadar Ali Kıdık kararına ve ilk bakışta ihlal ilkesine sulh ceza hakimlikleri tarafından yapılan atıf ve değerlendirme sayısında önceki yıllara göre artış gözlemlense dahi 2023 içindeki bu artış nominaldir.

Şekil 28: Sulh Ceza Hakimliklerinin AYM Ali Kıdık Kararına Atıf ve Değerlendirme Performansı: 2019-2023

Bu durumun **tesadüfi olmadığı** ve sulh ceza hakimliklerinin Anayasa Mahkemesi tarafından Ekim 2017 içinde verilen Ali Kıdık ve sonrasındaki 17 benzer kararını **tamamen göz ardı ettikleri** ortadadır. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin Ali Kıdık kararı 9. madde uygulaması ile ilgili sorunları çözmekle birlikte, Anayasa Mahkemesi de 9. maddeyle ilgili yapısal sorunları göz ardı etmeye 2021 yılı sonuna kadar devam etmiştir. İlk bakışta ihlal yaklaşımı ise, Ali Kıdık kararının yayınlanmasından sonraki dört yılda sorunları çözmekten ziyade, yapısal sorunun parçası haline gelmiştir.¹⁸²

¹⁸² Ayrıca bkz. Uluslararası Hukukçular Komisyonu, *Türk Sulh Ceza Hakimlikleri ve Uluslararası Hukuk Raporu*, 2018, <https://www.icj.org/wp-content/uploads/2019/02/Turkey-Judgeship-Advocacy-Analysis-brief-2018-TUR.pdf>;

Daha önceki raporlarımızda da belirttiğimiz üzere, ilk bakışta ihlal olup olmadığını inceleme yükümlülüğünü öngörmeyen 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinin, maddi anlamda kanun niteliğini taşımadığı, Anayasanın 13. Maddesinde **şart koşulan kalitede olmadığı açıktır**. Bu haliyle de kural bir yasada bulunması gereken belirlilik, öngörülebilirlik ve keyfi müdahalelere karşı güvence teşkil etme niteliklerine sahip değildir. Bu yapısal sorunlar devam ederken, Temmuz 2020 içinde 5651 sayılı Kanun'un 9. Maddesi değiştirilmiş, fakat bu konu Meclis tarafından da tamamen göz ardı edilmiştir.

YAPISAL SORUNLARIN TESPİTİ VE ANAYASA MAHKEMESİNİN KESKİN KALEM YAYINCILIK VE TİCARET A.Ş. VE DİĞERLERİ KARARI

Anayasa Mahkemesi, en sonunda bu eleştirileri dinlemiş ve Genel Kurul nezdinde 27.10.2021 tarihinde açıklanan ve gerekçesi 07.01.2022 tarihinde Resmî Gazete'de yayınlanan Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu ile ilgili kararıyla 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesinde **yapısal sorunlar tespit ederek, pilot karar** usulünün uygulamasına karar vermiştir.¹⁸³ Bu kararda, açıkça EngelliWeb raporlarına atıf yapılmamış olsa dahi, kararda “eldeki bireysel başvurunun incelenmesi sırasında Türkiye'nin de üyesi olduğu uluslararası kuruluşlar ile uluslararası alanda kabul görmüş sivil toplum örgütlerinin İnternet ortamının düzenlenmesine ilişkin raporlarının” değerlendirildiği belirtilmiştir.¹⁸⁴

Anayasa Mahkemesi, kişilik haklarının korunması amacına istinaden 9. maddede kuralın meşru bir sınırlandırma sebebi sunsa dahi, kuralın “sulh ceza hâkimliklerinin bu yetkiyi nasıl kullanacaklarını tarif” etmediğini,¹⁸⁵ mevcut kural ve yapının “**keyfi ve orantısız müdahaleleri önlemeye elverişli**” olmadığını,¹⁸⁶ süresiz engellemelerin ise ağır bir müdahale aracı olduğunu da belirterek, başvuruçuların Anayasa'nın 26. ve 28. maddeleri ile korunan haklarının ihlal edildiği, ifade ve basın özgürlüklerinin korunmasına ilişkin temel güvencelere sahip olmaması nedeniyle **ihlalin doğrudan kanundan kaynaklandığı** sonucuna varmıştır.¹⁸⁷

Benzer şekilde, Mahkeme, başvuruçuların Anayasa'nın 26. Maddesiyle bağlantılı olarak Anayasa'nın 40. Maddesi kapsamında koruma altında olan “**etkili başvuru**” haklarının da ihlal edildiğine hükmetmiştir.¹⁸⁸ Mevcut yapının tekrardan ele alınması ve “ihlale yol açan kanun hükmünün ortadan kaldırılması veya ilgili hükmün yeni ihlallere yol açılmayacak bir şekilde değiştirilmesi”¹⁸⁹ için kararını hem Meclise

Venedik Komisyonu, *Sulh Ceza Hakimliklerinin Görev, Yetki ve İşleyişleri Hakkında Görüş*, No. 852/2016, 13.03.2017, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2017\)004-tur](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2017)004-tur); Venedik Komisyonu, *5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun Hakkında Görüş*, No. 805/2015, 15.06.2016, [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD\(2016\)011-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2016)011-e).

¹⁸³ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, R.G. 07.01.2022-31712.

¹⁸⁴ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 135.

¹⁸⁵ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 131.

¹⁸⁶ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 132.

¹⁸⁷ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 133.

¹⁸⁸ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, §§ 140-146.

¹⁸⁹ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 152.

göndermiş hem de bir dizi öneride bulunduktan sonra¹⁹⁰ pilot kararını **bir yıl süre ile uygulamamaya** karar vermiştir.¹⁹¹

Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesi, İ. D. ve Diğerleri Başvurusu kararında,¹⁹² başvurucuların kişilik haklarını ihlal ettiği ileri sürülen İnternet içeriklerine erişimin engellenmesi yönündeki taleplerinin reddedilmesi nedeniyle şeref ve itibarın korunması hakkı ile bağlantılı olarak etkili başvuru hakkının, yargılamanın uzun sürmesi nedeniyle makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarını değerlendirmiştir. Anayasa Mahkemesi, 5651 sayılı Yasanın 9. maddesiyle ilgili yapısal sorunlar tespit ettiği Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararına atıfla, “temel güvencelere sahip olmayan kanuni dayanağın çatışan iki haktan yalnızca biri yönünden sorun” oluşturduğunun düşünülmemeyeceğini ve başvurucuların şikâyetlerinin “esasını inceleme imkânı olmayan ve gerektiğinde uygun bir telafi yöntemi de sunamayan mevcut mekanizma, İnternet yayını nedeniyle kişilik haklarının ihlal edildiği iddiasıyla sulh ceza hâkimliklerine başvuran kişiler yönünden de etkili bir başvuru yolu olmaktan uzak”¹⁹³ olduğunu belirtmiştir. Tüm bunlar birlikte değerlendirildiğinde, Anayasa Mahkemesi, “sorunun yalnızca ifade özgürlüğü ihlallerine yol açmakla kalmayıp Kanun’un 9. maddesinin temel güvencelere sahip olmaması nedeniyle kişilik haklarına yönelik saldırılara karşı da etkin bir koruma sağlayamadığı” sonucuna ulaşmıştır.¹⁹⁴ Anayasa’nın 17. maddesiyle korunan şeref ve itibarın korunması hakkı ile bağlantılı olarak 40. maddesinde güvence altına alınan etkili başvuru hakkının ihlal edildiğine karar verilmiştir.¹⁹⁵

KESKİN KALEM VE DİĞERLERİ PİLOT KARARI KAPSAMINA ALINAN BAŞVURULAR

Anayasa Mahkemesi Haziran 2022 içinde **334 farklı başvuruyu Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararı kapsamına aldığını** açıklamıştır.¹⁹⁶

Anayasa Mahkemesinin pilot karar uyarınca görüşülmesini ertelediği **334** başvuru detaylı bir şekilde incelendiğinde, bu başvurulardan **iki** tanesinin **2014** içinde, **10** tanesinin **2015** içinde, **26** tanesinin **2016** içinde, **31** tanesinin **2017** içinde, **34** tanesinin **2018** içinde, **55** tanesinin **2019** içinde, **45** tanesinin **2020** içinde, **86** tanesinin **2021** içinde ve **45** tanesinin de **2022** içinde yapıldığı görülmektedir. Dolayısıyla, 5651 sayılı Yasanın 9. maddesiyle ilgili başvuruların Anayasa Mahkemesi nezdinde 2016’dan sonra yığılmaya başladığı söylenebilir.

Fakat, 2014’te yapılan başvurular yaklaşık dokuz senedir, 2015’te yapılan başvurular yaklaşık sekiz senedir, 2016’da yapılan başvurular yaklaşık yedi senedir ve 2017’de yapılan başvurular yaklaşık altı senedir karar verilmesini beklemiştir. Bu süreler adil

¹⁹⁰ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 137.

¹⁹¹ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021, § 160.

¹⁹² İ. D. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/14513, 28.12.2022, R.G. Tarih ve Sayı: 2403.2023-32142.

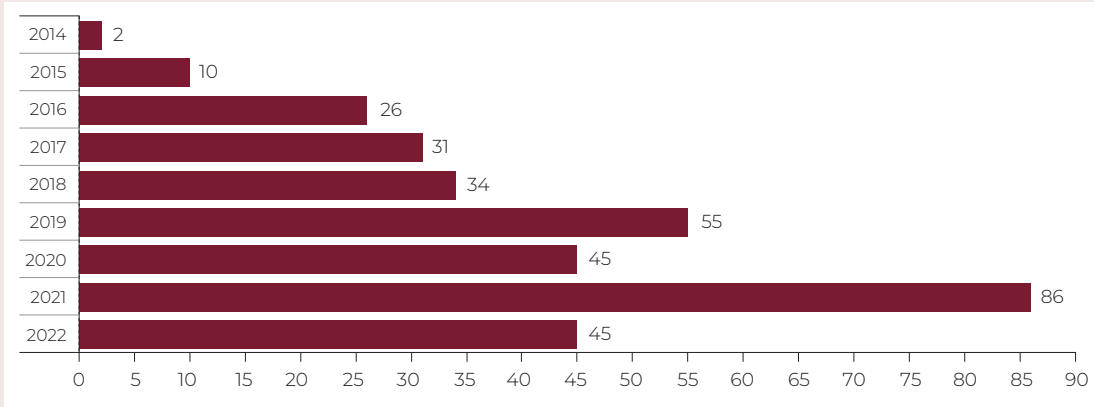
¹⁹³ İ. D. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/14513, 28.12.2022, § 89.

¹⁹⁴ İ. D. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/14513, 28.12.2022, § 97.

¹⁹⁵ Yanı pilot karar niteliğindeki İ. D. ve Diğerleri Başvurusu kararının uygulaması için bkz. Atalay Candelen ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/596, 25.01.2024.

¹⁹⁶ Bkz. <https://www.anayasa.gov.tr/media/8051/pilotkararlar01.pdf>

Şekil 29: AYM Pilot Karar Uyarınca Görüşülmesi Ertelenen Toplam 334 Başvurunun Yıllara Göre Dağılımı

yargılanma güvencesine de aykırılık teşkil etmekle birlikte etkili başvuru hakkının da ihlaline vücut vermektedir. Hatta, Anayasa Mahkemesi'nin Ali Kızık kararını Ekim 2017 içinde verdiği hatırlanırsa, Anayasa Mahkemesinin bu ilkesel kararından sonra yapılan 265 başvuru bir türlü karara bağlanmamıştır.

Kaldı ki bu başvuruların büyük bir çoğunluğu basın organları ve İnternet haber siteleri tarafından yapılmış başvurulardır. **73** başvuru ile en çok başvuru **Diken** haber sitesi tarafından yapılırken, Diken'i **35** başvuru ile **BirGün** gazetesi, **32** başvuru ile **Gazete Duvar**, **27** başvuru ile **Sözcü** ve **22** başvuru ile **Artı Gerçek** haber sitesi izlemektedir. Listede EngelliWeb duyurularının erişime engellenmesiyle ilgili **12** başvuru yapan **İfade Özgürlüğü Derneği** de yer almaktadır.

Anayasa Mahkemesinin belirlediği pilot kararını **bir yıl süre ile uygulamama** süresi **06.01.2023** tarihinde dolmuştur. Bu süre dolmadan, TBMM, **Ekim 2022 içinde** 7418 Sayılı Basın Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun teklifini değerlendirirken **5651 sayılı Kanun'un 8 ve 9. maddelerinde bazı değişiklikler yapmış**, fakat Anayasa Mahkemesi'nin **pilot kararını tamamen göz ardı etmiştir**. Dolayısıyla, **Meclis, 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi kapsamında tespit edilen "yapısal sorunları" ortadan kaldırmamıştır**. Bu bağlamda, İfade Özgürlüğü Derneği'nin "Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Karanlığa Gömülen Anayasa Mahkemesi"¹⁹⁷ başlıklı 2022 raporunda da gözlemlediğimiz üzere uygulamada hiçbir şey değişmemiş, Anayasa Mahkemesinin **pilot kararının gözle görülür herhangi bir etkisi olmamış** ve aksine **sansür uygulamaları aynen ve artarak devam etmiştir**. Bir başka deyişle, sulh ceza hakimlikleri 5651 sayılı Yasayı "**kendi bildikleri şekilde**" uygulamaya devam etmiş, 2022 raporunda detaylandırıldığı üzere Anayasa Mahkemesinin gerek Ali Kızık¹⁹⁸ gerekse Keskin Kalem ve Diğerleri¹⁹⁹ kararlarını uygulamaktan imtina etmişlerdir. Bu süreçte Anayasa Mahkemesi de **pilot kararının gereklerini yerine**

¹⁹⁷ İfade Özgürlüğü Derneği, EngelliWeb 2022: Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Karanlığa Gömülen Anayasa Mahkemesi, Temmuz 2023, https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2022.pdf

¹⁹⁸ Ali Kızık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017.

¹⁹⁹ Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2018/14884, 27.10.2021.

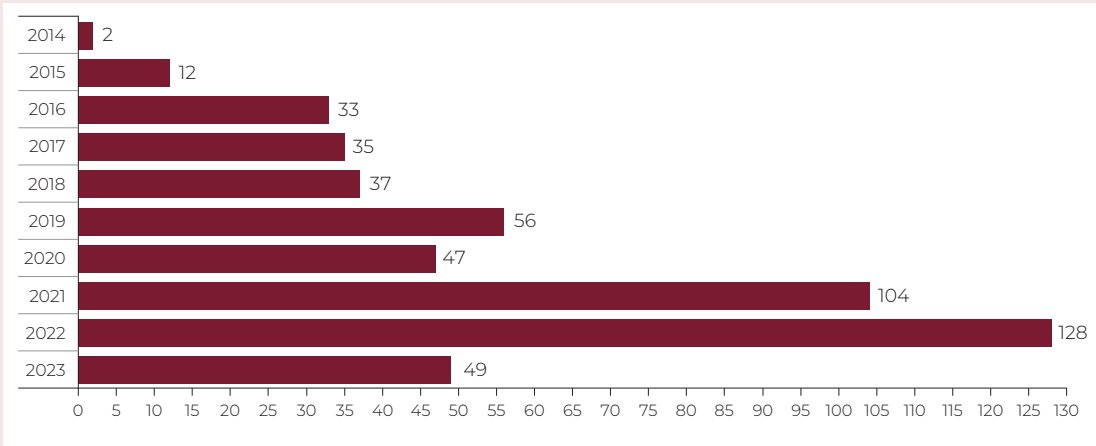
getirmemiş ve **07.01.2022** tarihinden **23.11.2023** tarihine kadar 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi ile ilgili pilot kararına istinaden herhangi bir bireysel başvuru kararı da vermemiştir. Daha da vahimi pilot karar uyarınca görüşülmesi ertelenen **334 başvuru da bu süreçte karara bağlanmamıştır.**²⁰⁰

KESKİN KALEM VE DİĞERLERİ PİLOT KARARININ UYGULANMASI VE ABDULLAH KAYA VE DİĞERLERİ KARARI

Bu duraklama ve bekleme dönemi, Anayasa Mahkemesi'nin, 23.11.2023 tarihli Abdullah Kaya ve Diğerleri kararıyla²⁰¹ sona ermiştir. Anayasa Mahkemesi, bu kararıyla, Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararına istinaden **503 bireysel başvuruyu birleştirip** başvuru sahiplerinin Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan **ifade özgürlüğünün** ve Anayasa'nın 40. maddesinde güvence altına alınan **etkili başvuru haklarının ihlal edildiğine** karar verdi. Birleştirilen **503** başvurunun içeriği Anayasa Mahkemesi tarafından sır gibi saklanırken, kamuoyu ile sadece birleştirilen başvuruların numaraları paylaşılmıştır.

Bu başvurular yaklaşık **10 yıla yayılmakla birlikte** en eskisinin 2014 içinde BirGün gazetesi tarafından yapıldığı²⁰² ve toplu kararda yer alan başvuruların büyük bir

Şekil 30: AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Başvuru Yılları İstatistikleri

²⁰⁰ AYM tarafından pilot karar uyarınca görüşülmesi ertelenen 334 başvurunun listesi için bkz. <https://www.anayasa.gov.tr/media/8051/pilotkararlar01.pdf>. Detaylı bilgi için bkz. <https://x.com/cyberrights/status/1755142604512018764>. Ayrıca bkz. Evrensel, "Yerkele'in tekmesi, Urla'daki villalar, MİT turları...", 10.02.2024, <https://www.evrensel.net/haber/510304/yerkele-tekmesi-urладаki-villalar-mit-turlari>; DW, "AYM'den internet sansürü kararlarına toplu ihlal," 07.02.2024, <https://www.dw.com/tr/aymden-internet-sansuru-kararlarina-toplu-ihlal/a-68194530>; Füsün Sarp Nebil, "Prof. Dr. Yaman Akdeniz: Erişim Engellemelerin Büyük Bir Kısmı Siyasi Nitelikli," Turk.Internet.Com, 19.02.2024, <https://turk-internet.com/prof-dr-yaman-akdeniz-erisim-engellemelerin-buyuk-bir-kismi-siyasi-nitelikli/>

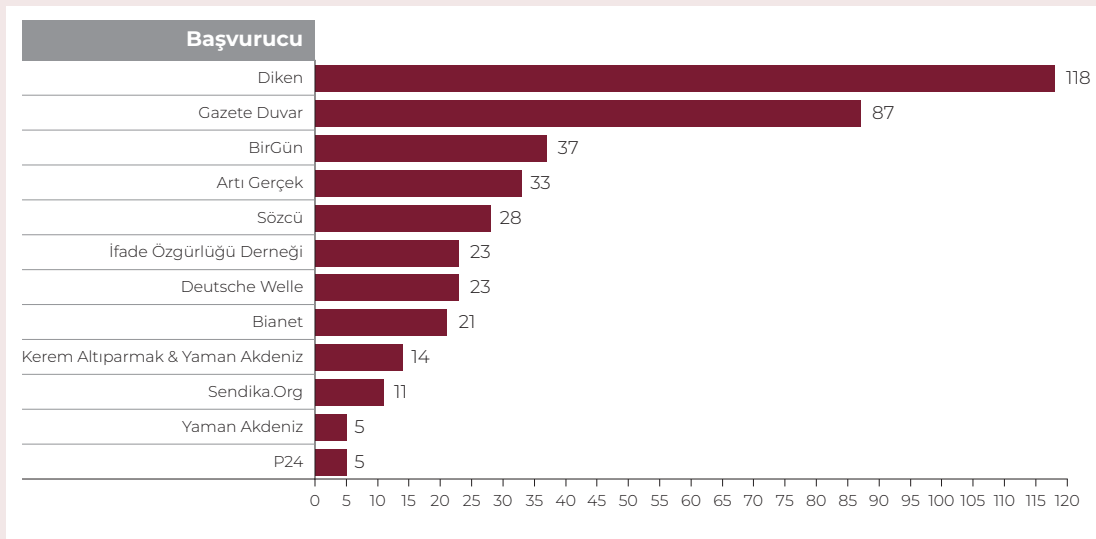
²⁰¹ Abdullah Kaya ve Diğerleri, B. No: 2016/1430, 22.11.2023. Ayrıca, Yanı pilot karar niteliğindeki İ. D. ve Diğerleri Başvurusu (B. No: 2016/14513, 28.12.2022) kararının uygulanması için bkz. Atalay Candelen ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/596, 25.01.2024.

²⁰² Bkz. <https://x.com/cyberrights/status/1755142606844006436>

çoğunluğunun siyasi nitelikli ifade özgürlüğü ile ilgili olduğu tespit edilmiştir. Toplu ihlal kararında yer alan başvurulardan 2 tanesi **2014**, 12 tanesi **2015**, 33 tanesi **2016**, 35 tanesi **2017**, 37 tanesi **2018**, 56 tanesi **2019**, 47 tanesi **2020**, 104 tanesi **2021**, 128 tanesi **2022** ve 49 tanesi de **2023** içinde yapılmıştır.

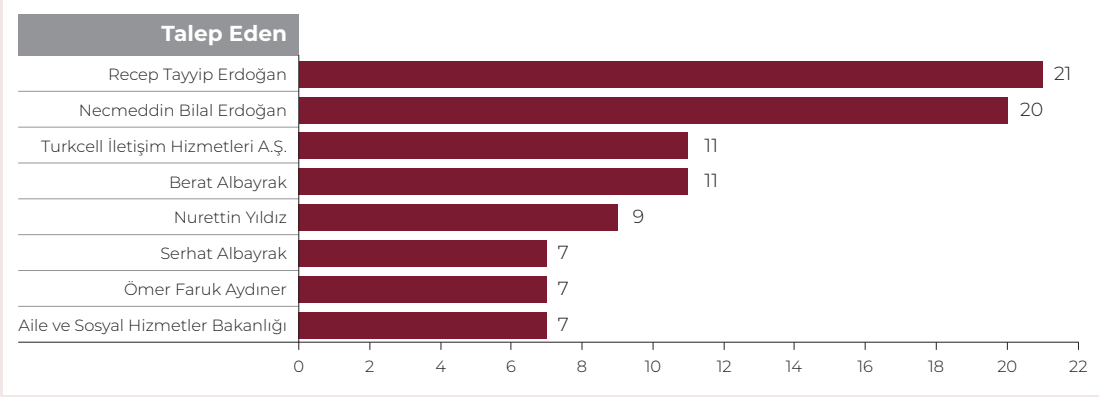
Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusuna konu 503 başvurudan en fazlası, **118** başvuru ile **Diken** tarafından yapılırken, **87** başvuru ile **Gazete Duvar** ikinci sırada, **37** başvuru ile **BirGün** üçüncü sırada, **33** başvuru ile **Artı Gerçek** dördüncü sırada, **28** başvuru ile **Sözcü** beşinci sırada ve **23**'er başvuru ile **İfade Özgürlüğü Derneği** ve **Deutsche Welle** altıncı sırada yer almıştır. **Bianet** tarafından da 21 başvuru yapılırken, İfade Özgürlüğü Derneği kurucularından **Kerem Altıparmak** ve **Yaman Akdeniz**'in toplam 20 başvurusu da toplu ihlal kararı içinde yer almıştır.

Şekil 31: AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Başvurucu İstatistikleri

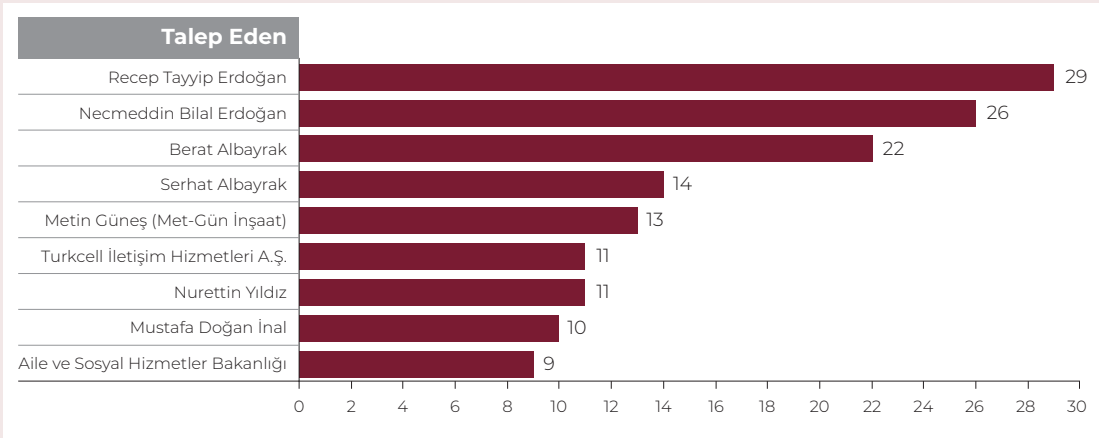
Bir diğer taraftan Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusuna konu 503 başvuruya konu sulh ceza hakimlikleri kararlarının talep edenleri incelendiğinde **en çok talep 21** taleple **Cumhurbaşkanı Erdoğan** tarafından yapılmış, **ikinci** sırada **20** taleple **Bilal Erdoğan**, **üçüncü** sırada **11**'er taleple **Turkcell** ve **Berat Albayrak**, **dördüncü** sırada **9** taleple **Nurettin Yıldız**, **beşinci** sırada **yedişer** taleple **Serhat Albayrak**, **Ömer Faruk Aydın** ve **Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı** yer almaktadır.

Şekil 32: AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Talep Edenler İstatistikleri

Talep edenler tarafından 5651 sayılı Yasanın 9. maddesi kapsamında aldırılan kararlara istinaden ise birden fazla itiraz ve Anayasa Mahkemesi nezdinde bireysel başvuru yapıldığı için, talep edenlere istinaden verilen ihlal kararlarının sayılarının da ayrıca değerlendirilmesi gerekir. Şekil 33'te görüleceği üzere en çok ihlal kararı **29 başvuru** sonucunda **Cumhurbaşkanı Erdoğan**'ın taleplerine istinaden verilmiştir. Bu kategoride **26** ihlal kararı **Bilal Erdoğan**'ın taleplerine istinaden, **22** ihlal kararı **Berat Albayrak**'ın taleplerine istinaden, **14** ihlal kararı **Serhat Albayrak**'ın taleplerine istinaden verilmiştir.

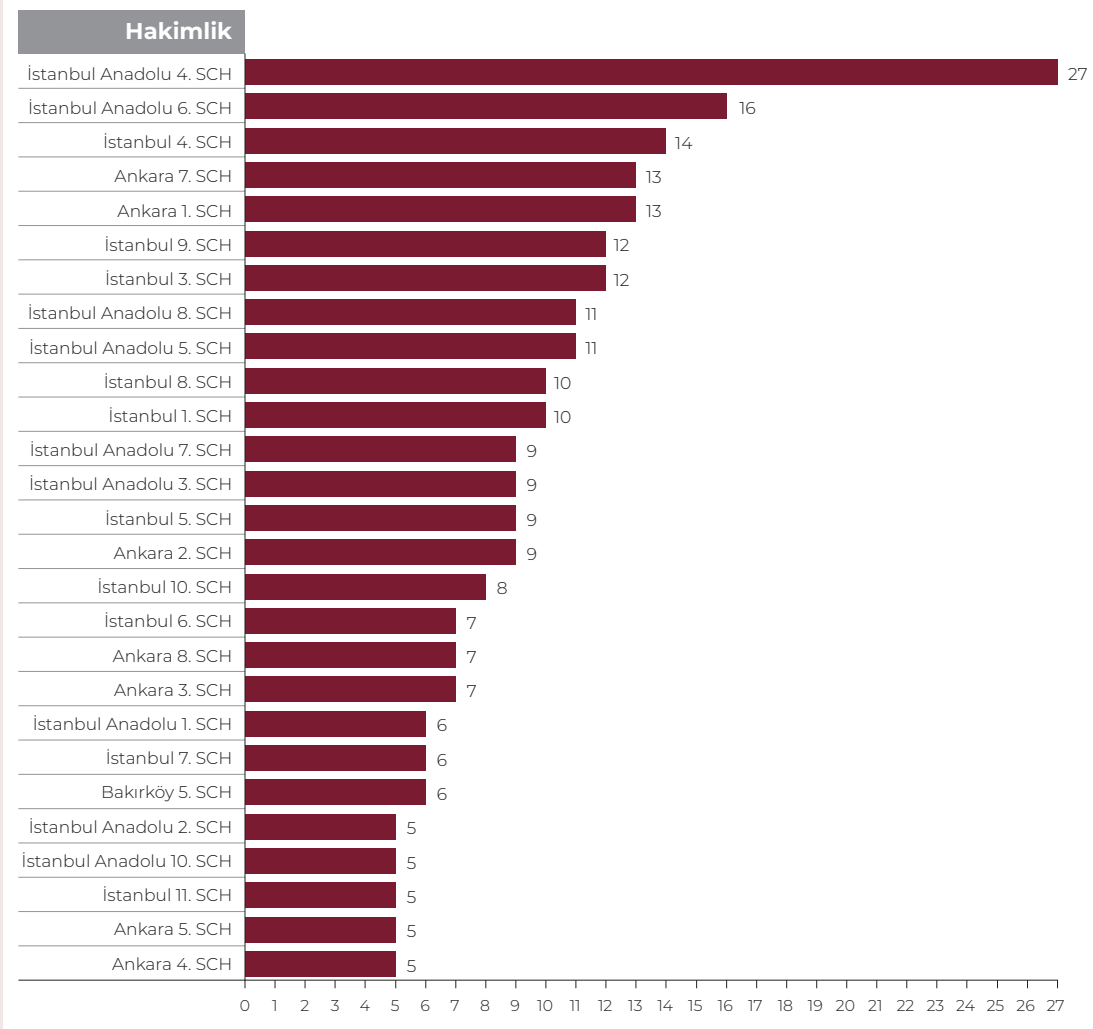
Şekil 33: AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Talep Edenlerle İlgili İhlal İstatistikleri

Hakimliklere dayalı bir değerlendirme yapıldığında, 37 bireysel başvuru ile en çok ihlal kararı **İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin 27** kararı hakkında verildiği görülmektedir. **İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliğinin** bugüne kadar 27

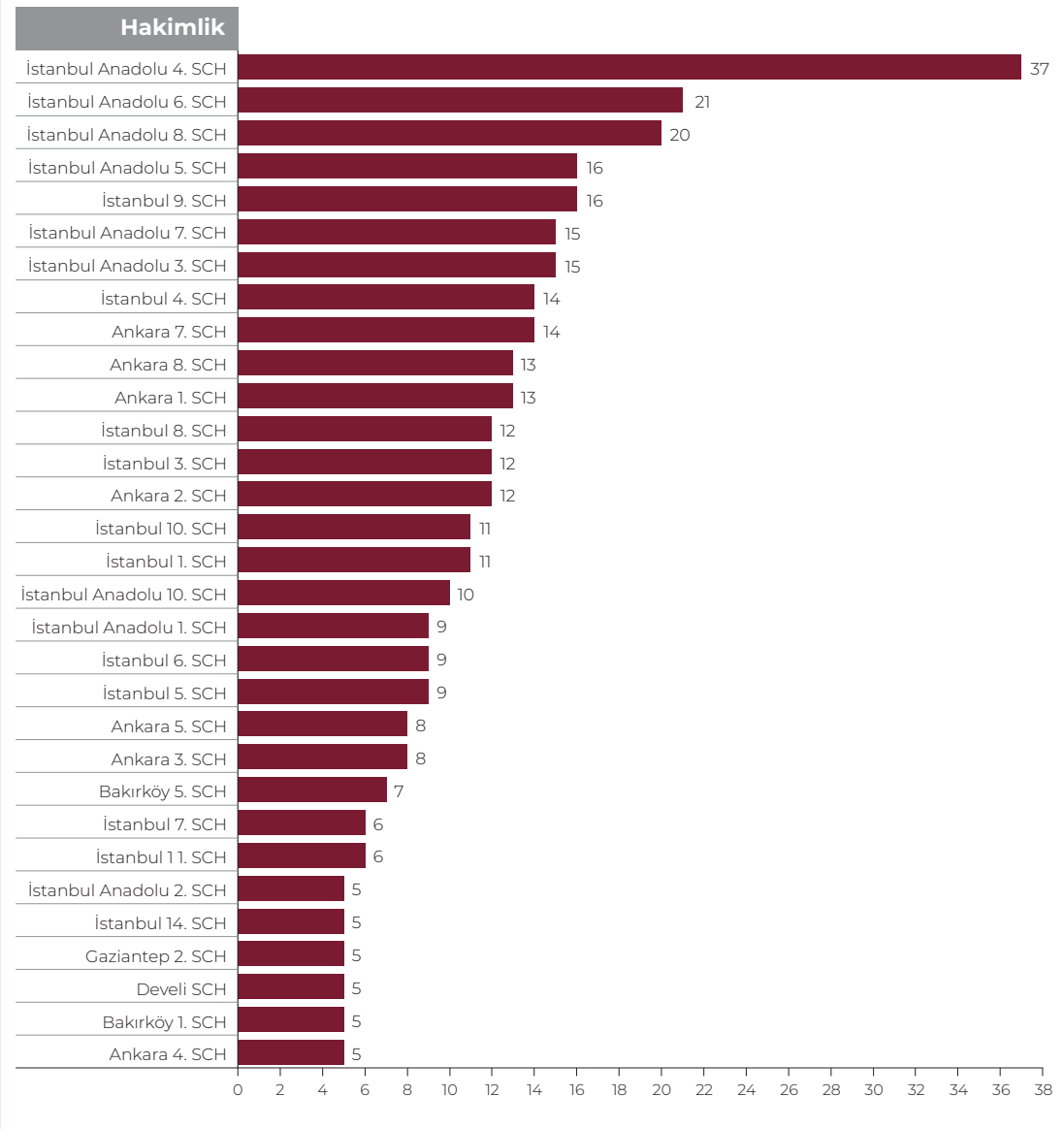
kararıyla ilgili 37 ihlal kararına istinaden “**yeniden yargılama**” **yapmadığı** da tespit edilmiştir. İkinci sırada, **21** ihlal kararına istinaden **16** kararla **İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği**, üçüncü sırada ise 14 ihlal kararına istinaden 14 kararla **İstanbul 4. Sulh Ceza Hakimliği** bulunmaktadır.

Şekil 34: AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: En Çok ihlal Kararı Verilen Hakimlikler

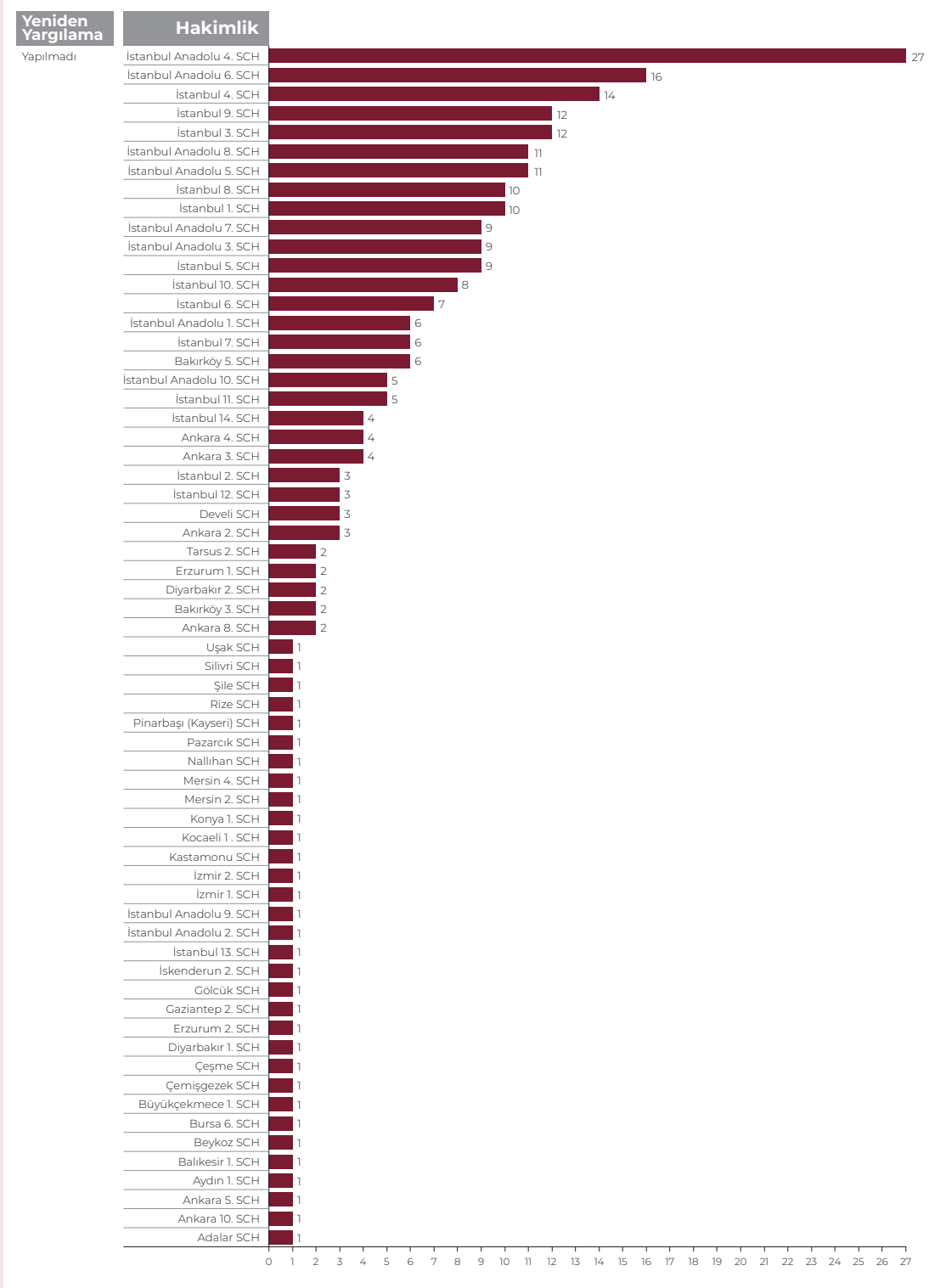
Benzer bir tablo en çok bireysel başvuru yapılan hakimlikler listesinde de görülmekte ve **şekil 35**'te görüleceği üzere ilk 10'da altı tane İstanbul Anadolu (Kartal) Adliyesinde yer alan sulh ceza hakimliklerinin olması dikkat çekmektedir.

Şekil 35: AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: En Çok Bireysel Başvuru Yapılan Hakimlikler

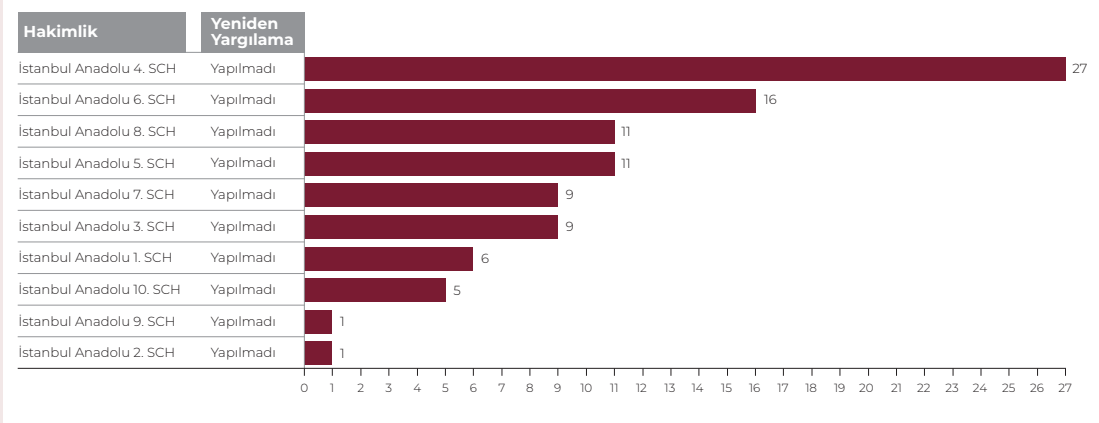
Şekil 36'da yeniden yargılama yapmayan hakimliklerin karar sayıları belirtilirken, İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği birinci sırada yer almaktadır. İstanbul Anadolu (Kartal) Adliyesinde yer alan sulh ceza hakimlikleri bağlamında bir değerlendirme yapıldığında bu adliyede yer alan hakimliklerden İstanbul Anadolu 1. Sulh Ceza Hakimliği (6 karar), İstanbul Anadolu 2. Sulh Ceza Hakimliği (1 karar), İstanbul Anadolu

Şekil 36: AYM Abdullah Kaya ve Diğerleri Kararı: Yeniden Yargılama Yapmayan Hakimlikler

3. Sulh Ceza Hakimliği (9 karar), İstanbul Anadolu 4. Sulh Ceza Hakimliği (27 karar), İstanbul Anadolu 5. Sulh Ceza Hakimliği (11 karar), İstanbul Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği (16 karar), İstanbul Anadolu 7. Sulh Ceza Hakimliği (9 karar), İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği (11 karar), İstanbul Anadolu 9. Sulh Ceza Hakimliği (1 karar) ve İstanbul Anadolu 10. Sulh Ceza Hakimliği (5 karar) tarafından “yeniden yargılama” yapılmamış toplam **146 bireysel başvuruya istinaden 96 karar tespit edilmiştir.**

Şekil 37: İstanbul Anadolu Sulh Ceza Hakimlikleri: Yeniden yargılama Yapılmayan Karar Sayıları

Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusuna konu başvuru ve ilgili sulh ceza hakimlikleri kararları incelendiğinde son 10 yıla (2014-2023) yayılan ve erişime engellenmiş veya yayından çıkartılmasına karar verilen etki faktörü yüksek siyasi nitelikli çok sayıda çarpıcı örnek görülmektedir. Örneğin, **Diken** tarafından Anayasa Mahkemesine yapılan başvurularla ilgili 9. madde kararları incelendiğinde, 118 başvuruya konu karardan 14 tanesinin Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından, 10 tanesinin Bilal Erdoğan, altı tanesinin Serhat Albayrak, beş tanesinin Nurettin Yıldız ve dört tanesinin Berat Albayrak tarafından talep edildiği görülmektedir.

Ekran Görüntüsü 144: AYM tarafından ihlal kararı verilen Diken haberleri

Toplu başvuruya konu en eski örnek **BirGün**'de 03.09.2014 tarihinde yayınlanan "Dosyalar Kapatılıyor Hırsızlar Takip Edilmiyor" başlıklı haberin Talep Yassen A. Kadı ve Usame Kutub'un talebiyle İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmesiyle ilgilidir.²⁰³ Bu karara karşı yapılan itiraz reddedildikten sonra Anayasa Mahkemesine başvurulmuş, Anayasa Mahkemesi Adalet Bakanlığında görüş talep etmiş, Bakanlık görüşü 13.12.2016 tarihinde gönderilmiş ve Bakanlık görüşüne de BirGün tarafından Aralık 2016 içinde cevap verilmiştir. Dolayısıyla, karar aşamasındaki bu dosyayı Anayasa Mahkemesi yaklaşık 7 sene beklettikten sonra Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu ekine eklemiştir.

²⁰³ İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği, 2014/1652, 10.09.2014.

Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusuna konu başvurular arasında Başbakanlık eski Müşaviri Yusuf Yerkel tarafından aldırılan bir karar da yer almaktadır. Hatırlanacağı üzere, 13.05.2014 tarihinde Manisa'da kömür madeninde çıkan yangın nedeniyle 301 madencinin hayatını kaybettiği Soma Faciasının hemen sonrasında dönemin Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan, idari makamlarla birlikte Soma'ya gitmiştir. Ziyareti sırasında üzgün ve öfkeli madencilerin yakınları ve halk tarafından hükümet protesto edilmiştir. Bu esnada orada bulunan bir madenci yakını olan Erdal Kocacıyık'ın bir makam aracına vurmasını takiben, güvenlik görevlilerinin müdahalesiyle yerde yatar halde bulunduğu sırada Başbakanlık Müşaviri Yusuf Yerkel kendisine tekme atmıştır. Başbakanın ziyareti esnasında yaşanan bu olay orada bulunan basın mensupları tarafından fotoğraflanmış ve haber olarak çok sayıda basın organı tarafından yayınlanmıştır. Fotoğraf ve videoların basında ve sosyal medya platformlarında yer almasından sonra Yusuf Yerkel'in tekme attığı fotoğraflar ve videolar halkta daha çok tepki oluşturmuş, kamuoyunun yakından takip ettiği bir olay haline gelmiştir. Ardından Erdal Kocacıyık'ın yargılama süreci başlamış ve Erdal Kocacıyık, kamu malına zarar vermektan para cezasına ve ayrıca 10 ay hapis cezasına hükmedilmiştir. Basında daha sonradan da Yusuf Yerkel'in görevden alındığı, Yusuf Yerkel'in tekme atması nedeniyle hasar görmesine dair tıbbi rapor aldığı ve Erdal Kocacıyık'ın yakınlarının açıklamaları ve bunlar gibi konuyla alakalı birçok haber yer almıştır.

Maden kazasından ve yukarıda bahsi geçen fotoğraf ve görüntüler binlerce defa paylaşıldıktan yaklaşık 1,5 yıl sonra 03.12.2015 tarihinde Yusuf Yerkel'in kişilik haklarının ihlal edildiği gerekçesiyle Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği hiçbir açıklama veya gerekçe sunmadan talep edilen **357** adet İnternet adresine erişimin engellenmesine karar vermiştir.²⁰⁴ Dolayısıyla, Hakimlik kararıyla resimlerin ve görüntülerin gerçek olduğu, erişim engelleme talebinde bulunan kişinin Soma'da tekmeyi atan Yusuf Yerkel olduğu hiçe sayılmış ve talep edenin hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği kararda belirtilmemiştir.

Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla erişime engellenen İnternet adresleri arasında Yusuf Yerkel'in tekme attığı esnada çekilen 123 adet YouTube videosu, 194 adet ulusal haber, 22 adet uluslararası haber, 10 Sözlük/Forum sitesi sayfası, 4 karikatür blogu, 4 Dailymotion videosu, bir Twitter statüsü ve üç adet diğer içerik bulunmaktadır. Erişime engellenen **192 ulusal haber kaynağı** arasında Radikal, Zaman, Bugün, Hürriyet, Ulusal Kanal, Gerçek Gündem, Milliyet, Star, Cumhuriyet, Rota Haber, T24, Samanyolu Haber, OdaTV, Haber Sol, Habertürk, Sözcü, Haberdar, Diken ve Yurt Gazetesinin konu iler ilgili haberleri, erişime engellen 22 uluslararası haber arasında ise İngiltere'den Daily Mail'in iki haberi, The Times ve Huffington Post'un haberleri, Almanya'dan N-TV, T-Online, Der Tagesspiegel, Der Spiegel ve Die Welt'in haberleri, Hindistan'ın IBTimes, Amerikan Fox News, Avusturalya'nın The Sydney Morning Herald ve Yahoo İtalya'nın haberleri de bulunmaktadır. Haberlerin yayınlanmasından 1,5 yıl sonra engellenmesinin talep edilmesinin temelinde kişilik haklarının ihlali değil, **357 adresin tamamına yönelik bir temizlik operasyonu ile yaşananları unutturma** amaçlanmaktadır.

²⁰⁴ Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği, 2015/4662, 03.12.2015.

Bu karara karşı yapılan itiraz reddedilmiş, Mayıs 2016 içinde Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru yapılmıştır. Bu başvuru, yaklaşık 8 sene sonra ancak Abdullah Kaya ve Diğerleri toplu ihlal kararıyla sonuçlanmış fakat rapor yazım tarihi itibarıyla **Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği** ihlal kararına uyup, **yeniden yargılama yapmamıştır**. Görüldüğü üzere, **gerçekliği kanıtlanmış** olan bir olayı ya da eylemi haber yapan ulusal veya uluslararası tüm kaynakların erişime engellenmesinin hiçbir gerekçesi olamazken, sekiz yıl boyunca devam eden hukuka aykırılık ancak Anayasa Mahkemesinin toplu ihlal kararı ile tespit edilmiş, fakat hukuka aykırı karar veren Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği ise Anayasa Mahkemesi kararına rağmen bu hukuka aykırılığı devam ettirmektedir.

Ekran Görüntüsü 147: Ankara 3. Sulh Ceza Hakimliği Kararına Konu Haberler

Anayasa Mahkemesinin toplu ihlal kararına konu bireysel başvurular arasında başbakan olduğu dönemde Ahmet Davutoğlu'nun erişime engellediği Atilla Taş'ın dört tweeti de yer almaktadır. Öncelikle, Atilla Taş'ın bir tweeti Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin **22.01.2015** tarih ve 2015/324 sayılı kararıyla erişime engellenmiş, hemen arkasından da üç diğer tweeti de Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğinin **28.01.2015** tarih ve 2015/435 sayılı karar ile erişime engellenmişti. O tarihte, bu kararlara karşı yapılan itirazlar reddedilmiş ve hatta Atilla Taş, Davutoğlu ile ilgili bu paylaşımlardan dolayı yargılanmış ve beraat da etmişti. Fakat Anayasa Mahkemesi, Abdullah Kaya ve Diğerleri toplu ihlal kararına kadar ve sekiz sene boyunca bu başvuruları gündemine almadı. Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında Atilla Taş'ın her iki başvurusu da yer almakla birlikte, listedeki hatadan dolayı her iki başvurusu da Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğinin kararlarıyla ilgili gibi gözükmemekte ve hal böyleyken başvurular “yeniden yargılama” yapılmak üzere sadece Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliğine gönderilmiştir. Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği, gecikmeli de olsa bu karara uymuş ve **20.03.2024** tarih ve 2024/3946 sayılı kararıyla ihlal kararına uymuş ve Hakimliğinin **28.01.2015** tarih ve 2015/435 sayılı kararını kaldırmıştır.

Ekran Görüntüsü 148: Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliği Kararına Konu Paylaşım

Ekran Görüntüsü 149: Ankara 5. Sulh Ceza Hakimliği Kararına Konu Paylaşımlar

Gazeteci Onur Erem, BirGün’de muhabirlik yaptığı dönemde, **08.05.2015** tarihli ve “Google da biliyor: Hırsız, katil AKP ve Erdoğan” başlıklı bir haber yapmış, haberde Google arama motorunda “hırsız” ve “katil” kelimeleri aratıldığında Google’ın autocomplete (otomatik tamamlama) özelliği ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve AKP’yi önerdiği aktarılmıştır. Benzer şekilde Google görsellerde de o dönemde “Hırsız katil” veya “Katil ve hırsız” aramaları yapıldığında sonuç olarak Recep Tayyip Erdoğan’ın görsellerinin Google arama motoru tarafından önerildiği belirtilmiştir. Bu haber İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın talebiyle **17.03.2017** tarihinde 45 diğer haber ve içerikle birlikte erişime engellenirken, ihlal kararına istinaden yeniden yargılama yapılmamıştır.²⁰⁵

²⁰⁵ İstanbul 9. Sulh Ceza Hakimliği, 2017/960, 17.03.2017.

Bir diğer çarpıcı örnek Ankara Büyükşehir eski belediye başkanı Melih Gökçek'in talebiyle, Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından **07.06.2023** tarihinde erişime engellenen ve Melih Gökçek parodi hesabından atılan "Bayrağım şekil, önümden çekilin" paylaşımı ile ilgilidir.²⁰⁶ Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, Anayasa Mahkemesinin yeniden yargılama kararına uymuş ve **26.02.2024** tarihli kararıyla, parodi hesaptan atılan tweetle ilgili erişim engelleme kararını kaldırmıştır.²⁰⁷

²⁰⁶ Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 2023/5044, 07.06.2023.

²⁰⁷ Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 2023/5044, 26.02.2024.

Diken ve Gazete Duvar haber sitelerine gönderilen sahte haberler, Yaman Akdeniz tarafından gündeme getirildikten sonra, Akdeniz'in sosyal medya paylaşımları ve bu konuda yapılan haberler Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından **20.05.2022** tarihinde erişime engellenmiş ve bu haber ve içeriklerin yayından çıkartılmasına karar verilmişti.²⁰⁸ Akdeniz'in bireysel başvurusu Anayasa Mahkemesinin toplu ihlal kararında yer almış, ihlal kararına istinaden Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından **08.02.2024** tarihinde yeniden yargılama yapılmış, haber içeriklerinin ifade ve basın özgürlüğü kapsamında kaldığının anlaşıldığı belirtilerek engelleme ve çıkartma kararı kaldırılmıştır.²⁰⁹

Ekran Görüntüsü 152: Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen haberler

Örnekler çoğaltılabilir, fakat yukarıda da belirtildiği üzere, 2014'ten bu yana binlerce haber ve içerik erişime engellenmiş veya yayından çıkartılmıştır. Etki faktörü yüksek siyasi nitelikli çok sayıda çarpıcı başvuru Anayasa Mahkemesine taşınmış, Anayasa Mahkemesi ise, bu başvuruları yıllarca bekletmiş, Keskin Kalem pilot kararını da çok gecikmeli olarak Abdullah Kaya ve Diğerleri kararıyla, başvuru sahiplerinin isimlerini ve başvurulara konu haber ve içeriklerin neler olduğunu belirtmeden uygulamıştır. Daha da vahimi, uzun yıllar mücadele sonucu alınan bu ihlal kararına konu sulh ceza hakimliklerinin büyük bir kısmı ise Anayasa Mahkemesinin ihlal kararını göz ardı etmektedir. Bir başka deyişle, sulh ceza hakimlikleri, yeniden yargılama yapıp kararın gereğini yerine getirmemekte, erişim engelleme ve veya içerik çıkartma kararlarını kaldırmamaktadır. Dolayısıyla, Anayasa Mahkemesinin uzun yıllar sonra vermiş olduğu ihlal kararı da etkisiz kalmış durumdadır.

²⁰⁸ Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği, 2022/3087, 20.05.2022.

²⁰⁹ Gaziantep 2. Sulh Ceza Hakimliği, 2024/1852, 08.02.2024.

ANAYASA MAHKEMESİNİN 9. MADDE İLE İLGİLİ İPTAL KARARI

Anayasa Mahkemesi, gecikmeli olarak pilot kararını uygularken, bu uzun sürecin sonunda Resmî Gazetede **10.01.2024** tarihinde yayınlanan kararıyla 5651 sayılı Yasa'nın 9. maddesini **Anayasa aykırı bularak iptal etmiştir**.²¹⁰ Fakat, aşağıda açıklanacağı üzere, iptal kararı **10.10.2024** tarihinde yürürlüğe girecektir.

Yukarıda da açıklandığı üzere, Anayasa Mahkemesinin Ali Kızık kararında²¹¹ belirlediği ilkesel yaklaşım sulh ceza hakimlikleri tarafından neredeyse tamamen göz ardı edilmiş, Anayasa Mahkemesi nezdinde bu konu hakkında yapılmış başvuruların sayısı giderek artmaya başladıktan sonra, Ali Kızık kararından tam dört sene sonra, **27.10.2021** tarihinde Keskin Kalem Yayıncılık kararıyla pilot karar uygulamasına gitmiş, yukarıda da belirtildiği üzere pilot kararını **bir yıl süre ile uygulamama** süresi **06.01.2023** tarihinde dolmuştur.

Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararı süreci devam ederken, **Eylül 2020**'den beri beklemekte olan ve Cumhuriyet Halk Partisi tarafından 5651 sayılı Yasa ile ilgili Temmuz 2020 içinde yapılan değişikliklerle ilgili norm denetim ve iptal davası bir türlü karara bağlanmamıştır.²¹² Üstelik, Anayasa Mahkemesinin pilot kararının Resmî Gazete'de yayınlanmasından hemen sonra, Şubat 2022 içinde **Tavşanlı Sulh Ceza Hakimliği** tarafından Anayasa Mahkemesine bir itiraz başvurusu yapılmış,²¹³ bu iki dosya **21.04.2022** tarihinde Genel Kurul Gündemine alınmış ve birleştirilmiştir. Fakat, Anayasa Mahkemesi bu birleştirilen iptal davasını **11.10.2023** tarihine kadar değerlendirmemiş ve ancak bu tarihte Yasa hükmünün iptaline karar vermiştir. Anayasa Mahkemesinin iptal kararının sonucu da ancak kararın **10.01.2024** tarihinde Resmî Gazete'de yayınlanmasıyla öğrenilmiştir.

Dolayısıyla, CHP tarafından açılan iptal davasından **üç sene**, Anayasa Mahkemesinin pilot kararından ancak **iki sene** sonra Anayasa Mahkemesi 9. madde hükmünü iptal etmiştir.²¹⁴ Dahası, iptal kararının **10.10.2024** tarihinde yürürlüğe gireceği de hesaba katıldığı zaman iptal davası ancak dört sene sonra sonuçlanmış olacaktır. Bu bağlamda, aşağıda açıklanacağı üzere, her ne kadar iptal kararı önemli olsa da bu karar Ali Kızık ve özellikle Keskin Kalem pilot kararı sonrasında kaçınılmaz ve **malumun ilamından** ibarettir. Bir başka deyişle, **ivedilikle karara bağlanması** gereken iptal davası, içinde bulunduğumuz **siyasi konjonktürün bir yansıması** olarak ancak bu şekilde ve gecikmeli olarak karara bağlanmıştır.

İptal davası dilekçesinde özetle

"Dava dilekçesinde ve başvuru kararında özetle; dava konusu kurallar kapsamında uygulanabilecek içeriğin çıkarılması veya erişimin engellenmesi kararının hukuki niteliğinin belirsiz olduğu, bu kararların koruma tedbiri olarak kabul edilmesinin mümkün olmadığı, nitekim herhangi bir suç veya ceza soruşturması bulunmamasına rağmen haklarının ihlal edildiğini ileri sürenlerin talebi üzerine idari kolluk yetkisi bulunmayan

²¹⁰ AYM, E. 2020/76, K .2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425.

²¹¹ Ali Kızık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017.

²¹² Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri Engin Altay, Özgür Özel, Engin Özkoç ile birlikte 131 milletvekili tarafından açılan E. 2020/76 sayılı iptal davası.

²¹³ E. 2022/41 sayılı itiraz başvurusu.

²¹⁴ AYM, E. 2020/76, K .2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425.

sulh ceza hâkimliklerince bu yönde karar verilebileceği, bu yöntemin hukuk sistematigine aykırı olduğu, kurallarda bu yöntemin hangi esaslar kapsamında uygulanacağı hususunda belirliliğin bulunmadığı, 5651 sayılı Kanun'un özel hayatın gizliliğini korumaya yönelik 9/A maddesinin varlığı karşısında kurallarla hangi temel hakların korunacağıının anlaşılamadığı, keyfi müdahalelere karşı yeterli güvence içermediği, kurallarla ifade ve basın özgürlüklerinin ölçsüz biçimde sınırlandırıldığı, kuralların birçok yönden belirsizlikler içerdiği, nitekim uygulanmaları sonucu bir tür sansür mekanizmasının ortaya çıktığı, Anayasa Mahkemesinin Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğeri ([GK], B. No: 2018/14884, 27/10/2021) kararında anılan Kanun'un 9. maddesinin ifade ve basın özgürlükleri ihlallerine kaynaklık ettiği tespitinin yapıldığı, kurallara konu içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararlarının bildirilmesi yükümlülüğünün Birliğin statüsüne uygun olmadığı, aynı zamanda kurallarda bildirim usulüne ilişkin bir düzenlemenin yapılmadığı, sulh ceza hâkimliği kararlarının yerine getirilmemesi hâlinde öngörülen adli para cezasının suçların ve cezaların kanuniliği ilkesini ihlal ettiği"²¹⁵

belirtilerek kuralların Anayasa'nın 2., 9., 13., 26., 27., 28., 36., 38., 40. ve 125. maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüştür. Anayasa Mahkemesi, öncelikle, dava konusu kuralların, İnternet yayınlarının "içeriğinin yayından çıkarılabilesine ve/veya bu yayınlara erişimin engellenmesine imkân tanımak suretiyle ifade özgürlüğünü" ve bu yayınların "İnternet haberciliği kapsamındaki bir yayın da olabileceği gözetildiğinde basın özgürlüğünü" sınırladığını belirtmiştir.²¹⁶ Anayasanın 13. Maddesine atıfla, böyle bir düzenleme ve sınırlamanın kanunla yapılması gerekliliğini belirttikten sonra, 5651 Sayılı Kanun'un 9. maddesinin 5., 8., 9., 10. ve 11. fıkralarındaki değişiklikleri 9. maddenin 1 ve 3 numaralı fıkraları bakımından Anayasa'nın 13. Maddesi bağlamında kanunilik ilkesi yönünden değerlendirmiştir.²¹⁷

Anayasa Mahkemesi, **Keskin Kalem ve Diğeri kararına atıfla** 5651 sayılı Yasanın 9. maddesinin "ifade özgürlüğüne getirilen sınırlamanın kapsamı, amacı, sınırları ve sınırlama aracının hukuki niteliği, müdahalenin kanuniliği yönünden hukuki güvenlik ve belirlilik ölçütleri bağlamında birtakım tereddütlere yol" açtığını hatırlatmıştır.²¹⁸

Anayasa Mahkemesi, 9. maddenin uygulanması bağlamında "sulh ceza hâkimliklerinin çelişmeli bir yargılama yapmadan, gecikilmeksizin ve hızlıca bertaraf edilme ihtiyacını ortaya koyamadan sonuca vardıklarının anlaşıldığı ve çatışan haklar arasında adil bir denge gözetiminin sağlanmasına ilişkin bir yaklaşımın tespit edilemediğini" ve "kararların somut olayların şartlarından bağımsız ve genel ifadeler içerdiğini" vurgulamıştır.²¹⁹ Hatta bu sorunun sadece 9. madde kararlarını veren değil aynı

²¹⁵ AYM, E. 2020/76, K .2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 96.

²¹⁶ AYM, E. 2020/76, K .2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 97.

²¹⁷ AYM, E. 2020/76, K .2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 99. 5651 Sayılı Kanun'un 9. Maddesinin (5) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...erişimin engellenmesi..." İbaresinin "...içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi..." Şeklinde Değiştirilmesinin, Değiştirilen (8) Numaralı Fıkrasının (9) Numaralı Fıkrasının Birinci Cümlesinde Yer Alan "...erişimin engellenmesi..." İbaresinin "...içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi..." Şeklinde Değiştirilmesinin, (9) Numaralı Fıkrasından Sonra Gelmek Üzere Eklenen (10) Numaralı Fıkrasının (11) Numaralı Fıkrasında Yer Alan "...sorumlu kişi,..." İbaresinin "...içerik, yer ve erişim sağlayıcıların sorumluları,..." Şeklinde Değiştirilmesi ile Anılan Maddenin (1) ve (3) Numaralı Fıkralarının İncelenmesi.

²¹⁸ AYM, E. 2020/76, K .2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 101. Ayrıca bkz. Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğeri, § 102.

²¹⁹ AYM, E. 2020/76, K .2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 104. Ayrıca bkz. Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğeri, §§ 115, 116, 126, 128.

zamanda bu kararlara itirazları değerlendiren sulh ceza hakimlikleri kararlarında da yer aldığı ve bu kararlara karşı yapılan “itirazlardan sonuç almanın imkânsız olmasa da zor olduğunun görüldüğü” belirtilmiştir.²²⁰ Benzer şekilde, sulh ceza hakimlikleri tarafından verilen kararların süresiz olarak verildiği, bu yönüyle Yasadan kaynaklı olarak “ifade ve basın özgürlüklerine ağır bir müdahale teşkil” ettiği, aynı zamanda “yargılama hukukunun usule ilişkin güvencelerinin yanında demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun ve orantılı karar verilmesini sağlayacak güvencelerin” de bulunmadığı belirtilmiştir.²²¹

Açıklanan bu nedenlerle iptal davasına konu maddelerin, Anayasa’nın 13., 26. ve 28. maddelerine aykırı olduğu ve iptal edilmeleri gerektiği oyçokluğuyla karara bağlanmıştır.²²² Muhterem İnce, karşı oy görüşünde sadece “dava konusu kural kanunilik şartını karşıladığı gibi kuralın demokratik toplum düzeni bakımından gerekli olmadığı da söylenemez” demiş fakat sulh ceza hakimliklerinin kararları gibi, **bu görüşü destekleyecek detaylı bir gerekçe sunmamış** veya 9. maddenin kanunilik şartını ne şekilde karşıladığını açıklamamıştır.

Anayasa Mahkemesi, 5651 Sayılı Kanun’un 9. maddesinin 5., 8., 9., 10. ve 11. fıkralarındaki değişiklikleri ve 9. maddenin 1 ve 3 numaralı fıkralarının iptal edilmesi nedeniyle bu maddenin “uygulanma imkânı kalmayan kalan kısmının 6216 sayılı Kanun’un 43. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince iptali” gerektiğine hükmetmiştir.²²³ Bir başka deyişle, 5651 sayılı Yasanın 9. Maddesi tamamen Anayasaya aykırı bulunmuş ve iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi tarafından, “**doğacak hukuksal boşluk kamu yararını ihlal edecek nitelikte görüldüğünden** Anayasa’nın 153. maddesinin üçüncü fıkrasıyla 6216 sayılı Kanun’un 66. maddesinin (3) numaralı fıkrası gereğince bu kurallara ilişkin iptal hükümlerinin kararın Resmî Gazete’de yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra,” **10.10.2024 tarihinde** yürürlüğe girmesi uygun görülmüştür.

Fakat, Anayasa Mahkemesi nasıl bir hukuksal boşluğun ortaya çıkacağını ve bu boşluğun ne şekilde kamu yararını ihlal edecek nitelikte olduğunu kararında açıklamamıştır. Anayasa Mahkemesi, 9. madde ile ilgili almış olduğu birçok bireysel başvuru kararında, şeref ve itibara yapılan müdahalelerde başvurulabilecek **diğer hukuki yolların bulunduğunu** ve 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesinde yer alan yaptırım ve önlemlerin “**tek yol olmadığını**” dile getirmiştir.²²⁴ Anayasa Mahkemesi, bu kararlarında üçüncü kişilerce kişilik haklarına yapılan müdahaleler için ülkemizde hem cezai hem de hukuki koruma yollarının öngörüldüğünü belirtmiştir. Hatta Anayasa Mahkemesi’nin de belirttiği üzere, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de *Savcı Çengel/Türkiye* kararı ile 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesi ile öngörülen usulün yanı sıra 4721 sayılı Kanun’un 24. ve 25. maddeleri ve 6098 sayılı Borçlar Kanunu’nun 58. maddesi

²²⁰ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 105. Ayrıca bkz. Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğerleri, §§ 129-131.

²²¹ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 106. Ayrıca bkz. Keskin Kalem Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. ve diğerleri, §§ 129-132.

²²² AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 107.

²²³ AYM, E. 2020/76, K. 2023/172, 11.10.2023, R.G. 10.01.2024-32425, § 111.

²²⁴ Örneğin, Ali Kıdık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017, §§ 64-67; Kemal Gözler Başvurusu, B. No: 2014/5232, 19.04.2018, § 53. Ayrıca bkz. İ. D. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/14513, 28.12.2022, R.G. Tarih ve Sayı: 2403.2023-32142; Songül Savcı Çengel/Türkiye, no. 30697/19, 10.06.2021.

ile öngörülen hukuk davasının çatışan menfaatler arasında uygun bir dengenin kurulmasını sağlayacak ve İnternet içeriklerinin kişilik haklarını ihlal edip etmediğini tespit etme ve gerektiğinde içeriğe erişimin engellenmesi tedbiri ile ihlalin sonlandırılması da dâhil uygun bir telafi elde etme imkânı sağlayacak nitelikte olduğunu belirtmiştir.²²⁵

Bu kapsamda, kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler, özel hukuk davası açmanın yanı sıra ceza kanunlarına göre ceza soruşturması ve kovuşturması için Cumhuriyet savcılıklarına da başvurabilir. Kaldı ki Ekim 2022 içinde, 5187 sayılı Basın Kanunu'nda yapılan değişiklikler sonrasında kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler, İnternet haber sitelerine, cevap ve düzeltme metinleri gönderip, bu metinlerin yayınlanmasını sağlamak için de hukuki girişimde bulunabilir.²²⁶ Bu bağlamda, Anayasa Mahkemesi, 9. madde ile ilgili tüm bireysel başvuru kararlarında, 5651 sayılı Kanunun 9. maddesinde öngörülen ve yirmi dört saat içinde duruşma yapmaksızın, karşı tarafı dinlemeksizin, delil toplamaksızın, talepte bulunan tarafından hakimliklere sunulan delillerle sınırlı bir inceleme sonunda erişimin engellenmesine karar vermesi usulünün **istisnai olduğunun kabul edilmesi** gerektiğini belirtmiştir.²²⁷ O halde, **istisnai olması gereken** ve kişilik haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler bakımında diğer hukuki yollar mevcutken, **ortaya nasıl bir hukuksal boşluğun çıkacağı açıklamaya gerçekten muhtaçtır**. Yukarıda da belirtildiği üzere, Anayasa Mahkemesi, Keskin Kalem ve Diğerleri kararında pilot karar uygulamasına karar verdikten sonra aradan üç sene sonra vermiş olduğu iptal kararı, pilot kararın doğal sonucudur. Pilot kararında zaten Anayasa Mahkemesi TBMM'ye bir yıl süre vermişken ve bu süre zarfında kanun koyucu tarafından herhangi bir değişiklik de yapılmamışken, o aşamada artık 9. madde hükmünün derhal iptali gerekirdi.

Geldiğimiz nokta ve işbu raporun yayın tarihi itibarıyla Anayasa Mahkemesi de "**çözmeye çalışıyor**" gibi gözüktüğü sorunun bir parçası olmuştur. İptal kararı ancak **10.10.2024** tarihinde yürürlüğe girecekken, sulh ceza hakimlikleri ve hatta Erişim Sağlayıcıları Birliği 9. madde kararlarını almaya devam etmektedir. Mevcut düzende ise Türkiye'de kişilik hakları iddiasıyla verilen ve sansür amaçlı binlerce karara karşı herhangi bir etkili iç hukuk yolu Anayasa Mahkemesinin iptal kararına karşı bulunmamaktadır. Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararının uygulamasına ilişkin Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu kararıyla²²⁸ ancak Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunan 503 başvuru bakımından ihlalle sonuçlanırken, çok sayıda sulh ceza hakimliği tarafından **Anayasa Mahkemesinin ihlal kararlarına uyulmamış ve yeniden yargılama yapılmamıştır**. Dolayısıyla, **süregelen hak ihlalleri farklı bir boyuta dönüşmüş**, tabiri caiz **dağ fare doğurmuştur**. Uygulanmayan kararlar arasında, yukarıda da örneklendiği üzere, üst düzey siyasi şahsiyetlerin talepleri sonucunda verilen erişimin engellenmesi kararlarının kaldırılmaması dikkat çekmektedir. Bir diğer taraftan, 9. maddenin iptali ile ilgili karar yürürlüğe girdikten sonra da bu yasa hükmü kapsamında verilmiş olan kararların akıbetinin ne olacağı belirsizdir.

²²⁵ Songül Savcı Çengel/Türkiye, no. 30697/19, 10.06.2021; İ. D. ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/14513, 28.12.2022, § 71.

²²⁶ Bkz. 5187 sayılı Basın Kanunu, madde 14.

²²⁷ Ali Kılık Başvurusu, B. No: 2014/5552, 26.10.2017, § 62.

²²⁸ Abdullah Kaya ve Diğerleri Başvurusu, B. No: 2016/1430, 22.11.2023.

5651 SAYILI KANUN'UN 9/A MADDESİ KAPSAMINDA ERİŞİME ENGELLENEN URL, HABER VE İÇERİKLER

5651 sayılı Kanun'un 9/A maddesi kapsamında, İnternet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle özel hayatının gizliliğinin ihlal edildiğini iddia eden kişiler, BTK'ya doğrudan başvurarak içeriğe erişimin engellenmesi tedbirinin uygulanmasını isteyebilir. Erişimin engellenmesi, özel hayatın gizliliğini ihlal eden yayın, kısım, bölüm, resim, video ile ilgili olarak (URL şeklinde) içeriğe erişimin engellenmesi BTK Başkanı tarafından uygulanır.

Bu uygulama üzerine erişimin engellenmesini talep eden kişiler yirmi dört saat içinde sulh ceza hâkiminin kararına sunar. Hâkim, internet ortamında yapılan yayın içeriği nedeniyle özel hayatın gizliliğinin ihlal edilip edilmediğini değerlendirerek vereceği kararı en geç kırk sekiz saat içinde açıklar ve doğrudan Kuruma gönderir; aksi hâlde, erişimin engellenmesi tedbiri kendiliğinden kalkar. Ayrıca, özel hayatın gizliliğinin ihlaline bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde doğrudan Başkanın emri üzerine erişimin engellenmesi Kurum tarafından yapılır.

Uygulamada madde 9/A'nın pek kullanılmadığı, hak ihlali iddiasında bulunan kişilerin 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesini tercih ettikleri gözlemlenmektedir. Hatta, Anayasa Mahkemesinin unutulma hakkı ile ilgili kararlarında dahi yüksek mahkemenin özel hayatın gizliliği bağlamında 9/A maddesini göz ardı etmesi ve değerlendirmemesi dikkat çekmektedir.²²⁹

Bir diğer etken de BTK'nın bu maddenin kullanılması ile ilgili hazırladığı prosedürün gereğinden fazla karmaşık olmasından kaynaklanmaktadır.²³⁰ Özel hayatın gizliliği ihlalleri ile ilgili olarak "**çok hızlı**" hareket edilmesi gerektiği için 9/A maddesi kanun koyucu tarafından öngörülmüşken BTK **ilgili ihlal formunun kuruma elden veya posta yoluyla** teslim edilmesini talep etmektedir. Bu uygulamanın sonucunda da 2015 yılı içinde 112, 2016 yılı içinde 93, 2017 yılı içinde ise sadece 9 tane 9/A kararı olmak üzere toplamda **214 karar** sulh ceza hakimlikleri tarafından vatandaşların talebi üzerine verilmiştir.²³¹

RTÜK VE ERİŞİM ENGELLEMESİ UYGULAMALARI

6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'a 7103 sayılı Kanun'un 82. maddesi ile 21.03.2018 tarihinde "yayın hizmetlerinin İnternet ortamından sunumu" başlıklı 29/A maddesi eklenmiştir. Bu maddeyle ilgili Radyo, Televizyon ve İsteğe Bağlı Yayınların İnternet Ortamından Sunumu Hakkında Yönetmelik, 01.08.2019 tarihli ve 30849 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu maddenin uygulamasından Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ("RTÜK") yetkilendirilmiş ve RTÜK, 29/A(2) ve (3) hükümlerine istinaden geçici yayın hakkı ve/

²²⁹ Yaman Akdeniz, Hafızamız Siliniyor: İnternet Sansürlerinin Unutulma Hakkı Boyutu, İfade Özgürlüğü Derneği Yayınları, Eylül 2022, https://ifade.org.tr/reports/UnutulmamaHakki_2021.pdf

²³⁰ Bkz. <https://www.ihbarweb.org.tr/ohg/>

²³¹ EngelliWeb raporlama çalışmaları kapsamında 9/A maddesi ile ilgili 2018-2022 karar istatistiklerine ulaşılamamıştır.

veya yayın lisansı bulunmayan ya da bu hak ve/veya lisansı iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin erişime engellenmesini talep edebilir.

- (2) Üst Kuruldan geçici yayın hakkı ve/veya yayın lisansı bulunmayan ya da bu hak ve/veya lisansı iptal edilen gerçek ve tüzel kişilerin yayın hizmetlerinin internet ortamından iletildiğinin Üst Kurulca tespiti halinde Üst Kurulun talebi üzerine sulh ceza hâkimi tarafından internet ortamındaki söz konusu yayınlara ilişkin olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesine karar verilebilir. Bu karar, gereği yapılmak üzere Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilir. Sulh ceza hâkimi, Üst Kurulun talebini en geç yirmi dört saat içinde duruşma yapmaksızın karara bağlar. Bu karara karşı 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre itiraz yoluna gidilebilir. Bu madde uyarınca verilen içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi kararı hakkında 5651 sayılı Kanunun 8/A maddesinin üçüncü ve beşinci fıkraları uygulanır.
- (3) İçerik veya yer sağlayıcısının yurt dışında bulunmasına rağmen, Türkiye Cumhuriyetinin taraf olduğu Üst Kurulun görev alanına ilişkin uluslararası anlaşmalar ve bu Kanun hükümlerine aykırı yayın yaptığı Üst Kurulca tespit edilen bir başka ülkenin yargı yetkisi altındaki medya hizmet sağlayıcılarının veya platform işletmecilerinin yayın hizmetlerinin internet ortamından iletimi ile internet ortamından Türkçe olarak Türkiye'ye yönelik yayın yapan veya yayın dili Türkçe olmamakla birlikte Türkiye'ye yönelik ticari iletişim yayınlarına yer veren yayın kuruluşlarının yayın hizmetleri hakkında da ikinci fıkra hükümleri uygulanır. Bu kuruluşların internet ortamındaki yayınlarına devam edebilmeleri için Türkiye Cumhuriyeti Devletinin yargı yetkisi altındaki diğer kuruluşlar gibi Üst Kuruldan yayın lisansı, bu kapsamdaki platform işletmecilerinin de yayın iletim yetkisi alması zorunludur.

Uygulamada, Yönetmeliğin 10. maddesinin birinci fıkrası uyarınca RTÜK tarafından resen ve/veya şikâyet üzerine İnternet ortamından yayın lisansı bulunmayan yayın hizmetlerinin sunulduğunun tespiti halinde, bu durum Üst Kurulun İnternet sitesinde duyurulur. Bu duyuruda söz konusu yayın hizmetlerini sunan gerçek veya tüzel kişiye; lisans başvurusu talebi içeren dilekçesiyle birlikte taahhünameyi sunmaz ve üç aya tekabül eden yayın lisans ücretini peşin olarak ödemez veya yayın hizmetlerine bu duyuruyu müteakiben 72 saat içerisinde son vermez ise RTÜK tarafından 6112 sayılı Kanunun 29/A(2) maddesi uyarınca sulh ceza hakiminden söz konusu yayınlara ilişkin olarak içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi talebinde bulunulacağı ihtar edilir. Yönetmeliğin 10. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ihtar sonrasında İnternet ortamından yayın lisansı başvurusunda bulunulmaması halinde, RTÜK tarafından 6112 sayılı Kanunun 29/A maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, söz konusu yayınlara ilişkin olarak sulh ceza hakiminden içeriğin yayından çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi talep edilecektir.

RTÜK, Yönetmelik hükümleri 01.09.2019 tarihinde yürürlüğe girdikten sonra Mart 2020 içinde İnternet üzerinden radyo ve televizyon yayını yaptığını tespit ettiği sitelere uyarı ve ihtar göndermeye başlamıştır. Dolayısıyla, 31.03.2020 tarihinde RTÜK, aralarında **Amazon Prime** video paylaşım platformunun da olduğu 5 farklı web sitesi ve platformu,²³² 20.04.2020 tarihinde 8 farklı web sitesi ve platformu,²³³ 22.06.2020

²³² <https://biattv.com/canli-tv-izle>, <https://canlitv.com/biattv>, <https://slowkaradeniztv.com>, www.primevideo.com, www.dsmartgo.com.tr

²³³ <https://canlitv.com>, <https://berk-tv.com>, <http://www.berk-tv.com>, <http://www.fuartzv.net/>, <https://canlitv.com/fuar-tv>, <http://www.guneydogutv.com>, <https://canlitv.com/guneydogu-tv>, <https://broadcasttr.com/gtv>

tarihinde **5** farklı web sitesi ve platformu,²³⁴ 28.09.2020 tarihinde **2** farklı radyo sitesi,²³⁵ 09.11.2020 tarihinde aralarında dünyaca meşhur **Tidal** ve **Deezer** müzik platformlarının da yer aldığı **6** farklı web sitesi ve platformu²³⁶ ve 23.12.2020 tarihinde **4** farklı radyo sitesi,²³⁷ toplamda da 30 farklı web sitesi veya platformu 29/A maddesine aykırı hareket ederlerse web sitesi ve/veya platformların erişime engelleneceği hususunda uyarmıştır. Bu uyarıya uymayan **Tidal** platformu **24.11.2020** tarihinde RTÜK'ün talebi ile Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiştir.²³⁸ Hakimlik kararında sadece "6112 sayılı kanunun 29/A maddesine aykırı olarak izinsiz yayın yapıldığı anlaşılmalı, talebin kabulüne" karar verildiği belirtilmiştir. Tidal'ın RTÜK'e lisans başvurusu yapacağını bildirmesi ve üç aya tekabül eden yayın lisans ücretini ödediğini beyan etmesi üzerine RTÜK Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği kararına itiraz etmiş, talep Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kabul edilmiştir.²³⁹ Bu süreçte Tidal platformu **19.12.2020** tarihine kadar erişime engelli kalmıştır. Ayrıca **ozguruz20.org** web sitesi de RTÜK'ün talebi ile Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği tarafından **12.06.2020** tarihinde erişime engellenmiştir.²⁴⁰

2021 yılı içinde ise RTÜK'ün talepleri ile 6112 sayılı kanunun 29/A maddesi kapsamında **29 farklı web sitesine** Ankara 1., 2., 3., 4., 7. ve 8. Sulh Ceza Hakimlikleri kararlarıyla erişim engellenmiştir. Erişime engellenen web siteleri genellikle RTÜK'ten lisans almadan canlı radyo ve/veya TV yayınları yapan web sitelerini oluşturmuştur. 2020 içinde olduğu gibi bilinen platformlar erişime engellenmemiştir.

2022 yılı içinde ise RTÜK'ün talepleri ile 6112 sayılı kanunun 29/A maddesi kapsamında **29 farklı web sitesine** Ankara 1., 2., 4., 5., 6., 7., 8., 9. ve 10. Sulh Ceza Hakimlikleri kararlarıyla erişim engellenmiştir. Erişime engellenen web siteleri genellikle RTÜK'ten lisans almadan canlı radyo ve/veya TV yayınları yapan web sitelerini oluşturmuştur. 30.06.2022 tarihinde ise RTÜK'ün talebiyle **Amerika'nın Sesi** ve **Deutsche Welle** ("DW") haber sitelerine de 29/A maddesi kapsamında erişim engellenmiştir. RTÜK, daha önce yetkisini haber siteleri bakımından kullanmazken, 21.02.2022 tarihinde Amerika'nın Sesi, DW ve EuroNews Türkiye ("tr.euronews.com") haber sitelerini Yönetmeliğin 10. maddesi kapsamında İnternet ortamından yürütülen yayıncılık faaliyetine ilişkin olarak İnternet ortamından isteğe bağlı yayın hizmeti ("İNTERNET-İBYH") yayın lisansı başvurusunda bulunabileceklerini duyurmuş ve bu çağrıya uyulmaz ise 72 saat içinde RTÜK tarafından 29/A maddesi kapsamında sulh ceza hâkimliğinden içeriğin çıkarılması ve/veya erişimin engellenmesi talebinde bulunulacağı belirtilmiştir.

EuroNews Türkiye, web sitesini RTÜK'ün taleplerine uygun hale getirirken, 72 saatlik sürenin sona erdiği 24.02.2022 tarihinden 30.06.2022 tarihine kadar Amerika'nın Sesi ve DW haber sitelerine müdahale edilmemiştir. Fakat, gerek Amerika'nın

²³⁴ <https://cine5tv.com>, <http://sinopyildiz.tv/>, <http://www.arastv.net/v1/>, <http://www.kanal58.com.tr>, <https://mubi.com/tr>

²³⁵ www.radyosfer.com ve www.radyogram.com

²³⁶ <https://serikajanstv.com/>, www.enbursa.com/, <https://www.kent19.tv/>, <https://www.tidal.com>, <https://www.deezer.com> ve www.radiokent.net

²³⁷ <https://canliradyodinle.gen.tr>, <https://www.canli-radyo.biz>, <https://onlineradiobox.com/tr> ve <https://canli-radyodinle.fm>

²³⁸ Ankara 7. Sulh Ceza Hakimliği, 24.11.2020 tarih ve 2020/8108 D. İş.

²³⁹ Ankara 8. Sulh Ceza Hakimliği, 18.12.2020 tarih ve 2020/9654 D. İş.

²⁴⁰ Ankara 4. Sulh Ceza Hakimliği, 12.06.2020 tarih ve 2020/3757 D. İş.

Sesi Türkçe haber sitesi gerek DW haber sitesinin tamamı²⁴¹ Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği kararlarıyla topyekûn erişime engellenmiştir.²⁴² RTÜK, tarafından 01.07.2022 tarihli kamuoyu açıklamasında,²⁴³ Amerika'nın Sesi ve DW haber sitelerinde “tüm medya içeriği sekmesi altında “ses dosyaları” ve “video” sekmelerinin yer aldığı ve bu içeriklerin “programlar” sekmesi ile program bazında kategorize edilmesi ve katalog şeklinde sunuluyor olmasından dolayı isteğe bağlı yayın hizmeti faaliyeti yürütüldüğü ve İnternet İBYH lisans alınması gerektiği” belirtilmiştir.

Her iki karara aynı aynı kullanıcı sıfatıyla yapılan 07.07.2022 tarihli itirazlar Ankara 2. Sulh Ceza Hakimliğinin 30.06.2022 tarih ve 2022/9721 D. İş sayılı ve 29.07.2022 tarih ve 2022/9557 D. İş sayılı kararlarıyla reddedilirken, her iki gerekçesiz şablon kararda da Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği kararlarında “herhangi bir isabetsizlik bulunmadığı” belirtilmiştir. Kesinleşen kararlara karşı Anayasa Mahkemesine bireysel başvurular yapılmakla birlikte, bu başvurular Anayasa Mahkemesi tarafından öncelikli olarak gündeme alınmamış ve halen de incelenmemiştir.

2023 yılı içinde ise RTÜK'ün talepleri ile 6112 sayılı kanununun 29/A maddesi kapsamında **56 farklı web sitesine** Ankara 1., 2., 3., 5., 6., 7., 8., 9. ve 10. Sulh Ceza Hakimlikleri kararlarıyla erişim engellenmiştir. Erişime engellenen web siteleri genellikle RTÜK'ten lisans almadan canlı radyo ve/veya TV yayınları yapan web sitelerini oluşturmuştur. Fakat, RTÜK talebiyle 2023 yılında erişime engellenen web siteleri arasında talebiyle **Amerika'nın Sesi** ve **Deutsche Welle** (“DW”) haber sitelerine ait alternatif alan adları da yer almaktadır. Dolayısıyla, RTÜK'ün talebiyle **Amerika'nın Sesi** haber sitesine ait voaturkce.com alan adına 08.09.2023 tarihinde Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engellenmiştir.²⁴⁴ Benzer şekilde RTÜK'ün talebiyle

²⁴¹ DW İnternet sitesinin sadece Türkçe sayfalarına değil, 30 farklı dilde yapılan haber sayfalarının tamamına erişim engellenmiştir.

²⁴² Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, 30.06.2022 tarih ve 2022/7982 D. İş sayılı kararıyla Amerika'nın Sesi haber sitesi (amerikaninsesi.com) ve Ankara 1. Sulh Ceza Hakimliği, 30.06.2022 tarih ve 2022/7978 D. İş sayılı kararıyla DW haber sitesi (dw.com) erişime engellenmiştir.

²⁴³ Bkz. <https://www.rtuk.gov.tr/kamuoyunun-dikkatine-/4346>

²⁴⁴ Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği, 08.09.2023 tarih ve 2023/7546 sayılı karar.

le **Deutsche Welle** haber sitesine ait inspiredminds.de ve dwturkce.com alan adlarına 17.11.2023 tarihinde Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişim engellenmiştir.²⁴⁵

TÜRKİYE FUTBOL FEDERASYONU VE ERİŞİM ENGELLENMESİ UYGULAMALARI

2021 içinde erişim engelleme yetkisi verilen **Türkiye Futbol Federasyonu** tarafından 2023 içinde **33.075** alan adına erişim engellendiği yukarıda belirtilmişti. 5894 sayılı Türkiye Futbol Federasyonu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Türkiye Futbol Federasyonuna "Yayın Haklarının Korunması" başlıklı EK-1 maddesine istinaden, **Türkiye Cumhuriyeti sınırları içindeki futbol müsabakalarına ilişkin yayınların** İnternet ortamında **hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi** halinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenmesine **Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu** tarafından karar verilir. 5651 sayılı Yasada bulunan yetkilere benzer şekilde, ancak, **teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesi yapılamadığı** veya **ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, İnternet sitesinin tümüne** yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilir. Ayrıca, Türkiye Cumhuriyeti **sınırları dışındaki** futbol müsabakalarına ilişkin yayınların İnternet ortamında hukuka aykırı olarak kullanıma sunulduğunun tespit edilmesi halinde, yayın hakkı sahibinin talebi üzerine erişimin engellenmesine karar verilir.

Yasada Yönetim Kurulunun "bu madde kapsamındaki yetkisini idari birimde görev alacak kişilere" devredebileceği belirtilmiş ve Türkiye Futbol Federasyonu Yönetim Kurulu erişimin engellenmesiyle ilgili iş ve işlemleri yapmak üzere Federasyon bünyesinde idari bir birim kurmuştur. Yasada, bu yetkinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Yönetim Kurulu tarafından çıkartılacak talimatla belirlenir denilmiş ve Türkiye Futbol Federasyonu tarafından hazırlanan Yasa Dışı Futbol Yayınlarının Önlenmesi Talimatı Yönetim Kurulu'nun 04.08.2022 tarih ve 15 sayılı toplantısında kabul edilmiş ve Federasyonun resmi İnternet sitesinde 08.09.2022 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.²⁴⁶ Yönetim Kurulunun yetkisini devrettiği idari birimin detayları yayınlanan talimatta da net değil. Talimatın 4(1) maddesinde sadece "idari Birim, TFF Yönetim Kurulunca belirlenecek yeterli sayıda Yetkili Kişi(ler) ile teknik ve idari personelden oluşur" denilmiş fakat "erişim engellenmesine ilişkin yapılan başvuruları inceleyerek başvurular hakkında karar" vermeye yetkili ve bu kararları için Erişim Sağlayıcıları Birliğine göndermekle görevlendirilmiş kaç tane "yetkili kişi" atandığı veya bu yetkili kişilerin kimler olduğu Türkiye Futbol Federasyonu tarafından açıklanmamıştır.

Kaldı ki alınan ve uygulanmak üzere Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilen erişimin engellenmesi kararları Türkiye Futbol Federasyonu tarafından yayınlanmamaktadır. Yayınlanmayan veya bilinmeyen bu kararlara karşı bir hafta içinde sulh

²⁴⁵ Ankara 9. Sulh Ceza Hakimliği, 17.11.2023 tarih ve 2023/9903 ve 2023/9904 sayılı kararlar.

²⁴⁶ Bkz. <https://www.tff.org/Resources/TFF/Documents/TALIMATLAR/Yasa-D%C4%B1s%C4%B1-Futbol-Yayınlarının-Onlenmesi-Talimatı.pdf>

ceza hâkimliğine itiraz edilebileceği ise Yasada belirtilmiş fakat Yasada itiraz usulünün bu bağlamda nasıl işletileceği düzenlenmemiştir. Dolayısıyla kanunda her ne kadar sulh ceza hakimliğine itiraz yolu öngörülmüşse de muhatapların bu kararlardan haberdar olma usulü güvence altına alınmadığı için bu itiraz yolunun etkili bir hukuk yolu olarak kabul edilmesi mümkün değildir. Ayrıca dayanak kanun hükmünde verilen erişim engelleme kararları yönünden herhangi bir süre de öngörülmemiştir. Yasa dışı maç yayınları yönünden getirilen düzenleme, bu yayınların sona ermesinden sonra da ve keyfi bir şekilde gibi sonsuza dek uygulanabilecektir.

Şeffaflıktan uzak bu sürecin sonucunda **Türkiye Futbol Federasyonu** tarafından 2023 içinde **33.075** alan adına ve aynı zamanda **16.153 farklı IP adresine** de erişim engellenmiştir. Özellikle IP adres engellemeleri yoğun veri kullanan uygulamalar için web sayfası yüklenmesini hızlandıran birbirine bağlı bazı içerik teslim ağı (“CDN”) servislerine zarar vermeye başlamıştır. 2022 yılı raporumuzda da detaylandırdığımız üzere Türkiye Futbol Federasyonu tarafından Bunny CDN’ye ait IP adresinin erişime engellenmesi sebebiyle Mastodon platformuna erişimde zorluk yaşanmıştır. 21.11.2022 tarihinde Yaman Akdeniz tarafından yapılan ve bu uygulamanın “dolaylı sansür niteliğinde” olduğu belirtilen itiraz ise Federasyon tarafından kabul edilmiş ve Bunny CDN servisine ait IP adresleri üzerindeki hukuka aykırı erişim engelleme uygulamasına son verilmişti.

Ekran Görüntüsü 154: Bunny CDN ve Mastodon dolaylı olarak erişime engellendi

Genel toplamda ise erişim **2022-2023** yıllarında Türkiye Futbol Federasyonu tarafından toplam **55.660** web sitesi ve alan adına ve **31.139** IP adresine erişim engellenmiştir.

VPN ENGELLEMELERİ

2023 içindeki önemli gelişmelerden bir tanesi de Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (“BTK”) tarafından Kasım 2023 içinde **16 farklı VPN servisine** yaptırım uygulanması ile ilgilidir. BTK tarafından **23.11.2023** tarihinde Türkiye’deki erişim sağlayıcılara bir yazı gönderilmiş ve bu yazı ekinde yer alan ve aralarında Proton, Surfshark, IPVanish, CyberGhost, Pure VPN, TunnelBear ve Hotspot Shield gibi dünyaca bilinen 16 farklı VPN servisine 5651 sayılı Yasanın **Erişim Sağlayıcının Yükümlülükleri** başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan erişim sağlayıcıların “erişimi engelleme kararı verilen yayınlarla ilgili olarak alternatif erişim yollarını engelleyici tedbirleri almakla yükümlü” oldukları hatırlanarak,

“İlgili mevzuat kapsamında; alternatif erişim yöntemleri ile etkin mücadele edilebilmesi için teknik gelişmelerin takip edilmesi ve bu konuda gerekli tedbirlerin alınması amacıyla işletmenizce gerekli çalışmaların yapılması, ekli listede yer alan **alternatif erişim yöntemlerinin derhal engellenmesi** ve **uygulama karakteristiklerinin takip edilerek gerekli güncellemelerin yapılması, trafik ve miktarındaki değişimlerin izlenmesi, test sonuçları ile birlikte raporlanması** ve **yapılan işlemlerle ilgili** Kurumuza **aylık periyotlarla bilgi verilmesi**”

talep edilmiştir.

Ekran Görüntüsü 155: Yaptırım Uygulanan VPN Adresleri

Adı	VPN Uygulamasının İnternet Adresi
Proton VPN	https://protonvpn.com
Surfshark VPN	https://surfshark.com
Super VPN	https://play.google.com/store/apps/details?id=com.chengcheng.FreeVPN&hl=en
VPN Unlimited	https://www.vpnunlimitedapp.com/en
IPVanish VPN	https://www.ipvanish.com
VPN365	https://itunes.apple.com/eg/app/vpn-365-ip-changer-unblock/id1204005238?mt=8
CyberGhost VPN	http://www.cyberghostvpn.com/en-us
HideMe VPN	https://hide.me
PureVPN	https://www.purevpn.com/pages/home.php
ZenVPN	https://zenvpn.net/en/
Psiphon	https://psiphon.ca/en/index.html
TunnelBear VPN	https://www.tunnelbear.com
Snap VPN	https://play.google.com/store/apps/details?id=free.vpn.unblock.proxy.vpnpro&hl=en
Hotspot Shield	http://hotspotshield.com
SecureVPN	https://securevpn.com
SurfEasy VPN	https://www.surfeasy.com/en/

Fakat, ne 5651 sayılı Kanunda, ne de başka herhangi bir başka kanunda **erişime engellenen web sitelerine erişimi yasaklayan herhangi bir yasa hükmü bulunmaktadır**. Benzer şekilde, ne 5651 sayılı Kanunda, ne de başka herhangi bir başka kanunda **Türkiye’den VPN servislerinin kullanımını yasaklayan bir yasa hükmü bulunmaktadır**. 5651 sayılı Yasanın 6. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi de BTK veya Başkanını VPN servislerini tespit etmek ve engellenmesini talep etmek gibi bir yetki vermemiştir. Dolayısıyla, re’sen **23.11.2023** tarihinde Türkiye’deki erişim sağlayıcılara gönderilen talep de hukuka aykırıdır.

T.C.
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ VE İLETİŞİM KURUMU

Sayı : E-34817124-421.99-72342
Konu : Alternatif Erişim Yöntemleri

DAĞITIM YERLERİNE

Bilindiği üzere; 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun 23/05/2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5651 sayılı Kanun'un "Amaç ve Kapsam" madde başlığı ile 1'inci maddesinde, "Bu Kanunun amaç ve kapsamı; içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumlulukları ile İnternet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, 5651 sayılı Kanunun Erişim Sağlayıcının Yükümlülükleri başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendi: "Erişimi engelleme kararı verilen yayınlarla ilgili olarak alternatif erişim yollarını engelleyici tedbirleri almakla yükümlüdür." hükmünü haizdir.

Aynı maddenin üçüncü fıkrası; "Birinci fıkranın (b),(c),(ç) bentlerinde yer alan yükümlülüklerden birini yerince getirmeyen erişim sağlayıcısına Başkan tarafından onbin Yeni Türk Lirasından ellibin Yeni Türk Lirasına kadar idari para cezası verilir." şeklindedir.

İlgili mevzuat kapsamında; alternatif erişim yöntemleri ile etkin mücadele edilebilmesi için teknik gelişmelerin takip edilmesi ve bu konuda gerekli tedbirlerin alınması amacıyla işletmenizce gerekli çalışmaların yapılması, ekli listede yer alan alternatif erişim yöntemlerinin derhal engellenmesi ve uygulama karakteristiklerinin takip edilerek gerekli güncellemelerin yapılması, trafik ve miktarındaki değişimlerin izlenmesi, test sonuçları ile birlikte raporlanması ve yapılan işlemlerle ilgili Kurumumuza aylık periyotlarla bilgi verilmesi hususunda,

Gereğini rica ederim.

Ömer Abdullah KARAGÖZOĞLU
Kurum Başkanı

Ek: Liste.

5651 sayılı Kanununun 6. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan hüküm 6518 sayılı Kanununun 89. madde ile eklenmiş, bu hükmünün gerekçesinde ise bu hükme duyulan ihtiyaç "erişimi engellemeyi etkin hale getirmek için, **alternatif erişim yollarını zorlaştıran tedbirlerin alınması**" şeklinde açıklanmıştır. Bir başka deyişle, bu madde hükmünde yer alan yükümlülük servis sağlayıcıların yükümlülüğü olmakla birlikte, Yasa metni BTK veya Başkanını yetkilendirmemiştir. Anayasa Mahkemesi de aynı görüştedir. Kuralın iptali talebini gerekçeli ret yöntemiyle yerinde bulmayan Anayasa Mahkemesine göre, bu hüküm "**erişim sağlayıcıya**, erişimi engelleme kararı verilen yayınlara ulaşılmasını engelleyecek **alternatif erişim yollarını engelleyici tedbirleri alma yükümlülüğü getirmektedir**".²⁴⁷ Ayrıca, Anayasa Mahkemesine göre,

²⁴⁷ Bkz. AYM, E.2014/87, K.2015/112, 08/12/2015, § 205.

“erişim sağlayıcılar söz konusu **alternatif tedbirleri, erişimin engellenmesi kararı verilmiş yayınlar hakkında uygulayacaklardır.** İptali istenilen kural ile erişim sağlayıcılara doğrudan erişimin engellenmesi yetkisi verilmiş değildir. **Erişim sağlayıcılara yüklenen görev daha önce verilen erişimin engellenmesi kararının etkili bir şekilde yerine getirilmesinden ibarettir.**²⁴⁸

Bir başka deyişle, 5651 sayılı Kanununun 6. maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan hüküm daha önce yargı kararıyla erişim engelleme kararı verilmemiş bir web sitesi veya içerik adresiyle ilgili olarak uygulanamaz. Ayrıca, bu hükmün uygulanması daha önce verilmiş olan erişim engelleme/içerik çıkarma kararının kapsamını aşacak şekilde sonuçlar doğuramaz. Dolayısıyla, ortada ne 16 farklı VPN servisinin engellenmesini zorunlu kılacak şartlar oluşmuş ne de bu servislerin engellenmesi karara bağlanmıştır. VPN servislerinin topyekûn engellenmesinde herhangi bir kamusal fayda bulunduğu da söylenemezken, BTK Başkanı tarafından keyfi bir müdahale ve hukuka aykırı bir şekilde Proton VPN servisinin engellenmesi kararının iptali için İfade Özgürlüğü Derneği tarafından idari yargıya başvurulmuştur.

BANT DARALTMA UYGULAMALARI

2022 yılı içinde başlayan bant daraltma uygulamalarına 2023 içinde de devam edilmiştir. Öncelikle, **13.11.2022** tarihinde İstanbul Taksim’de bombalı bir saldırı meydana gelmiş, saldırıda altı kişi hayatını kaybetmiş, 81 kişi yaralanmıştır. Saldırının hemen sonrasında 6112 sayılı Kanun’un “Olağanüstü Dönemlerde Yayınlar” başlığını düzenleyen yedinci maddesi gerekçe gösterilerek yayın yasağı getirilmiştir. Yayın yasağı kararının uygulandığı sırada İnternet ve özellikle sosyal medya sitelerine erişimde de büyük bir güçlük yaşanmaya başlanmış ve **yaklaşık sekiz saat kadar süren** ve sosyal medya platformlarına erişimi yavaşlatarak, güçleştiren bant daraltma uygulaması yapılmıştır.

13.11.2022 tarihli bant daraltma uygulamasının hukuki dayanağını OHAL uygulamaları devam ederken 09.11.2016 tarihli 6757 sayılı Kanununun 22. maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşan 15.08.2016 tarihli 671 sayılı KHK ile 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanununun Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (“BTK”) yetkisi ve idarî yaptırımlarla ilgili 60. maddesine eklenen 10. paragraf oluşturmaktadır.

MADDE 60 - Kurumun yetkisi ve idarî yaptırımlar

(10) (Ek: 15/8/2016-KHK-671/25 md.; Aynen kabul: 9/11/2016-6757/22 md.) **Anayasanın 22 nci maddesinde sayılan sebeplerden biri veya birkaçına bağlı olarak, gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde Cumhurbaşkanlığı, alınması gereken tedbirleri belirler** ve uygulanmak üzere Kuruma bildirir. Kurum Başkanı, Cumhurbaşkanlığının gerekli gördüğü tedbirlere ilişkin **kararını derhal işletmecilere, erişim sağlayıcılara, veri merkezlerine ve ilgili içerik ve yer sağlayıcılara bildirir.** Bu kararın gereği, **derhal ve kararın bildirilmesi anından itibaren en geç iki saat içinde yerine getirilir.** Bu karar, yirmidört saat içinde sulh ceza hâkiminin onayına sunulur. Hâkim kararını kırksekiz saat içinde açıklar, aksi halde karar kendiliğinden kalkar.

²⁴⁸ Bkz. AYM, E.2014/87, K.2015/112, 08/12/2015§206

Bu madde kapsamında, Cumhurbaşkanlığı, Anayasanın 22. maddesi bağlamında millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık & genel ahlâkın korunması veya başkalarının hak & özgürlüklerinin korunması sebeplerinden biri veya birkaçına bağlı olarak **gerekli gördüğü tedbirleri** alıp, BTK'ya bildirebilmektedir. BTK Başkanı da, Cumhurbaşkanlığı tedbirlerine ilişkin kararını derhal işletmecilere ve erişim sağlayıcılara bildirmekle yükümlü olup, Cumhurbaşkanlığı kararının gereği, kararın bildirilmesi anından itibaren **en geç iki saat içinde** karar işletmeciler ve erişim sağlayıcıları tarafından yerine getirilmektedir. Bant daraltma uygulaması da **13.11.2022** tarihinde bu şekilde yapılırken yaklaşık sekiz saat kadar süren bant daraltma uygulaması hakkında Cumhurbaşkanlığı kararının onaylanması için sulh ceza hakimliğine başvurulmamıştır. Şeffaflıktan uzak ve **keyfiyete** izin verecek şekilde alınan bu kararın metnine ulaşmak için 4982 Sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında Cumhurbaşkanlığı ve BTK'ya yapılan başvurulardan sonuç alınamamış ve konu idari yargıya taşınmıştır. Bir başka deyişle, karar alan ve uygulayan idari kurumlar kamuoyunu yakından ilgilendiren bir müdahale hakkındaki detayları ve kararı saklamayı tercih etmişlerdir.

Benzer şekilde, **06.02.2023** tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş/Pazarcık ilçesinde 7,7 büyüklüğünde, akabinde Elbistan ilçesinde 7,6 büyüklüğünde meydana gelen depremler sonrasında, Twitter platformu, arama, kurtarma ve yardım faaliyetlerinde etkin bir biçimde kullanılırken, BTK tarafından **08.02.2023** tarihinde bant daraltma uygulamasına gidilmiştir. Bant daraltma uygulaması yaklaşık 10 saat sürmüştür. Bu süre zarfında arama ve kurtarma faaliyetleri büyük sekteye uğramıştır.

Uygulama büyük bir infiale neden olmuş, siyasi parti liderleri ve de özellikle arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinde çok etkin bir faaliyet yürüten AHBAP koordinatörü Haluk Levent başta olmak üzere birçok kamusal figür durumu protesto ederek, uygulamanın bir an önce sonlandırılmasını istemişlerdir.²⁴⁹ 09.02.2023 tarihinde saat 01:51'de Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı ve de davalı kurumun başkanı Ömer Fatih Sayan Twitter hesabından uygulama ile ilgili açıklamalarda bulunmuştur.²⁵⁰

Bant daraltma uygulaması ile ilgili olarak, Yaman Akdeniz'in 09.02.2023 tarih ve 2300731324 sayılı bilgi edinme başvurusuna istinaden BTK tarafından 28.02.2023 tarihinde aşağıdaki cevap verilmiştir:

"Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'ne (CİMER) yapmış olduğunuz Bilgi Edinme Başvurunuz ilgisini nedeniyle Kurumumuza yönlendirilmiş olup, başvurunuz ile ilgili olarak Kurumumuzun ihtisas birim(ler)inden alınan bilgi "06/02/2023 tarihinden itibaren Kahramanmaraş ilinde meydana gelen ve Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ve Elazığ illerini de etkileyen deprem felaketleriyle mücadeleyi doğrudan etkileyen ve yer yer sekteye uğratan dezenformasyon ve manipülasyon içerikli yayınların toplumda korku, panik ve kargaşa oluşturabileceği nedeniyle 5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun 60'ıncı maddesinin onuncu fıkrası kapsamında gerekli tedbirler alınmış olup bu tedbirler Hakim tarafından onaylanmıştır.

Sosyal ağ platformları ile deprem felaketiyle mücadeleyi sekteye uğratan dezenformasyon içerikli yayınlarla mücadele konusunda etkin işbirliği yapılmasına yönelik görüşmeler neticesinde söz konusu tedbirler kaldırılmıştır."

²⁴⁹ Halk TV, "Twitter yasağına isyan ettiler," 09.02.2023, <https://halktv.com.tr/yasam/twitter-yasagina-isyan-ettiler-718220h>

²⁵⁰ Bkz. <https://twitter.com/ofatihsayan/status/1623454376072450049>

Bu cevap üzerine 07.03.2023 tarihinde BTK' tekrardan edinme başvurusunda bulunulmuş, 2302178714 sayılı bu başvuruda aşağıdaki bilgi ve belgeler talep edilmiştir:

- i. Cumhurbaşkanlığı tarafından 5809 sayılı Kanun'un 60. maddesi kapsamında alınan ve Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna gönderilen kararın kopyası
- ii. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından ilgili nöbetçi sulh ceza hakimliğine gönderilen üst yazının kopyası
- iii. Sulh Ceza Hakimliği tarafından onaylanan Cumhurbaşkanlığı kararının kopyası
- iv. Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından ilgili sulh ceza hakimliğine gönderilen ve bant daraltma tedbirinin sonlandırılması talepli üst yazının kopyası
- v. Sulh Ceza Hakimliği tarafından bant daraltma tedbirinin sonlandırılması kararının kopyası

Bu başvuruya ilişkin olarak ise BTK tarafından, yukarıda aktarılan cevabın aynı gönderilmiş, fakat sorulan beş sorudan hiçbirine cevap verilmemiş, herhangi bir karar veya belge de gönderilmemiştir.

Hukuka aykırı ve bilgi edinme hakkı ve ifade özgürlüğünün ihlali niteliğindeki bu kararın iptal edilmesi için idari yargı yoluna başvurulmuş ve Ankara 15. İdare Mahkemesinde dava açılmıştır. BTK, dava savunmasında bilgi edinme başvurusunda talep edilen belgelerin, "**Hizmete Özel**" gizlilik derecesi niteliğinde olması nedeniyle verilen cevabın hukuka uygun olduğunu iddia etmiştir.

Ankara 15. İdare Mahkemesi, 15.02.2024 tarihli kararıyla davayı oybirliği ile kabul etmiş ve davalı idarenin işleminin iptaline karar vermiştir. Mahkeme kararında

"Davacı tarafından, meydana gelen depremden 2 gün sonra **en etkili iletişim araçlarından biri olan Twitter'da** bant daraltma uygulamasına gidilmesine ilişkin alınan kararların Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında verilmesi amacıyla yapılan başvurunun, **talep edilen bilgi ve belgelerin hangi gerekçeyle gizli olduğu ve hizmete özel milli gizlilik derecesine sahip olduğu sebebiyle birlikte belirtilmeksizin reddedilmesine** yönelik dava konusu işlemde **hukuka uygunluk bulunmadığı** sonucuna"

varıldığı belirtilmiştir. BTK ise talep eden bilgi ve belgeleri vermeden 17.04.2024 tarihinde istinaf yoluna başvurmuştur. Dolayısıyla, yargılama süreci devam etmektedir.

Yukarıdaki örneklerden görüldüğü üzere, Türkiye'deki bant daraltma uygulamaları şeffaflıktan uzak ve gizli şekilde uygulanmaya devam etmektedir. Bilgi edinme hakkı başvurularına istinaden talep edilen bilgi ve belgeler ise Anayasa Mahkemesinin de belirttiği üzere "kamu menfaatine ilişkin" olup, kamuyu "bilgilendirme değerinin de çok yüksek olduğu tartışmasızdır".²⁵¹

Türk hukukunda ile 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamı dışında, bant daraltma uygulaması ayrıca 5651 sayılı yasada sosyal medya platformları ile ilgili olarak öngörülmüş bir yaptırım olarak yer almakta ve sosyal medya platformları

²⁵¹ Yaman Akdeniz (2) Başvurusu [GK], B. No: 2016/6815, 15.02.2023.

bu Yasa kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmezler ise İnternet trafiği bant genişlikleri %50-90 oranında daraltılabilmektedir.²⁵² Benzer şekilde Elektronik Haberleşme Kanunu kapsamında şebekeler üstü hizmet sağlayıcıları için de bant daraltma cezası öngörülmüştür.²⁵³ Bu yaptırımlar ise 2023 içinde kullanılmamıştır.

2023 İÇİNDE HAKKINDA YASAL İŞLEM YAPILAN SOSYAL MEDYA HESAPLARI

İçişleri Bakanlığı tarafından 2018 yılında haftalık olarak, 2019 yılından itibaren ise aylık olarak terör örgütü propagandası yapan, bu örgütleri öven, terör örgütleri ile iltisaklı olduğunu alenen beyan eden, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk eden, devlet büyüklerine hakaretlerde bulunan, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, nefret söylemleri içeren çok sayıda sosyal medya hesabı ile ilgili çalışmalar ve tespit edilen kişiler hakkında da yasal işlem yapıldığı düzenli olarak kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

2018 yılı içinde haftalık olarak açıklanan verilere göre toplam **26.996 sosyal medya hesabı** incelenmiş ve **13.544 hesap** hakkında da yasal işlem yapıldığı İçişleri Bakanlığı tarafından açıklanmıştı. Fakat, İçişleri Bakanlığı tarafından 31.12.2018 tarihinde “**1 Ocak – 31 Aralık 2018 Yılı İçerisinde Yürütülen Operasyonlar**” başlıklı açıklamada bu rakamlar daha farklı açıklanmış ve “terör örgütü propagandası yapan, bu örgütleri öven, terör örgütleri ile iltisaklı olduğunu alenen beyan eden, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk eden, devlet büyüklerine hakaretlerde bulunan, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, nefret söylemleri içeren” **42.406 sosyal medya hesabı** ile ilgili çalışma yapıldığı ve tespit edilen **18.376 kişi hakkında yasal işlem yapıldığı** belirtilmiştir.²⁵⁴

2019 içinde ise aylık olarak açıklanan verilere göre toplam **44.424 sosyal medya hesabı** incelenmiş ve **22.728 hesap** hakkında da yasal işlem yapılmıştır.²⁵⁵ 2019 sonunda yapılan yıllık raporlama çalışmasında ise İçişleri Bakanlığı yine farklı rakamlar açıklamış ve 2019 yılı sonu itibarı ile terör örgütü propagandası yapan, bu örgütleri öven, terör örgütleri ile iltisaklı olduğunu alenen beyan eden, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk eden, devlet büyüklerine hakaretlerde bulunan, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, nefret söylemleri içeren **53.814 sosyal medya hesabı** ile ilgili çalışma yapıldığını, tespit edilen **24.224 kişi** hakkında yasal işlem yapıldığını belirtmiştir. Ekim 2019 içinde başlatılan **Banış Pınarı Harekâtı** ile ilgili olarak sosyal medya üzerinden terör propagandası yaptığı iddia edilen 1.297 hesabın tespit edildiği ve 452 kişinin gözaltına alındığı ve 78 kişinin de tutuklandığı ayrıca açıklanmıştır.²⁵⁶

²⁵² 5651 Sayılı Yasa, Ek Madde 4.

²⁵³ 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu, 60(17).

²⁵⁴ Bkz. İçişleri Bakanlığı, 1 Ocak – 31 Aralık 2018 Yılı İçerisinde Yürütülen Operasyonlar, <https://www.icisleri.gov.tr/1-ocak-31-aralik-2018-yili-icerisinde-yurutulen-operasyonlar>

²⁵⁵ 2019 yılı için İçişleri Bakanlığı Şubat ve Aralık aylarını açıklamamış, bu iki ay için diğer 10 ayın ortalama rakamları bu çalışma kapsamında kullanılmıştır.

²⁵⁶ Basın Açıklaması: “Emniyet Genel Müdürümüz Sayın Mehmet Aktaş Başkanlığında Koordinasyon Toplantısı Düzenlendi,” 30.10.2019, <https://www.egm.gov.tr/emniyet-genel-mudurumuz-sayin-mehmet-aktas-baskanliginda-koordinasyon-toplantisi>

2020 içinde ise aylık olarak açıklanan verilere göre toplam **75.292 sosyal medya hesabı** incelenmiş ve **32.390 hesap** hakkında da yasal işlem yapılmıştır. Bu yasal işlemlere istinaden 2.397 kişi gözaltına alınmış, 77 kişi ise tutuklanmıştır. Ayrıca 2020 yılında 340.212 dijital materyal incelenmiş ve 15.07.2016'dan 2020 sonuna kadar toplam 2.348.230 inceleme yapılmıştır.²⁵⁷ İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 2020 Faaliyet Raporunda²⁵⁸ da **sanal devriye** faaliyetleri kapsamında "sosyal medya alanında FETÖ/PDY, DAES, PKK, devlet büyüklerine hakaret, uyuşturucu, çocuk istismarı, ödeme sistemleri, aşırı sol örgütler ve yasadışı bahis konularıyla ilgili 2020 yılında 61.897 suç konusu paylaşım yapılan sosyal medya hesabı hakkında çalışma yapıldığı belirtilmiş, 30.091 hesap kullanıcısının tespit edildiği ve işlem yapıldığı" belirtilmiştir. Ayrıca, 4.348 sosyal medya hesabı hakkında da 6222 Sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında yasal işlem yapıldığı belirtilmiştir. Son olarak, İçişleri Bakanlığının 05.04.2020 tarihinde yaptığı açıklamaya göre Covid-19 salgını ile ilgili olarak Türkiye genelinde toplam 7.127 sosyal medya hesabı incelenmiş, Covid-19 salgını ile ilgili sosyal medya paylaşımları gerekçesiyle 496 kişi gözaltına alınmış ve 10 kişi tutuklanmıştır.²⁵⁹

2021 içinde ise aylık ve yıllık açıklanan verilere göre ciddi artış gözlemlenmiştir. 2021 yılı içinde toplam **146.167 sosyal medya hesabı incelenmiş** ve **60.051 hesap hakkında yasal işlem** yapılmıştır.²⁶⁰ İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan **2021 Faaliyet Raporu**'nda da **sanal devriye faaliyetleri kapsamında** "FETÖ/PDY, PKK/KCK, DAES ve aşırı sol terör örgütleri başta olmak üzere; terör örgütü propagandası yapan, uyuşturucu satan veya özendiren, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk ederek alenen tahrik suçu işleyen, kadına şiddet, hayvana şiddet konuları olmak üzere, Cumhurbaşkanına hakaret eden, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin kurum ve organlarını aşağılayan ve Atatürk aleyhine işlenen suçlar kapsamında olmak üzere; 2021 yılında toplam 106.808 sosyal medya hesabında çalışma yapılmış, 46.646 hesap kullanıcısı tespit" edildiği belirtilmektedir.²⁶¹

2022 içinde aylık ve yıllık açıklanan verilere göre ciddi artış devam etmiştir. 2022 yılı içinde toplam **188.689 sosyal medya hesabı incelenmiş** ve **78.837 hesap hakkında yasal işlem** yapıldığı belirtilmiştir. Bu soruşturmalara istinaden toplam **1.787** kişi gözaltına alınmıştır. Ayrıca, Emniyet Genel Müdürlüğü'nün sanal devriye faaliyetleri kapsamında "FETÖ/PDY, PKK/KCK, DAES ve aşırı sol terör örgütleri başta olmak üzere; terör örgütü propagandası yapan, uyuşturucu satan veya özendiren, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk ederek alenen tahrik suçu işleyen, kadına şiddet ve

²⁵⁷ Anadolu Ajansı, "İçişleri Bakanlığı Sözcüsü Çataklı: Boğaziçi'ndeki eylemlerde gözaltına alınan 17 kişiden 15'i Boğaziçi öğrencisi değil," 05.01.2021, <https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/icisleri-bakanligi-sozcusu-catakli-bo-gazicindeki-eylemlerde-gozaltina-alinan-17-kisiden-15i-bogazici-ogrencisi-degil/2098548>

²⁵⁸ Bkz. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 2020 Faaliyet Raporu, https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/strateji/Planlama/2020_IDARE_FAALİYET_RAPORU.pdf

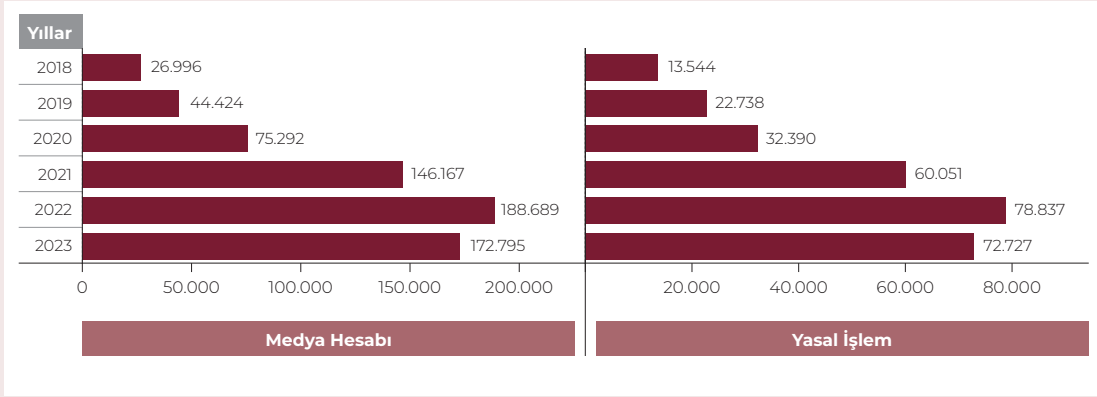
²⁵⁹ TIHV, 2020 Türkiye'de İnsan Hakları İhlalleri Raporu, 10.12.2020, <https://tihv.org.tr/basin-aciklamalari/verilerle-2020-yilinda-turkiyede-insan-haklari-ihlalleri/>

²⁶⁰ Anadolu Ajansı, "İçişleri Bakanlığı Sözcüsü Çataklı: 2021'de 1140 terörist etkisiz hale getirildi," 04.01.2022, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/icisleri-bakanligi-sozcusu-catakli-2021de-1140-terorist-etkisiz-hale-getirildi/2464934>

²⁶¹ Bkz. İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 2021 Faaliyet Raporu, https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/strateji/Planlama/2021_IDARE_FAALİYET_RAPORU.pdf

hayvana şiddet konuları olmak üzere, Cumhurbaşkanına hakaret eden, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılayan ve Atatürk aleyhine işlenen suçlar kapsamında olmak üzere,” 2022 yılı içerisinde toplam **138.333** sosyal medya hesabı takip edilmiş, **60.652** hesabın kullanıcısı tespit edilerek adli makamlara bildirilmiş, bu çalışmalar neticesinde 917 kişi gözaltına alınmış, **44** kişi tutuklanmış, **162** kişiye adli kontrol tedbiri uygulanmış ve **711** kişi ise serbest bırakılmıştır.²⁶²

Şekil 38: İçişleri Bakanlığı Sosyal Medya İnceleme Verileri (2018-2023)

Son olarak, **2023** yılı içinde önceki yıllarda olduğu gibi İçişleri Bakanlığı aylık veya yıllık bazda sosyal medya hesaplarının incelenmesi ile ilgili istatistiki bilgileri paylaşmamış, 2023 raporumuzun hazırlanma sürecinde 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan başvuru sonucunda da bu bilgiler elde edilememiştir. Fakat, İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan 2023 Faaliyet raporunda, Müdürlüğün sanal devriye faaliyetleri kapsamında,

“FETÖ, PKK/KCK, DEAŞ ve Aşırı sol terör örgütleri başta olmak üzere; örgüt propagandası yapan, uyuşturucu satan veya özendiren, halkı kin, nefret ve düşmanlığa sevk ederek alenen tahrik suçu işleyen, kadına şiddet ve hayvana şiddet konuları olmak üzere, Cumhurbaşkanına hakaret eden, devletin bölünmez bütünlüğüne ve toplumun can güvenliğine kast eden, Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılayan ve Atatürk aleyhine işlenen suçlar kapsamında olmak üzere”

toplam **172.795 sosyal medya hesabı** takip edilmiş, **72.727 hesabın kullanıcısı tespit edilerek** adli makamlara bildirilmiş, **1.302 kişi gözaltına alınmış**, **132** kişi tutuklanmış, **334** kişiye adli kontrol tedbiri uygulanmış ve **836** şahıs ise serbest bırakılmıştır.²⁶³

²⁶² İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, 2022 Faaliyet Raporu, <https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/strateji/2022-EGM-Idare-Faaliyet-Raporu-.pdf>

²⁶³ İçişleri Bakanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, 2023 Faaliyet Raporu, <https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/strateji/Planlama/EGM-2023-Yili-Idare-Faaliyet-Raporu.pdf>

Bu verilere ek olarak, 06.02.2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş/Pazarcık ilçesinde 7,7 büyüklüğünde, akabinde Elbistan ilçesinde 7,6 büyüklüğünde meydana gelen depremler sonrasında, depremlere ilişkin sosyal medya platformlarından, vatandaşlar üzerinde “korku ve panik yaratmak amacıyla provokatif paylaşımlarda bulunduğu değerlendirilen” **1.193** sosyal hesap yöneticisinin tespiti yapıldığı ve **746** hesap yöneticisi hakkında adli işlem başlatıldığı, Cumhuriyet Başsavcılıklarından alınan talimat doğrultusunda **185** kişinin gözaltına alındığı ve **48** kişinin tutuklandığı bilgisine de İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan basın açıklamalarından ulaşılmıştır.

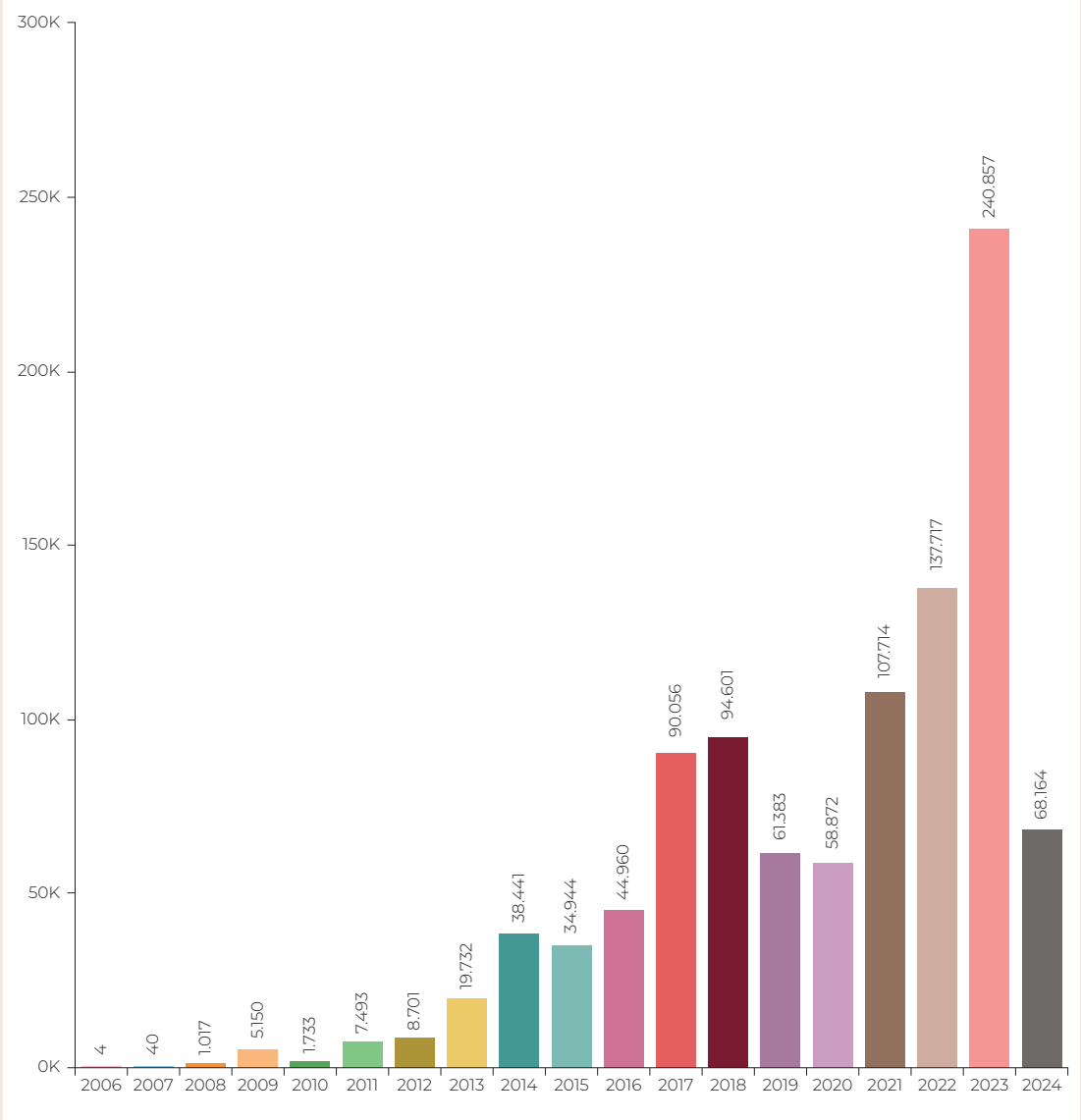
2018-2020 yıllarının toplamında 146.712 sosyal medya hesabı incelenirken 2021’de incelenen toplam 146.167 hesapla birlikte bu sayı 2021 sonu itibarı ile 292.879’a ulaşmıştır. Dolayısıyla, 2021 içinde 2018-2020 toplamı kadar sosyal medya hesabı incelenmiş ve 2021 sonu itibarı ile 128.723 hesap hakkında yasal işlem yapılmıştır. 2022 sonu itibarıyla incelenen toplam hesap sayısı 481.568’e, hakkında yasal işlem yapılan hesap sayısı ise 207.560’a ulaşmıştır. 2023 verileriyle birlikte, **2018-2023 döneminde** toplam **654.363** sosyal medya hesabı incelenmiş, **280.287** kişi hakkında yasal işlem yapılmıştır.

SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

İfade Özgürlüğü Derneği tarafından hazırlanan 2023 EngelliWeb raporu kapsamında Türkiye’den 2023 yılı sonu itibarıyla **935.415 web sitesi ve alan adına** erişimin **833** farklı kurum ve hakimlikler tarafından verilen toplam **821.285** farklı karar ile engellendiği tespit edilmiştir. Bu rakam **2024 yılının ilk çeyreği sonunda**, bir milyonu aşmış ve **2024 1. Çeyrek sonu itibarıyla 1.043.312 web sitesi** ve alan adına 833 farklı kurum ve hakimlikler tarafından verilen toplam 892.951 farklı karar ile bu raporda detaylandırılan hüküm ve yetkilere istinaden erişime engellenmiştir. Dolayısıyla, başta 5651 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesi ve sonrasında erişim engelleme yetkisinin sulandırılmasıyla, **yaklaşık 30 farklı kurum ve kuruluşa** çeşitli düzenlemeler altında erişim engelleme yetkisi veya talep etme yetkisi verilmiş ve bu yetkilerin büyük bir kısmı “**idari tedbir**” yoluyla ve yargı onayı şartı aranmadan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu veya Erişim Sağlayıcıları Birliğine gönderilerek kullanılmaktadır. Sonuç itibarıyla, Türkiye’den bir milyondan fazla web sitesi ve alan adı ebediyen erişime engellenmiştir.

Aşağıdaki tablodan da görüleceği üzere EngelliWeb çalışması kapsamında **2007** yılı içinde **40**, **2008** yılı içinde **1.017**, **2009** yılı içinde **5.150**, **2010** yılı içinde **1.733**, **2011** yılı içinde **7.493**, **2012** yılında **8.701**, **2013** yılı içinde **19.732**, **2014** yılı içinde **38.441**, **2015** yılı içinde **34.944**, **2016** yılı içinde **44.960**, **2017** yılı içinde **90.056**, **2018** yılı içinde **94.601**, **2019** yılı içinde **61.383**, **2020** yılı içinde **58.872**, **2021** yılı içinde **107.714**, **2022** yılı içinde **137.717** ve **2023** yılı içinde **240.857** web sitesi ve alan adının erişime engellendiği tespit edilmiştir. Son olarak, **2024 1. Çeyrek** sonu itibarıyla da **68.164** web sitesi ve alan adının erişime engellendiği tespit edilmiştir.

Şekil 39: 2006-2024 Ç1: Yıllara Göre Toplam Erişime Engellenen Web Siteleri Sayıları

Türkiye'den **2023** yılı sonu itibarıyla erişime engellenen **953.415** web sitesi ve alan adı **833** farklı kurum ve hakimlikler tarafından verilen toplam **821.285** farklı karar ile bu raporda detaylandırılan hüküm ve yetkilere istinaden erişime engellenmiştir. 2023 sonu itibarı ile Türkiye'den erişime engellenen web sitelerinin **129.164** tanesi kapatılana kadar TİB, **698.845** tanesi TİB kapandıktan sonra **BTK Başkanı** tarafından olmak üzere **828.009 tanesi idari tedbir kararları ile 5651 sayılı Kanun'un 8. maddesi kapsamında** erişime engellenmiştir. Ayrıca, **55.660** alan adı ise Türkiye Futbol Federasyonu tarafından erişime engellenmiştir. Genel toplamda, **45.696 alan**

adı ve web sitesine de yargı (sulh ceza hakimlikleri, savcılıklar ve mahkemeler) tarafından **10.756** alan adı Sağlık Bakanlığı tarafından, **7.823** alan adı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından, **1.683** alan adı Spor Toto Teşkilat Başkanlığı tarafından, **1.548** alan adı Milli Piyango tarafından, **1.272** alan adı Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı tarafından (Tarım ve Orman Bakanlığı), **306** alan adı Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından, **220** alan adı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından, **212** alan adı Reklam Kurulu tarafından, **102** alan adı Türkiye Jokey Kulübü tarafından, **69** alan adı icra müdürlükleri tarafından, **34** alan adı Erişim Sağlayıcıları Birliği tarafından, **15** alan adı Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (“BDDK”) tarafından, **5**’er alan adı de Yüksek Seçim Kurulu (“YSK”) ve Maliye Bakanlığı tarafından erişime engellenmiştir.

Şekil 40: Erişime Engellenen Web Sitelerinin Karar Veren Kurumlara Göre Dağılımı (2014-2024 Ç1)

Karar Veren	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Toplam
BTk	13	3	20138	85181	89387	42207	52187	98046	109037	202366	54860	753705
TİB	37716	33306	18197	0	0	0	0	0	0	0	0	129164
Türkiye Futbol Federasyonu	0	0	0	0	0	0	0	0	22585	33075	12273	67933
Yargı	605	1212	4234	2840	2483	17009	3085	5839	3005	1758	175	45871
Sağlık Bakanlığı	65	374	2336	1732	1715	1384	1429	657	502	554	85	10841
Sermaye Piyasası Kurulu	0	0	5	94	98	292	1615	2143	1904	1664	416	8239
Milli Piyango	0	0	6	68	78	335	128	110	246	577	222	1770
Spor Toto	0	3	35	47	458	69	234	432	203	202	5	1688
Tütün ve Alkol Dairesi Başkanlığı	1	10	4	20	1	1	88	471	230	446	127	1399
Tarım ve Orman Bakanlığı	0	0	0	0	129	81	96	0	0	0	0	306
Gümrük ve Ticaret Bakanlığı	1	0	1	14	204	0	0	0	0	0	0	220
Reklam Kurulu	0	0	0	0	0	0	0	0	2	210	0	212
Türkiye Jokey Kulübü	0	0	0	53	41	3	2	2	0	1	0	102
İcra Müdürlükleri	32	31	0	0	0	0	3	0	2	0	0	69
Erişim Sağlayıcıları Birliği	3	5	4	7	7	2	4	2	0	0	0	34
BDDK	0	0	0	0	0	0	1	12	1	1	1	16
Yüksek Seçim Kurulu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Maliye Bakanlığı	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5

Bir diğer taraftan EngelliWeb projesi kapsamında bugüne kadar 5651 sayılı Kanun’un 9. maddesi kapsamında erişime engellenen toplam **43.769** haber adresi (**URL**) ve haber siteleri tarafından silinen veya kaldırılan **38.145** haber adresi (**URL**) tespit edilmiştir. Bu haberler **582** farklı **sulh ceza hakimliği** tarafından verilen **7.663** farklı **kararla** erişime engellenmiştir. Yıllık bazda **8.632** erişime engellenen toplam haberle **2023** birinci sırada yer alırken, **2023** aynı zamanda **7.267** toplam haberle en çok haber silinen veya çıkarılan yıl olmuştur. 2023 içinde de gitgide artan “kişilik hakları ihlalleri” kararları sonucu yayınlanmasında kamu yararı bulunan toplam **8.632** haber erişime engellenirken, **7.267** haber yayından çıkarılmış ve sansürlenmiştir.

272 farklı sulh ceza hakimliği tarafından verilen toplam **1.098 farklı kararın** önemli bir kısmı önceki senelerde olduğu gibi üst düzey kamu şahsiyetleri, bazı kamu kurumları ve hükümete yakın şirketlerin talepleri sonucu verilmiştir. Türkiye’de

adaletsizliğin sembolü haline gelen sulh ceza hakimlikleri ifade ve basın özgürlüğünü, kamunun haber ve bilgi edinme hakkını, kamu yararını ve Anayasa Mahkemesi kararlarını hiçe sayarken üst düzey kamu şahsiyetlerinin incinen itibar, onur ve haysiyetlerinin adeta **bekçiliğini** yapmaya devam etmiştir. Bu kararlarla sadece kamuoyunu yakından ilgilendiren siyasi nitelikli haberler değil aynı zamanda arşiv değeri bulunan eski tarihli haberlerin de İnternet ve basın arşivlerinden kaldırılması ve yok edilmesinin söz konusu olduğunu daha önceki raporlarımızda da dile getirmiştik. Hatta, arşivlerle ilgili sorunun boyutlarını İfade Özgürlüğü Derneği tarafından yayınlanan *Hafızamız Siliniyor: İnternet Sansürlerinin Unutulma Hakkı Boyutu*²⁶⁴ ve yakın tarihte yayınladığımız *Hatırlama Hakkı: İnternet Sansürünün Toplumsal Hafıza Boyutu*²⁶⁵ başlıklı raporlarda detaylı bir şekilde ortaya koymuş, sulh ceza hakimlikleri eliyle verilen kararların **çevrimiçi arşivlere** ciddi zarar verdiğini belirtmiştik. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin de belirttiği gibi kamu ilgisi geçmişe yönelik de olabilir ve **İnternet arşivleri** de Sözleşme'nin 10. Maddesi kapsamında korunmaktadır.²⁶⁶ Türkiye'de ise çevrimiçi arşivler sürekli baskı ve tehlike altındadır. Rakamsal analizin gösterdiği üzere, 2023 yılı İnternet haber sitelerinde yayınlanan haberlerin en fazla baskı altında olduğu, en çok haberin erişime engellendiği ve en çok haberin yayından ve arşivlerden çıkartıldığı yıl olmuştur.

Dolayısıyla, 2018-2022 raporlarımızda ortaya çıkan vahim tablo 2023'te de artarak devam ederken, özellikle 2020 yılı içinde yapılan yasal değişikliklerin etkisi 2021-2023 yıllarında görülmeye başlanmış ve haber siteleri tarafından daha çok içeriğin yayından kaldırıldığı tespit edilmiştir. Hatta, kaldırılan ve yok edilen haberlerle birlikte sansürün daha etkili bir şekilde uygulanmaya başladığı görülmekte ve hissedilmektedir. Bu bağlamda, kamuoyunu yakından ilgilendiren bazı haber ve içeriklerin yayınladıkları aynı gün erişime engellendiği veya aynı gün içinde kaldırıldığı da görülmektedir.²⁶⁷

Kişilik hakları ihlali iddiasıyla yapılan taleplerin 2023 yılı içinde sadece sayısı artmamış, aynı zamanda talepler jet hızında yapılmaya başlamış ve dolayısıyla, haber sitelerinde yayınlanan haber ve köşe yazılarına anında müdahaleler başlamıştır. Sulh ceza hakimliklerinden gönderilen kararlara haber siteleri çoğunlukla uyarken, taze haber ve yazılar da anında basın arşivlerinden çıkartılmaya devam edilmiştir. Birçok karbon kopya kararda talep edenlerin hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiği açıklanmazken, birçok kararda talep edenle talebe konu haber ve içerikler hakkında da herhangi bir bağlantı kurulmamıştır. Örneğin, bu rapordaki örnekler arasında yer alan ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından talep edilen yaptırım kararlarının hiçbir tanesinde karar veren sulh ceza hakimlikleri Bakanlığın hangi kişilik haklarının ne şekilde ihlal edildiğini açıklamamıştır.

²⁶⁴ İfade Özgürlüğü Derneği, *Hafızamız Siliniyor: İnternet Sansürlerinin Unutulma Hakkı Boyutu*, Eylül 2022, ISBN: 978-605-69446-6-6, https://ifade.org.tr/reports/UnutulmamaHakki_2021.pdf

²⁶⁵ İfade Özgürlüğü Derneği, *Hatırlama Hakkı: İnternet Sansürünün Toplumsal Hafıza Boyutu*, Haziran 2024, ISBN: 978-625-99747-4-3, https://ifade.org.tr/reports/HatirlamaHakki_2024.pdf

²⁶⁶ *Fuchsmann/Almanya*, no. 71233/13, 19.10.2017, §§ 37-39. Ayrıca bkz. *Times Newspapers/Birleşik Krallık (nos. 1 and 2)*, nos. 3002/03 ve 23676/03, § 45, ECHR 2009.

²⁶⁷ *EngelliWeb 2022: Sulh Ceza Hakimliklerinin Gölgesinde Anayasa Mahkemesi* başlıklı raporumuzda yayınladıkları gün içinde yaptırım uygulanan haber örneklerini görebilirsiniz. Bkz. https://ifade.org.tr/reports/EngelliWeb_2022.pdf

Keza, bu raporda da yer verdiğimiz İstanbul Anadolu Adliyesinde “**Rüşvet Çarkı**” konulu Timur Soykan’ın ilk haberi ve bu haberle ilgili toplam 78 haber ve içerik, haber ve paylaşımların yapıldığı aynı gün içinde **İstanbul 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 13.10.2023** tarih ve 2023/7691 sayılı kararı ile erişime engellenmiş ve hemen aynı gün içinde alınan bir ek karar ile de yayından çıkartılmalarına karar verilmişti. Benzer şekilde, Halk TV’de Seyhan Avşar’ın, Sağlık Bakanı Fahrettin Koca’ya ait olduğu bilinen Esenler Medipol Hastanesi’nde bir çocuğun istismar edildiği ve olayın aileye ‘manevi tazminat’ adı altında 150 bin TL’lik bir sözleşme imzalatılarak kapatıldığı iddiasını gündeme taşıdığı haberi, haberin yayınlandığı aynı gün içinde İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliğinin **02.04.2023** tarih ve 2023/4708 sayılı kararıyla erişime engellenmişti.

Ekran Görüntüsü 157: İstanbul Anadolu 8. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla erişime engellenen haber

Son olarak, İfade Özgürlüğü Derneği’nin EngelliWeb projesi kapsamında, engelleme tarihinde 500’den fazla erişime engellenen haber ve web sitesiyle ilgili duyurularını yayınladığı web sayfası, kişilik hakları ihlali gerekçesiyle, Rize Sulh Ceza Hakimliğinin **20.03.2023** tarih ve 2023/1003 sayılı kararıyla tamamıyla erişime engellenirken, karara konu dolandırıcılık iddiasına ilişkin haberler de kararla aynı gün içinde yayınlanmıştır.

Ekran Görüntüsü 158: Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen EngelliWeb sitesi

2023 raporumuzun sonuna gelirken, aslında tüm bu keyfi uygulamalara izin veren 5651 sayılı Kanun'un 9. maddesi, Anayasa Mahkemesi tarafından, uzun yıllar bu kanun hükmüne tahammül etmesine rağmen, en sonunda iptal edildi. İptal edilmesine iptal edildi ama Anayasa Mahkemesi, gerekçesini açıklamamakla birlikte, iptal ettiği hükmün **10.10.2024** tarihine kadar yürürlükte kalmasına hükmetti. Dolayısıyla, biz bu satırları kaleme alırken, kişilik hakları ihlaliyle ilgili iptal edilmiş bu hüküm, Türkiye'de adaletsizliğin sembolü haline gelen sulh ceza hakimlikleri tarafından uygulanmaya devam edilmektedir. 2022 raporumuzda Anayasa Mahkemesinin, sulh ceza hakimliklerinin gölgesinde kaldığını belirtmiştik. Her ne kadar Anayasa Mahkemesi, biraz kıpırdatarak, gecikmeli olarak da olsa bu hükmü iptal edip, Abdullah Kaya ve Diğerleri kararıyla Keskin Kalem ve Diğerleri pilot kararını uygulamış ve 503 bireysel başvuruda ihlal kararı vermiş olsa dahi, hükmün neredeyse bir yıl daha yürürlükte kalmasını sağlamıştır. Böylece, 2022 raporumuzda da belirttiğimiz üzere, Anayasa Mahkemesi de yapısal sorunların bir parçası ve hatta **ana sorumlusu** olmuştur. Kaldı ki, aynı Anayasa Mahkemesi iki seneyi aşkındır, Amerika'nın Sesi ve Deutsche Welle haber siteleri ile ilgili bireysel başvuruları bekletmekte ve bu bekleyiş, ağır ifade ve basın özgürlüğü ihlallerine yol açmaktadır.

Tüm bu süreçte, daha önceki yıllarda belirttiğimiz üzere, İnternet gibi hayati nitelikteki bir iletişim mecrasına yapılan ve ancak sansür olarak tanımlanabilecek müdahalelerle ilgili başvuruların daha hızlı bir şekilde değerlendirilmesinin mümkün kılınması gerekirken Anayasa Mahkemesi tarafından çok gecikmeli olarak verilen kararlar erişim engelleme ve içerik çıkarma kararlarını veren sulh ceza hakimlikleri tarafından hiçe sayılmakta ve erişim engelleme ve içerik çıkarma kararları, Anayasa Mahkemesi hiç karar vermemiş veya yokmuş gibi verilmeye devam etmektedir. Bu durumun tesadüfi olmadığını daha önceki raporlarımızda da defalarca dile getirdik.

Bundan daha da vahimi, Abdullah Kaya ve Diğerleri kararına konu 503 bireysel başvuruda ihlal kararı verilmiş olmasına rağmen, **yaklaşık 330 başvuru ile ilgili sulh ceza hakimlikleri tarafından yeniden yargılama yapılmadı**. Bir başka deyişle, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararına konu başvurulardan yaklaşık %65'inde sulh ceza hakimlikleri Anayasa Mahkemesi kararına uymadı.

Sonuç olarak, 5651 sayılı Yasa ile yaşamaya başladığımız 18. yıla yaklaşırken, 2024 1. Çeyrek sonu itibarıyla bir milyondan fazla web sitesi ve alan adına erişim engellenmiş, 2020 değişiklikleri sonrasında "sansür" etkili olmaya başlamış, özellikle "kişilik hakları ihlali" iddiasıyla verilen sulh ceza hakimlikleri kararlarına uyum yüzdeleri artmış, binlerce haber ve içerik yayından kaldırılmıştır. Böylece, İnternet arşivleri genel olarak kamuyu yakından ilgilendiren ve kamuda yolsuzluk, taciz ve cinsel saldırı ve kadın cinayetleri haberlerinden arındırılmaya başlanmıştır. Bir başka deyişle, 2023 raporumuzda da örneklerle gösterdiğimiz gibi "**gerçeğin haber yapılması**" sulh ceza hakimlikleri tarafından Anayasa Mahkemesinin ihlal ve hatta iptal kararlarına rağmen engellenmektedir.

Bu bağlamda ve özellikle Anayasa Mahkemesinin pilot ve iptal kararları sonrasında, hukuk sistemimiz tamamen alt üst olurken, sulh ceza hakimliklerinin kontrolü altındaki yapıda, istisnasız tüm üst düzey kamu şahsiyetlerinin "kişilik hakları ihlali" talepleri kabul edilmiştir. Mevcut yapıda **herhangi bir ölçü kalmamış**, sulh ceza hakimliklerini kimse durduramamış veya sorgulayamamıştır. Aldıkları kararlar,

hayatın olağan akışının bir parçası olmuş, **Anayasa Mahkemesi ise, sulh ceza hakimliklerine mağlup düşmüştür.** Hiç de şaşırıcı olmamakla birlikte, Mart 2023 içinde önce Derneğimizin web sitesinde yer alan EngelliWeb bölümü²⁶⁸ ve bu bölümde yer alan 500'den fazla duyuru Rize Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenmiş,²⁶⁹ Mayıs 2023 içinde ise İfade Özgürlüğü Derneği'nin Üst Düzey Kamu Şahsiyetlerinin İncinen İtibar, Onur ve Haysiyet Yılı başlıklı EngelliWeb 2021 raporunun tamamı Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından gerekçesiz bir kararla erişime engellenmiştir.²⁷⁰ Bu raporda da açıkladığımız üzere, Şile Sulh Ceza Hakimliğine yapmış olduğumuz itiraz karara dahi bağlanmamıştır. Hakimlik, itirazımızı yetkili hakimliğe itirazın değerlendirmesi için göndermemiş, HSK'ya yapılan şikayetlerden de bugüne kadar sonuç alınmamıştır.

Ekran Görüntüsü 159: Şile Sulh Ceza Hakimliği tarafından erişime engellenen 2021 EngelliWeb Raporu

2023 raporunun sonuna gelirken, 2024'ün de 2023'ü aratmayacağı bu raporun hazırlanma sürecinde belli oldu. Önce, yazarların hikayelerini yayımlayıp okuyucuların bunları keşfedip okuyabildiği ve dünya genelinde milyonlarca kullanıcısı olan çevrimiçi platform **Wattpad, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının** talebi üzerine, Ankara 10. Sulh Ceza Hakimliğinin **12.07.2024** tarih ve 2024/6507 sayılı kararıyla erişime engellendi. Karar kamuoyu ile paylaşılmazken, karar 8/A maddesi kapsamında alındı. Hemen arkasından, **02.08.2024** tarihinde, Türkiye'de 50 milyondan fazla kullanıcısı olan **Instagram** platformuna, BTK Başkanı tarafından, 5651 sayılı Yasanın 8. maddesi kapsamındaki "katalog suçlar" gerekçe gösterilerek erişim engellendi.²⁷¹ Instagram sansürü **10.08.2024** tarihine kadar devam etti. Devlet yetkilileri açık ve net bir açıklama yapmazken, bu süreçte Instagram'ın sahibi Meta Şirketi de hiçbir açıklama yapmadı. Instagram ve Wattpad platformlarına müdahaleler devam ederken yine

²⁶⁸ Bkz. <https://ifade.org.tr/engelliweb/>

²⁶⁹ Rize Sulh Ceza Hakimliği, 20.03.2023 tarih ve 2023/1003 sayılı karar. Bkz. 20.03.2023 tarihli İFÖD duyurusu, <https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-erisime-engellendi/>

²⁷⁰ Şile Sulh Ceza Hakimliği, 18.03.2023 tarih ve 2023/272 sayılı karar. Bkz. <https://ifade.org.tr/engelliweb/engelliweb-2021-raporu-erisime-engellendi/>

²⁷¹ Detaylar için bkz. <https://x.com/cyberights/status/1819751409975214123>

dünyada meşhur çevrimiçi oyun platformu **Roblox**, Adana 6. Sulh Ceza Hakimliğinin 07.08.2024 tarih ve 2024/5282 sayılı kararıyla erişime engellendi. Her ne kadar Adalet Bakanı, Roblox'un erişime engellenmesini "çocukların istismarına neden olacak içerikler barındırması" olarak açıklamış olsa dahi, Adana 6. Sulh Ceza Hakimliğinin kararı 5651 sayılı Yasanın milli güvenlik ve kamu düzeninin korunmasıyla ilgili 8/A maddesi kapsamında alınmıştır. Dolayısıyla, arka arkaya Wattpad, Instagram ve Roblox platformlarının keyfi bir şekilde engellenmesi, bu süreçte Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatlarının tamamen göz ardı edilmesi, sansür uygulamalarının giderek artacağı ve platformlara da daha fazla müdahale edileceği anlamına geliyor.

Ekran Görüntüsü 160: Wattpad, Instagram ve Roblox erişime engellendi

Bu süreçte, sansürün verdiği kalıcı zararları ifşa etme, belgeleme ve arşivleme gayretimiz ve çalışmalarımız, karşılaştığımız engeller, tehditler ve zorluklar artmış olsa dahi, bu önemli mücadelemizi sürdürme kararlılığımızdan bizleri asla vazgeçirmeyecektir. Bu çabalar, sadece ifade ve basın özgürlüğüne yönelik tehditleri açığa çıkarmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumun bu tür müdahalelerin farkında olmasını sağlamak ve gelecek nesiller için bir kaynak oluşturmak amacını taşımaktadır. Sansürle mücadele ederken, bu zorlukların bizi yıldırmayacağını ve adalet, şeffaflık ve ifade özgürlüğü adına yürüttüğümüz çalışmaların daha da güçlenerek devam edeceğini vurgulamak isteriz. Özgür bir toplumun temel taşlarından biri olan ifade özgürlüğünün korunması için yürüttüğümüz faaliyetler, her türlü baskıya rağmen sürdürülecektir.

2018-2022 EngelliWeb raporlarının devamı niteliğindeki 2023 EngelliWeb raporunun başlığı **Türkiye’de Adaletsizliğin Sembolü: Sulh Ceza Hakimlikleri & İnternet Sansürleri** şeklinde belirlenmiştir. Dolayısıyla, raporun iki önemli odak noktası bulunmaktadır. Öncelikle, daha önceki yıllarda olduğu gibi İnternet sansürleri işlenerek, Türkiye’deki adaletsizliklerin uygulandığı önemli bir özel alana dikkat çekilmektedir. İkincisi, 2022 raporunda tematik olarak sulh ceza hakimliklerinin gölgesinde karanlığa gömülen Anayasa Mahkemesi işlenmişken, 2023 raporunda sulh ceza hakimliklerinin sansür sürecindeki önemli rolüne ve Türkiye’deki adaletsizliğin sembolü haline gelen yapısal sorunlara dikkat çekilmektedir. Rapordaki birçok örnekle ve 2023 içinde sessizliğini bozan Anayasa Mahkemesi kararlarına rağmen, adaletin sağlanması amacıyla kurulmuş olan sulh ceza hakimliklerinin aslında adaletsizliği perçinleyen bir şekilde İnternet sansürlerine nasıl aracılık ettikleri gösterilecektir. Bu bağlamda, yargı yetkisinin, Anayasa Mahkemesi kararlarının da göz ardı edilmesiyle birlikte, açıkça amacı dışında kullanıldığı öne sürülecektir. Mevcut raporumuz, 2018’den beri yayınladığımız raporlarla birlikte değerlendirildiğinde, artık sulh ceza hakimliklerini **“Adaletsizliğin Sembolü”** olarak değerlendirmekte ve sistemik sorunu çok sayıda çarpıcı örnekle birlikte gözler önüne sermektedir. Bu durum aslında Türkiye’deki daha derin, yapısal problemleri simgeleyen, daha geniş adaletsizliklere de işaret etmektedir.

Bu raporu yayınlarken amacımız, **sansürün verdiği kalıcı zararın toplumsal hafızadan tamamen silinmemesini sağlamak** ve daha önceki raporlarda olduğu gibi sansürün boyutunu örneklerle belgelemektir. Bu süreçte, sansürün verdiği kalıcı zararları ifşa etme, belgeleme ve arşivleme gayretimiz ve çalışmalarımız, karşılaştığımız engeller, tehditler ve zorluklar artmış olsa dahi, bu önemli mücadelemizi sürdürme kararlılığımızdan bizleri asla vazgeçirmeyecektir. Bu çabalar, sadece ifade ve basın özgürlüğüne yönelik tehditleri açığa çıkarmakla kalmayıp, aynı zamanda toplumun bu tür müdahalelerin farkında olmasını sağlamak ve gelecek nesiller için bir kaynak oluşturmak amacını taşımaktadır. Sansürle mücadele ederken, bu zorlukların bizi yıldırmayacağını ve adalet, şeffaflık ve ifade özgürlüğü adına yürüttüğümüz çalışmaların daha da güçlenerek devam edeceğini vurgulamak isteriz. Özgür bir toplumun temel taşlarından biri olan ifade özgürlüğünün korunması için yürüttüğümüz faaliyetler, her türlü baskıya rağmen sürecektir.

ISBN

978-625-99747-5-0

9 786259 974750

ifade.org.tr

iFOD
İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ DERNEĞİ